books2ebooks.eu

Õige-ussu Kirriku Pühha Tallituste Ramat= Требник

Riia : [s.n.]
1884

Tartu Ülikooli Raamatukogu: A-43427

e-raamat EOD kaudu
eBooks on Demand
Digitaalkoopia
Tartu Ülikooli Raamatukogust
TARTU ÜLIKOOL
RAAMATUKOGU

Trükise digitaalkoopia ehk e-raamatu tellimine (eBooks on Demand (EOD)) –miljonid raamatud vaid hiireklõpsu kaugusel rohkem kui kümnes Euroopa riigis!

Täname Teid, et valisite EOD!

Euroopa raamatukogudes säilitatakse miljoneid 15.–20. sajandi raamatuid. Kõik need raamatud on nüüd kättesaadavad e-raamatuna — vaid hiireklõpsu kaugusel 24 tundi ööpäevas, 7 päeva nädalas. Tehke otsing mõne EOD võrgustikuga liitunud raamatukogu elektronkataloogis ja tellige raamatust digitaalkoopia ehk e-raamat kogu maailmast. Soovitud raamat digiteeritakse ja tehakse Teile kättesaadavaks digitaalkoopiana ehk e-raamatuna.

Miks e-raamat?

- Saate kasutada standardtarkvara digitaalkoopia lugemiseks arvutiekraanil, suurendada pilti või navigeerida läbi terve raamatu.
- Saate välja trükkida üksikuid lehekülgi või kogu raamatu.
- Saate kasutada üksikterminite täistekstotsingut nii ühe faili kui failikomplekti (isikliku e-raamatukogu) piires.
- Saate kopeerida pilte ja tekstiosi teistesse rakendustesse, näiteks tekstitöötlusprogrammidesse.

Tingimused

EOD teenust kasutades nõustute Te tingimustega, mille on kehtestanud raamatut omav raamatukogu. EOD võimaldab juurdepääsu digiteeritud dokumentidele rangelt isiklikel, mittekommertseesmärkidel. Kui soovite digitaalkoopiat muuks otstarbeks, palun võtke ühendust raamatukoguga.

- Tingimused inglise keeles: http://books2ebooks.eu/odm/html/utl/en/agb.html
- Tingimused saksa keeles: http://books2ebooks.eu/odm/html/utl/et/agb.html

Rohkem e-raamatuid

Seda teenust pakub juba tosin raamatukogu enam kui kümnes Euroopa riigis.
Lisainfo aadressil: http://books2ebooks.eu

Õige-ussu Kirriku

Pühha Tallituste

Ramat.

Требникъ.

Rija linnas.
Trükkitud Mülleri trükki kojas.
1884.

Рижская Духовная Консисторія симъ свидѣтельствуетъ, что въ напечатанію на эстскомъ языкѣ требника вторымъ и дополненія къ оному первымъ изданіемъ со стороны епархіальнаго начальства препятствій не имѣется.

Г. Рига, Іюня 3/14-го дня 1883 года.

Членъ Консисторіи, Протоіерей А. Щелкуновъ.

Секретарь: С. Пантеровскій.

Столоначальникъ: С. Червинскій.

1. Palwed ühhe lapse-emma juures esimesel päwal pärrast sünnitamist.

Pallugem Issandat!

Oh Wallitseja Issand, kõige üllespiddaja, kes Sa igga tõbbe ja igga wigga parrandad, parranda ka Isse sedda omma ümmardajat N., kes tänna lapsukesse ilmale tõi, ja aita tedda ülles sest woodist, kelle peal ta maas on: sest prohweti Taweti sõnna järrele olleme meie üllekohtu sees sünnitud, ja kõik so ees rojased. Kaitse tedda ja sedda lapsukest, kedda ta ilmale tõi; wõtta tedda omma tiibade warju alla sest tännasest päwast sadik kunni temma wiimse ellu otsani, se kõige-puhtama Jummala sünnitaja ja kõige Pühhade palwete pärrast: sest Sinna olled kidetud igga-weste. Amen.

Pallugem Issandat!

Oh Wallitseja Issand, meie Jummal, kes Sa meie kõigepuhtamast Wallitsejast Jummala-sünnitajast ja ikka-Neitsist Mariast ilmale sündisid,

kui weike lapsuke sõimes maggasid, ja kui laps kätte peale wõetud said, heida Jsse armu ka selle ümmardaja peale, kes tänna selleſinnatse lapse ilmale tõi, ja anna temmale andeks kõik melega ja koggematta tehtud pattud, ja hoia tedda kõige kurrati piinamisse eest; hoia sedda temmast sündinud lapsukest kõigesugguse surma rohhu, igga waewa ja igga waenlase taggakiusamise eest, ja kurja waimude eest ni päwa kui öö aial; kaitse sedda lapse emma omma wäggewa käega, aita tedda pea ülles; te puhtaks tedda ihhu rojuſest, parranda temma haiguſt; anna tale terwist ja tuggewust hinge ja ihhu poleſt; panne temma ümber hiilgawad walgusse Jnglid, ja hoia tedda igga pimmedusse waimude peale-kippumisse eest: jah, Jssand, igga haigusse ja nõdrusse, wihha ja kaddedusse, ja kaddeda silma eest, ja heida armu temma ja selleſinnatse lapsukesse peale omma sure hallastusse pärrast; puhhasta tedda ihhu rojusseſt ja kõigist seespiddisteſt haigusteſt, mis temmale wõiwad juhtuda, ja aita omma kärme armuga, et ta omma ihhu nõdrusseſt ärrapeäseks ja pea wõiks üllestõusta, ja anna selle temmast sündinud lapsukesele, et ta Sind wõiks kummardada maa pealses templis,

mis Sa omma pühha nimme kiitusſeks olled walmistanud. Seſt Sinnu ſe Jssa ja Poja ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardamine, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Pallugem Jssandat!

Oh Jssand, meie Jummal, kes Sa hea melega taewaſt mahha tullid ja meie pattuste lunnastamisſe pärraſt ſeſt pühhaſt Jummalaſünnitajaſt ja ikka-Neitſiſt Mariaſt ilmale ſündiſid, kes Sa innimesſe lomusſe nõdruſt tunned, olle armuline omma rohke hallastusſe pärraſt ka ſelle Sinnu ümmardaja N. wastu, kes tänna lapſukesſe ilmale tõi; ſeſt Sinna, oh Jssand, ütleſid, tehke ſuggu, ja teid ſagu palju, ja täitke maa ja wallitſege temma ülle. Sepärraſt pallume Sind ka meie So ſullaſed, ja So pitkamelelisſe innimesſearmastusſe peale lootes, hüiame kartusſega So kunninglikku pühha nimme poole: wõtta nähha taewaſt ja waata meie hukkamõistetud lomade nõdrusſe peale, ja anna andeks ſelle Sinnu ümmardaja N.-le ja ka kõige ſelle perrele, kus ſe laps on ſündinud, ja ka kõigile neile, kes temmaſſe on puutunud, ja kes ſiin ſeiswad, anna pühha Jummalaſünnitaja ja kõige ſinnu

Pühhade palwete pärrast, kõik nende pattud armulikkult andeks, kui hea ja innimesse-armastaja Jummal; sest Sinnul üksi on se melewald pattud andeks anda. Amen.

2. Palwe lapse õnnistamisse juures, kui temmale kahhekssamal päwal pärrast sündimist nimmi saab antud.

Kahhekssamal päwal pärrast lapse sündimist tulleb ämm temmaga kirrikusse ja jääb kirriku ukse juures seisma. Preester ütleb:

Kidetud olgu meie Jummal . . .

Taewane Kunningas . . . Pühha Jummal . . . Pühha Kolmainus . . . Ja pärrast Meie Issa . . . selle päwa tropar.

Siis õnnistab preester selle lapsukesse otsaesist, suud ja rindu ja loeb sedda palwet:

Pallugem Issandat!

Oh Issand, meie Jummal, meie pallume Sind ja hüiame Sinnu poole: lasse paista omma palle walgust selle Sinnu sullase (ümmardaja) N. peale, ja sagu Sinnu ainusündinud Poja rist temma süddames ja mõttetes tähhendud, et ta ärrapõggeneks maailma tühjusse ja igga waenlase kurja kawwalusse eest ja Sinnu käsku-

õppetuste järrele käiks; anna, oh Issand, et Sinnu pühha nimmi ilmaärraſalgamatta temma ülle jäeks, kui ta õigel ajal Sinnu pühha Koggudusſega ſaab ühhendud ja Sinnu Kristusſe hirmu-wäärt Sakramentide läbbi täieks risti-innimesſeks ſaab, et temma Sinnu käskude järrele ellades ja ſedda pitſeri märki ärrarikkumatta hoides, ükskord Sinnu ärrawallitſetud hingede õnniſt põlwe So kunningriikis pärriks; Sinnu ainuſündinud Poja armu ja heldusſe pärraſt, kellega Sinna ühtlaſſi kidetud olled ühhes Sinnu pühha ja hea ja ellawaksteggewa Waimuga, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Siis wõttab preeſter ſedda lapſukeſt omma kätte peale, ja jääb temmaga kirriku ukſe ehk pühha Jummala Emma kuju ees ſeisma, teeb temmaga risti tähte ja ütleb:

Olle rõmus, oh Jummalaſünnitaja Neitſi, kes ſa olled armu ſanud; ſeſt ſinnuſt paistis se õigusſe päike, Kristus meie Jummal, kes walgustab neid, kes pimmedusſes on; olle rõmus ka ſinna, õiglane wannake, et ſa omma ſülle meie hingede Lunnastajat wõtſid, kes meile ſurnuſt üllestõusmiſt annab.

Pärraſt ſedda lõppetusſe ſõnnad.

3. Palwed ühhe lapse emma eest neljakümnemal päwal pärrast lapse sünnitamist.

Lapse toob kirrikusse temma emma pärrast omma puhhastamist, emma liggidal peab ka lapse wadder seisma.

Preester algab: Kidetud olgu meie Jummal . . . Pühha Jummal . . . . Pühha Kolmainus . . . Meie Issa . . . ja selle päwal tropar.

Au olgu . . . nüid ja ikka.

Kõige omma pühhade ja Jummalasünnitaja palwete pärrast anna meile, oh Issand, omma rahhu, ja hallasta meie peale, sest Sinna olled ainus armulinne.

Lapse emma kummardab ühhes lapsega omma pea; preester õnnistab last ja, kät temma pea peale pannes, loeb palwet:

Pallugem Issandat!

Issand Jummal, kõigeüllespiddaja, meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, kes Sa kõik mõistlikkud ja mõistmatta lomad omma sõnna läbbi olled lonud, ja kõige ollematta asjadele ollemist andnud, meie pallume Sind ja hüiame So poole: puhhasta omma ümmardajat N., kedda Sa omma tahtmisse järrele olled jälle üllesaitnud, ja kes nüid Sinnu pühha kotta

tulleb, iggast pattust ja kõigest rojussest, et ta wõiks kõlblikkuks saada, hukkamõistmatta Sinnu pühha õhtusõmaaja Sakramentist ossa wõtta.

Kui lapsukest mitte ennam ellus ei olle, siis saab palwe lõppetud nende sõnnadega: Sest Sinna olled hea ja innimessearmastaja Jummal j. n. e. Agga kui ta alles ellus on, siis loe ka sedda otsani:

Õnnista ka sedda lapsukest, kelle temma ilmale tõi; lasse tedda ülleskaswada, pühhitse tedda, anna tale mõistust, õppeta tale kassinust ja ausat meelt ellus; sest Sinna olled tedda ilmale saatnud ja sedda ilmlikku walgust temmale nähha annud, et ta Sinnust säetud ajal saaks ka selle waimulikku walgusse ossalisseks, ja So pühha karja hulka arwatud So ainusündinud Poja läbbi, kellega Sa ühtlassi kidetud olled ühhes Sinnu kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimuga; nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Rahhu olgu kõikidega.

Kummardage ommad pead Issanda ette!

Palwe lapse emma eest.

Oh Issand, meie Jummal, kes Sa innimesse suggu ärralunnastama tullid, tulle ka

selle omma ümmardaja N. juure, ja lasse tedda Sinnu ausa preestriammeti läbbi kõlblikkult So au templi sisse astuda; pesse tedda puhtaks ihhu ja hinge rojusseſt selle neljakümne päwa täis-saamisse ajal; ja lasse tedda kõlblikkult ka Sinnu kalliſt ihhuſt ja werreſt ossa wõtta: seſt Sinnu aus ja suur nimmi on pühhitsetud ja wägga austud, ühhes Sinnu Jssa ja pühha Waimuga; nüid ja ikka iggaweste. Amen.

Pallugem Jssandat!

Preester õnnistab sedda lapsukeſt ja loeb sedda palwet lapse eest:

Oh Jssand, meie Jummal, kes Sa kui lapsuke neljakümnemal päwal Sinnu pühhaſt mehhetundmatta Emmaſt Mariaſt seädusse templisse said toodud, ja õige Simeoni kätte peal said kantud, õnnista Jsse, oh kõigewäggewam Jssand, ka nüid seddasinnaſt lapsukeſt, kes Sinnu, se kõige asjade Looja ette seie on toodud, ja lasse tedda ülleskaswada kõige hea ja Sinnu melepärraliste teggude peale; aja temmaſt ärra kõik waenlaste wägge Sinnu risti kuju tähhe läbbi; seſt Sinna, oh Jssand, olled laste hoidja; et temma kõlblikkuks saaks pühha ristmiſt wastuwõtta, ja nende ärrawallitsetud hingedega Sinnu

kunningriikis osſa ſaaks, ning ühhes meiega ſaaks hoitud pühha, ühhelomulisſe ja lahkumata Kolmainu Jummala armu läbbi. Seſt Sinnu ja Sinnu algmatta Issa, ja Sinnu kõigepühhama ja hea ja elluloja Waimu pärralt on kõik au ja tännu ja kummardamine nüid ja ikka ja iggaweste.

Luggeja: Amen.

Preeſter: Rahhu olgu kõikidega!

Luggeja: Ja ſinnu waimuga.

Preeſter: Kummardage ommad pead Issanda ette!

Luggeja: Sinnu ette, oh Issand.

Palwe.

Preeſter: Oh Jummal, Issa, Kõigeülleſpiddaja! Sa kulutaſid meile ſelle kõrgeſtkõnneleja prohweti Jeſaia läbbi omma ainuſündinud Poja ja meie Jummala innimeſſeks ſaamiſt ühheſt Neitſiſt ette ärra; ja Temma ſai ka wiimſil päiwil ſeſt Neitſiſt lapſeks Sinnu hea tahtmisſe järrele ja pühha Waimu abbiga, omma otſatu heldusſe pärraſt, et meid innimeſſi ärra lunnastada, ja Temma Isse ſe tõsſine käsſuandja laskis ennaſt Sinnu pühha käsſuõppetusſe wiſi järrele, kui

need puhhastamisse päwad ollid otsa lõppenud, pühha kotta wiia ja ennast õige Simeoni kätte peal kanda; selle seädusse wisi salla tähhendust saime meie tundma selles, kui se nimmetud prohwet sööga pihtide läbbi puhhastud sai; sellewisi järrele teme ka meie uskjad armu riikis. Sinna Josse, oh Jssand, kes sa lapsukessi hoiad, õnnista ka nüid seddasinnast lapsukest ühhes temma wannematte ja wadderittega, ja lasse tedda sel seätud ajal wee ja Waimu läbbi ueste sündida; arwa tedda omma waimulikku lammaste pühha karja hulka, kes Sinnu Kristusse nimme järrel ennast nimmetawad; sest Sinna olled se, kes kõrges ellab ja maddala peale waatab, ja Sulle anname meie au, Jssale ja Poiale ja pühha Waimule nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Kui laps ristitud on, siis tallitab preester kirrikusse wiimisse ärra; agga kui mitte, siis teeb ta sedda pärrast ristmist nõnda: wõttab lapse ja teeb temmaga kirriku ukse ees risti tähte, ütteldes:

Se Jummala sullane (ümmardaja) N. ühhendakse Koggudusega se Jssa ja Poja, ja pühha Waimu nimmel; nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Siis wiib ta tedda kirrikusse ja ütleb:

Ta astub So pühha kotta, ja kummardab So pühha templi poole.

Kui keſk kirrikut jubba on, ſiis ütleb:

Se Jummala ſullane (ümmardaja) N. ühhendakſe Koggudusega ſe Jssa ja Poja ja pühha Waimu nimmel; nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Keſk Koggduſe ſees wõttab ta Sind kiita.

Siis wiib ta ſedda lapſukeſt pühha altari ukſe juure ja ütleb:

Se Jummala ſullane (ümmardaja) N. ühhendakſe Koggudusſega ſe Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Kui ſe üks poeglaps on, ſiis wiib preeſter temma altari ſiſſe, agga on ta üks tüttarlaps, ſiis ükſpäinis kunninglikku ukſe juure ja ütleb:

Jssand, nüid laſſed Sinna omma ſullaſt rahhus ärraminna, omma ſõnna järrele; ſeſt mo ſilmad on So õnnistuſt näinud, mis Sa olled walmistanud kõige rahwa nähhes, walguſeks, pagganad walgustama ja omma Jsraeli rahwa auks.

Peale ſedda panneb preeſter ſelle lapſe kunninglikku ukſe ette mahha; nüid kummardab wadder kolm korda, wõttab lapſe maaſt ſülle ja lähhäb ärra, kui preeſter lõppetuſe ſõnnad on üttelnud.

4. Palwe ühhe naese juures, kes lapse on ärraheitnud.

Preester algab: Kidetud olgu meie Jummal ... Pühha Jummal ... Pühha kolmainus ... Meie Issa ... ja selle päwa tropar.

Pallugem Issandat!

Oh Wallitseja Issand, meie Jummal! Sa sündisid ilmale pühhast Jummalasünnitajast ja ikka-Neitsist Mariast ja maggasid sõimes kui weike lapsuke, hallasta Isse omma sure heldusse pärrast ka selle Sinnu ümmardaja N. peale, kes pattude sees melega ehk koggematta tänna tapmisse pattu sisse langes ja sedda temma sees loodud lapsukest ärraheitis; anna temmale andeks kõik melega ja koggematta tehtud pattud, ja hoia tedda kõigesuguse kurrati kurja kawwalusse eest; puhhasta tedda rojusest; parranda temma haigust; anna temmale, oh Innimesearmastaja, rammu ja terwist ihhu ja hinge polest, ja hoia tedda ühhe walgusse Ingli läbbi näggemata kurja waimude pealekippumise eest; jah Issand, ka kõige haigusse ja nõdruse eest; puhhasta tedda ihhu rojusest ja mitmesuggustest seestpiddistest

többedest, mis temmale wõiwad juhtuda; aita tedda ülles omma sure helduse pärrast, et ta ommast ihhu nõdrusest saaks ärrapeästetud, ja aita tedda ülles sest woodist, mis peal ta maas on. Sest meie olleme kõik pattude ja üllekohtude sees sündinud, ja olleme kõik rojased So ees, oh Issand, ja hüiame hirmuga So poole ja ütleme: wõtta nähha taewast ja waata meie hukkamõistetud lomade nõdruse peale. Anna andeks selle So ümmardajale N., kes pattude sees melega ehk koggematta tapmise sisse langes ja sedda temma sees loodud lapsukest ärraheitis; hallasta ka kõige nende peale, kes temmale abbiks on ja temma eest hoolt kandwad, ja lasse neid kõiki armu Sinnu ees leida, omma sure hallastuse pärrast, kui hea ja innimesearmastaja Jummal, Sinnu kõigepuhtama Emma ja kõige pühhade palwete pärrast; sest Sinnul üksi on melewald pattud ja üllekohhut andeksanda. Sest Sinnu ja Sinnu Issa ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardaminne, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Ja lõppetuse sõnnad.

5. Palwed ſelle eeſt, kes riſtmiſſe ſakramenti tahhab wastu wõtta.

Preeſter wõttab ſelle wöö lahti, kes pühha ristmiſele tahhab tulla, teeb tedda rietteſt ja kingadeſt lahti ja panneb tedda ühhekordſe riide ſees ilma wöö ja peakatteta, palja jalgadega, mahhaſirrutud kättega hommiku poole ſeisma, puhhub kolm korda temma näo peale, teeb temma otſaesſiſe ja rinna ülle kolmkorda risti tähte, panneb ommad käed temma pea peale ja ütleb:

Pallugem Iſſandat!

Sinnu nimmel, oh Iſſand, Sa tõe Jummal, ja Sinnu ainuſündinud Poja ja Sinnu pühha Waimu nimmel pannen ma omma kät ſelle Sinnu ſullaſe (ümmardaja) N. peale, kes kõlblikkuks ſai So pühha nimme juure tulla ja Sinnu tiibade warju al warjupaika leida. Sada temmalt ärra ſedda wanna ekſituſt ja täida tedda uſſuga Sinnu ſiſſe, lootuſega Sinnu peale ja armastuſſega Sinnu wastu, et ta tunneks, et Sinna ſe ainus tõſſine Jummal olled ja Sinnu ainuſündinud Poeg, meie Iſſand Jeſus Kristus ja Sinnu pühha Waim. Anna tale jõudu kõikide Sinnu käskude järrele käia ja ſedda hoida, mis Sinnu mele pärraſt on: ſeſt kui innimene nende järrele teeb, ſiis peab ta nende läbbi ellama. Kirjuta tedda ülles omma ellu ramatuſſe;

ühhenda tedda omma pärrandusse karjaga, et temma sees Sinnu ja Sinnu armsa Poja, meie Issanda Jesusse Kristusse ja Sinnu ellawaksteggewa Waimu pühha nimmi austud saaks. So silmad waatku ikka armuga temma peale, ja So kõrwad pangu tähhele temma palwe heält. Lasse tedda rõõmu tunda temma kättetõ ja kõige temma suggu ülle: et ta Sind kummardades üllestunnistaks ja Sinnu suurt ja kõrget nimme austaks ja Sind ikka kidaks kõik omma ellu päwad. Sest kõik taewa wäggi laulab Sulle kiites, ja Sinnu se Issa, ja Poja ja pühha Waimu pärralt on au nüid ja ikka iggaweste. Amen.

Essimenne ärrawannutaminne.

Pallugem Issandat!

Preester: Kurrat, sind sõitleb Issand, kes maa peale tulli ja innimeste seas ellas, et Sinnu kurja wallitsust ärrahukkata ja innimessi temmast ärralunnastada; kes risti peal waenlaste wägge ärrawõitis, kui päike pimmedaks läks, maa wärrises, hauad lahti läksid ja Pühhade ihhud üllestõusid; kes surma läbbi surma ärrawõitis ja selle wägge ärrakautas, kel surma ülle wõimus

olli, se on sind — kurratit. Minna sõitlen sind selle Jummala nimmel, kes ellu=pu istutas ja tedda hoidma Kerubid mõegaga panni, mis kui tulleleek senna ja tenna ennast pööris. Sagu sa ärrakeeldud! Minna keelan sind ärra selle nimmel, kes merre laenette peal, kui kuiwa maa peal käis ja tormi ning tuult ärrakeelis; kelle silma waatamine wee süggawused ärrakuiwatab ja kelle ähwardamine mäed ärrasullatab. Temma Jsse on se, kes sind ka nüid meie läbbi ähwardab: wärrise, minne wälja, ja taggane ärra selle loma seest, ärra tulle mitte ial ennam temma sisse, ärra warja ennast mitte temma sees, ärra tulle ka mitte ial temma wastu, ärra eksita egga waewa tedda ei öösel, egga päwal, ei hommikul egga keskpäwal; waid minne omma põrgu ja jä senna, kunni se sure kohtu päwani, mis jubba on ettesäetud. Karda sedda Jummalat, kes istub Kerubide peal ja waatab süggawuste peale, kelle ees wärrisewad Jnglid, Peainglid, Aujärjed, Wallitsused, Würsti=rigid, Melewallad, Wäed, need paljusilmadega Kerubid ja kuetiibadega Serawid; kelle ees wärrisewad taewas, maa, merri, ja kõik, mis nende sees on. Minne wälja, ja taggane ärra selle Kristusse meie Jummala ue ärrawallitsetud

pitseriga märgitud sõamehhe eest; sest ma ähwardan sind Selle nimmel, kes käib tule tiibade peal ja teeb ommad inglid tulle-legiks. Minne wälja ja taggane ärra selle loma seest kõige omma wäega ja kõige omma inglittega. Sest austud on se Issa ja Poja, ja pühha Waimu nimmi; nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Teine ärrawannutaminne.

Pallugem Issandat!

Se pühha, se kartuse wäärt ja aus Jummal, kes kõiges ommas teggudes ja wäe sees ärramõistmata ja ärratundmata on, Temma, kes sulle, kurrat, iggaweste piinamiste wallu on etteseädnud, käsib ka nüid sulle ja kõige sinnu abbi-wäele, meie temma kõlbmatta sullaste läbbi, et sinna pead ärratagganema selle jurest, kes Issanda Jesusse Kristusse, se tõe Jummala nimmega on märgitud. Minna ähwardan sind, sedda kõigekurjemat, sedda rojast, roppu, nurjatumat ja wastast waimu, Jesusse Kristusse wäe läbbi, kellel kõik melewald on taewas ja maa peal, kes selle keletu ja kurdi waimule ütles: minne wälja selle innimesse seest, ja ärra tulle ennam temma sisse. Taggane siis ärra ja mõista, et so wõimus tühhine on, et

ſul ka ſiggadegi ülle melewalda ei olle; mõtle ſelle peale, kes ſo pallumiſt ükskord täitis, et ſul lubba andis ſea karja ſisſe minna. Karda ſedda Jummalat, kelle käſſu järrele maa wette peal on kinnitud, kes on taewa lonud; kes mäed on püsti pannud marga=pu, ja orrud waekauſi mõedu järrele; kes on pannud liiwa merrele rajaks ja kange wee ſisſe kõwwat jalg teed teinud; kes, kui ta mäggede külge pudub, ſiis ſuitſewad nemmad; kes ennaſt kattab walgusſega kui kuega; kes taewaſt kui ühte tekki wäljalautas; kes kummitab weega ommad üllemad toad ja maad kindlaste on rajanud temma alluste peale, et ſe ei pea kõikuma, ei ial, ei iggaweste; kes hüiab merre wet ja wallab ſedda wälja maa peale. Minne wälja ja taggane ärra ſelle eeſt, kes nüid pühha riſtmisſele ennaſt walmiſtab. Minna ähwardan ſind meie Iſſanda Jeſuſſe Kriſtuſſe önſaksteggewa kannatamiſte, Temma kalli ihhu ja werre ja Temma hirmſa teiſe tullemisſe läbbi; ſeſt Temma tulleb, ja ei wiwi mitte, kõige maailma ülle kohhut mõiſta, ja ſaab ſind kõige ſo inglittega põrgu tulle ſees piinama, heidab ſind kõigeſüggawama pimmeduſſe ſisſe, kus us ärra ei ſurre, ja tulli ärra ei kuſtu. Seſt

Kristusse, meie Jummala pärralt ühhes Issa ja pühha Waimuga on wallitsus, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Kolmas ärrawannutaminne.

Pallugem Issandat!

Oh wäggede Issand, Israeli Jummal, kes Sa igga tõbbe ja igga wigga parrandad, waata mahha selle Sinnu sullase (ümmardaja) N. peale, katsu ja nõua tedda läbbi, ja aja temmast ärra kõik kurrati teud; sõitle need rojased waimud ja aja naad wälja ja puhhasta omma kätte tööd; näita omma kanget wägge ülles ja rõhhu nobbest sadanat Sinnu sullase (ümmardaja) jalgade alla; anna temmale wõimust sadana ja temma rojaste waimude ülle, et ta Sinnu armu wastuwõttes ka kõlblikkuks saaks Sinnu iggaweste ja taewalikku Sakramentidest ossa wõtta ja Sulle, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule kiitust laulaks; nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Neljas palwe.

Pallugem Issandat!

Oh Wallitseja Issand! Sa lõid innimesse omma näo järrele ja omma sarnatseks ja andsid

temmale melewalda iggawesſe ellu pärriaks ſaada; Sa ei põlganud tedda ka ſiis ärra, kui ta pattu läbbi Sinnuſt olli ärralangenud, waid andſid omma Kristusſe innimesſeks ſaamisſe läbbi maailmale lunnastuſt. Peästa ſiis Jsſe ka ſedda omma looma waenlasſe orjusſeſt, ja wõtta tedda ülles omma taewa riiki; te lahti temma mõistusſe ſilmad, et Sinnu Ewangeliumi walgus ſelgeste temma ſees ülles paistaks; anna temmale ſeltſiks kõigeks temma ellu ajaks üht walgusſe Jnglit, kes tedda hoiaks igga waenlasſe taggakiuſamisſe, kurrati wastutullemisſe, keſk päwa kurja waimu ja kõigeſugguste kurja näggemiste eeſt.

Nüüd puhhub preeſter ſelle riſtmisſele tulleja ſu, otſa esſiſe ja rinna peale ja ütleb:

Aja wälja temma ſeeſt igga kurja ja rojaſt waimu, kes temma ſüddamesſe on läinud ja ſeal aſſet wõtnud (kolm korda), ſedda pettusſe waimu, ſedda kurjusſe waimu, ſedda wõerajummalatenimisſe ja kõige ahnusſe waimu, ſedda walle ja kõige rojusſe waimu, mis kurrati õppetusſe järrele wäggew on. Te tedda Sinnu Kristusſe pühha karja mõiſtlikkuks lambaks, Sinnu Koggudusſe auſaks liikmeks ja Sinnu kunningrigi pojaks (tütreks) ja pärriaks, et ta Sinnu käskude järrele

ellaks, sedda pitseri märki ärrarikkumatta hoiaks, sedda riet ärrarojastamatta üllespeaks, ja sedda Pühhade õnsat põlwe Sinnu kunningriikis kätte saaks. Sinnu ainusündinud Poja armu, heldusse ja innimessearmastusse pärrast, kellega Sinna ühtlassi kidetud olled ühhes omma kõigepühhama, ja hea, ja ellawaksteggewa Waimuga, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Nüid pöörab preester sedda ristitawat, kes ilma rietteta, palja jalgadega ja üllestõstetud kättega seisab, päwalojaminnemisse poole ja ütleb:

Kas sa salgad ärra sadanat, ja kõik temma teud, ja kõik temma inglid, ja kõik temma kõrkust?

Ristitaw kostab; agga kui temma üks umbkeelne ehk üks laps on, siis kostab temma eest ristiwadder:

Jah, minna salgan sedda ärra.

Sesamma küsimine ning kostmine saab kolm korda tehtud.

Pärrast sedda küsib preester sedda ristitawat:

Kas sa olled sadana ärrasalgand?

Se ristitaw ehk temma ristiwadder:

Jah, ma ollen temma ärrasalgand.

Ja kui ka se on kolm korda öölnud, ütleb preester ristitawale:

Siis puhhu ja süllita temma peale.

Kui se on sündinud, lasseb se ristitaw ommad käed mahha; preester pöörab tedda hommiku poole ja ütleb temma wastu:

Kas sa ühhendad ennast Kristusega?

Ristitaw ehk temma ristiwadder:

Jah, minna ühhendan ennast Kristusega?

Ka sedda ööldakse kolm korda; siis küsib preester jälle:

Kas Sa olled ennast Kristussega ühhendanud?

Ristitaw ehk temma ristiwadder:

Jah, minna ollen ennast Temmaga ühhendanud?

Preester: Ja kas Sinna ussud Temma sisse?

Kostmine: Jah, minna ussun Temma sisse, kui Kunninga ja Jummala sisse. —

Nüüd loeb ta Ussu tunnistust:

Minna ussun se ainu Jummala, se Issa, se Kõigeüllespiddaja, se taewa ning maa ja kõige nähtawa ja näggematta lomade Looja sisse. Ja se ainu Issanda Jesusse Kristusse, se ainusündinud Jummala Poja sisse, kes Issast on sündinud enne kõiki aegu, Walgus Walgusest, tõssine Jummal tõssisest Jummalast, sündinud, mitte loodud, Issaga ühhelomuline, kelle läbbi kõik loodud on; Kes meie innimeste ja meie lunnastamisse pärrast on mahhatulnud taewast, ja lihha sisse sanud se pühha Waimu ja Neitsi Maria läbbi, ja innimesseks sanud; Kes meie pärrast on risti löödud Pontiusse Pilatusse ajal, ja kannatanud, ning mahhamaetud ja ülles-tõusnud kolmandamal päwal kirjade järrele; ja kes on üllesläinud taewa ja istub Issa parremal

käel; ja kes jälle saab auga tullema kohhut mõistma ellawate ja surnutte üle; ja kelle rigil ei sa otsa ollema. Ja se pühha Waimu, se Issanda, se elluloja sisse, kes Issast wälja-lähhäb, kedda ühtlassi Issa ja Pojaga kummar-dakse ja austakse, ja kes prohwetide läbbi rää-kinud on. Ühhe ainsa, pühha, kõigemapealse ja apostlikku Koggudusse sisse. Ma tunnistan ühte ristmist pattude andeks andmisseks. Lodan surnutte üllestõusmist, ja ühte tullewa aja ellu. Amen.

Pärrast Usutunnistusse luggemist ütleb preester jälle risti-tawa wastu:

Kas sa olled ennast Kristusega ühhendanud?

Kostmine: Jah, minna ollen ennast Temmaga ühhendanud.

Preester: Ja kas sa ussud Temma sisse?

Kostmine: Jah, minna ussun Temma sisse, kui Kunninga ja Jummala sisse. Ja loeb jälle sedda Usutunnistust: Minna ussun se ainu Jummala, se Issa j. n. edd.

Kui se ristitaw Usutunnistust teist korda on luggenud, siis küsib preester tedda kolmat korda:

Kas sa olled ennast Kristusega ühhendanud?

Kostmine: Jah, minna ollen ennast Temmaga ühhendanud.

Preeſter: Ja kas ſa uſſud Temma ſiſſe?

Koſtmine: Jah, minna uſſun Temma ſiſſe, kui Kunninga ja Jummala ſiſſe. Ja loeb nüid kolmat korda jälle ſedda Uſſutunnistuſt: Minna uſſun ſe ainu Jummala, ſe Iſſa j. n. edd.

Kui ſe ristitaw ſedda Uſſutunnistuſt kolmat korda on luggenud, ſiis küſſib preeſter tedda:

Kas ſa olled ennaſt Kristusſega ühhendanud?

Koſtmine: Jah, minna ollen ennaſt Temmaga ühhendanud.

Kui ſe küſſimine ja koſtmine on kolm korda ſündinud, ſiis ütleb preeſter temmale:

Siis kummarda Temma ette mahha.

Ristitaw langeb põlweli mahha ja ütleb:

Ma kummardan Iſſat ja Poega ja pühha Waimu, ſedda ühhelomuliſt ja lahkumata Kolmainuſt Jummalat.

Preeſter: Kidetud olgu Jummal, kes tahhab, et kõik innimeſſed peaks õnſaks ſaama ja tõe tundmiſſele tullema; nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Preeſter: Pallugem Iſſandat.

Oh Wallitſeja Iſſand, meie Jummal, kutſu omma ſullaſt (ümmardajat) N. Sinnu pühha walgustamiſt ſaama ja te tedda kõlblikkuks ſedda ſuurt armu — Sinnu pühha riſtmiſt wastu

wõtta; wõtta temmalt ärra ſedda wanna inni=meſt ja uenda tedda iggawesſe ellule; täida tedda omma pühha Waimu wäega, et ta Sinnu Kristusſega ſaaks ühhendud ja et ta mitte ennam üks lihha laps ei olleks, waid Sinnu kunningrigi lapſeks ſaaks: Sinnu ainuſündinud Poja heldusſe ja armu läbbi, kellega Sinna ühtlaſſi kidetud olled ühhes Sinnu kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimuga, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

6. Pühha ristminne.

Preeſter panneb walge kirriku kue ſelga ja käikſed kätte ümber, ja, kui kõik küinlad on põllema pandud, wõttab ſuitſetamiſe panni kätte, lähhäb ſellega riſtmiſe wanni juure, ja ſuitſetab ſedda ümberringi annab ſiis ſuitſetamisſe panni käeſt ärra ja teeb kummarduſt.

Siis ütleb diakon: Õnnista, iſſand!

Preeſter: Kidetud olgu ſe Iſſa ja Poja ja pühha Waimu riik nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Pallugem rahhu ſees Iſſandat.

Lauljad: Iſſand, heida armu.

Pallugem Iſſandat, et Ta meile rahhu annaks üllewelt ja meie hinged lunnastaks.

Pallugem Issandat, et Ta kõige maa ilmale rahhu sadaks, Jummala pühha koggudussi heas seisuses hoiaks ja kõiki ühhendaks.

Pallugem Issandat selle pühha templi ja nende eest, kes ussu, pühha mele ja Jummala kartussega temmasse käiwad.

Pallugem Issandat pühha wallitseja Sünodi, meie N. linna piiskopi N., ausa preestride, diakonide eest Kristusse sees, kõige kirriku teenride ja rahwa eest.

Pallugem Issandat meie õiget usku wagga Issewallitseja se Sure Herra, kõige Wennerigi Keisri Aleksandri Aleksandrowitschi ja Temma Abbikasa se õiget usku wagga Keisri Praua Maria Feodorowna eest.

Pallugem Issandat Temma Aujärjepärria se õiget usku Herra Tsesarewitschi ja Sure Würsti Nikolai Aleksandrowitschi, kõige Keiserlikku suggusõssa, kõige nende rigi ammetmeeste ja sõa wäe eest.

Pallugem Issandat, et se wessi pühha Waimu wäe, teggemisse ja mahhatullemisse läbbi pühhitsetud saaks.

Pallugem Issandat, et temma peale se ärrapeästmise armuand ja Jordani õnnistus mahhaläkkitud saaks.

Pallugem Issandat, et selle wee peale se ülle kõige lomuse olleja Kolmainu Jummala puhhastaja wäggi mahha tulleks.

Pallugem Issandat, et meie pühha Waimu mahhatullemisse läbbi mõistusse ja waggaduse walgusega walgustud saaksime.

Pallugem Issandat, et se wessi kõige nähtawa ja näggematta waenlaste taggakiusamiste eest hoiaks.

Pallugem Issandat, et se, kedda selle wee sees ristitakse, kõlblikkuks saaks sedda hukkaminnematta riiki pärrida.

Pallugem Issandat selle eest, kes nüid pühha ristmist saama tulleb, ja et ta lunnastud saaks.

Pallugem Issandat, et Temma ühheks walgusse lapseks ja nende iggaweste headuste pärriaks saaks.

Pallugem Issandat, et ta Kristusse, meie Jummala, surmas ja üllestõusmises istutud ja nende osaliseks saaks.

Pallugem Iſſandat, et ta riſtmiſe riet ja Waimu panti rojastamatta ja ilmalaitmatta Kristusſe, meie Jummala, hirmſa kohtu päwani hoiaks.

Pallugem Iſſandat, et ſe weſſi temmale ueſündimiſe peſſemiſeks, pattuandeksandmiſeks ja hukkaſamatta riideks ſaaks.

Pallugem, et Iſſand Jummal meie palwe heält kuulda wõttaks.

Pallugem Iſſandat, et Ta tedda ja meid ärra peästaks kõigeſt kurbtuſeſt, wihhaſt ja häddaſt.

Aita, peästa, hallasta ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat, kõige ennam õnnistud ja austud Wallitſejat Jummala-ſünnitajat, ſedda ikka-Neitſit Mariat ja kõiki pühha innimeſſi meele tulletades, andkem iſſe ennaſt, ja teine teiſt, ja kõik meie ellu Kristuſe meie Jummala holeks.

Lauljad: Sinnu holeks, oh Iſſand.

Kui diakon ſedda ekteniat loeb, loeb preeſter taſſa ſedda palwet:

Palwe.

Oh helde ja armuline Jummal! Sa katſud ſüddamed ja nerud läbbi ja tunned ükſi kõik

innimeste sallajad melemõtted ärra, sest et ükski assi Sinnu eest warjul ei olle, waid kõik on paljas ja awwalik Sinnu silma ees. Sa tunned, mis minnu sees on: ärra põlga mind mitte ärra ja ärra panne mitte omma pallet minnu eest warjule, waid anna mulle selsinnatsel tunnil kõik mo pattud andeks; Sa kannatad innimestega nende pattude pärrast, et nad omma meelt parrandaksid; pesse puhtaks ka minnu ihhu ja minnu hinge rojussest, ja pühhitse mind täieste omma kõige täiema, näggematta wäega ja omma waimulikku parrema käega, et minna, kes teistele wabbadust kulutan ja sedda neile, täie ussuga Sinnu ärrarääkimatta heldusse sisse, wälja jäggan, mitte isse ei saaks leitud kui pattu sullane ollewat. Ei mitte, Issand, kes Sa üksi se hea ja innimesse wastu armuline olled, ärra lasse mind mitte häbbisse saada, waid läkkita mulle wägge üllewelt, ja kinnita mind selle Sinnu sure ja taewalikku Sakramendi tenistussele, mis ma praegu pean tallitama. Lo omma Kristusse teggumoodu selle sees ülles, kes nüid minnu willetsa läbbi tahhab ueste sündida; ehhita tedda ülles Sinnu Apostlitte ja Prohwetide raja peale, ja ärra lasse tedda mitte mahha langeda, waid

istuta tedda ühheks tõsſiſeks wõsſuks Sinnu pühha, kõigemaapealſe ja Apoſtlikku Koggudusſe ſisſe, ja ärra kissu tedda mitte wälja ſeält ſeeſt; et ka temma waggas ellus ikka ennam ja ennam eddaſi kosſuks, ja ſe läbbi Sinnu, ſe Issa, ja Poja, ja pühha Waimu kõigepühham nimmi austud ſaaks, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Pärraſt ſedda loeb preeſter walju heälega ſedda palwet:

Suur olled Sinna, oh Issand, ja immelikkud on Sinnu teud; ja ep olle neid sõnnu, misga Sinnu imme tegguſid wõiks õiete kiita (kolm korda). Seſt omma ainſa tahtmisſe järrele andſid Sa ollemiſt kõige ollematta asjadele, omma wäe läbbi pead Sa kõik lomuſt ülles, ja omma holekandmiſe läbbi wallitſed Sa kõige maailma ülle. Neljaſt asjaſt olled Sa lomuſt kokkuſeädnud, ja aasta ringi nelja aasta ajaga kui kroniga ehhitanud. Kõik waimulikkud wäed tundwad hirmu Sinnu ees; Sinnuſt laulab päike; Sind kidab kuu; kõik tähhed ſeiswad Sinnu ümber, ja teniwad Sind; Sinnu sõnna kuleb walgus; Sinnu ees wärriſewad wee ſüggawusſed; Sinnu käsku kuulwad hallikad. Sa lautaſid taewa kui ühhe tekki wälja; Sinna kinnitaſid maa wee

peale; Sinna pannid liiwa merrele rajaks; Sinna wallasid tuult wälja hingamise tarbeks. Inglitte wäed teniwad Sind; Peainglitte hulgad kummardawad Sind; need palju silmadega Kerubid ja kuetibadega Serawid, kes Sinnu ümber seiswad ja Sinnu ümber lendwad, katwad hirmuga omma palled kinni Sinnu sure au eest, kelle liggi ükski ei saa. Sest Sinna, se ärramõistmatta, algmatta ja ärraütlematta Jummal, tullid maa peale, wõtsid ennesele sullase näggu ja said innimeste sarnatseks; sest Sinna, oh Issand, ei wõinud omma sure hallastusse pärrast mitte nähha, et kurrat innimesse suggu waewab, waid tullid ja lunnastasid meid ärra. Meie tunnistame Sinnu armu ülles, kulutame Sinnu heldust ja ei hoia mitte sallajaks Sinnu head teud. Sinna olled meie innimesse suggu ärralunnastanud, ja neitsilikku ihhu omma sündimisse läbbi pühhitsenud. Kõik loom kidab Sind, kes sa olled ilmunud; sest Sinna, meie Jummal, tullid maa peale ja ellasid ühhes innimestega; Sinna pühhitsesid Jordani weed taewast omma pühha Waimu mahhasaates, ja rõhhusid russuks nende maddude pead, kes seal ennestele pessa ollid teinud.

Tulle isse ka nüid, oh innimesseармastaja Kunningas, omma pühha Waimu mahhatullemisses, ja pühhitse sedda wet (kolm korda); ja anna temmale ärrapeästmisse armuannet, Jordani õnnistust; te tedda ühheks hukkaminnematta põlwe hallikaks, pühhitsemisse andeks, pattude ärrapessemisseks, haiguste arstimisseks, kurja waimude ärrakautamisseks, waenlaste wäggede ärraajamisseks, täidetud Inglitte wäega; et temma eest ärrapöggenekstid köik kes Sinnu looma taggakiusawad; sest minna ollen So immelikku, ausat ja waenlastele ni hirmsat nimme, oh Issand, appi hüidnud.

Pärrast sedda pühhitseb preester sedda wet kolm korda, omma sõrmi risti wiisi sisse kastes, puhhub temma peale ja ütleb:

Sinnu risti kuju tähhe al sagu mahha rõhhutud köik waenlaste wäed (kolm korda).

Meie pallume Sind, oh Issand, tagganegu meist ärra köik näggematta kurjad waimud, kes tuules ellawad, ärgu jägu ükski pimmedusse waim selle wee sisse warjule, ja ärgu mingu mitte temma sisse ühhes selle ristitawa innimessega kurri waim, kes mõttete pimmedust ja mele ärraseggamist ennesega toob; waid, Sinna, köikide Wallitseja, te sedda wet ühheks ärra-

peäſtmisſe weeks, ühheks pühhitſemisſe weeks, lihha ja waimu puhhastamisſeks, ahhelatte lahtipeäſtmisſeks, pattude andeks andmisſeks, hingede walgustamisſeks, ueſündimisſe pesſemisſeks, waimu uendamisſeks, lapſe põlwe armuanniks, hukkaminnematta ellu kueks ja ellu hallikaks. Seſt Sinna, Jſſand, ütleſid: peske ennaſt, puhhastage ennaſt, ſaatke ommad kurjad teud omma hingede ſeeſt wälja; Sinna andſid meile uut ſündimiſt üllewelt wee ja Waimu läbbi. Tulle ſiis ſelle wee peale, oh Jſſand, ja anna, et ſe, kes temma ſees ſaab ristitud, ümberloodud ſaaks ja enneſe pealt ärraheidaks ſedda wanna innimeſt, kedda rikkutakſe pettusſe himmude läbbi, ja enneſe peale wõttaks ſedda uut innimeſt, kedda uendakſe Selle kuju järrele, kes tedda on lonud: et ta riſtmisſe läbbi Sinnu ſurma ſarnadusſeks istutud, ka Sinnu üllestõusmisſe oſſalisſeks ſaaks, ja, ſedda pühha Waimu annet hoides ja ſedda armu panti kaswatades, ſe üllewelt ſe kutsmisſe wõidu anni kätte ſaaks, ja nende eſſiſündinud koggudusſe juure arwatud ſaaks, mis taewas on ülleskirjutud Sinnu meie Jſſanda ja Jummala, Jeſuſe Kristusſe juures. Seſt Sinnu pärralt, ühhes Sinnu algmatta Jſſa,

ja se kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimu pärralt on au ja wäggi, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja sinnu waimuga.

Preester: Kummardage ommad pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Pärrast sedda puhhub preester kolm kord õlli klaasi sisse, ja teeb risti tähte õlli ülle kolm korda ja ütleb:

Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preester: Oh Issand ja Wallitseja, meie wannematte Jummal! Sa läkkitaksid neile, kes Noa laewas ollid, tuikest, kes õllipu oksa, kui ühte ärraleppitamisse ja weeupputussest ärrapeästmisse tähte ommas suus kandis, Sa tähhendasid se läbbi omma armu Sakramendi ette ja andsid omma pühha Sakramendi tallitamisseks õllipu wilja, mis läbbi Sa ka jubba neid, kes kässu al ollid, pühha Waimuga täitsid, ja neid, kes armu al ellawad, täielisseks teed: õnnista ka nüid Isse seddasinnast õlli omma pühha Waimu wäe ja teggemisse ja mahhatullemisse läbbi, et ta saaks ühheks hukkaminnematta põlwe wõid-

misse õlliks, õigusse sõariistaks, hinge ja ihhu uendamisseks, kõige kurrati teggude ärraajamisseks, ja kõige haiguste arstimisseks kõigile neile, kes ussuga ennast sellega wõidwad ehk temmast ossa wõtwad, Sinnu ja Sinnu ainusündinud Poja ja Sinnu kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimu auks, nüüd ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Wõtkem tähhele panna.

Preester laulab nüüd kõige rahwaga kolm korda Halleluja, teeb õlliga kolm korda ristitähte wee sisse ja ütleb siis walju heälega:

Kidetud olgu Jummal, kes walgustab ja pühhitseb kõik innimessed, kes ilma sisse tullewad; nüüd ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Nüüd tuakse ka se ristitaw liggi, ja preester wõttab kahhe sõrmega õllist ja teeb sellega risti tähte temma otsa ette, rinna peale ja õllaluude wahhele ja ütleb:

Sedda Jummala sullast (ümmardajat) N. wõitakse rõmu õlliga, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel, nüüd ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Ja tähhendab sedda wiisi temma rinda ja selga õllaluude wahhel.

Rinda tähhendades ütleb ta: Hinge ja ihhu arstimisseks.

Kõrwu tähhendades: Ussu kuulmisseks.

Kässa tähhendades: Sinnu käed on mind teinud ja mind walmistanud.

Jalgu tähhendades: Et temma Sinnu käskude teed käiks.

Kui preester sedda wiisi kõik ihhu on wõidnud, siis ristib ta sedda püsti seiswat ja päwatõusmisse poole pöördud innimest ja ütleb:

Sedda Jummala sullast (ümmardajat) N. ristitakse se Jssa nimmel, Amen; ja se Poja nimmel, Amen; ja se pühha Waimu nimmel, Amen; nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Iggaühhe hüidmisse juures wautab ta tedda wee alla ja tõstab tedda jälle ülles. Siis pesseb preester ommad käed ärra ja laulab ühhes rahwaga sedda 32 Taweti laulu:

Wägga õnnis on se, kelle ülleastmissed on andeks antud, ja kelle pattud on kinni kaetud. Wägga õnnis on se mees, kellele Jssand ülle-kohhut ei arwa süiks, ja kelle waimu sees ei olle kawwalust. Kui ma pattu kinnipiddasin, siis läksid mo lukondid wannaks iggapääw minnu oigamisse pärrast. Sest So kässi olli raske mo peal ööd ja päwad; mo rammu on ärrakuinud otsegu suise põua läbbi, kui ohhakad mulle waewa teggid. Siis tundsin ma omma pattu ärra, ja ei katnud omma üllekohhut mitte kinni. Ma ütlesin: ma tahhan issennese peale ommad ülle-

astmisſed tunnistada Issandale; siis andsid Sinna mo süddame üllekohhut andeks. Sepärrast wõtwad Sind palluda kõik waggad armu ajal; tõeste, kui palju wet tõuseb, ei ullata se nende liggi. Sinna olled mulle warjuks, Sa hoiad mind ahhastusse eest; Sa olled mo rõmulaul, sest Sa peästad mind ärra nende käest, kes mo ümber piirwad. Sa ütled: Ma tahhan sind targaks tehha, ja sind õppetada sedda teed, mis sa pead käima; ma tahhan sulle nõu anda, omma silmaga sind juhhatades. Ärge olge mitte kui hobbune, kui hobbueesel, kes mõistmatta on, kelle suus on sulisſed ja waljad, et neid taltsiks tehha, ei nemmad muidu ei tulle So liggi. Palju wallu on õelal, agga kes Issanda peale lodab, saab rohkeste helduſt. Rõmustage Issanda sees, ja olge wägga rõõmsad, teie õiged, ja laulge rõõmsaste kõik, kes süddamest õiglasſed ollete. Sedda laulu lauldakse 3 korda.

Nüüd panneb preester selle ristitud innimese selga walge riide ja ütleb:

Sedda Jummala sullast (ümmardajat) N. ehhitakse õigusse riidega, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel, nüüd ja ikka ja iggawweste. Amen.

Siis lauldakſe ſeſinnane tropar 8=mal wiſil.

Anna mulle ſedda walgusſe riet, Sinna, kes Sa ennaſt ehhitad walgusſega kui riidega, oh armuline Kristus, meie Jummal.

Kui ſe ristitud innimene on riidesſe pandud, ſiis loeb preeſter ſalwimisſe palwet.

7. Pühha ſalwiminne.

Preeſter: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preeſter: Kidetud olled Sinna oh Issand, Jummal, kõigeüllespiddaja, Sa headuste hallikas ja õigusſe päike! Sinna laſkſid neile, kes pimmedusſes istuſid, lunnastusſe walguſt tõusta omma ainuſündinud Poja ja meie Jummala tullemisſe läbbi; Sa kinkiſid meile kõlwatumattele õnniſt puhhastamiſt pühha wee ſees ja jummalikku pühhitſemiſt ellawaks teggewas ſalwimisſes; Sa laſkſid ka nüüd ſedda omma ueste walgustud ſullaſt (ümmardajat) weeſt ja Waimuſt ueste ſündida, ja andſid kõik temma melega ja koggematta tehtud pattud andeks; anna ſiis temmale ka Issе, oh armuline Issand ja kõikide Kunningas, omma pühha ja kõigewäggewama ning kummardamisſe wäärt Waimu

ande pitſerit, ja laſſe tedda Sinnu Kristusſe pühhaſt ihhuſt ja kalliſt werreſt oſſawõtta; hoia tedda ommas pühhitſuſſes; kinnita tedda õiges uskus; peästa tedda ärra ſeſt kurjaſt ja kõigiſt temma wõrkudeſt, ja hoia temma hinge Sinnu lunnastawa kartuſſe läbbi puhtuſſes ja õigusſes, et ta kõige omma teggude ja ſõnnade ſees Sinnu mele pärraſt olleks ja Sinnu taewa rigi pojaks (tütreks) ja pärrijaks ſaaks. Seſt Sinna olled meie Jummal, ſe hallastaja ja lunnastaja Jummal, ja Sulle, ſe Jſſa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Pärraſt ſedda palwet wõiab preeſter pühha Salwiga risti wiiſt ſelle otſa eſſiſt, ſilmi, ninnaſõõrmid, ſuud, mõllemid kõrwu, rinda, käſſa ja jalgu ja ütleb:

Pühha Waimu ande pitſer. Amen.

Siis käib preeſter wadderi ja ristitud innimeſega kolm korda riſtmisſe wanni ümber ja laulab ühhes rahwaga;

Kõik, kes teie Kristusſe ſiſſe ollete ristitud, ollete ka ennaſt Kristusſega ehhitanud. Halleluja.

Prokimen: Jſſand on mo walgus ja mo abbi, kedda pean ma kartma?

Salm: Jſſand on mo ellu kinnitus, kelle eeſt pean ma wärriſema?

Luggemine pühha Apostli Paulusse ramatust Roma rahwale (6, 3—12).

Wennad, meie köik, kes Kristusse Jesusse sisse olleme ristitud, olleme Temma surma sisse ristitud. Siis olleme meie Temmaga mahhamaetud ristmise läbbi surma sisse, et, otsegu Kristus on üllesärratud surnust Issa au läbbi, nenda peame ka meie uudes ellus käima. Sest, kui meie Temmaga olleme istutud Temma surma sarnadusseks, siis peame meie ka Temma üllestõusmisse sarnatsed ollema. Et meie sedda teame, et meie wanna innimene Temmaga on risti löödud, et pattu ihhu peab tühjaks minnema, et meie mitte ennam pattu ei teni. Sest kes surnud on, se on õigeks mõistetud pattust. Agga kui meie Kristusega olleme surnud, siis ussume meie, et meie ka Temmaga peame ellama, sest et meie teame, et Kristus surnust üllesärratud, mitte ennam ei surre; surm ei wallitse ennam Temma ülle. Sest mis Temma on surnud, sedda on Ta pattule surnud ükskord; agga mis Ta ellab, sedda ellab Temma Jummalale. Nõnda arwage ka teie endid pattule kül surnud ollewad, agga Jummalale ellawad Kristusse Jesusse, meie Issanda sees.

Preeſter: Rahhu olgu ſinnuga.

Luggeja: Ja ſinnu waimuga. Halleluja (3 korda).

Preeſter: Tarkus; ſeiskem wagga melega, wõtkem pühha Ewangeliumit kuulda. Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja ſinnu waimuga.

Preeſter: Matteusſe pühha Ewangeliumi luggemine.

Lauljad: Au olgu Sulle, oh Iſſand, au olgu Sulle.

(Matteus 28, 16—20:)

Ühhel ajal läkſid need üksteiſtkümmend jüngrid ärra Kalilea maale, ſenna mäe peale, kuhhu Jeſus neid olli käsknud. Ja kui nemmad Tedda näggid, kummardaſid nemmad Tedda; agga mõnningad ollid kahhe wahhel. Ja Jeſus tulli nende juure, ja rääkis neile ja ütles: Minnule on antud kõik melewald taewas ja maa peal: ſepärraſt minge ja õppetage kõik rahwaſt, ja ristige neid Iſſa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel; ja õppetage neid piddama kõik, mis Minna teid ollen käsknud; ja waata, Minna ollen iggapääw teie juures, maailma otſani. Amen.

Lauljad: Au olgu Sulle, oh Iſſand, au olgu Sulle.

Preeſter: Heida armu meie peale, oh Jummal, omma ſure hallastuſſe pärraſt, meie pallume Sind, kule meid ja heida armu meie peale.

Meie pallume weel omma õiget usku wagga Iſſewallitſeja ſe Sure Herra kõige Wennerigi Keisri Alekſandri Alekſandrowitſchi eeſt.

Meie pallume weel Temma Abbikaſa ſe õiget usku wagga Keisri Praua Maria Feodorowa eeſt.

Meie pallume weel Temma Aujärjepärrija ſe õiget usku Herra Tſeſarewitſchi ja Sure Würsti Nikolai Alekſandrowitſchi ja kõige Keiſerlikku Sugguwõſſa eeſt.

Meie pallume weel ſe pühha Wallitſeja Sünodi eeſt.

Meie pallume weel ſelle Jummala ſullaſele N., lapſe wadderile, armu, ellu, rahhu, terwiſt, lunnaſtuſt ja pattude andeksandmiſt.

Meie pallume weel ſelle nüid ristitud Jummala ſullaſe (ümmardaja) N. eeſt, et ta hoitud ſaaks puhtas uſſutunnistuſſes, kõiges waggadusſes ja Kristuſſe käskude täitmiſſe ſees kõige temma ellu aja.

Sest Sinna olled armuline ja innimesse-armastaja Jummal, ja Sulle, se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au; nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester: Au olgu Sulle, oh Kristus Jummal, Sa meie lootus, au olgu Sulle.

Lauljad: Au olgu Jssale . . . nüid ja ikka . . . Jssand heida armu (3 korda). Önnista.

Preester ütleb lõppetusse sõnnad.

8. Palwed ärrapessemisse juures pärrast salwimist.

Kahhekssamal päwal tuakse temma jälle kirrikusse, et tedda pesta, ja preester teeb temma linna (mähkmed) lahti, neid palwid luggedes:

Essimene palwe.

Preester: Pallugem Jssandat.

Lauljad: Jssand, heida armu.

Preester. Oh Jssand Wallitseja, kes Sa pühha ristmise läbbi omma sullasele (ümmardajale) pattude andeksandmist kinkisid, ja uesündimisse ellu temmale andsid, lasse Jsse omma Palle walgust temma süddames allati paista; hoia temma ussu kilpi waenlastest putumatta; lasse temma hukkaminnematta põlwe riet, mis ta

enneſe peale on wõtnud, puhta ja ilmalaitmatta temma ſees olla; hoia omma armuga ſedda waimulikku pitſeri märki ärrarikkumatta temma ſees, ja olle temma ja meie wastu armuline omma rohke hallastusſe pärraſt. Seſt kidetud ja austud on Sinnu ſe Issa, ja Poja, ja pühha Waimu aus ja ſuur nimmi; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Teine palwe.

Preeſter: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preeſter: Oh Issand ja Wallitseja, meie Jummal, kes Sa riſtmisſe pesſemisſe läbbi neile, kedda ristitakſe, taewa walguſt annad! Sa ſünnitaſid ueste ſedda omma uestewalgustud ſullaſt (ümmardajat) wee ja Waimu läbbi ja andſid temmale kõik melega ja koggematta tehtud pattud andeks; panne temma peale ka omma wäggewat kät, ja hoia tedda omma armu wäel; lasſe temma panti ärrakaddumatta olla ja te tedda kõlblikkuks ſedda iggaweſt ellu pärrida ja ikka Sinnu mele pärraſt olla. Seſt Sinna olled meie pühhitſus, ja Sulle, ſe Issa, ja Poja, ja pühha Waimule, anname meie au nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preeſter: Rahhu olgu kõikidega.
Lauljad: Ja ſinnu waimuga.
Diakon: Kummardage ommad pead Jſſanda ette.
Lauljad: Sinnu ette, oh Jſſand.

Kolmas palwe.

Preeſter: Se, kes Sind, Kriſtuſt meie Jummalat, enneſe peale on wõtnud, kummardas nüid ühhes meiega omma pea Sinnu ette: hoia tedda, et ta ühheks ärrawõitmatta ſõamehheks ſaaks kõige nende wastu, kes ilmaasjata temma ja meie peale waenu tõſtwad; laſſe meid kõiki Sinnu hukkaminnematta kronides ärrawõitjadeks ſaada kunni meie ellu otſani. Seſt Sinna olled ſe, kes armu heidab ja lunnastab, ja Sulle, ühhes Sinnu algmatta Jſſa ja ſe kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Nüid teeb preeſter ristitud innimeſe wöö ja riide lahti, wõttab wammi kätte, kastab tedda puhta wee ſiſſe ja ripſutab ſellega ristitud innimeſe peale ja ütleb:

Sinna olled õigeks tehtud, Sinna olled walgustud, Sinna olled pühhitſetud, Sinna olled ärrapestud meie Jſſanda Jeſuſſe Kriſtuſſe nimmel ja meie Jummala Waimu läbbi.

Siis wõttab ja pühhib wammiga temma pallet, pea, rinda j. n. e. j. ütleb:

Sinna olled ristitud, Sinna olled walgustud, Sinna olled salwitud, Sinna olled pühhitsetud, Sinna olled ärrapestud se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel nüid ja ikka, ja iggawweste. Amen.

9. Palwed juukste lõikamisse juures.

Diakon: Pallugem Jssandat.

Lauljad: Jssand, heida armu.

Preester: Oh Jssand ja Wallitseja, meie Jummal! Sinna austasid omma kujuga innimest, ja andsid temmale ühhe mõistlikku hinge ja illusa ihhu, et ihhu sedda mõistlikku hinge teniks; sest Sinna pannid temma pea se kõige üllema kohha peale, ja seädsid temma sisse palju meletundmissi, mis üks teist ei segga, ja sedda peat katsid Sa juukstega, et tule õhhu muudmissed temmale wigga ei teeks; ja seädsid kõik temma liikmed hästi korda, et ta nende kõikide läbbi Sind, sedda kõigetargemat üllesehhitajat wõiks tännada: Sinna Jsse, oh Jssand; käsksid meid omma ärrawallitsetud astja — se apostli Paulusse läbbi, et kõik, mis meie ial teme, Sinnu auks peame teggema; õnnista ka sedda omma sullast

(ümmardajat) N., kes nüid on sia tulnud, et Sulle essimiseks ohwri anniks omma pea juukjed lasta ärralõigata, ühhes temmaga õnnista ka ta wadderit; lasse neid So käsjuõppetuste järrele ellada ja kõik jedda tehha, mis Sinnu mele pärrast on. Sest Sinna olled armulinne ja innimesjearmastaja Jummal, ja Sulle, se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimule, anname meie au nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja sinnu waimuga.

Diakon: Kummardage omma pead Jssanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Jssand.

Preester: Oh Jssand, meie Jummal, kes Sa ristmise pessemise wäe läbbi omma jure armu pärrast kõiki neid olled pühhitsenud, kes Sinnu sisse ussuwad, õnnista ka seddasinnast lapsukest, ja tulgu Sinnu õnnistus temma pea peale. Kuidas Sinna omma prohweti Samueli läbbi kunningast Tawetit õnnistasid, õnnista nendasammuti ka nüid selle omma sullase (ümmardaja) N. pead minnu pattuse käe läbbi omma pühha Waimuga temma juures olles: et ta ommas nores põlwes ja ka wannas eas halli

juukstega Sulle au wõiks anda, ja Jerusalemma head nähha saaks kõige omma ellu aja. Sest Sinnu, se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt, on kõik au, kiitus ja kummardamine, nüüd ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Ja siis lõikab preester selle ristitud innimesse pea juukseb risti wiisi ja ütleb:

Selle Jummala sullase (ümmardaja) N. juukside lõigatakse se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel.

Lauljad: Amen.

Siis se ektenia, mille sees ta pärrast pallumist Keisri eest, wadderit ja sedda uest walgustud innimest nimmetab.

Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure hallastuse pärrast. . . .

Meie pallume weel selle Jummala sullasele, wadderi N. ja se uestewalgustud N. armu, ellu, rahhu terwist ja lunnastust.

Sest Sinna olled hea ja innimesearmastaja Jummal, ja Sulle, se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimule, anname meie au; nüüd ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis lõppetuse sõnnad.

10. Kuidas last ristida, kui ta surma haiguses on.

Preester ütleb: Kidetud olgu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu riik; nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Siis: Pühha Jummal, pühha Wäggew ... Pühha Kolmainus ... Meie Issa, kes Sa olled taewas ... Sest Sinnu pärralt on se riik ...

Pallugem Issandat!

Oh Issand, Jummal kõigeüllespiddaja, Sa kõige nähtawa ja näggematta asjade Looja. Sinna olled taewa ja maa, merre ja kõik, mis nende sees on, lonud, ja kõik weed ühte paika koggunud, ja süggawust lukku pannud, ja sedda otsekui pitseriga kinnitanud omma nimme läbbi, mis kartusse ja austusse wäärt on, ja weed ülle taewaste tõstnud; Sinna lautasid maad wee ülle wälja; Sinna kinnitasid merd; Sinna rõhhusid maddude pead russuks wee sees; Sinna olled kartusse wäärt, ja kes jõuab Sinnu palle ees seista? Waata mahha, oh Issand, selle omma loma peale ja selle wee peale, ja anna temmale ärrapeästmisse armuannet, Jordani õnnistust; te tedda ühheks hukkaminnematta põlwe hallikaks, pühhitsemisse andeks, pattude ärrapesemisseks; haiguste

arstimisseks, kurja waimude ärrahukkamisseks, müiriks waenlaste wäggede wastu, täidetud Inglitte wäega: et Temma eest ärrapõggenekšid kõik, kes Sinnu looma taggakiusawad; sest minna ollen Sinnu immelikku ausat ja waenlastele ni hirmsat nimme, oh Issand, appi hüidnud.

Nüid wallab preester wee sisse õlli ja ristib sedda last ütteldes:

Sedda Jummala sullast (ümmardajat) N. ristitakse se Issa nimmel, Amen; ja se Poja nimmel, Amen; ja se pühha Waimu nimmel, Amen; nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Siis panneb ta sedda last riidesse, wõiab tedda pühha Salwiga ja ütleb:

Pühha Waimu ande pitser, Amen.

Siis lähhäb ta temmaga, kuida wiis on, kolm kord ümber ristmisse wanni ja laulab:

Kõik, kes teie Kristusse sisse ollete ristitud, ollete ka ennast Kristusega ehhitanud. Halleluja.

Pärrast sedda lõppetusse sõnnad.

11. Pattutunnistaminne.

Preester wiib iggaühte, kes ommad pattud tahhab üllestunnistada, ükshawalt, agga mitte kaks ehk ennam ühhel korral, meie Issanda Jesusse Kristusse kuju ette ja hakkab nõnda.

Kidetud olgu meie Jummal nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Siis: Au olgu Sulle, meie Jummal, au olgu Sulle.

Taewane kunningas, Sa trööstja ... Pühha Jummal, pühha Wäggew ...

Meie Issa, kes Sa olled taewas ... Issand, heida armu (12 korda).

Au olgu Issale, ja Poiale, ja pühha Waimule, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Tulge, kummardagem meie Kunninga, ja Jummala, ette.

Tulge, kummardagem ja langegem mahha Kristusse, meie Kunninga, ja Jummala ette.

Tulge, kummardagem, ja langegem mahha Kristusse meie Kunninga ja Jummala Enneſe ette.

(Taweti laul 51) Jummal, olle mulle armuline, omma ſure heldusse pärraſt, ja kustuta mo ülleaſtmisſed omma rohke hallastusse pärraſt. Pesse mind hästi mo üllekohtuſt, ja puhhasta mind mo pattuſt. Seſt minna tunnen ommad ülleaſtmisſed, ja minnu pat on mo ees allati. Sinnu, Sinnu wastu ükspäinis ollen ma pattu teinud, ja ſedda, mis So ſilma ees pahha, ollen ma teinud, ſepärraſt olled Sa õige, kui Sinna rägid, Sa olled puhhas, kui Sa kohhut

mõistad. Waata, üllekohtu ſees ollen ma ſünnitud, ja pattu ſees on mo emma mind ilmale tonud. Waata, Sul on hea meel ſeſt tõeſt, mis on ſüddame põhjas; ja Sa annad mulle ſallajas tarkuſt teäda. Puhhasta mind pattuſt iſopiga, et ma puhtaks ſaan; peſſe mind, et ma lähhän walgemaks kui lummi. Anna mulle rõmustuſſe ja rõmu ſõnnumid kuulda, et wägga rõõmſaks ſawad mo lukondid, mis Sa olled ärrarõhhunud. Panne ommad ſilmad mo pattude eeſt warjule ja kustuta ärra kõik mo üllekohhus. Lo mulle, Jummal, üks puhhas ſüdda, ja uenda mo ſees ühte kindlat Waimu. Ärra heida mind mitte ärra omma Palle eeſt, ja ärra wõtta omma pühha Waimu mitte minnult ärra. Anna mulle jälle omma õnnistuſſe rõmuſtuſt, ja kinnita mind omma juhhataja Waimuga. Ma tahhan Sinnu teed õppetada ülleaſtujattele, et pattuſed So poole pöörwad. Oh Jummal, mo õnnistuſſe Jummal, peäſta mind ärra werreſüiſt, ſiis mo keel laulab rõõmſaſte So õigusſeſt. Iſſand, te lahti mo uled, ſiis peab mo ſu Sinnu kiituſt kulutama. Seſt tappaohwrid ep olle So mele pärraſt, muidu ma annakſin neid; põlletamiſſe ohwriſt ei olle Sul mitte head

meelt. Jummala melepärralisſed ohwrid on üks rõhhutud waim; üht rõhhutud ja russuks pekstud süddant ei põlga Sa mitte, Jummal. Te head omma hea mele pärraſt Sionile, ehhita ülles Jeruſalemma müirid. Siis on So mele pärraſt õigusſe ohwrid, ja ſe ohwer, mis hoopis ärrapõlletakſe; ſiis wiakſe wärſa So altari peale.

Troparid.

Heida armu meie peale, Issand, heida armu meie peale, ſeſt meie pattuſed ei wõi middagi So ees omma õienduſeks öölda, waid tome Sulle kui Wallitſejale üksnes ſedda palwet: heida armu meie peale.

Au olgu Issale . . .

Issand, heida armu meie peale; ſeſt Sinnu peale lodame meie; ärra wihhasta raskeſt meie ülle, ja ärra tulleta omma meele meie üllekohtu teggusid, waid waata ka tänna meie peale kui armuline, ja peästa meid meie waenlasteſt; ſeſt Sinna olled meie Jummal ja meie olleme So rahwas, kõik So kätte töö, ja Sinnu nimme hüiame meie appi.

Nüid ja ikka . . .

Te lahti meile se armu uks, Sa õnnistud Jummalaſünnitaja, et meie, kes So peale lodame, hukka ei ſaaks, waid Sinnu läbbi häddaſt ärra-peäſekſime: ſeſt Sinna olled ristirahwa lunnastus.

Issand heida armu (40 korda).

Preester loeb ſedda palwet:

Pallugem Issandat.

Oh Jummal, meie Onnisteggia! Sa andſid omma prohweti Natani läbbi Tawetile temma pattud andeks, kui ta neid kahhetſes, ja wõtſid Manasse pattukahhetſemiſe palwe wastu, wõtta omma allatiſe armastuſe pärraſt innimeſte wastu ka ſeddaſinnaſt omma ſullaſt (ümmardajat) N. wastu, kes omma pattud kahhetſeb; pöra ommad ſilmad ärra kõigeſt ſelleſt, mis ta on teinud, ja anna tale andeks kõik temma üllekohtuſed teud ja ärra panne temma ülleastmisſi mitte tähhele. Seſt Sinna, oh Issand, ütleſid: Mul ep olle mitte head meelt õela ſurmaſt, waid ſeſt, kui ſe õel omma tee pealt ümberpörab, et ta wõiks ellada; ja et ka ſeitſekümmend korda ſeitſe korda peab pattud andeks antama. Seſt Sinnu ſuurus on ärramõiſtmatta ja Sinnu arm on põhjata.

Kui Sinna tahhakſid köik üllekohtud meeles piddada, kes jõuaks ſiis So ees ſeista? Sinna olled nende Jummal, kes pattuſt pöörwad, ja Sulle ſe Iſſa, ja, Poja, ja pühha Waimule anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Teine palwe.

Pallugem Iſſandat.

Oh Iſſand, Jeſus Kristus, Sa ellawa Jummala Poeg, Sa karjane ning Tall, kes maailma pattu ärrakannab! Kahhe wõlglaſele jätſid Sa nende wõllad mahha ja pattuſe naeſele andſid Sa pattud andeks. Sinna Iſſe, oh Iſſand, wähhenda, unnusta ärra ja anna andeks köik pattud, ülleastmiſſed ja ekſimiſſed, mis need ſinnatſed Sinnu ſullaſed melega ehk koggematta, teadmiſſega ja teadmatta, ülleannetumal ja ſõnnakuulmatumal wiſil on teinud. Ja kui nemmad, kes lihhalikku ihhu kandwad ja maailmas ellawad, kurratiſt laſkſid ennaſt ärraekſitada, kui nemmad ſõnna ehk teuga, teadmiſſega ehk teadmatta on pattu teinud, ehk preeſtri ſõnna ei mikski piddanud, ehk preeſtri keelmiſe wastu teinud, ehk iſſe ennaſt koggudusſeſt lahti lönud,

ehk ettewaatmatta wandunud; peästa siis Jsse, kui armuline Jssand, kes Sa kurja meeles ei pea, neid Sinnu sullasid omma sõnna läbbi lahti; anna neile omma armu pärrast andeks nende kogguduseſt lahkumiſt ja wannet. Jah, innimeſe armastaja Jssand ja Wallitseja, wõtta kuulda meid, kes nende Sinnu sullastele Sinnult armu pallume, ja anna neile andeks kui se rohkeſt helde kõik nende ekſimisſed ja peästa nad ärra iggawesſeſt pinaſt. Seſt Sinna Jsse, oh Jssand, ütleſid: Mis teie maa peal kinniſeute, ſe peab taewas kinniſeutud ollema, ja mis teie ial maa peal peästate, peab ka taewas peästetud ollema. Seſt Sinna olled üksi ilma pattuta ja Sulle ſe Jssa, ja Poja, ja pühha Waimule anname au, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Maenitſus pattutunnistajale.

Waata, mo laps, Kristus ſeiſab siin näggematta ja wõttab wastu sinnu pattutunnistusse; ärra häbbene ja karda nüid mitte, ja ärra salga middagi minnu eeſt ärra, waid ütle julgeste kõik ülles, mis Sa olled teinud, et Sa meie Jssanda Jeſuſe Kristusse käeſt andeksandmiſt saaksid. Waata, siin on ka Temma pühha kuju

meie ees, ja minna ep olle ſiin ühtegi muud, kui agga üks paljas tunnistus=mees, et ma Temma ees wõiksin kõik ſedda üllestunnistada, mis Sa mulle ütled; agga kui Sa middagi ärra ſalgad, ſiis ſaab ſe Sulle kahhewõrra pattuks ollema. Sa olled ſeie arstikotta tulnud, katſu ſiis, et ſa ſiit mitte terweksſamata ärra ei lähhä.

Pärraſt ſedda panneb preeſter pattutunnistaja ette mitmeſuguſed küſſimisſed ja ootab wastuſt nende peale. Ja kui ta on kõik küſſinud, mis uſſu ja elluwiiſidesſe pudub, nõnda kuidas ſe ühhegi elluſeiſuſe ja ellu ea järrele ühte ſünnib, ſiis ütleb ta:

Kõigiſt neiſt pattudeſt pead ſa ennaſt ſeſt tunniſt ſadik eemal hoidma, ſeſt Sinna ſaad nüid teiſe riſtmiſega ristitud ſelle risti uſſu Sakramenti läbbi. Katſu nüid, Jummala abbiga, ühte head ellu ellada, ja ärra olle mitte ni rummal, et ſa jälle omma endiste pattude ſiſſe langed ja ſedda wiiſi innimestele naeruks ſaad: ſeſt risti=innimesſele ei ſünni mitte nõnda tehha; aitagu ſiis Jummal ſind omma armuga auſaste, õiete ja waggaste ellada.

Kui preeſter kõik ſedda on üttelnud ja pattutunnistajat weel ükskord hästi läbbi küſſinud ja ſe temmale ilmahäbbita kõik on üllesüttelnud, ſiis ütleb ta temmale:

Kummarda omma pead.

Pattutunnistaja kummardab pead ja preeſter pallub:

Pallugem Issandat.

Oh Issand, omma sullaste ärrapeästja Jummal! Sinna olled armuline ja helde ja pitkameleline, Sinna kahhetsed meie õnnetuse ülle, Sul ep olle mitte head meelt õela surmast, waid sest, kui ta omma tee pealt ümberpörab, et ta wõiks ellada: hallasta siis nüid Isse ka omma sullase (ümmardaja) N. peale; anna temmale sedda tõsist meleparrandamist ja pattude andeksandmist; anna temmale andeks igga pattu, mis ta melega ehk koggematta on teinud; leppita ja ühhenda tedda omma pühha Koggudusega Jesuse Kristusse, meie Issanda sees, kelle pärralt ühhes Sinnuga köik wäggi ja au on, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Pärrast sedda palwet kulutab preester andeksandmist selle pattukahhetsejale, kes nüid põlwili maas on, neid pühha pattutunnistamise Sakramenti sõnnu ütteldes:

Meie Issand ja Jummal, Jesus Kristus, omma sure armu, helduse ja hallastuse pärrast innimeste wastu andku sulle, mo laps N. köik sinnu pattud andeks; ja ka minna kõlwatu preester selle melewalla läbbi, mis Ta mulle on annud, annan sulle andeks ja peästan Sind lahti köigist

sinnu pattudest se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Sedda palwet lõppetades teeb preester omma parrema käega pattutunnistaja ülle ristitähte. Peale sedda loeb:

„On kohhus tõeste“ . . . Au olgu Issale . . . nüid ja ikka . . . ja wiimsed lõppetuse sõnnad.

12. Kihlaminne.

Pärrast pühha Liturgia lõppetust seisab preester altaris, agga need kes abbiellusse tahtwad astuda, pühha ukse ees: peigmees parremal ja pruut pahhemal polel. Pühha altari laua peal on nende mõllemate sõrmused teine teise kõrwas: üks kullast pahhemal, teine hõbbedast parremal pool. Nüid õnnistab preester kolm korda nende mõllemate pead ja annab nende kätte põllewad küinlad, wiib neid kest kirrikut ja suitsetab risti wisil, siis ütleb diakon: Õnnista issand!

Preester: Kidetud olgu meie Jummal, iggal ajal, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Pallugem rahhu sees Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Diakon: Pallugem Issandat, et Ta meile rahhu annaks üllewelt ja meie hinged lunnastaks.

Pallugem Issandat, et Ta kõige maailmale rahhu sadaks, Jummala pühha koggudussi heas seisuses hoiaks ja kõiki ühhendaks.

Pallugem Issandat, selle pühha templi ja nende eest, kes ussu, pühha meele ja Jummala kartussega temmasse käiwad.

Pallugem Issandat pühha Wallitseja Sünodi, meie N. linna piiskopi N., ausa preestride ja diakonide eest Kristuse sees, kõige kirriku teenrite ja kõige rahwa eest.

Pallugem Issandat meie õiget usku wagga Issewallitseja se Suure Herra, kõige Wenne rigi Keisri Aleksandri Aleksandrowitschi ja Temma Abbikasa se õiget usku Wagga Keisri Praua Maria Feodorowna eest.

Pallugem Issandat Temma Aujärjepärria se õiget usku Herra Tsesarewitschi ja Sure Würsti Nikolai Aleksandrowitschi, kõige Keiserlikku suguwõssa, kõige nende rigi ammetmeeste ja sõa wäe eest.

Pallugem Issandat selle Jummala sullase N. ja selle Jummala ümmardaja N. eest, kes ennast nüid üks teisega kihlawad, et nad lunnastud saaksid.

Pallugem Issandat, et Ta neile annaks lapsi nende suggu eddasi kaswamiseks ja et Ta kõik nende palwed nende õnnistuseks täidaks.

Pallugem Issandat, et Ta neile täit ja rahhulikku armastust ja abbi sadaks.

Pallugem Issandat, et ta neid hoiaks ühhes meeles ja kindlas truuses.

Pallugem Issandat, et Ta neid õnnistaks laitmatta elluga.

Pallugem, et Issand meie Jummal neile annaks ühte ausat abbiellu ja ühte rojastamatta abbiellu woodit.

Pallugem Issandat, et ta meid ärrapeästaks kõigest kurbtusest, wihhast ja häddast.

Aita, peästa, hallasta ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat, kõige=ennam õnnistud, ja austud Wallitsejat Jummala=sünnitajat, sedda ikka=Neitsit Mariat ja kõiki pühha innimessi meele tulletades, andkem issennast ja teine teist ja kõik meie ellu Kristusse, meie Jummala holeks.

Lauljad: Sinnu holeks, oh Issand.

Preester: Sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardamine nüüd ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Esſimenne palwe.

Pallugem Jssandat.

Oh iggawene Jummal! Sa ühhendaſid kokku neid, kes üks teiſeſt kaugel ollid ja ſidduſid neid ühhe lahti-peäſtmatta armastusſe ſiddemega ühte. Sa õnnistaſid Jſaaki ja Rebekat ja teggid neid omma tõotuſe pärrijaiks: õnnista Jssſe ka neid omma ſullaſid N. ja N. ja juhhata neid hea teele. Seſt Sinna olled armulinne ja innimeſe-armastaja Jummal ja Sulle ſe Jssa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preeſter: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja ſinnu waimuga.

Preeſter: Kummardage ommad pead Jssanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Jssand.

Teine palwe.

Oh Jssand, meie Jummal, kes Sa hulga rahwa ſeaſt omma Kogguduſt, ſedda puhhaſt neitſit, enneſele olled kihlanud, õnnista ka ſedda-ſinnaſt kihlamiſt ja ühhenda ning hoia neid

omma ſullaſid rahhu ja ühhe mele ſees; ſeſt Sinnu ſe Jſſa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardamine nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preeſter wõttab ſõrmuſed kätte, annab esſite peigmehhele kuld ſõrmuſe ja pärraſt prudile hõbbe ſõrmuſe: Mehhele andes ütleb temma:

Sedda Jummala ſullaſt N. kihlatakſe ſelle Jummala ümmardajale N. ſe Jſſa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Prudile ſõrmuſt ſõrme pannes ütleb ta:

Sedda Jummala ümmardajat N. kihlatakſe ſelle Jummala ſullaſele N. ſe Jſſa ja Poja ja pühha Waimu nimmel nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Igga ühhele neiſt kolm korda ſedda ütteldes, teeb ta ſõrmuſega nende pea ülle ristitähte ja panneb neid ſiis nende parrema käe ſõrme. Peale ſelle wahhetab nende prudirahwa iſſamees neid ſõrmuſid.

Agga preeſter loeb ſedda palwet.

Palwe.

Pallugem Jſſandat.

Oh Jſſand, meie Jummal! Sa läkſid ühhes esſiwannema Abraami ſullaſega Meſopo-

tamia maale, kui Sa tedda senna läkkitasid temma issandale Isaakile naest kossima, ja näitasid temmale wee kaewu juures, et Rebekkat peab kihlama; õnnista Isse ka nende Sinnu sullaste N. ja N. kihlamist, ja kinnita sedda sõnna, mis nemmad üks teisele on annud, kinnita neid selle pühha ühhendamise läbbi, mis Sinnust on seätud. Sest Sinna lõid algmisest mehhe ja naese suggu ja Sinnu läbbi antakse naene mehhele abbiks ja innimesse suggu wäljalautamiseks. Sinna Isse, oh Issand, meie Jummal, kes Sa omma tõt omma pärrisossale ja ommad tõotused omma ärrawallitsetud sullastele, meie wannematele, põlwest põlweni mahha olled läkkitanud, waata omma sullase N. ja omma ümmardaja N. peale, ja kinnita nende kihlamist truusse ja ühhe mele, tõe ja armastusse sees; sest Sinna, oh Issand, seädsid, et kihlamist peab tehtama, ja et meie kõikis asjus peame kindlad ollema. Sõrmuse läbbi sai Josepile suur melewald antud Egiptuse maal; sõrmuse läbbi sai Tanielile suur au antud Pabeli riikis; sõrmuse läbbi sai Tamari õigus awwalikkuks; sõrmuse läbbi näitas meie taewane Issa omma Poja wastu omma armu ülles: Andke, ütleb

Ta, sõrmust temma sõrme ja tooge nuumwasikas, ja tapkem sedda, ja sögem, ja olgem rõõmsad. Sinnu enneje parrem käsi, oh Issand, ehhitas Mosest sõtta punnases merres; Sinnu tõe sõnna läbbi on taewad tehtud ja kõik maa kinnitud; Sinnu wäggewa sõnna ja Sinnu kõrge käewarre läbbi saab Sinnu sullaste käsiwars tuggewaks. Õnnista siis Isse, oh Issand, omma taewa õnnistamisega ka seddasinnast sõrmuste sõrme pannemist ja Sinnu Ingel käigu nende eel kõige nende ellu aja. Sest Sinna olled igga asja õnnistaja ja pühhitseja, ja Sulle se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Siis ütleb diakon sedda ekteniat:

Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure helduse pärrast, meie pallume Sind, kule meid ja heida armu.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda).

Meie pallume weel omma õiget usku wagga Issewallitseja, se Sure Herra kõige Wenne rigi Keisri Aleksandri Aleksandrowitschi eest, et Issand Temmale annaks wägge, wõitu, pitka igga, rahhulikku wallitsust, terwist ja lunnastust, ja et Issand meie Jummal Tedda isseärranis kõikis

asjus juhhataks ja aitaks ja igga waenlast ja wastast Temma jalge alla heidaks.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda).

Meie pallume weel Temma Abbikasa, se õiget usku wagga Keisri Praua Maria Feodorowna eest.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda).

Meie pallume weel Temma Aujärjepärria, se õiget usku Herra Tsesarewitschi ja Sure Würsti Nikolai Aleksandrowitschi ja kõige Keiserlikku Sugguwõssa eest.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda).

Meie pallume weel pühha Wallitseja Sünodi, ja kõige meie wendade eest Kristusse sees.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda).

Meie pallume weel kõige se Kristusse armastaja sõa wäe eest.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda).

Meie pallume weel nende Jummala sullaste N. ja N. eest, kes nüid teine teisele kihlatud sawad.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda.)

Meie pallume weel kõige meie wendade ja kõige ristirahwa eest.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda).

Sest Sinna olled armuline ja innimesse-armastaja Jummal, ja Sinnule se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Ja siis lõppetuse sõnnad.

13. Abbiellusse laulatamine.

Kui peigmees ja pruut warsi pärrast ühlamist tahtwad laulatud saada, siis lähwad nad, põllema pandud küünlad käes, preestri järrel Analogi juure, mis kesk kirrikut seisab. Sel ajal ütleb preester

Wägga õnsad on köik, kes Issandat kartwad.

Kes Temma teede peal käiwad.

Kui sa omma kätte waewast sööd, siis olled sa wägga õnnis, ja sul on hea põlli.

Sinnu naene on kui winapu, mis wilja kannab so koja müiride külges.

So pojad on kui õllipu wõssud so laua ümber.

Waata, nõnda õnnistakse sedda meest, kes Issandat kardab.

Issand wõttab sind õnnistada Sionist ja sagu sinna Jerusalemma head nähha köige omma ellu aja.

Ja sagu sinna omma laste lapsi nähha. Rahhu olgu Israeli ülle.

Igga salmi tahha lissawad lauljad.

Au olgu Sulle, meie Jummal, au olgu Sulle!

Pärrast sedda ütleb preester peigmehhe ja prudile ühhe maenitsuse sõnna sellest, mis se pühha abbiellu sakrament on, ja kuidas abbiellu rahwa kohhus on jummalakartlikkult ja ausaste ellada; pärrast maenitsuse lõppetust küssib preester peigmehhe käest.

Kas sul on üks hea ja sundimatta tahtminne ja üks kindel nõu sedda N., kedda sa siin enese kõrwas näed, ommale abbikasaks wõtta?

Peigmees kostab: Jah, aus issa.

Preester: Kas sa ei olle ennast mitte ühhegi teise prudile lubbanud?

Peigmees: Ei olle lubbanud, aus issa.

Pärrast sedda pöörab preester ennast ka prudi poole ja küssib:

Kas sul on üks hea ja sundimatta tahtminne ja üks kindel nõu selle N^le^., kedda sa siin enese kõrwas näed, abbikasaks minna?

Pruut kostab: Jah, aus issa.

Preester: Kas sa ei olle ennast mitte ühhegi teise mehhele lubbanud?

Pruut: Ei olle lubbanud, aus issa.

Siis ütleb diakon: Ännista, isand!

Preester: Kidetud olgu se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu riik nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Pallugem rahhu sees Jssandat.

Lauljad: Jssand, heida armu.

Diakon: Pallugem Jssandat, et Ta meile rahhu annaks üllewelt ja meie hinged lunnastaks.

Pallugem Jssandat, et Ta kõige maailmale rahhu sadaks, Jummala pühha koggudussi heas seisuses hoiaks ja kõiki ühhendaks.

Pallugem Jssandat selle pühha templi ja nende eest, kes ussu, pühha mele ja Jummala-kartussega temmasse käiwad.

Pallugem Jssandat pühha Wallitseja Sünodi . . .

Pallugem Jssandat meie õiget usku wagga Jssewallitseja . . .

Pallugem Jssandat nende Jummala sullaste N. ja N. eest, kes nüid abbiellusse astuwad ja nende lunnastamise pärrast.

Pallugem Jssandat, et sesinnane abbiellu õnnistud saaks nõnda kui se Kanas Kalilea maal.

Pallugem Jssandat, et Ta neile annaks puhhast meelt ellus ja ihhu suggu nende heaks.

Pallugem Issandat, et Ta neid lasseks nähha saada poegi ja tütrid neile rõmuks.

Pallugem Issandat, et Ta neile häid lapsi annaks ja nende ellu ilmalaitmatta hoiaks.

Pallugem Issandat, et Ta kõik nende ja meie pallumisseb meie lunnastamisseks täidaks.

Pallugem Issandat, et Ta neid ja meid ärrapeästaks kõigest kurbtusest, wihhast ja häddast.

Aita, peästa, hallasta ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat, kõige-ennam õnnistud, austud Wallitsejat, Jummala-sünnitajat, sedda ikka-Neitsit Mariat ja kõiki pühha innimessi meeletulletades, andkem issenast ja teine teist, ja kõik meie ellu Kristuse meie Jummala holeks.

Lauljad: Sinnu holeks, oh Issand.

Preester: Sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardaminne nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preester loeb walju heälega sedda palwet: Oh pühha Jummal ja kõige asjade Looja, Sa muutsid Omma

armu pärraſt innimesse wastu meie esſiwannema Adama külje lu naeſeks ja õnnistaſid neid möllemaid ja ütleſid: „Tehke ſuggu ja teid ſagu palju, ja täitke maa ja ſaatke ſedda enneste alla,“ ja teggid nad möllemad, nende abbielluühhendamisse läbbi ühheks ihhuks. Sepärraſt jättab nüid innimenne omma issa ja emma mahha ja hoiab omma naeſe poole ja need kaks peawad üks lihha ollema, ja mis Jummal on ühte pannud, ſedda ärgu lahhutagu innimenne mitte. Sinna õnnistaſid omma ſullaſt Abraami ja teggid tedda, Sara lapſekodda lahti tehhes, hulga rahwa issaks; Sinna andſid Iſaaki Rebekkale ja õnnistaſid temma lapſi; Sinna pannid Jakobi Raeliga ühte ja laſkſid temmaſt need kaksteiſtkümmend peawannemad ilmale tulla; Sinna ühhendaſid Joſepi Asnatiga ja andſid neile Ewraimi ja Manasse ihhu ſugguks; Sinna wõtſid kuulda Sakkariaſt ja Eliſabeti ja teggid nende lapſe Kristusse eelkäiaks; Sinna laſkſid Jeſſe juureſt ihhu pooleſt ſe ikka-Neitſi ſündida ja ſaid temmaſt lihhaks ja tullid ilmale innimeste ſuggu ärralunnastama; omma ärrarääkimatta armu ja ſure helduſe pärraſt tullid Sa Kana linna Kalilea maale ja õnnistaſid ſeal ſedda abbiellu, et

se läbbi näidata, et abbiellu, mis seäduse järrele on, ja laste sünnitaminne temma sees Sinnu tahtmine on. Sinna Isse, oh kõigepühham Issand, wõtta meie So sullaste palwet wastu ja tulle kui senna, nõnda ka seie omma näggematta abbiga, õnnista seddasinnast abbiellu ja anna nende omma sullastele N. ja N. ühte rahhulist ja pitka igga, puhhast meelt ellus, issekeskist armastust rahhu siddeme läbbi, jäädawaid järrel tullejaid, laste õnnistamist ja ühte ärranärtsimatta au kroni. Anna neile nende laste lapsi nähha, hoia nende abbiellu woodi kõige kiusamiste eest; anna neile taewa kastest üllewelt ja maa rammust; täida nende majad rohke wiljaga, wärske wina, õlli ja kõige heaga, et nemmad ka sellest waestele wõikside jaggada; anna ühtlassi ka kõigile neile, kes seie on kokku tulnud, kõik, mis nemmad õnnistusseks palluwad. Sest Sinna olled hallastaja, rohkest helde ja innimesearmastaja Jummal ja Sinnule, ühtlassi Sinnu algamatta Issa ja Sinnu pühha, hea ja ellawaksteggewa Waimule, anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Pallugem Issandat.

Luggeja: Issand, heida armu.

Preester loeb walju heälega sedda palwet: Kidetud olled Sinna Issand meie Jummal! Sinna selle salla ja puhta abbiellu preestrilik tallitaja ja ka selle lihhalikku seädja, Sinna se hukkaminnematta põlwe hoidja ja ellutarwiduste hea majapiddaja! Sinna Isse, oh Issand, kes Sa algmisses innimese lõid ja tedda wallitsejaks kõige lomade ülle pannid ja ütlesid: Se ep olle mitte hea, et innimenne üksi on maa peal; Ma tahhan temmale abbi tehha, mis temma kohhane on; ja wõtsid ühhe temma külje luist ja teggid selleſt naese. Tedda nähhes ütles Adam: Se on nüid lu minnu luist ja lihha minnu lihhast, tedda peab mehhenaeseks hüitama, sest et ta mehhest on wõetud. Sepärrast jättab mees omma issa ja omma emma mahha ja hoiab omma naese poole ja nemmad peawad möllemad üks lihha ollema, ja kedda Jummal on ühte pannud, neid ärgu lahhutagu innimenne mitte. Sinna Isse, oh Issand ja Wallitseja, meie Jummal, sada ka nüid omma taewa õnnistust mahha nende Sinnu sullaste N. ja N. peale ja lasse seddasinnast ümmardajat kõikis asjus omma mehhe wastu allandlik olla, ja seddasinnast

Sinnu sullast selle naese pea olla, et nad Sinnu tahtmisse järrele ellaksid. Õnnista neid, Issand meie Jummal, nõnda, kuida Sa õnnistasid Abraami ja Sarat; õnnista neid, Issand meie Jummal, nõnda, kuida Sa õnnistasid Isaakit ja Rebbekkat; õnnista neid, Issand meie Jummal, nõnda, kuida Sa õnnistasid Jakobit ja kõiki peawannemid; õnnista neid, Issand meie Jummal, nõnda, kuida Sa õnnistasid Josepit ja Asnatit; õnnista neid, Issand meie Jummal, nõnda, kuida Sa õnnistasid Mosest ja Sipporat; õnnista neid, Issand meie Jummal, nõnda, kuida Sa õnnistasid Jojakimit ja Annat; õnnista neid, Issand meie Jummal, nõnda, kuida Sa õnnistasid Sakariast ja Elisabeti. Hoia neid, Issand meie Jummal, nõnda, kuida Sa hoidsid Noat laewa sees; hoia neid, Issand meie Jummal, nõnda, kuida Sa hoidsid Jonast wallaskalla sissekondas; hoia neid, Issand meie Jummal, nõnda, kuida Sa hoidsid neid kolme pühha noort meest tulle sees, neile taewast kastet mahha saates; ja sagu nemmad seddasamma rõõmu tundma, mis se õnnis Helena tundis, kui ta kalli risti olli ülles leidnud. Mõtle nende peale, Issand meie Jummal, nõnda,

kuida Sa mõtlesid Enoki, Semmi, Elia peale; mõtle nende peale, Issand meie Jummal, nõnda, kuida Sa mõtlesid omma neljakümne martri peale, kellele Sa kronid taewast mahhasaatsid. Mõtle, Issand meie Jummal, ka nende wannematte peale, kes neid ülleskaswatasid, sest wannematte palwed kinnitawad laste kojade allused; mõtle, Issand meie Jummal, omma sullaste, nendesinnaste pulmarahwa peale, kes seie, selle rõmule, on kokkutulnud. Mõtle, Issand meie Jummal, omma sullase N. ja omma ümmardaja N. peale, ja õnnista neid; anna neile ihhusuggu, häid lapsi, üht meelt hinge ja ihhu polest; tõsta neid kõrgeks, kui Libanoni seedrid, kui heawõssulist winapu. Anna neile rohket wilja saaki, et neil kõigis asjus hea järg olleks ja nemmad rikkaks saaksid kõikis asjus, mis head ja Sinnu mele pärrast on; et nad saaksid nähha omma laste lapsi kui õllipuwõssusid omma laua ümber; et nad Sinnu melepärrast ellaksid ja kui tähhed taewas paistaksid Sinnu meie Issanda sees. Sinnu ja So algamatta Issa ja So ellawaksteggewa Waimu pärralt on kõik kiitus, wäggi, au ja kummardamine nüüd ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preester loeb walju heälega sedda palwet: Oh pühha Jummal! Sinna löid mullast innimesse ja walmistasid temma külje luust naese ja ühhendasid tedda mehhega tale abbiks, et ta temma kohhane olleks; sest se olli nönda Sinnu suuruse melepärrast, et innimene ei pea mitte üksi maa peal ellama. Läkkita siis Sinna Josse, oh Issand, ka nüid omma kät So pühhast ellu assemest mahha ja ühhenda sedda omma sullast N. selle Sinnu ümmardajaga N., sest Sinnu läbbi ühhendab ennast naene mehhega. Ühhenda neid ühhes meeles ja kroni neid ühheks ihhuks; anna neile ihhu suggu ja häid lapsi. Sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on se wallitsus ja se riik, ja wäggi ja au nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Nüid wõttab preester kronid ja kronib essite peigmeest ning ütleb:

Sedda Jummala sullast N. kronitakse se Jummala ümmardajale N. se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Siis kronib ta ka pruuti ja ütleb:

Sedda Jummala ümmardajat N. kronitakse se Jummala sullasele N. se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Nüid õnnistab ta neid kolm korda ja ütleb kolm korda.

Jssand meie Jummal, kroni neid au ja kiitusega!

Prokimen, 8. lauluwisil.

Kronid kallist kiwwideſt olled Sa nende pähhä pannud; nemmad palluſid ellu Sinnu käeſt, ja Sa olled neile ſedda annud.

Salm: Seſt Sa annad neile õnnistuſt iggaweste ja teed neid rõõmſaks omma palle rõmuga.

Diakon: Tarkus!

Luggeja ütleb: Luggemine pühha Apoſtli Paulusse ramatuſt Eweſusse rahwale.

Epistel Eweſ. 5, 20—33.

Wennad, tännage ikka ja kõige asjade eeſt Jummalat ja Jssa, meie Jssanda Jeſuſe Kristuſe nimmel, ja olge allandlikkud teine teiſe wastu Jummala kartusse ſees. Naeſed, kuulge omma meeste sõnna, kui Jssanda sõnna: ſeſt mees on naeſe pea, nõnda kui Kristuski on Koggudusse Pea, ja Temma on omma ihhu õnnisteggija. Agga nõnda kui Koggudus Kristuſe

melewalla al on, nõnda ka naesed omma meeste melewalla al kõige asjade sees. Mehhed, armastage ommad naesed, nõnda kui Kristus on armastanud Kogudust, ja on Issennast selle eest ärraannud, et Ta sedda piddi pühhitsema, ja on sedda puhtaks pesnud wee pessemise läbbi sõnna sees, et Ta sedda Kogudust Ennesele piddi seädma ausaks, ühheks koguduseks, kel ep olleks ühtegi wigga, egga kortsu, egga muud seddasarnast, waid et ta piddi ollema pühha ja laitmatta. Nõnda peawad ka mehhed ommad naesed armastama, kui omma enneste ihhud. Sest kes omma naest armastab, se armastab issennast; sest ükski ep olle ial omma ennese lihha wihkanud, waid temma toidab ja hoiab sedda, nõnda kui ka Issand Kogudust. Sest meie olleme Temma ihhu liikmed, temma lihhast ja temma luist. Sepärrast jättab innimenne omma issa ja emma mahha, ja hoiab omma naese poole, ja need kaks peawad üks lihha ollema. Sesinnane sallaja assi on suur; agga ma rägin Kristussest ja Kogguduseст. Sepärrast teiegi, ja iggamees ennese kohhal armastagu omma naest, nõnda kui issennast, agga naene katsku, et ta wõttaks meest karta.

Preester: Rahhu olgu sinnuga.

Diakon: Tarkus, wõtkem tähhele panna!

Luggeja: Taweti laul. Halleluja, 5=mal laulu wisil.

Salm: Sinna Issand kaitsed meid, ja hoiad meid sesinnatse põlwe rahwa eest iggaweste.

Diakon: Tarkus. Seiskem wagga melega, wõtkem pühha Ewangeliumit kuulda.

Preester: Joannesse pühha Ewangeliumi luggemine.

Diakon: Wõtkem tähhele panna!

Preester loeb Joannesse Ewangeliumit 2, 1—11.

Ühhel ajal said pulmad Kanas Kalilea maal, ja Jesuse emma olli seal. Agga Jesus ja Temma jüngrid ollid ka pulma kutsutud. Ja kui wiina puudus, ütles Jesuse emma Temma wastu: Neil ep olle wiina. Jesus ütles temmale: Naene, mis mul on sinnuga teggemist? Minnu tund ep olle weel tulnud. Temma emma ütles teenridele: Mis Temma teile ial ütleb, sedda tehke. Agga senna ollid pandud kuus kiwwist weerüsta Juda rahwa puhhastamisse pärrast, ja iggaühhe sisse läks kaks ehk kolm mõetu. Jesus ütles neile: Täitke need weerüstad weega, ja nemmad täitsid neid äre tassa. Ja Temma ütles neile: Wõtke

nüid nende seest, ja wige pulmarahwa tallitajale, ja nemmad wisid. Agga kui pulmarahwa tallitaja sedda wet maitsis, mis winaks olli sanud (ja ei teädnud mitte, kust se olli, agga need eenrid teadsid, kes selle wee ollid tonud), siis kutsus pulmarahwa tallitaja peigmehhe, ja ütles temmale: Igga mees annab essite head wiina, ja kui nemmad jo kül sanud, siis lahjemat; sinna olled sedda head wiina siit sadik hoidnud. Se olli immeteggude hakkatus, mis Jesus teggi Kanas Kalilea maal, ja näitis omma au ülles: ja Temma jüngrid uskusid Temma sisse.

Lauljad: Au olgu Sulle, Issand, au olgu Sulle.

Diakon: Üttelgem kõik kõigest ommast hingest, ja kõigest ommast melest, üttelgem.

Lauljad: Issand, heida armu.

Diakon: Oh Issand, Kõigeüllespiddaja, meie wannematte Jummal, meie pallume Sind, kule meid ja heida armu.

Lauljad: Issand, heida armu.

Diakon: Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure heldusse pärrast, meie pallume Sind, kule meid ja heida armu.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda).

Diakon: Meie pallume weel nende Jummala sullastele N. ja N. (ja nimmetab, kedda ta tahhab) armu, rahhu, terwist, lunnastust ja katsmatullemist.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda).

Preester: Sest Sinna olled armulinne ja innimessearmastaja Jummal, ja Sulle se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preester loeb sedda palwet:

Palwe.

Oh, Issand, meie Jummal! Lunnastusse tööd siin maa peal tehhes, läksid Sinna Kana linna Kalilea maale pulma ja se läbbi näitsid, et abbiellu aus on. Hoia ka Isse nüid neid omma sullasid N. ja N., kedda Sa wõtsid ühte panna, rahhu ja ühhe mele sees; anna neile ühte ausat abbiellu; hoia nende abbiellu woodi rojastamatta; anna, et nende ühhes-ellamine laitmatta olleks, et nad Sinnu käskusi puhtast

süddamest täites pitka-ealisseks saaksid. Sest Sinna olled meie Jummal, hallastaja ja ärrapeästja Jummal, ja Sulle, ühhes Sinnu algamatta Issa ja Sinnu kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Aita peästa, hallasta ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Lauljad: Issand, heida armu.

Diakon: Pallugem Issandalt ühte wagga, pühha, rahhulikku ja ilmapattuta pääwa.

Lauljad: Anna sedda, oh Issand.

Diakon: Pallugem Issandalt ühte rahhu Inglit, ühte ustawat juhhatajat ja meie hingede ja ihhude kaitsjat.

Pallugem Issandalt meie pattude ja eksimiste andeks andmist ja mahhakustutamist.

Pallugem Issandalt sedda, mis meie hingedele hea ja kassulik on, ja rahhu kõige maailmale.

Pallugem Issandalt, et meie omma eddespiddist ellu aega rahhu ja mele parrandamise sees lõppetaksime.

Pallugem ennestele ühte kristlikku, ilma walluta, ilma häbbita ja rahhulikku ellu otsa ja head kostmist Kristusse hirmsa kohtu järje ees.

Pallugem, et meie uskus ühhendud olleksime ja pühhast Waimust ossa saaksime, ning andkem isseennast, ja teine teist ja köik meie ellu Kristusse, meie Jummala holeks.

Lauljad: Sinnu holeks, oh Issand.

Preester: Ja te meid kölblikkuks, oh Issand, et meie julgussega ja hukkamõistmatta tohhiksime Sinnu se taewa Issa Jummala poole hüida ja üttelda:

Rahwas: Meie Issa, kes Sa olled taewas . . .

Preester: Sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on se riik ja wäggi ja au nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester: Rahhu olgu köikidega.

Lauljad: Ja sinnu waimuga.

Diakon: Kummardage ommad pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Nüid tuakse karrikas punnase winaga, preester õnnistab sedda ja loeb sedda palwet.

Diakon: Pallugem Issandat.

Preester loeb: Oh Jummal, kes Sa kõik omma wäe läbbi olled lonud, ja sedda maailma kinnitanud ja kõik Sinnust loodud asjade kroni illusaste ehhitanud; õnnista omma waimulikku õnnistamisega ka sedda ühhendamise karrikat, mis nüid se abbiellu rahwale nende abbiellu ühhendusseks antakse. Sest Sinnu nimmi on austud ja Sinnu se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu riik kidetud nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis wõttab preester wina karrika ja annab temmast neile kolm korda maitsta, essite mehhele ja pärrast naesele; pärrast sedda panneb nende parremad käed kokku ja wiib neid kolm korda ringi ümber Analogioni; issamees käib järrel kronid nende peade peal piddades, agga preester ja rahwas laulwad needsinnatsed troparid: 5 wisil.

Oiska, Jesaias, Neitsi sai käima peale ja tõi ilmale Poja, Emmanueli, ühhes Jummala ja innimesse, päwatõusminne on Temma nimmi; Tedda üllendates kidame meie Neitsit õnsaks. 7 wisil.

Oh pühhad Martrid, kes teie wahwaste wõitlesite ja kronitud saite, palluge meie eest Jssandat, et ta armu meie hingede peale heidaks.

Au olgu Sulle, oh Kristus Jummal, Sa Apostlite au ja Martrite rõmu laul, kes sedda ühhelomuli Kolmainust Jummalat kulutasid.

Pärraſt ſedda wõttab preeſter peigmehhe kroni ja ütleb:

Sinna peigmees, ſagu ſa ſureks kui Abraam, ja õnnistud kui Iſaak, ja ſagu ſo ſuggu paljuks kui Jakobil, käi rahhu ſees omma ellu teed ja ella õigeste Jummala käskude järrele.

Pärraſt ſedda wõttab temma ka prudi kroni ja ütleb:

Ja ſinna pruut, ſagu ſa ſureks kui Sara, ja rõõmſaks kui Rebekka, ja ſagu ſo ſuggu paljuks kui Raelil, olle rõmus omma mehhe ülle, ja hoia ennaſt ſeädusſe raiades, ſeſt ſe on Jummala melepärraſt.

Diakon: Pallugem Iſſandat.

Lauljad: Iſſand, heida armu.

Palwe.

Preeſter: Oh Jummal, meie Jummal, kes ſa Kana linna Kalilea maale tullid, ja ſeal ſedda abbiellu õnnistaſid, õnnista ka neid Sinnu ſullaſi, kes Sinnu etteteadmiſe järrele ennaſt abbiellusſe heitſid; õnnista kõik nende ſisſetullemiſſed ja wäljaminnemiſſed; täida nende ellu kõige heaga; panne nende kronid tallele ommas kunningriikis; ja hoia neid weata, rikkumatta ja ilmalaitmatta iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester: Rahhu olgu köikidega.

Lauljad: Ja sinnu waimuga.

Diakon: Kummardage omma pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Preester pallub: Se Issa, ja Poeg, ja pühha Waim, se köigepühham ja ühhelomulinne ja ellualgaja Kolmainus, se ainus Jummal ja Kunningas önnistagu teid ja andku teile pitka igga, häid lapsi, eddenemist ellu ja ussu sees, temma täitku teid köige heaga, mis siin maa peal on, ja tehku teid ka kölblikkuks köiki neid tõutud headussi kätte saada se pühha Jummalasünnitaja ja köige Pühhade palwete pärrast. Amen.

Pärrast sedda tullewad pulmarahwas ja sowiwad nende nore parirahwale head önne; nemmad andwad teine teisele suud, ja preester ütleb siis need lõppetusse sõnnad.

Kristus meie tõssine Jummal, kes, omma ollemisse läbbi Kanas Kalilea maal, abbiellu ausaks tunnistas, heidku armu meie peale omma köigepuhtama Emma, pühha, ausa ja kuulsa Apostlitte, pühha, Jummalast kronitud ja apostlisarnaste Keisri Konstantini ja Helena, selle sure martri Prokopi ja köige Pühhade palwete pärrast, ja lunnastagu meid, kui hea ja innimessearmastaja.

14. Palwe kahhekſamal pämal kroonide mahhawõtmiſſe juures.

Diakon: Pallugem Iſſandat.

Lauljad: Iſſand, heida armu.

Preeſter: Oh Iſſand, meie Jummal! Sinna olled aastad omma heaga kui kroniga ehhitanud; Sinna käskiſid ka needſinnatſed kronid nende pähhä panna, kes abbiellu ſeäduſe läbbi ſawad kokku ühhendud, need kronid neile otſegu ühheks palgaks nende puhta ellu pärraſt kinkides, ſepärraſt, et nad puhtad ſelle Sinnuſt ſeätud abbiellusſe astuwad. Õnnista ſiis Iſſe ſeddaſinnaſt paari, kes ennaſt üks teiſega on abbiellusſe ühhendanud, ka nüid nende kronide mahhawõtmiſe juures, ja hoia nende ühhendamiſt ärralahkumatta teine teiſeſt, et nad iggal ajal Sinnu ſe Iſſa, ja Poja, ja pühha Waimu kõigepühhamat nimme tännakſid, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Preeſter: Rahhu olgu kõikidega.

Needſinnatſed Sinnu ſullaſed, oh Iſſand, on omma iſſekeskiſt ſüddame ihhaldamiſt kätte ſanud, ja ka ſedda pulma piddu nagu Kanas Kalilea maal lõppetanud, ja kronid kõrwale

pannud, sepärrast andwad nemmad nüid au Sulle se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule; nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Siis need lõppetuse sõnnad (waata 88 lehhe külg).

15. Nende laulataminne, kes teist korda abbiellusse astuwad.

Preester hakkab: Kidetud olgu meie Jummal...

Pärrast sedda: Pühha Jummal, pühha Wäggew...

Meie Issa... Siis selle päwa tropar, ja ektenia.

Pallugem rahhu sees Issandat.

Pallugem Issandat, et Ta meile rahhu annaks üllewelt...

Pallugem Issandat, et Ta kõige maailmale rahhu sadaks...

Pallugem Issandat selle pühha templi ja nende eest...

Pallugem Issandat nende Jummala sullaste N. ja N. eest, et Ta neid omma jummalikku warju alla wõttaks ja neile ühte head ühhesellamist annaks.

Pallugem Issandat, et nad heaste ja ühhe meele sees üks teisega ellakssid.

Aita, peästa, hallasta...

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat . . .

Sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardaminne . . .

Siis: Pallugem Issandat.

Preester loeb sedda palwet: Oh iggawene Jummal! Sa ühhendasid kokku neid, kes üks teisest kaugel ollid, ja sidduſid neid ühhe lahtipeäſtmatta armastuse siddemega ühte, Sa õnnistasid Isaakit ja Rebekkat ja teggid neid omma tõutuse pärrijaiks, õnnista Isse ka neid omma sullasi N. ja N., ja juhhata neid kõige hea tööle. Sest Sinna olled armulinne ja innimesſearmastaja Jummal, ja Sulle se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Preester: Rahhu olgu kõikidega.

Diakon: Kummardage ommad pead Issanda ette.

Preester: Oh Issand, meie Jummal, kes Sa hulga rahwa seast, omma Koggudust, sedda puhhast neitsit, ennesele olled kihlanud, õnnista ka seddasinnast kihlamist, ja ühhenda ning hoia neid omma sullasi rahhu ja ühhe meele sees: sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardaminne, nüid ja ikka ja iggaweste.

Pärrast sedda wõttab preester sõrmused, annab essite kuld sõrmuse mehhele, ja naesele hõbbe sõrmuse ja ütleb mehhele:

Sedda Jummala sullast N. kihlatakse se Jummala ümmardajale N., se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel, nüid, ja ikka ja iggaweste. Amen.

Sedda wiisi ütleb ta ka naesele:

Sedda Jummala ümmardajat N. kihlatakse se Jummala sullasele N., se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Siis teeb ta sõrmustega nende peade ülle risti tähte, ja panneb neid siis nende parrema käe sõrme, agga prudi ja peigmehhe issamees wahhetab neid.

Diakon: Pallugem Jssandat.

Lauljad: Jssand, heida armu.

Palwe.

Preester: Oh Wallitseja Jssand, meie Jummal, kes Sa kõikide peale hallastad ja kõikide eest hoolt kannad, kes Sa kõik innimeste sallajad melemõtted ärratunned ja kõik ärratead: kustuta ärra meie pattud, ja anna andeks omma sullastele kõik nende ülleastmised; kutsu neid meleparrandamisele, ja anna neile nende ekstimised andeks, puhhasta neid pattudest ja anna neile nende melega ja koggematta ülleastmised andeks:

sest Sulle on kõik innimesse loma nõdrus teada, oh Looja ja ehhitaja, Sinna andsid andeks eksinud naesele Raabile temma pattud ja wõtsid tõlneri meleparrandamist wastu; ärra mõtle ka mitte meie nore ea teadmatta pattude peale: sest kui Sinna kõik üllekohhut tahhaksid meeles piddada, oh Issand, Issand, kes siis jõuaks So ees seista, ja missuggune lihha wõib Sinnu ees õigeks saada? Sest Sinna olled üksi õige, ilmapattuta, pühha, sure hallastusega ja wägga halleda melega, ja kahhetsed innimeste õnnetusse pärrast. Sinna, oh Issand, kes neid omma sullasi N. ja N. olled ommaks teinud, ühhenda neid üks teisega armastusse läbbi; anna neile tõlneri ümberpöörmist, eksinud naese silmapisaraid, röówli meleparrandamist: et nemmad omma meelt parrandades, kõigest süddamest ühhes meeles ja rahhulikkult Sinnu käskude järrele ellaksid ja ükskord kõlblikkuks saaksid Sinnu taewa riiki pärrida. Sest Sinna olled se kõige asja tallitaja, ja Sinnule se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Preester: Rahhu olgu kõikidega.

Diakon: Kummardage omma pead Issanda ette.

Ja siis saab se palwe loetud: Oh Issand Jesus Kristus, Sa Jummala Sönna, kes Sa selle kalli ja ellawaksteggewa risti peal üllendud said, ja sedda wõllakirja, mis meie wastu olli, ärra kustutasid, ja meid kurrati wallitsuse alt ärralunnastasid: kustuta omma sullaste ülleastmised ärra, kes üksiku ellu waewa ja lihha kimalust ei wõi ärrakanda, ja sepärrast teist korda abbiellusse astuwad, kuida Sa sedda meie nõdruse pärrast seatsid ja omma ärrawallitsetud astja se Apostli Paulusse läbbi ütlesid: parrem on ennast abbiellusse heita Issanda sees, kui himmude põllemist tunda. Sinna Isse, se hea ja innimesearmastaja, anna andeks, puhhasta, wähhenda, kustuta mahha meie wõllad; sest et Sinna olled se, kes meie nõdruse omma õllade peale on wõtnud; ja ei olle sedda innimest, kes ilmapattuta olleks, kui ta ka ühhe ainsa päwa maa peal ellaks; üksi Sinna kandsid ilmapattuta lihha ja peästsid meid iggawessest pinast. Sest Sinna olled Jummal, nende Jummal, kes pattust pöörwad, ja Sinnule, ühhes Sinnu Issa ja Sinnu pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Pallugem Issandat.

Preester loeb sedda palwet: Oh pühha Jummal! Sinna lõid mullast innimesse, ja walmistasid temma külje luust naese, ja ühhendasid sedda temmaga tale abbiks, et ta temma kohhane olleks; sest se olli nenda Sinnu suuruse melepärrast, et innimenne ei pea mitte üksi maa peal ellama. Lähkita siis Sinna Isse, oh Issand, ka nüid, omma kät So pühhast elluassemest mahha, ja ühhenda sedda omma sullast N. selle Sinnu ümmardajaga N., sest Sinnu läbbi ühhendab ennast naene mehhega. Ühhenda neid ühhes meeles, ja kroni neid ühheks ihhuks; anna neile ihhu suggu ja häid lapsi. Sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on wallitsus, riik, ja wäggi ja au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis wõttab preester kronid ja kronib essite peigmeest ja pärrast pruuti, ja siis sadab ta sedda pühha tööd ikka eddasi, kunni otsani nõnda, kuida se ses essimeses laulatamises on ülleskirjutud.

16. Pühha õllitaminne.

Pühha õllitamine kuida sedda seitse preestrit kirrikus ehk majas tallitawad. Üks laud säetakse wälja ja temma peale pannakse pühha Ewangeliumi ramat ja üks asti nissuga. Nissu sisse pannakse üks tühhi õlli asti, ja selle ümber pistetakse seitse poomwilladega ümber keerdud pilpakest wõidmisse tarwis, ja igga ühhe preestri kätte antakse

põllew wahhaküinal. Wenoliga ehhitud seiswad need preestrid laua ümber; essimenne nende seast wõttab suitsetamise panni maggusa haisu rohhuga ennese kätte ja suitsetab sedda laua peal seiswat õlli ümber ringi, nendasammute ka kõik sedda kirikut ehk maja ja kõik rahwast, jääb siis laua ees seisma omma pallet päwa tõusmisse poole pöördes ja ütleb:

Kidetud olgu meie Jummal nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Luggeja: Pühha Jummal, pühha Wäggew . . .

Pühha Kolmainus . . . Meie Issa, kes Sa olled taewas . . . Issand, heida armu (12 korda).

Tulge, kummardagem . . . (3 korda).

142 Taweti laul. Issand, kule mo palwet, wõtta kuulda mo allandlikkussi pallumissi omma tõsside pärrast, kule mind omma õigusse pärrast. Ja ärra minne mitte kohtusse omma sullasega, sest ükski ellus innimenne ep olle õige Sinnu ees. Sest waenlane ajab mo hinge tagga, ta rõhhub mo ellu mahha, ta panneb mind istuma pimmedusesse, kui need, kes ammugi surnud. Ja mo waim nõrkeb ärra mo sees, ja mo südda ehmatab wägga ärra minnu sees. Ma tulletan omma meele neid päiwi, mis wannast, ma mõtlen järrele kõik So teggemist, ma mõtlen järrele So kätte tööd. Ma lautan ommad käed laiale So poole;

mo hing himmustab So järrele, kui maa, mis märga tahhab. Kule mind pea, Issand, mo waim lõppeb ärra; ärra panne omma pallet mitte mo eest warjule, et ma mitte ei sa nende sarnatseks, kes hauda alla lähhäwad. Anna mulle aegsaste kuulda omma heldust; sest Sinnu peale lodan minna. Anna mulle teada, Issand, sedda teed, mis ma pean käima; sest Sinnu poole tõstan ma omma hinge. Peästa mind ärra, Issand, mo waenlaste käest; sest Sinnu poole tõttan minna. Õppeta mind teggema omma mele pärrast, sest Sa olled mo Jummal. Sinnu hea waim, se juhhatagu mind tassase tee peale. Issand, te mind ellawaks omma nimme pärrast, sada wälja mo hinge kitsikusest omma õigusse pärrast. Ja kauta ärra mo waenlassed omma heldusse pärrast, ja hukka ärra kõik, kes mo hingele kitsast tewad: sest minna ollen Sinnu sullane.

Au olgu Issale, ja Pojale, ja pühha Waimule, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen. Halleluja, Halleluja, Halleluja. Au olgu Sulle, oh Jummal (3 korda).

Diakon ütleb weikest ekteniat: Pallugem weel ja weel rahhu sees Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Diakon: Aita, peästa, hallasta ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Lauljad: Issand, heida armu.

Diakon: Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat kõige ennam õnnistud ja austud Wallitsejat Jummalasünnitajat, sedda ikkaneitsit Mariat ja kõiki pühha innimessi meele tulletades, andkem issteennast, ja teine teist, ja kõik meie ellu Kristusse, meie Jummala holeks.

Lauljad: Sinnu holeks, oh Issand.

Preester: Sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardaminne nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen, ja laulwad: Halleluja, Halleluja, Halleluja. (6mal wisil).

1 salm. Issand ärra nomi mind mitte ommas wihhas, ja ärra karrista mind mitte ommas tullises wihhas.

2 salm. Issand, olle mulle armulinne, sest ma ollen rammutu.

Ja siis troparid:

Heida armu meie peale, Issand . . .

Issand, heida armu meie peale ... Te lahti meile se armu uks ...

Nüid se 51 Taweti laul: Olle mulle armuline, oh Jummal, omma sure heldusse pärrast ...

Ja siis sesinnane kanon:

1 laul.

Irmos, 4mal wisil: Wannal ajal läks Israeli rahwas punnase merre põhja möda kuiwalt läbbi ja wõitis kõrbes Amaleki sõa wägge ärra, kui Moses risti wiisi ommad käed üllewel hoidis.

Hallasta mo peale, oh Jummal, hallasta mo peale.

Oh Issand! Sinna õnnistad allati omma armu õlliga innimeste hinged ja ihhud ja hoiad uskjaid õlli läbbi: olle siis ka nüid Isse armulinne nende wastu, kes õlliga So ette astuwad.

Sinnu armust, oh Issand, on kõik maailm täis; sepärrast meie, kedda tänna Sinnu Jummalikku ja kalli õlliga wõitakse, pallume Sind lootussega: anna meile omma ärramõistmatta armu.

Au olgu Issale ...

Sinna, oh Innimessearmastaja, andsid omma Apostlittele armulikkult käsku, Sinnu haigid sullasid pühhitsetud õlliga wõida, olle siis ka

nende palwete pärraſt armulinne kõikide wastu, ſelleſinnatſe pitſeri märgi läbbi.

Nüid ja ikka . . .

Oh ainus puhhas, kes Sa ſedda põhjatu rahhu hallikaſt ilmale tõid, peästa ikka omma palwete läbbi Jummala ees, ſedda Sinnu ſullaſt (ümmardajat) kõigiſt haigusſeſt ja walluſt ärra, et ta Sind lõpmatta wõiks kiita.

3 laul.

Irmos: Oh Kristus! Sinnu pärraſt on wägga rõmus So Koggudus, ja hüiab: Sinna, Iſſand, olled mo wäggi, warju paik ja tuggewus.

Sinna ainus immelinne, ja omma uskja innimeste wastu armulinne, ſada omma armu üllewelt, oh Kristus, ſelle raskeſt haige peale.

So tahtmiſſe järrele, oh Iſſand, ſai wannal ajal õlipu oks wee-upputuſſe lõppetuſſe tähheks; peästa ka ſedda haiget omma armuga.

Au olgu Iſſale . . .

Walgusta Jummalikku walgusſe lambiga, oh Kristus, omma armu pärraſt ſeſinnatſe ſalwimiſſe läbbi ſedda, kes nüid uſſuga So armu juure tõttab.

Nüid ja ikka . . .

Waata armuga üllewelt mahha, oh kõige asja Looja Emma, ja peästa ärra omma palwete läbbi sedda haiget temma kangest wallust.

Katesma laul, 8mal wisil. Oh hallastaja, Sa Jummalik armu jõggi, Sa rohke heldusse süggawus, näita ülles omma sure armu Jummalikkud wood, ja te kõiki terweks; lasse rohkeste jookста So immeteggude hallikad ja pesse kõiki puhtaks; sest Sinnu poole töttame meie kõigest süddamest ja pallume armu So käest.

Teine, 4mal wisil. Oh haigette arst ja abbimees, oh tõbbiste ärrapeästja ja lunnastaja, Sa kõikide Wallitseja ja Issand, anna terwist selle Sinnu haige sullasele (ümmardajale); hallasta ja heida armu selle pattuse peale ja peästa tedda ärra kõigist temma eksimistest, oh Kristus, et ta Sinnu Jummalikku wägge wõiks kiita.

4 laul.

Irmos. Oh õigusse Päike! kui Koggudus Sind näggi risti peal rippuwat, siis jäi ta kohkudes ommas korras seisma ja hüidis kõlblikkul wisil: Au olgu Sinnu wäele, oh Issand.

Oh Õnnisteggija! Sa hukkaminnematta salwimisse õlli, mis armulikkult woolab ja

maailma puhhastab; hallasta ja heida armu selle peale, kes Jummalikku ussuga ihhu hawad wõida lasseb.

Märgi nüid omma armu pitseriga, oh Issand, So sullaste meeletundmisse, et ükski wastane wäggi nende liggi ei wõiks saada ja nende sisse tungida.

Sa andsid käsku haigetelle, oh Inimesse-armastaja, et nemmad Jummalast pühhitsetud preestrid enese juure kutsuks ja nende palwete ning So õlliwõidmise läbbi saaksid ärra lunnastud; oh lunnasta ka sedda haiget omma armu pärrast.

Nüid ja ikka . . .

Oh kõigepühham Ikkaneitsi, Jummala-sünnitaja, Sa wäggew kaitsja ja hoidja, warjupaik ja müür, reddel ja kindel lin, hallasta ja heida armu selle haige peale, sest Sinnu ainsa juure tõttab temma.

5 laul.

Irmos. Issand, mo walgus; Sinna se pühha walgus tullid maailma, et neid rummalusse pimmedusest lahti peästa, kes ussuga Sind kiites laulwad.

Oh hea ja armulinne! Sa hallastuse süggawus, hallasta selle haige peale omma Jummalikku armu pärrast, oh rohkest helde.

Pühhitse, oh Kristus, ühhel ärraräakimatta wisil meie hinged ja ihhud omma Jummaliku pitseri märgiga üllewelt, ja arsti kõik omma wäega.

Au olgu Issale . . .

Oh rohkest helde Issand! kes Sa omma ütlematta sure armastuse pärrast pattuse naese salwi wõidmist wastu wõtsid, hallasta selle omma sullase (ümmardaja) peale.

Nüid ja ikka . . .

Oh kõigist kidetud, puhhas, rohkest helde Wallitseja, hallasta nende peale, kes ennast Jummalikku õlliga salwiwad ja peästa sedda omma sullast (ümmardajat).

6 laul.

Irmos. Kui Koggudus armu pärrast Sinnu küljeluust wälja jooksnud werrega sai wäärjummalatte werreohwridest puhhastud, siis hüidis temma: minna tahhan Sulle tännu heälega ohwerdada.

Oh Innimesearmastaja! Sa seädsid omma sõnna läbbi kunningatte salwimist ja tallitasid

sedda Üllemapreestri läbbi, peästa, oh helde, armulikkult omma pitseri märgi läbbi ka sedda-sinnast haiget.

Oh ärgu sagu mitte wihhased kurjad waimud selle liggi, kelle meletundmised on Jummalikku salwimissega märgitud, oh Lunnastaja, waid warja tedda omma au wäega.

Au olgu Issale . . .

Läkkita üllewelt omma kät mahha, oh Innimessearmastaja, pühhitse omma õlli, oh Lunnastaja, ning anna sedda omma sullasele (ümmardajale) terwiseks ja kõige haiguste arstimisseks.

Nüid ja ikka . . .

Oh Looja Emma! Sa olled omma Jummala templis kui üks wiljakandja õllipu, kelle läbbi kõik maailm armu täis sai; peästa siis ka sedda haiget omma palwete läbbi.

Kondak, 2 wisil.

Oh helde, Sa armu hallikas, peästa kõigest tõbbest neid, kes süddamelikku ussuga So põhjatu armu allandlikkult palluwad, anna neile üllewelt Jummalikku armu.

7 laul.

Irmos. Abraami sugguſt nored mehhed Babeli ahjus põlleſid Jummala kartusſe armastusſeſt ennam, kui tullelegiſt ja hüidſid? Kidetud olled Sinna, Issand, omma au templis.

Sinna ainus Lunnastaja ja Jummal, parrandad köik hinge haigusſed ja ihhu hawad, oh arsti ka Isse ja te terweks seddasinnaſt haiget.

Oh Issand Kriſtus, tröösti omma rohke armu pärraſt salwimisse läbbi sedda, kes Sinnu armu abbi otsib.

Au olgu Issale . . .

Sinnu pitseri märk, oh Lunnastaja, on se preeſtritte palwete läbbi üks mõõk kurja waimude wastu, ja üks tulli, mis ärra põlletab köik hinge haigusſed: sepärraſt kidame Sind usſuga meie, kes sedda arstimiſt kätte saime.

Nüid ja ikka . . .

Oh Jummala Emma, Sa wõtſid omma ihhu ſisse Jummalikkult Sedda, kes omma käega köik ülles peab ja andſid Tale ihhu ärraräägimatta wiſil; meie pallume Sind, pallu Tedda, et Ta selle haige peale hallastaks.

8 laul.

Irmos. Taniel, ommad käed üllestõstes, panni lõukoerte ſu aukus kinni, agga Jummalakartusſe nõudjad nored mehhed, kes hea teggudega, kui wõõga ollid ehhitud, kustutaſid tulle legi ärra, hüides: Kiitke Jſandat, kõik Jſanda teud!

Hallasta kõikide peale, oh Lunnastaja, omma ſure ja Jummalikku armu pärraſt; ſeſt meie olleme ſepärraſt kõik ſeie kokku tulnud ja näitame ſallal wiſil Sinnu armu mahhatullemiſt, kui usſuga So ſullaſt (ümmardajat) õlliga wõiame; oh et tulle tedda katsma!

Omma armu weega, oh Kristus, ja omma preeſtritte ſalwimisſe läbbi pesſe ärra, oh helde Jſand, kõik ſelle innimesſe wallu, haiguſt ja waewa, mis ta kannatab, et ta ärrapeästetud wõiks Sind tännulikkult kiita.

Au olgu Jſſale . . .

Meie teme nüid Jummalikku õlliga Sinnu taewalikku heldusſe ja armu tähte; ärra wõtta ſiis mitte omma armu meilt ärra, oh Jſand, ja ärra põlga mitte ärra ſedda, kes ikka täie usſuga hüiab: Kõik Jſanda teud, kiitke Jſandat.

Nüid ja ikka . . .

Kui ühhe kenna kroni wõttis maailm wastu, oh Puhhas, So Jummalikku Poja, kes mahha lööb waenlaste sõawäed ja neid wäggewaste ärra wõidab: sepärrast meie Sinnu heateggemistega, kui kroniga ehhitud laulame Sulle, oh wägga kidetud Wallitseja.

9 laul.

Irmos. Sinnust, sest puutumatta mäest, oh Neitsi, lahkus raiumatta se nurgakiwwi Kristus, kes need lomused ühhendas, mis enne ühhes ei olnud: sepärrast austame meie rõmuga Sind, oh Jummalasünnitaja.

Waata mahha taewast, oh helde, näita omma armu kõigile ja anna nüid omma abbi ja wägge selle haigele, kes So ette tulleb, Jummalikku salwimist So preestritte käest wastu wõttes, oh Innimessearmastaja.

Oh helde Lunnastaja, meie olleme rõmuga näinud sedda Jummalikku õlli, kellega Sa omma Jummalikku allandusse pärrast, wõitud said ennam, kui So seltsimehhed, ja mis Sa tähhe näul neile andsid, kes So Jummalikkust weepessemisest ossa wõtwad.

Au olgu Issale . . .

Olle armulinne, hallasta, oh Lunnastaja, peästa omma sullaste hinged ja ihhud waewast, tõbbest ja kurja waimude noolтest, kui armulinne Issand, kes Jummalikku salwimisse läbbi terwekssaamist annab.

Nüid ja ikka . . .

Wõtta wastu, oh kõigepuhtam Neitsi, omma sullaste kiituse laulud ja palwed ning peästa ärra omma palwete läbbi kangest waewast ja wallust sedda, kes meie läbbi So Jummalikku warju alla tõttab.

Pärrast kanoni: On kohhus tõeste õnsaks kiita Sind, Jummalasünnitajat, Sind sedda ikka õnnistud ja laitmatta ja meie Jummala Emma, kes Sa üllem olled kui Kerubid ja palju ausam kui Serawid, kes Sa, puhtaks Neitsiks jädes, Jummala se Sõnna ilmale tõid. Sind tõssist Jummalasünnitajat austame meie.

Eksapostellari: Oh rohkest helde! Meie olleme tänna Sinnu pühha templisse kokkutulnud, So haiget sullast (ümmardajat) Jummalikku õlliga wõidma, wõtta siis armulikkult kuulda meie palwe heält.

Siis needsinnatsed stihirad 4mal laulu wisil:

Oh Innimessearmastaja, kes walmis olled leppima, Sa andsid meile omma Apostlitte läbbi

ſedda armu, Sinnu pühha õlliga kõige innimeste hawad ja haigusſed arstida: oh et pühhitſe, kui rohkeſt helde, ja heida armu ka ſelle peale nüid, kes usſuga So õlli juure tulleb; peästa tedda ärra kõigeſt tõbbeſt ja te tedda kõlblikkuks So tullewa ellu rõõmu maitsta. Waata mahha taewaſt üllewelt, oh Ärramõiſtmatta, ſeſt Sa olled armulinne, ja märgi omma näggematta käe läbbi meie mele tundmiſed So Jummalikku õlliga, oh Innimeſearmastaja, ja anna ſellele, kes usſuga So poole tõttab ja Sind pallub, kõik temma pattud andeks ja arsti temma hinge ja ihhu, et ta kõigeſt süddameſt Sind wõiks kiita ja Sinnu wallitſuſt ſureks tõsta.

Pühhitſe, oh Innimesſearmastaja, üllewelt omma ſullaſt (ümmardajat) So õlli wõidmisſe ja So preeſtritte käe puutumiſe läbbi; peästa tedda tõbbeſt, oh Lunnastaja, pesſe ja puhhasta tedda hinge rojuſeſt, peästa tedda ärra ekſituste wõrkudeſt, waigista temma wallu, kaitſe kurja kiuſamisſe eeſt, kauta ärra hädda, ſeſt Sinna olled helde ja armulinne.

Au olgu Jſſale . . . nüid, ja ikka. . . Laul Jummalaſünnitajale.

Sind pallun ma, kõigepuhtam Kunninga

kodda, Sa üllewägga kidetud: puhhasta mo meelt, mis on kõige sugguste pattude läbbi ärrarojastud, ja te tedda Kolmainu Jummala kauniks elluassemeks, et ma Sinnu ärrapeästetud kõlwatu sullane, So wägge ja põhjatu armu wõiksin kiita.

Siis: Pühha Jummal . . . Kõigepühham Kolmainus Jummal . . . . Meie Issa . . . Sest Sin nuse Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on se riik . . . . Siis sesinnane tropar, 4 mal wisil.

Oh Kristus, Sa ainus usfin abbimees! tulle wiibimatta üllewelt omma haiget sullast (ümmardajat) katsma, peästa tedda haigussest ja kibbedast wallust, aita tedda ülles, et ta Sind wõiks lõpmatta kiita ja austada, Jummalasünnitaja palwete pärrast, oh ainus Innimesearmastaja.

Pärrast sedda ütleb diakon, agga kui tedda ei olle, siis esimenne preester seddasinnast ekteniat:

Pallugem rahhu sees Issandat.

Lauljad: Issand heida armu. (Nõnda ka iggaühhe pallumise järrele).

Pallugem Issandat, et Ta meile rahhu annaks üllewelt . . .

Pallugem Issandat, et Ta kõige maailmale rahhu sadaks . . .

Pallugem Issandat selle pühha templi . . .

Pallugem, et sesinnane õlli pühha Waimu wäe, teggemise ja mahhatullemisse läbbi õnnistud saaks.

Pallugem selle Jummala sullase (ümmardaja) N. eest, et Issand tedda katsma tulleks ja temma peale pühha Waimu armu sadaks.

Pallugem Issandat, et temma ja meie ärrapeästetud saaksime kõigest kurbtusest, wihhast ja häddast.

Aita, peästa, hallasta ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat, kõige ennam õnnistud, austud . . .

Lauljad: Sinnu holeks, oh Issand!

Pärrast sedda wallab essimenne preester nattuke wet ja siis ka õlli astja sisse ja ütleb seddasinnast palwet. (Mõnne hommiku ma kogguduste sees wallatakse wee asemel wiina selle astja sisse).

Pallugem Issandat.

Issand heida armu.

Oh Issand, kes Sa omma armu ja heldusse pärrast kõik meie hingede ja ihhude tõbbed terweks teed, pühhitse Josse, oh Wallitseja, ka nüid seddasinnast õlli, et ta wõiks olla neile, kedda temmaga wõitakse, terwiseks ja kõigesugguste

haiguste ning lihha ja waimu rojuse ja igga pahha ärraajamiseks; et ka selle läbbi Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu kõigepühham nimmi saaks austud, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Kõik teised preestrid luggewad ka tassa seddasamma palwet. Sel ajal laulwad lauljad needsinnatsed troparid.

4 wisil: Oh Kristus! Sa ainus ussin abbimees, tulle wiibimatta üllewelt omma haiget sullast (ümmardajat) katsma, peästa tedda haigussest ja kibbedast wallust, aita tedda ülles, et ta Sind wõiks lõpmatta kiita ja austada, Jummalasünnitaja palwete pärrast, oh ainus Innimessearmastaja.

Mo waimu silmad on pimmedad, ja ma tullen Sinnu juure, oh Kristus, kui se sündimissest sadik pimme ja hüian pattukahhetsemisses So poole: heida armu meie peale, oh Sinna ainus, kes ikka walmis on ärra leppima.

3 wisil: Aita ülles, mo hinge, omma Jummalikku wäega, oh Issand, sest ta on hirmsaste ärra alwatud kõigesugguste pattude ja nurjatuma teggude läbbi; aita tedda nisamma, kuidas Sa wannast sedda alwatud aitasid, et minna ärrapeästetud, So poole hüiaksin: oh armuline Kristus, anna mulle terwist.

2 wiſil: Oh õige Jakobus! Sa wõtſid wastu Ewangeliumit kui Jeſanda jünger, ſaid kalli kroni kui marter, ſul on julgus Jummala ees kui Jeſanda wennal ja kui üllemal preeſtril melewald palwed tehha: pallu Kristuſt Jummalat, et Ta meie hinged ärralunnastaks.

4 wiſil: Jeſa ainuſündinud Poeg, Jummal, ſe Sõnna, kes wiimſil päiwil meie juure tulli, ſeädis ſind, oh pühha Jakobus, esſimeſeks karjatſeks ja õppetajaks Jeruſalemma rahwale ja ustawaks Sakramentide tallitajaks; ſepärraſt austame meie ſind kõik, oh Apostel.

3 wiſil: Oh pühha! Sa ollid Mira linnas Sakramentide tallitajaks. Kristusſe Ewangeliumi ſõnnu täites, ſinna, oh wagga, tahtſid omma ellu ſo rahwa pärraſt jätta ja peäſtſid ilmaſüita innimeſſed ſurmaſt; ſepärraſt ſaid ſa pühhitſetud ſureks Jummala armu andide riiſtaks.

Sinna, oh kannataja, olled maailma ſuur eeſtſeisja hädda ajal, kes waenlaste hulgad ärrawõidab. Kuida ſa Liäwi uhkuſt allandaſid, ja Neſtoriuſele julguſt andſid wõidelda, nõnda pallu ka nüid, oh pühha Temetrius Kristuſt, meie Jummalat, et Ta meile ſuurt armu annaks.

Oh Panteleimon, ſa pühha wõitleja ja arſt, pallu armuliſt Jummalat, et Ta meie hingedele pattud andeks annaks.

8 wiſil: Oh pühhad kasſupüidmatta ja immeteuteggijad mehhed, tulge meid haigid katsma, ilma ollete teie ſanud, ilma andke ka meile.

2 wiſil: Oh abbiellutundmatta Apostel, kes wõib ſo ſured teud üllesrääkida, ſeſt ſa teed immeteggusid ja wallad wälja terweksſamiſt, ja pallud meie hingede eeſt kui Jummala Sõnna tundja ja Kristuſe sõbber.

Oh ſa wagga palluja ja ärrawõitmatta müür, Sa armuhallikas, maailma warjupaik, meie hüiame kõigeſt süddameſt ſo poole: oh Jummalaſünnitaja ja Wallitſeja, rutta ja peästa meid ärra kõigiſt häddadeſt, ſa ainus kärme aitaja.

Diakon: Wõtkem tähhele panna.

Esſimenne preeſter: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja ſinnu waimuga.

Diakon: Tarkus, wõtkem tähhele panna.

Luggeja: Prokimen. 1ſel wiſil.

Iſſand, Sinnu heldus olgu meie peal, nõnda kui meie So peale lodame.

Salm: Laulge rõõmſaste teie õiged Iſſanda ſees. Õiglastele on kiitus üks kaunis aſſi.

Epistel Apostli Jakobusse ramatust 5, 10—17. (Luggema peab diakon; kui tedda ei olle, siis köster).

Wennad, wõtke need prohwetid, kes Issanda nimmel teile on rääkinud, märgiks, kuida nemmad on kannatanud ja pitkameelega olnud. Waata, meie kidame neid õnsaks, kes kannatlikkud on. Jobi kannatust ollete teie kuulnud ja näinud, mis otsa Issand se peale on teinud, sest Issand on wägga helde ja armuline. Agga kõigeennamiste, mo wennad, ärge wanduge mitte, ei taewa, egga maa juures, egga mu wandega. Agga teie jah, olgu jah; ja ei mitte, olgu ei mitte; et teie kohtu alla ei lange. Kui keegi teie seast kurja kannatab, se pallugu Jummalat; kelle meel hea on, se laulgu. Kui keegi teie seas haige on, se kutsugu enese juure koggudusse preestrid, ja need pallugu Jummalat temma ülle, ja wõidku tedda õlliga Issanda nimmel. Ja ussu palwe saab sedda haiget aitama, ja Issand saab tedda terweks teggema, ja et ta kül on pattu teinud, siis peab neid temmale andeks antama. Tunnistage teine teisele issekeskis ommad eksitussed ja tehke palwed teine teise eest, et teie terweks saate; ühhe õige innimesse wäggew palwe maksab palju.

Esſimenne preeſter: Rahhu olgu ſinnuga.

Halleluja, 8mal wiſil.

Salm: Heldusſeſt ja kohtuſt tahhan ma laulda, oh Iſſand.

Ewangelium Luk. 10, 25—38.

Esſimenne preeſter: Ühhel ajal tulli üks käſſutundja Jeſuſe juure, kiuſas Tedda ja ütles: Öppetaja, mis pean ma teggema, et ma iggaweſt ellu pärrin? Agga Temma ütles temmale; mis on käſſu ramatuſſe kirjutud, kuida ſa loed? Agga temma wastas ja ütles. Sinna pead Iſſandat, omma Jummalat, armastama kõigeſt ommaſt ſüddameſt, ja kõigeſt ommaſt hingeſt, ja kõigeſt ommaſt wäeſt, ja kõigeſt ommaſt meleſt ja omma liggimeſt kui iſſeennaſt. Agga Ta ütles temmale: Sinna olled õiete wastanud; te ſedda, ſiis pead ſa ellama. Agga temma tahtis iſſe ennaſt õigeks panna ja ütles Jeſuſe wastu: kes ſiis on mo liggimenne? Agga Jeſus wastas ja ütles: üks innimene läks Jeruſalemmaſt alla Jeriku poole ja ſattus röövlitte kätte; kui need temma riided ſaid ärra riiſunud, ja pealegi hoopa temmale annud, läkſid nemmad ärra, ja jätſid tedda pool ſurnud mahha. Agga üks preeſter läks koggematta ſedda teed alla, ja kui ta tedda

näggi, läks temma mööda. Ja nõndasammuti ka üks Lewiit, kui ta senna paika sai, tulli temma ja waatas, ja läks mööda. Agga üks Samariamees käis sedda teed, ja tulli temma juure, ja kui ta tedda näggi, sai temma südda halledaks, ja ta tulli temma juure, ja siddus temma hawad kinni ja wallas õlli ja wiina sisse, tõstis tedda ka omma ennese loma selga, ja wiis tedda öömajale, ja kandis hoolt temma eest. Ja kui temma teisel päwal ärraläks, wõttis ta kaks tenarirahha wälja ja andis perremehhele, ja ütles temmale: Kanna hoolt temma eest, ja mis sa ial weel peaksid kullutama, tahhan ma taggasi tulles sulle maksta. Kedda sa nüid neist kolmest arwad selle liggimesse ollewad olnud, kes röövlitte kätte olli sattunud? Agga temma ütles: Sedda, kes temma peale hallastas. Siis ütles Jesus temma wastu: Minne, ja te sinna ka nõndasammuti.

Diakon: Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure heldusse pärrast; meie pallume Sind, kule meid ja heida armu.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda).

Diakon: Pallugem weel selle Jummala sullasele (ümmardajale) N. armu, ellu, rahhu, terwist,

lunnastuſt, katsmatullemiſt ja pattude andeks=andmiſt.

Pallugem Issandat, et temmale andeks antud ſaakſid kõik pattud, mis ta meelega ehk kogge=matta on teinud.

Esſimenne preeſter: Seſt Sinna olled helde ja Innimesſearmastaja Jummal, ja Sulle ſe Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Esſimenne preeſter loeb ſedda palwet.

Oh algmatta ja iggawene, oh Pühha Püh=hade ſeaſt! Sinna läkkitaſid taewaſt mahha omma ainuſündinud Poja, kes kõik meie hingede ja ihhude tõbbed ja wead parrandab, läkkita Issſe ka nüid omma pühha Waimu mahha, ja pühhitſe ſeddaſinnaſt õlli, ja te, et ta ſelle Sinnu ſullaſele (ümmardajale) N., kedda temmaga wõi=takſe, täieks pattude andeksandmisſeks ja Sinnu kunningrigi pärrimisſeks ſaaks.

Mõnned lõppetawad ſiin ſedda palwet nende lõppetamisſe ſõnnadega:

Seſt ſinna olled ſe, kes armu heidab... Agga teiſed luggewad tedda otſani nõnda: Seſt Sinna, Issand, olled

üks suur ja kartuse wäärt Jummal; Sinna hoiad seädust ja heldust neile, kes Sind armastawad. Sinna annad pattud andeks omma pühha sullase Jesuse Kristusse pärrast, kes meid pühha ristmisse läbbi on puhtaks pesnud kõigest pattust ja pühha Waimu läbbi meid on pühhitsenud; kes pimmedatte silmad on walgustanud ja on pannud püsti seisma neid, kes ollid kõwwerdud, kes neid armastab, kes õiged on ja kes pattuste peale hallastab; kes meid pimmedussest ja surma warjust on jälle wälja winud, ja neile üttelnud, kes ollid kinniseutud: Minge wälja, ja neile, kes pimmedusses: Sage awwalikkuks; kes meie südda-mette sees on lasknud omma tundmisse walgust paista, sest ajast sadik, kui ta meie pärrast maailma sisse tulli ja innimeste seas ellas; kes neile, kes Tedda wastuwõtsid, melewalda andis Jummala lapsiks saada; kes ue seädusse pessemisse läbbi meile lapse põlwe õigust andis, ja teggi, et kurrati wäggiwald meisse ei wõi puutuda: sest se ep olle mitte Sinnu melepärrast olnud, et meie ellajatte werre läbbi ennast piddime puhhastama, waid se pühha õlli läbbi olled Sa meile temma risti kuju andnud, et meie Temma karjaks piddime saama, seks kunninglikkuks preestri

ammetiks ja pühhaks rahwaks. Sinna Issе, oh Issand ja Wallitseja, anna meile omma armu seks Sinnu tenistusseks, kuida Sa sedda olled annud Mosessele, omma sullasele, kes Sinnu melepärrast olli; ja Samuelile, Sinnu armsa sõbrale, ja Joannessele, kedda Sinna ollid ärrawallitsenud, ja kõigile neile, kes igga põlwe rahwa seas on Sinnu melepärrast olnud. Nõnda te ka meid selleſinnatse õlli juures Sinnu ue seäduse teenritteks, mis Sa olled walmistanud omma Kristusse kalli werre läbbi; et meie ennesteſt ärraheidaksime kõik ilmalikkud himmud, ja pattule ärrasurreksime ning õige ussule ellaksime ja meie Issanda Jesuse Kristussega ennast ehhitaksime pühha õlli wõidmise läbbi, mis meie praegu wõttame tallitada. Sagu, oh Issand, sesinnane õlli, ühheks rõmu ja pühhitsemise õlliks, ühheks kunninglikkuks ehteks, ühheks wäggewaks raudriideks, kõige kurrati kiusatusse ärraajamiseks, ühheks ärrarikkumatta pitserimärgiks, süddame rõmuks ja iggawesseks õiskamiseks, et ka need, kes selle uesündimise õlliga sawad wõitud, hirmsaks saaksid kõige waenlastele, ja elledaste hiilgaksid Sinnu pühhade walgusses, ja et neil ei olleks ei ühtegi wigga egga kortsu, ja et nad Sinnu

iggawesse hingamisse paika wastu wõetud saaksid, ja kätte saaksid se üllewelţse kutsmise wõidu anni. Sest Sinna, meie Jummal olled se, kes meie peale armu heidab ja meid õnsaks teeb, ja Sulle, ühhes Sinnu ainusündinud Pojale, ja se kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimule, anname meie au, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Pärrast sedda palwet wõttab preester ühhe pilpakesse, kastab sedda pühha õlli sisse ja wõiab ristiwisil haige otsaessist, ninnasõõrmid, mõllemid palleşid, suud, rindu, käsi mõllemilt poolt, sedda palwet luggedes:

Oh pühha Issa, Sa hinge ja ihhu arst! Sinna läkkitasid mahha omma ainusündinud Poega, Jesust Kristust, meie Issandat, kes kõik tõbbe parrandab, ja surmast ärra peästab! parranda ka seddasinnast Sinnu sullast (ümmardajat) N. sest tõbbest, mis temma hinge ja ihhu wangis peab, ja te tedda ellawaks Sinnu Kristuse armu läbbi, meie kõigepühhama Wallitseja Jummalasünnitaja ja Ikka-neitsi Maria palwete pärrast, austud taewa ilmaihhuta wäggede kaitsmisse läbbi, se kalli ja ellawaksteggewa risti wäe läbbi, se austud ja wägga kidetud prohweti, eelkäija ja ristija Joannesse, pühha, austud ja wägga kidetud Apostlitte, pühha, ausa ja wahwast wõitlejate

martride, meie wagga ja Jummalakartlikku issade, nende pühha parrandajatte ning kassupüidmatta Kosma ja Tamiani, Kiiri ja Joanni, Panteleimoni ja Hermolai, Simpsoni ja Tiomedi, Mooki ja Anikiti, pühha ja õigette, Issanda eeswannematte Jojakimi ja Anna ja kõige Pühhade palwete pärrast. Sest Sinna, meie Jummal, olled se terwekssaamise hallikas, ja Sulle, ja Sinnu ainusündinud Pojale, ja Sinnu pühha Waimule anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Sedda palwet loeb igga preester, kui ta pärrast ewangeliumit ja palwet, haiget õlliga wõiab.

Diakon: Wõtkem tähhele panna.

Teine preester: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja Sinnu waimuga.

Prokimen, 2sel wisil: Issand on mo tuggewus ja kiitusse laul, sest Temma on mulle abbiks sanud.

Salm: Kül raskest on Issand mind karristanud, agga surma kätte ei olle Ta mind mitte annud.

Epistel, pühha Apostli Paulusse ramatust Roma rahwale 15, 1—8.

Wennad, meie, kes kanged olleme, peame nende jõuotumatte nõdrused kandma, ja ei pea

mitte isseennese mele pärrast ollema. Iggaüks meist olgu liggimesse mele pärrast temma heaks, se on parrandusseks. Sest Kristuski ep olle omma ennese melepärrast olnud, waid nönda kui kirjutud on: Nende teotamised, kes Sind teotawad, on Minnu peale langenud. Sest mis ial enne on kirjutud, se on meie öppetusseks enne kirjutud, et meil kannatusse ja kirja römustamisse läbbi peab lootus ollema. Agga se kannatusse ja römustamisse Jummal andku teile, et teie üht meelt peate isse keskes Jesuse Kristusse järrele: et teie ühhe mele ja ühhe suuga austate Jummalat ja meie Issanda Jesuse Kristusse Issa. Sepärrast wötke teine teist wastu, nönda kui ka Kristus teid on wastu wötnud Jummala auks.

Teine preester: Rahhu olgu sinnuga.

Halleluja, 5 mal wisil.

Salm: Ma tahhan laulda, Issand, Sinnu suest helduset iggaweste.

Teine preester loeb Ewangeliumit Luk. 19, 1—11.

Ühhel ajal läks Jesus Kristus Jeriku linnast läbbi, ja waata seäl olli üks mees, Sakkeus nimmi, ja sesamma olli tölneride üllem, ja se olli rikkas; ja temma püidis Jesust nähha saada, kes Ta

piddi ollema; ja temma ei saanud mitte rahwa pärraſt, et ta maddal mees olli. Ja temma jookſis ette, ja läks ühhe mets wigipu peale, et ta Tedda piddi nähha ſaama; ſeſt Ta piddi ſedda teed minnema. Ja kui Jeſus ſenna paika ſai, waatas Ta ülles, ja näggi tedda, ja ütles temma wastu: Sakkeus, tulle ussinaste mahha, ſeſt tänna pean Ma ſinnu kotta jääma. Ja ta tulli ussinaste mahha ja wõttis Tedda rõmuga wastu. Ja kõik, kes ſedda näggid, nurriſeſid ja ütleſid, et Ta ühhe pattuſe mehhe juures ſees käinud. Agga Sakkeus jäi ſeisma ja ütles Issanda wastu: Waata Issand, minna annan omma poolt warranduſt waestele, ja kui ma kellegile ollen üllekohhut teinud, annan minna neljawõrra taggaſi. Agga Jeſus ütles temma wastu: Tänna on ſelleſinnatſe kojale õnnistus tulnud, ſeſt et ſeſamma ka Abraami poeg on: ſeſt innimesſe Poeg on tulnud otſima ja õnſaks teggema, mis ärrakaddunud olli.

Diakon loeb ekteniat: Heida armu meie peale . . . (Waata 117 lehhek).

Teine preeſter loeb ſedda palwet:

Oh ſuur ja kõigekõrgem Jummal, kedda kõik lomad kummardawad, Sa tarkuſſe hallikas

ja se ärramõistmatta armu süggawus ja põhjatu heldusse merri; Sinna Isse, oh Innimessearmastaja Issand, iggaweste aegade ja immeteggude Jummal, kedda ükski innimenne omma mõistussega ei wõi ärra tunda: waata mahha taewast ja kule meid, omma kõlbamatta sullasid, ja kus meie Sinnu surel nimmel seddasinnast õlli tome, senna sada mahha omma arstimisse annet ja pattude andeksandmist, ja lasse sedda N. terweks saada omma rohke hallastuse pärrast. Jah, Issand, kes Sa ikka walmis olled ärraleppima, Sa ainus helde ja innimessearmastaja, Sa kahhetsed meie õnnetusse pärrast, Sa tead, et innimesse süddame mõtlemised on kurjad temma lapse põlwest; Sa ei tahha mitte ühhe pattuse surma, waid et ta ümberpöörab ja ellab; Sinna, Jummal, said innimesseks pattuste lunnastamisse pärrast, ja said lomaks omma loma pärrast. Sinna olled se, kes ütles: Minna ep olle tulnud õigid, waid pattusid meleparrandamisele kutsuma; Sinna olled se, kes sedda ärraekssinud lammast on ülles otsinud; Sinna olled se, kes sedda ärrakaddunud trahma rahha on holega otsinud ja leidnud; Sinna olled se, kes ütles: Kes Minnu juure tulleb, tedda ei tahha Ma

mitte wäljalükkada; Sinna olled se, kes sedda pattust naest ep olle ärrapõlganud, kui ta Sinnu kallid jallad omma silmaweega pessi; Sinna olled se, kes ütles: Ni mittu kord, kui sa langed, tõuse ülles, ja sa pead ärrapeästetud saama; Sinna olled se, kes ütles: Taewas on rööm ühhe pattuse pärrast, kes meelt parrandab. Sinna, Isse, oh armuline Issand, waata üllewelt ommast pühhast paigast mahha, warja meid pattusid ja Sinnu kõlwatumaid sullasid selsinnatsel tunnil omma pühha Waimu armuga, ja hinga selle Sinnu sullase (ümmardaja) N. peal, kes ommad pattud on ärratunnud ja ussuga Sinnu juure tulnud; wõtta tedda wastu omma heldusse pärrast, ja kui temma kül pattu on teinud, olgu sõnna ehk teuga, ehk mõttega, siis anna sedda temmale andeks, ja pesse tedda puhtaks kõigest pattust; olle allati temmaga ja hoia tedda kõige temma eddespiddise ellu aja sees, et ta ikka Sinnu käskude teed käiks, ja mitte kurratile naeruks ei saaks, et ka temma läbbi Sinnu kõigepühham nimmi saaks austud. Sest Sinna, oh Kristus, meie Jummal, olled se, kes meie peale armu heidab ja meid lunnastab, ja Sulle, ühhes Sinnu algmatta Issale, ja se kõigepühhama, hea ja ella=

waksteggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Nüid wõttab teine preester teise pilpakesse, kastab sedda pühha õlli sisse ja wõiab haiget, sedda palwet luggedes:

Oh pühha Issa, Sa hinge ja ihhu arst! . . .

(waata 121. lehhek.).

Diakon: Wõtkem tähhele panna.

Kolmas preester: Rahhu olgu kõikidega.

Prokimen, 3mal wisil: Issand on mo walgus ja mo abbi, kedda pean ma kartma?

Salm: Issand on mo ellu kinnitus, kelle eest pean ma wärrisema?

Epistel, pühha Apostli Paulusse 1 ramatust Korintusse rahwale 12, 27—31; 13, 1—8.

Wennad, teie ollete Kristusse ihhu ja liikmed, iggaüks omma ossa polest. Ja Jummal on mõnningad neist koggudusse sees seädnud, esmalt Apostliks, teiseks prohwetiks, kolmandaks õppetajaiks, pärrast wäggewad teud, pärrast anded terweks tehha, aitajad, wallitsejad, mõnnesarnatsed keeled. Kas siis kõik on Apostlid? kas kõik prohwetid? kas kõik õppetajad? kas kõik immeteu teggijad? kas kõigil on armu annid terweks tehha? kas kõik keelesid räkiwad? kas kõik ärraselletawad? Nõudke

kõigeparrajaid armuandid tagga, ja minna näitan teile weel ühhe tee mis kõigeüllem on. Kui ma inimeste ja inglite keeltega rägiksin, agga mul ei olleks armastust, siis ollekſin minna üks wask, mis kummiseb, ja kelluke, mis helliseb. Ja kui ma wõiksin prohweti wisil räkida, ja teaksin kõik ſallajad asjad ja kõik tundmist; ja kui mul olleks kõik se usk, nõnda et ma wõiksin mäggesid assemelt ärratõsta, agga mul polleks armastust, siis ei olle minnust ühtegi. Ja kui ma kõik omma warra ärrajaggaksin, ja kui ma omma ihhu annaksin, et tedda ärrapõlletakse, ja mul ei olleks armastust, siis ei olleks minnul seſt ühtegi kassu. Armastus on pitkameleline ja lahke; armastus ei olle kadde, armastus ei te wallatust, temma ei ſurustelle; temma ei näita ennast kurjaste, temma ei otsi omma kassu; temma ei ſa wihhaseks, temma ei mõtle kurja peale; temmal ei olle rõõmu üllekohtust, agga tõe pärrast on temmal teistega rõõm; temma ſallib kõik, ta ussub kõik, ta lodab kõik, temma kannatab kõik; armastus ei lõppe ial ärra.

Kolmas preester: Rahhu olgu ſinnuga.

Diakon: Tarkus; wõtkem tähhele panna.

Halleluja, 2sel wisil. Salm: Sinnu peale, Issand, lodan minna; ärra lasse mind mitte häbbi sisse saada ei iggaweste?

Diakon: Wõtkem tähhele panna.

Kolmas preester loeb Ewangeliumit, Matteus 10, 1. 5—9.

Ühhel ajal kutsus Jesus ommad kaksteistkümmend jüngrid Ennese juure, ja andis neile melewalda rojaste waimude üle, neid-sammu wäljaajada, ja kõik tõbbe ja kõik wigga parrandada. Need kaksteistkümmend läkkitas Jesus, käskis neid ja ütles: Ärge minge mitte pagganatte tee peale, ja ärge minge mitte Samaria rahwa linna; agga minge ennemine Israeli sou ärrakaddunud lammaste juure. Agga minge ja kulutage, ja üttelge: Taewariik on liggi tulnud. Tehke haigid terweks, puhhastage piddalitõbbisid, ärratage surnuid ülles, ajage kurje waimusid wälja. Ilma ollete teie sanud, ilma andke.

Diakon loeb sedda ekteniat:

Heida armu meie peale, oh Jummal . . .

Pärrast sedda ekteniat ütleb diakon:

Pallugem Issandat.

Kolmas preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, Kõigeüllespiddaja, Sa pühha Kunningas, Sa kül karristad, agga ei surma

mitte ärra, Sa toetad kõiki, kes on langemas, ja panned jälle püsti seisma neid, kes kõwwerdud, Sa pöörad kõik innimeste ihhu waewad neile kassuks: meie pallume Sind, oh meie Jummal, et Sa selleſinnatſe õlli ja nende peale, kedda temmaga Sinnu nimmel wõitakſe, lasſekſid omma armu mahhatulla: et ſe neile hinge ja ihhu terwiſeks, kõige haiguste, tõbbede ja wiggade ning lihha ja waimu rojusſe puhhastamiſeks ja ärraajamisſeks ſaaks. Jah, Issand, läkkita taewaſt mahha omma arstimisſe wägge, pudu temma ihhusſe ja kustuta ärra temma rasket tõbbe, wõtta ärra temma wallu ja kõik temma nõdruſt; olle Sinna Issſe omma haige ſullaſe (ümmardaja) N. arſt, aita tedda ülles temma haigusſe woodiſt ja wallu assemelt, anna tedda jälle terwelt ja ilmawiggata omma Koggudusſele taggaſi, et ta Sinnu melepäraſt olleks ja Sinnu tahtmiſt teeks. Seſt Sinna, oh meie Jummal, olled ſe, kes meie peale armu heidab ja meid lunnastab, ja Sulle ſe Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Pärraſt ſedda palwet wõttab kolmas preeſter kolmanda pilpakesſe, kastab ſedda pühha õlli ſisſe ja wõiab haiget, ſedda palwet luggedes:

Oh pühha Issa, Sa hingede ja ihhude arſt...

Diakon: Wötkem tähhele panna.

Neljas preester: Rahhu olgu kõikidega:

Prokimen, 4mal wisil: Issand, wõtta mind kuulda sel päwal, kui ma So poole hüian.

Salm: Issand, wõtta kuulda mo palwe ja mo hüidmist.

Epistel Apostli Paulusse 2sest ramatust Korintusse rahwale. 6, 16—18. 7, 1.

Wennad, teie ollete ellawa Jummala tempel, nõnda kui Jummal on üttelnud: Ma tahhan nende sees ellada, ja nende sees käia, ja tahhan nende Jummal olla, ja nemmad peawad Mulle rahwaks ollema. Sepärrast minge nende seast ärra, ja lahhutage endid, ütleb Issand, ja ärge puutuge mitte rojase külge, siis tahhan Minna teid wastuwõtta. Ja Ma tahhan teile Issaks olla, ja teie peate Mulle poegeks ja tütriks ollema, ütleb kõigewägewam Issand. Et meil nüid nisugguse tõotusse sed on, minnu armsad, siis tehkem ennast kõigest lihha ja waimu rojussest puhtaks, ja lõppetagem pühhitsemist Jummala kartusse sees.

Neljas preester: Rahhu olgu sinnuga.

Halleluja, 2sel wisil.

Salm: Ma otsisin kõwwaste Issandat, ja Ta pööris mo poole.

Neljas preester loeb Ewangeliumit, Matteus 8, 14—23.

Ühhel ajal tulli Jesus Petrusse kotta, ja näggi, et temma äm maas olli ja sojas tõbbes. Siis hakkas Temma temma kätte kinni, ja soe tõbbi lahkus temmast; ja temma tõusis ülles, ja teenis neid. Agga kui õhtu sai, tõid nemmad Temma juure palju, kes kurjest waimudest waewatud ollid, ja Temma ajas need waimud wälja sõnnaga, ja teggi kõik haiged terweks. Et piddi tõeks saama, mis ööldud on prohweti Jesaia läbbi, kes ütleb: Temma on meie nõdrussed ennese peale wõtnud, ja meie tõbbesid on Temma kannud. Ja kui Jesus palju rahwast ennese ümber näggi, käskis Temma teise poole järwe ärraminna. Ja Temma juure tulli üks kirjatundja ja ütles Temma wastu: Õppetaja, ma tahhan Sinnu järrel käia, kuhhu Sa ial lähhäd. Ja Jesus ütles temma wastu: Rebbastel on augud ja lindudel, mis taewa al, pessad; agga innimesse Pojal ei olle mitte kuhhu Temma pead wõiks panna. Ja üks teine Temma jüngritteſt ütles Temma wastu: Issand, anna mulle lubba enne ärraminna, ja omma issa mahha matta. Agga Jesus ütles temma wastu: Käi sinna mo järrel, ja lasse surnud ommad

ſurnud mahha matta. Ja kui Temma laewa läks, ſiis käiſid Temma jüngrid Temma järrel.

Diakon ütleb ſedda ekteniat:

Heida armu meie peale, oh Jummal . . .

Pärraſt ſedda ekteniat ütleb Diakon:

Pallugem Iſſandat.

Neljas preeſter loeb ſedda palwet:

Oh hea ja innimeſearmastaja, armulinne ja wägga helde Iſſand, Sa rikkas heldusſeſt ja armuſt, Sa hallastusſe Iſſa ja kõige rõmustusſe Jummal, kes Sa omma pühha Apoſtlitte läbbi meid olled wäggewaks teinud, et meie õlli ja palwega wõime rahwa tõbbed arstida: anna Sinna Iſſe, ka ſelleſinnatſe õllile ſedda wägge, et ta wõiks olla kõigile neile, kedda ſellega wõitakſe terwiſeks, ja kõigile neile, kes ärrapeäſtmiſt Sinnu käeſt ootwad, kõige haiguste ja tõbbede ärraajamisſeks ja ärrapeäſtmisſeks kõigeſt kurjaſt. Jah, Iſſand Wallitſeja, meie Jummal, meie pallume Sind, oh Kõigewäggewam, anna meile kõigile ärrapeäſtmiſt; oh Sa ainus hinge ja ihhu arſt, pühhitſe meid kõiki; Sinna, kes Sa kõik hawad parrandad, parranda ka ſeddaſinnaſt omma ſullaſt (ümmardajat) N. ja aita tedda

ülles temma haigusse woodist omma rohke armu pärrast, tulle tedda katsma Omma armu ja hallastussega, wõtta temmalt ärra igga haigust ja nõdrust, et ta ülles tõuseks Sinnu wäggewa käe abbil ja kõigest ommast tännulikkust melest Sind teniks; ja et ka meie, Sinnu ärraräägimatta heldusest nüid ossa wõttes, Sulle kiitust laulaksime, ja Sind, kes Sa suuri, wäggewaid ja ärramõistmatta teggusid teed, sureks tõstaksime. Sest Sinna, oh meie Jummal, olled se, kes meie peale armu heidab ja meid lunnastab, ja Sulle se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimule, anname meie au, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Pärrast sedda palwet wõttab neljas preester neljandama pilpakesse, kastab sedda pühha õlli sisse ja wõiab haiget, sedda palwet luggedes:

Oh pühha Jssa, Sa hingede ja ihhude arst . . . .

Diakon: Wõtkem tähhele panna.

Wies preester: Rahhu olgu kõikidega.

Prokimen, 5 mal wisil: Sinna Jssand, kaitsed ja hoiad meid sesinnatse põlwe rahwa eest iggaweste.

Salm: Sada abbi Jssand, sest pühhad on lõpnud.

Diakon: Tarkus.

Epistel 2 Korintusse rahwale, 1, 8—12.

Wennad, meie ei tahha mitte, et teil peab teadmatta ollema meie willetsus, mis meil Asia maal on olnud, et meid üpris wägga waewati ülle meie rammu, nõnda et meie kahhe wahhel ollime ka omma ellu pärrast. Waid meil olli meie enneste arwates surm.kä: et meie ei piddand enneste peale lootma, waid Jummala peale, kes surnud üllesärratab. Kes meid ni sureſt surmast on peästnud, ja weelgi peästab; kelle peale meie lodame, et Temma meid ka eddespiddi peästab. Kui ka teie ühtlassi palwega meie eest meile appi tullete: et se armu anni pärrast, mis meile mitmest innimessest on sadetud, ka tännu peaks tehtama mitme läbbi meie eest.

Wies preester: Rahhu olgu sinnuga.

Halleluja, 5mal wisil.

Salm: Issand, Sinnu sureſt heldussest tahhan ma iggaweste laulda.

Wies preester loeb Ewangeliumit, Matteus 25, 1—13.

Issand ütles se tähhendamisse sõnna: Taewariik on kümne neitsi sarnane, kes ommad lambid wõtsid, ja läksid wälja peigmehhe wastu. Agga wiis nende seast ollid mõistlikkud, ja wiis

rummalad. Kes rummalad ollid, wõtsid ommad lambid, agga nemmad ei wõtnud mitte õlli ennestega. Agga need mõistlikkud wõtsid õlli omma astjatte sisse ühtlassi omma lampidega. Agga kui peigmees wiibis, said nemmad kõik unniseks, ja uinusid maggama. Agga kesk ööse kuuldi heält: Waata peigmees tulleb; minge wälja Temma wastu. Siis tõusid kõik need neitsid ülles, ja walmistasid ommad lambid. Agga need rummalad ütlesid mõistlikkude wastu: Andke meile teie õllist, sest meie lambid kustuwad ärra. Agga need mõistlikkud kostsid ja ütlesid: Ei mitte, et ei meil egga teil mitte ei puudu; waid minge enneminne kaupmeeste juure ja ostke ennestele. Agga kui nemmad ärraläksid ostma, tulli peigmees; ja kes walmis ollid, läksid temmaga pulma, ja uks pandi lukku. Agga wiimaks tullid ka need teised neitsid ja ütlesid: Issand, Issand, te meile lahti. Agga Temma kostis ja ütles neile: Tõest minna ütlen teile, ma ei tunne teid mitte. Sepärrast walwage; sest teie ei tea sedda pääwa, egga tundi, millal innimese Poeg tulleb.

Diakon loeb sedda ekteniat:

Heida armu meie peale, oh Jummal . . .

Diakon: Pallugem Issandat.

Wies preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal, kes Sa karristad ja jälle parrandad, kes Sa üllestõstad põrmu seest, alwa ja santi üllendad sõnniku pealt; Sa waeste laste Issa, nende saddam, kes tormist aetud, ja haigette arst! Sinna kannad ilma haigussета meie nõrdrused ärra ja wõttad meie haigussed enneše peale; Sa hallastad tassase melega, waatad üllekohtusteşt mööda ja annad ülleastmisšed andeks; Sa olled kärme abbile ja pitkaline wihhale; Sinna puhhusid omma jüngritte peale ja ütlesid: Wõtke pühha Waimu, kellele teie ial pattud andeks annate, neile on need andeks antud; Sinna wõttad wastu pattuste mele parrandamist, ja Sul on melewald sured ja rasked pattud andeks anda; Sinna annad terwist kõigile neile, kes haiged ja kaua aega maas on; Sinna olled ka mind, omma alwa ja pattust ja kõlbmatta sullast, kes ma hulga pattude wõrkus ollen ja lihhahimmudes pöörlen, selle pühha ja wägga sure preestriammeti peale kutsnud, ja mind selle kõigepühhama paiga wahhetekki tahha lasknud minna, kuhhu sisse pühhad Inglid iggatsewad kummarkülle wadata, ja olled mind lasknud Issanda Jummala Ewan-

geliumi armuõppetusse healt kuulda ja mo enneſe ſilmadega ſedda pühha ohwritoomiſt nähha, ja ſeſt jummalikku ja pühha Liturgiaſt ſüddamelikku rõõmu tunda; Sinna olled mind kõlblikkuks teinud Sinnu taewalikkud Sakramentid kui preeſter tallitada, ja Sulle andid ja ohwrid tuua meie pattude ja rahwa rummalusse eeſt; ja ſeddawiiſi Sinnu möiſtlikku lammaste eeſt eeſtpallumisſi tehha, et Sa omma ſure ja ärraräägimatta heldusse pärraſt kõik nende ülleaſtmisſed wõttakſid andeks anda. Sinna Jsse, oh kõige armulisſem Kunningas, wõtta kuulda mo palwet ſelſinnatſel tunnil, ja ſelſinnatſel pühha päwal, ja ka iggal ajal ja iggas paikas; kule mo allandlikku palwe heält, ja te terweks ſeddaſinnaſt Sinnu ſullaſt (ümmardajat) N., kes haige on lihha ja waimu poleſt; anna temmale andeks kõik melega ja koggematta tehtud ülleaſtmisſed, arsti temma parrandamatta hawad, ja kõik haiguſt ja tõbbe, ja anna temmale hinge terwiſt. Sinna puutuſid Peetrusse ämma külge ja ſoe tõbbi lahkus temmaſt, ja temma tõuſis ülles ja teenis Sind: anna ſiis ka Jsse, oh Jsſand, ſelle Sinnu ſullaſele (ümmardajale) N. terweks ſamiſt, et ſurma tõbbi temmaſt lahkuks, ja mõtle

Omma mitmesugguse hallastusse ja Omma heldusse peale. Sa tead, et innimesse süddame mõtlemised on kurjad temma lapsepõlwest, ja et ep olle ühtegi innimest maa peal leida, kes ilma pattuta olleks: sest Sinna üksi olled ilma pattuta, kes Sa tullid ja innimeste suggu ärralunnastasid, ja meid ärrapeästsid waenlasse orjusseſt. Agga kui Sinna tahhaksid kohtusse minna omma sullastega, siis ei leitaks ühtegi innimest, kes õige olleks Sinnu ees; igga su peab wait jääma, sest temma ei wõi middagi omma wabbandusseks üttelda, sest et kõik meie õigus on kui üks kõlwatu närru Sinnu palle ees. Sepärast, oh Jssand, ärra mõtle mitte meie nore ea pattude peale. Sest Sinna olled nende lootus, kes ilma lootuseta on, ja nende hingaminne, kes waewatud ja ülleastmistega koormatud on, ja Sulle, ühhes Sinnu algmatta Jssa, ja Sinnu pühha, hea ja ellawaks teggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Wies preester wõttab nüid wiendama pilpakesse, kastab sedda pühha õlli sisse ja wõiab haiget, ütteldes:

Oh pühha Jssa, Sa hinge ja ihhu arst....

Diakon: Wõtkem tähhele panna.

Kues preester: Rahhu olgu kõikidega.

Prokimen, 6mal wiſil: Jummal, olle mulle armulinne omma ſure heldusſe pärraſt.

Salm: Lo mulle, Jummal, üks puhhas ſüdda, ja uenda mo ſees ühte õiget waimu.

Epistel Kalatia rahwale 5, 22—26, 6, 1—3.

Wennad, waimu kaſſu on armastus, rõõm, rahhu, pitk meel, heldus, headus, truus, taſſandus, kaſſinus. niſugguste wastu ep olle käſk mitte. Agga kes Kristuſe pärralt on, need on omma lihha risti lönud ihhaldamistega ja himmudega. Kui meie waimus ellame, käigem ka waimus. Arge olgem tühja au peale ahned, teine teiſt ärritades, ja teine teiſt kaetſedes. Wennad, kui innimene ka ühhe ekſitusſe ſisſe ſattuks, ſiis parrandage niſugguſt jälle taſſaſe waimuga, kes teie waimulikkud ollete: ja waata hästi isſeenneſe peale, et ſind ka ei kiuſata. Kandke teine teiſe koormad, ja nõnda täitke Kristuſe käsku.

Kues peeeſter: Rahhu olgu ſinnuga,

Diakon: Tarkus; wõtkem tähhele panna.

Halleluja, 6mal laulu wiſil.

Salm: Wägga õnnis on ſe mees, kes Jſſandat kardab, kel wägga hea meel on Temma käskudeſt.

Diakon: Tarkus; seiskem wagga melega, wõtkem pühha Ewangeliumit kuulda.

Kues preester loeb Ewangeliumit, Matt. 15, 21—28.

Ühhel ajal läks Jesus Tirusse ja Sidoni poole. Ja waata, üks Kananeama naene tulli neist rajadest wälja, ja kissendas ja ütles temmale: Issand, Taweti poeg, hallasta minnu peale; minnu tüttart waewatakse kurjast waimust kurjaste. Agga Temma ei wastand temmale sõnnagi. Siis astsid Temma jüngrid Temma juure, ja pallusid Tedda ja ütlesid: Sada tedda ärra, sest temma kissendab meid tagga. Agga Temma kostis ja ütles: Minna ep olle mitte läkkitud, kui agga Israeli suggu ärrakaddunud lammaste juure. Agga se naene tulli, ja kummardas Tedda ja ütles: Issand, aita mind. Agga Temma kostis ja ütles: Se ep olle mitte hea, et laste leib wõetakse ja koerde ette heidetakse. Agga temma ütles: Jah, Issand, kummatagi sõwad koerukessed neid rasukessi, mis nende issandatte laua pealt mahhalangewad. Siis kostis Jesus, ja ütles temma wastu: Oh naene, sinnu usk on suur, sulle sündku nõnda kui sa tahhad. Ja temma tüttar sai terweks sest sammast tunnist.

Diakon loeb sedda ekteniat: Heida armu meie peale, oh Jummal....

Kues preester loeb sedda palwet: Meie tänname Sind, oh Issand, meie Jummal, kes Sa hea ja innimessearmastaja ja meie hingede ja ihhude arst olled; kes Sa meie nõdrused ilma waewata ärrakannad; kelle muhkude läbbi meile kõigile on terwis tulnud. Oh hea karjane! Sa tullid sedda ärrakaddunud lammast jälle üllesotsima, ja andsid tröösstimist nõdraussulistele, ja ellu neile, kes ärrarõhhutud; Sa teggid terweks selle naese, kes olli kaksteistkümmend aastad werretõbbes olnud; ja peästsid Kananeamaa naese tütre hirmsast kurjast waimust, Sa jätsid kahhe wõlglasele nende wõlla mahha, ja andsid pattuse naesele temma pattud andeks; Sa teggid alwatud innimesse terweks, ja andsid ka pattud andeks; Sa mõistsid õigeks tölneri, wõtsid wastu röówli meleparandamisse surma tunnil; Sinna wõtsid mailma pattud ennese peale ja lõid neid risti külge, Sind pallume meie, ja Sinnu poole hüiame meie: Wähhenda, unnusta, ja anna andeks, Isse, oh Jummal, omma sure heldusse pärrast ka selle omma sullase (ümmardaja) N. üllekohhut ja pattud, mis ta melega ja kogge-

matta, teadmisſega ja ilmateadmatta, mis ta ülleaſtmisſes ja ſõnnapõlgmisſes, ööſel ehk päwal on teinud; ehk kui ta ühhe preeſtri, ehk omma iſſa ehk emma needmisſe alla on langenud; ehk kui ta ühhe ſilma näggemisſe ehk ſilmapilgutamiſe, ehk lia lihha himmude, ehk mõnne mu lihha ehk waimu pattu läbbi Sinnu ſeädusſeſt ja Sinnu pühhitſuſeſt on ärralangenud, ehk kui temma ja meie olleme pattu teinud, anna ſedda kõik andeks, kui hea ja kurja unnuſtaja ja innimesſearmaſtaja Jummal; ärra laſſe tedda egga meid mitte rojaſe ellu ſiſſe langeda, egga hukkatuſe teed käia. Jah, Iſſand Wallitſeja, kule mind pattuſt ſelſinnatſel tunnil ſelle Sinnu ſullaſe (ümmardaja) pärraſt, ja ärra mõtle mitte ennam temma ülleaſtmiſte peale, kui ſe Jummal, kes kurja meeles ei pea; peäſta tedda ärra iggawesſeſt walluſt; täida temma ſuud So kiituſega; te lahti temma huled Sinnu nimme austusſeks; ſirruta wälja temma käed Sinnu käskude täitmisſeks; panne temma jallad Sinnu armu õppetuſe kulutamisſe te peale ſeisma; kinnita kõik temma liikmed ja kõik temma mõtted omma armuga. Seſt Sinna olled meie Jummal, kes meid omma pühha Apoſtlitte läbbi käskis, kui Sa ütleſid: „Mis teie ial maa

peal kinniseute, se peab ka taewas kinniseutud ollema, ja mis teie ial maa peal peästate, se peab ka taewas peästetud ollema;" ja weel: „kellel teie ial pattud andeks annate, neile on need andeks antud, ja kellele teie ial pattud kinnitate, neile on need kinnitud." Ja kuidas Sa olled Hiskiat hinge häddas temma surma tunnil kuulda wõtnud, ja temma palwet mitte ei olle ärrapõlganud, siis wõtta ka nüid mind, Sinnu alwa, ja pattust, ja kõlbamatta sullast kuulda selsinnatsel tunnil. Sest Sinna, oh Issand Jesus Kristus, olled se, kes omma sure armu ja hallastusse pärrast on käskinud seitsekümmend korda seitse korda andeks anda neile, kes pattu sisse langewad, ja kes Sa kahhetsed innimeste õnnetusse pärrast, ja ennast rõmustad nende ümberpöörmise pärrast, kes ärraeksinud ollid; sest ni suur kui Sinnu suurus, on ka Sinnu heldus; ja Sulle, ühhes Sinnu algmatta Issa, ja kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Nüid wõttab kues preester kuendama pilpakesse, kastab sedda pühha õlli sisse ja wõiab haiget, palludes:

Oh pühha Issa, Sa hinge ja ihhu arst...

Diakon: Wõtkem tähhele panna.

Seitsmes preester: Rahhu olgu kõikidega.

Prokimen, 7mal laulu wiisil: Issand, ärra nomi mind mitte ommas suures wihhas, ja ärra karrista mind mitte ommas tulliſes wihhas.

Salm: Issand olle mulle armulinne, ſeſt ma ollen rammutu.

Epistel 1 Tesſalon. rahwale 5, 14—24.

Wennad, meie pallume teid, maenitſege neid, kes ei olle wiſi pärraſt, trööstige arrad, aitke nõdrad, olge pitka melega kõikide wastu. Katske et ükski teiſele kurja kurjaga ei makſa, waid nõudke ikka ſedda head tagga, ni hästi iſſekeskes, kui kõikide wastu. Olge ikka rõõmſad, palluge lõpmatta Jummalat. Tännage kõige asja eeſt, ſeſt ſe on Jummala tahtminne Kriſtusſe Jeſuſe ſees teie wastu. Ärge kustutage Waimu; ärge põlgage mitte prohweti kulutamiſſi ärra; katske kõik läbbi: piddage kinni, mis hea on. Hoidke ennaſt kõige ſe eeſt, mis näitab kurri ollewad. Agga ſe rahhu Jummal Iſſe pühhitſegu teid läbbi ja läbbi, ja kõik mis teil on, waim, ja hing ja ihhu ſaagu hoitud ilmalaitmatta meie Iſſanda Jeſusſe Kristusſe tullemiſſes.

Seitsmes preester: Rahhu olgu sinnuga.

Diakon: Tarkus. Halleluja, 7mal laulu wisil.

Salm: Issand wõtku sind kuulda kurbtusse päwal; Jakobi Jummala nimmi hoidku sind.

Preester loeb Ewangeliumit, Matteus 9, 9—14.

Ühhel ajal, kui Jesus sealt läbbi läks, näggi Temma ühhe innimesse tolli juures istwad, Matteus nimmi, ja ütles temma wastu: Käi minnu järrel. Ja temma tõusis ülles, ja käis Temma järrel. Ja se sündis, kui Temma Matteusse kojas laudas istus, waata, siis tullid palju tõlnerid ja pattusid, ja istsid senna lauda Jesuse ja Temma jüngrittega. Ja kui Wariserid sedda näggid, ütlesid nemmad Temma jüngrittele. Mikspärrast sööb teie õppetaja tõlneride ja pattustega? Agga kui Jesus sedda kuulis, ütles Temma nende wastu: Neil, kes terwed on, ep olle arsti tarwis, waid haigedel. Agga minge ja õppige, mis se on: Minna tahhan hallastust, ja ei mitte ohwri. Sest minna ep olle tulnud õigid, waid pattusid meleparrandamisele kutsma.

Diakon loeb sedda ekteniat: Heida armu meie peale, oh Jummal... (Waata 117 lehhekülg).

Diakon: Pallugem Issandat.

Seitsmes preester loeb sedda palwet:

Oh Wallitseja, Issand meie Jummal, Sa hinge ja ihhu arst, kes Sa need ajalikkud haigussed terweks teed ja köik tõbbe ja köik wigga rahwa seas parrandad; Sinna tahhad, et köik innimesssed peawad õnsaks sama, ja tõe tundmissele tullema, Sa ei tahha mitte pattuse surma, waid et ta ümberpöörab ja ellab. Sest Sinna, oh Issand, olled Wanna seädusses meleparrandamist seädnud pattustele, Tawetile ja Ninewi linna rahwale, ja köigile neile, kes enne neid ellasid; ja ka sel ajal, kui Sa lihha sees maa peal ollid, ei olle Sa mitte õigid, waid pattusid meleparrandamissele kutsnud, ni kui tõlnerid, pattust naest ja röövlit, ja sedda teotajat taggakiusajat suurt Paulust nende meleparrandamisse pärrast wastuwõtnud; Sa olled Peetrust, sedda üllemat, ja Sinnu Apostlit, kes Sind kolm korda ärrasalgas, temma meleparrandamisse pärrast wastuwõtnud ja olled temmale tõotanud ja üttelnud: Sinna olled Peetrus, ja sesinnatse kalju peale tahhan Minna ehhitada omma Kogudust, ja põrgu wärrawad ei pea sedda mitte ärrawõitma, ja Minna tahhan sulle taewarigi wõtmed anda. Sepärrast, Sinnu tõsfiste tõo-

tamiste peale lootes, oh hea ja innimesſearmas-taja, pallume meie Sind, ja hüiame Sinnu poole ſelſinnatſel tunnil: Wõtta kuulda meie palwet, ja wõtta ſedda wastu nõnda kui ühte ſuitſetamiſe rohtu; tulle katsma omma ſullaſt (ümmardajat) N., ja kui temma ſõnna, ehk teu ehk mõttega, ööſel ehk päwal on pattu teinud: kui ta ühhegi preeſtri wanne, ehk omma enneſe needmiſe alla on langenud, ehk kui ta wihhas on wandunud ja ennaſt ärraneednud; ſiis hüiame meie So poole ja pallume Sind: wähhenda, unnusta, ja anna temmale kõik andeks, oh Jum-mal, ja ärra mõtle mitte ennam temma pattude ja ülleaſtmiste peale, mis ta melega ehk kogge-matta on teinud, ja mis ta ial Sinnu käskude ülle on astund ja pattu teinud, kui ſe, kes lihha ſees kõnnib ja mailmas ellab, ehk kurradi wõr-gutamiſſe läbbi ekſitusſe ſiſſe langeb, anna tem-male kõik ſedda andeks kui hea ja innimesſear-mastaja Jummal: ſeſt ep olle ſedda innimeſt, kes maa peal on ellanud ja mitte pattu ei teinud; Sinna ükspäinis olled ilma pattuta, Sinnu õi-gus on õigus iggaweste, ja Sinnu ſõnna on tõdde. Sinna lõid innimesſe mitte ſepärraſt, et ta hukka lähhäks, waid et ta Sinnu käskuſid

peaks ja hukkaminnematta ellu pärriks, ja Sinnule se Issa ja Poja, ja pühha Waimule, anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Pärrast sedda palwet wõttab seitsmes preester wiimse pilpakese, kastab sedda pühha õlli sisse ja wõiab haiget, kuida üllemal ööldud ja ütleb sedda palwet:

„Oh pühha Issa, Sa hinge ja ihhu arst“...

(Waata 121 lehhe külg).

Pärrast sedda haige suggulased towad temma, kui se wõimalik on, preestritte keskile, kus ta püsti seisab ehk istub; agga kui se mitte wõimalik ei olle, siis astuwad preestrid temma woodi ümber. Essimenne preester wõttab pühha Ewangeliumi ramatu lahti ja panneb lahtisse polega haige pea peale, teised kuus preestrid peawad sedda omma kättega kinni; agga essimenne preester ei panne omma kät mitte senna liggi, waid loeb seddasinnast palwet:

Lõppetusse palwe.

Oh Issand Jesus Kristus, Sa pühha Kunningas, Sa armulinne ja wägga helde, Sinna ellawa Jummala Poeg ja Sõnna, kes Sa mitte ühhe pattuse surma ei tahha, waid et ta ümberpörab ja ellab: minna ei panne mitte omma pattust kät selle pea peale, kes pattude sees Sinnu juure tulleb, ja meie läbbi Sinnu käest andeksandmist pallub, waid minna pannen Sinnu wäggewat kät temma peale, mis selle sinnatse Ewangeliumi sees on, mis mo tenistuse-wennad selle Sinnu sullase (ümmardaja) N. pea peal pidda-

wad, ja ühhes nendega pallun Sind, oh armulinne, ja kurja unnustaja, innimesſearmastaja Jummal ja meie Lunnastaja, kes Sa omma prohweti Natani läbbi Tawetile, kes omma meelt parrandas, pattude andeksandmiſt kinkiſid, ja Manasſe pattukahhetſemisſe palwet wastu wõtſid; wõtta ka ſeddaſinnaſt omma ſullaſt (ümmardajat) N., kes omma pattude ülle kahhetſeb, omma ſure heldusſe pärraſt wastu ja anna temmale andeks kõik pattud; ſeſt Sinna, oh meie Jummal, käskiſid, ſeitſekümmend korda ſeitſe korda andeks anda neile, kes pattu ſisſe langewad; ſeſt ni ſuur, kui Sinnu ſuurus, on ka Sinnu heldus, ja Sinnu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardamine, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Pärraſt ſedda wõetakſe Ewangeliumi ramat haige pea pealt ärra ja ta annab ſe Ewangeliumile ſuud; agga diakon ütleb ſedda ekteniat:

Heida armu meie peale, oh Jummal... kuida üllemal on öeldud: waata 117 lehhe külje peal).

Siis laulwad lauljad, 4mal wiſil:

Au olgu Iſſale, ja Pojale, ja pühha Waimule.

Oh pühhad kaſſupüidmatta mehhed, kelle käſe arstimisſe hallikas on, teie annate terweksſamiſt kõigile, kes ſedda palluwad, ſeſt teie ollete ſedda ſuurt armuannet ſelle iggaweste jookswa hallika meie Lunnastaja käeſt ſanud; teile, kui

Apoſtlitte abbimeestele, ütleb Iſſand: Waata, ma ollen teile melewalda annud rojaste waimude ülle, et teie neid peate wäljaajama, ja kõik tõbbe ja kõik wigga parrandama. Teie, kes Temma käskude järrele ollete õiete ellanud, ollete ſedda ilma ſanud, ſiis andke ſedda ka ilma, ja parrandage meie hinge ja ihhu tõbbed.

Nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Waata mahha omma ſullaste palwete peale, oh kõigepuhtam Neitſi, ja kustuta ärra meie hirmſad häddad, ja pööra meilt ärra kõik kurbtuſed; ſeſt Sinna ükſi olled meie kindel ja ustaw tuggi, ja Sinna olled meile eeſtkoſtjaks ſanud. Ärra laſſe meid mitte häbbi ſiſſe ſaada, kui meie Sind appi hüiame. Rutta nende eeſt palluma, kes usſuga Sinnu poole hüidwad: Olle rõmus, oh Sa kõigide abbi, rõõm ja kaitsja ning meie hingede ärrapeäſtja.

Au olgu . . . nüid ja ikka . . . Iſſand, heida armu (kolm korda). Õnnista!

Preeſter ütleb: Kristus, meie tõſſine Jummal, heidku armu meie peale omma kõigepuhtama Emma palwete pärraſt, ſe kalli ja ellawaksteggewa risti wäe läbbi, omma pühha, auſa ja kidetud Apoſtli ja eſſimeſſe Jeruſalemma linna piiskopi ja Iſſanda

wenna Jakobusse, ja kõige Pühhade palwete pärrast ja lunnastagu meid; sest Temma on hea ja innimesearmastaja.

Nüüd kummardab se innimene, kes pühha õllitamist on wastu-wõtnud, ja ütleb:

Onnistage mind, pühhad issad, ja andke mulle pattusele andeks (kolm korda).

Kui ta preestritest õnnistud saab, lähhäb ta ärra Jummalat kiites.

17. Jummala armu andmine ühhe raskest haigele.

Preester wõttab ühhe jau neist pühha andedest, panneb sedda karrika sisse ja wallab weel ni palju wiina jure, kui palju haige wõib wastu wõtta, ja hakkab nõnda:

Kidetud olgu meie Jummal, iggal ajal, nüüd ja ikka . . . . .

Siis: Pühha Jummal . . . Meie Issa . . . Issand, heida armu (12 korda). Tulge, kummardagem . . . Minna ussun se ainu Jummala . . .

Wõtta mind tänna wastu, kui Sinnu pühha õhtusõma aja ossalist, oh Jummala Poeg, sest ma ei tahha mitte Sinnu waenlaste ees sedda sallajat asja awwalikuks tehha, egga suud Sulle anda kui Judas, waid ma tunnistan Sind kui se rööwel: Issand, mõtle minnu peale ommas kunning-riikis.

Au olgu Issale . . .
Taewane kunningas, Sa tröösta . . .
Nüid ja ikka . . .

Meie olleme tundma sanud, et se on Jummal, kes sinnust tulli lihhasse, oh Jummalasünnitaja Neitsi; pallu Tedda, et Ta meie hinged ärralunnastaks.

Issand, heida armu (40 korda.)

Essimenne palwe.

Oh Wallitseja Issand Jesus Kristus, meie Onnisteggija, Sa ainus, kellel melewald on pattud andeks anda! Kui se hea ja innimesearmastaja Jummal, anna selleſinnatse Sinnu sullasele (ümmardajale) N. köik temma melega ja koggematta tehtud pattud andeks ja te tedda kölblikkuks ilmahukkamõistmatta Sinnu pühha Sakramentist ossa wõtta, ei mitte piinamisseks ja ei mitte pattude juure lisamisseks, waid hinge ja ihhu puhhastamisseks ja Sinnu kunningrigi pärrimisseks; sest Sinna olled meie abbimees ja kindel müür ja wõitleja waenlasse wastu ja omma sullase (ümmardaja) pattude andeksandja; Sest Sinna olled armulinne ja innimesse ar-

mastaja Jummal ja Sulle, se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au.

Teine palwe.

Jssand, ma tean, et minna ep olle mitte wäärt, et Sa minnu kattukse alla, minnu hinge majasse tulled, sest ta on kõik tühhi ja ärralaggunud ja Sul ep olle minnu sees mitte kõlblikku asset, kuhhu Sinna omma pead wõiksid panna. Agga et Sa ommeti minnu juures tahhad olla, siis tullen ma Sinnu juure, So armu peale lootes. Käsi minnu kõlwatuma suu ust lahti tehha, et minna Sinnust ükski täis saaks; minne mo sisse ja puhhasta mind kõigest lihha ja waimu rojusest; olle mo abbimees ja eestkostja, ja te mind wäärt Sinnu parremal käel seista, meie kõigepuhtama Wallitseja se Jummalasünnitaja ja ikka-Neitsi Maria ja kõige Pühhade palwete pärrast, kes algmissest Sinnu melepärrast on ellanud; sest Sinna olled kidetud iggaweste. Amen.

Kolmas palwe.

Se kõigearmulisem Jssand Jummal olgu helde sinnu wastu. Jssand Jesus Kristus täitku kõik so head pallumised. Se kõige wägge-

wam Jummal peästku ſind ärra kõigeſt kiuſatuſeſt. Issand õppetagu ſind. Issand andku ſulle mõistuſt. Issand aitku ſind. Issand lunnastagu ſind. Issand warjagu ſind. Issand hoidku ſind. Issand puhhastagu ſind. Issand täitku ſind waimulikku rõmuga. Issand olgu ſinnu hinge ja ihhu abbimees. Se armulinne hea ja innimesſearmastaja Issand andku ſulle kõik ſo pattud andeks. Issand Jummal Jeſus Kristus heidku armu ſinnu peale ſel wiimſel kohtu päwal ja õnnistagu ſind kõige ſo ellu aja. Seſt Temma pärralt on kõik au, kiitus ja kummardaminne, ühhes Temma algamatta Issa ja Temma kõige pühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimuga, nüüd ja ikka ja iggaweste. Amen.

Kui haige jubba enne ommad pattud on üllestunnistanud, ſiis annab preeſter tale oſſa Kristuſſe pühhaſt ihhuſt ja werreſt; agga kui ta ommad pattud weel mitte ep olle üllestunnistanud, ſiis käſſib preeſter kõiki innimesſi, kes ſelle haige liggi on, nattuke eemale minna, ja küſſib ſiis ſelle haige käeſt kõik temma pattu teud järrele, holega ſelle eeſt murret piddades, et ta temma eeſt middagi ärra ei warja eht häbbi pärraſt üllesrääkimatta ei jätta. Pärraſt pattutunnistamiſt ütleb preeſter ſedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal! Sa andſid Peetruſele ja ſe pattuſe naeſele nende ſilma piſſaratte pärraſt pattud andeks ja mõiſtſid õigeks tölneri, kes omma pattud kahhetſes, wõtta ka ſelle Sinnu ſullaſe (ümmardaja) N. pattutunnis-

tamist wastu, ja kui se helde anna temmale andeks kõik, mis temma melega ehk koggematta sõnna ehk teuga ehk mõttega Sinnu wastu on eksinud. Sest Sinnul, kui sel armu ja heldusse Jummalal, on üksi melewald pattud andeks anda, ja Sulle se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja ja iggaweste. Amen.

Pärrast Jummala armuandmist ütleb preester:

Issand, nüid lassed Sinna omma sullast rahhus ärraminna . . . Pühha Jummal . . . Meie Issa . . . ja selle päwa tropar. Au olgu Issale, ja Pojale, ja pühha Waimule nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Kõige Pühhade ja se Jummalasünnitaja palwete pärrast, anna meile, oh Issand, omma rahhu ja heida armu meie peale, kui se ainus helde.

Issand, heida armu (3 korda) ja lõppetusse sõnnad.

18. Kanon meie Issanda Jesuse Kristusele ja kõigepuhtama Jummala Emmale igga õigeussu innimesse hinge lahkumisse tunnil.

Waimulik issa tulleb surreja juure ja küssib holega järrele, kas ta on middagi pattu üllestunnistamatta jätnud, unnustamisse ehk häbbi pärrast, ehk kas tal ei olle wihha kellegi wastu.

Pärrast sedda ütleb preester:

Kidetud olgu meie Jummal ... Pühha Jummal ... Pühha Kolmainus ... Meie Issa ... Issand heida armu (12 korda). Tulge kummardagem ... 51 Taweti laul.

Kanon Jummala Emmale, mis surreja innimese eest loetakse.

1 laul. 6mal wisil.

Irmos. Kui Israeli lapsed merre põhja mööda kuiwalt jalksi läbbiläksid, ja näggid sedda taggaajajat Waraot ärrauppuwat, siis hüidsid nemmad: laulgem Jummalale wõidu laulu.

Lisja laul: Oh kõigepühham Jummalasünnitaja aita meid!

Mo kurjad ja lühhikessed ellupäwad kahhanesid aasta=aastalt kui wihma tilgad ja on nüid otsa lõppemas; oh Wallitseja, aita mind!

Oh Wallitseja ja mo wõitmatta awwitaja, rutta mulle sel hirmsal tunnil appi, sest Sa olled ikka armulinne ja rohkest helde.

Nüid lahkub ihhust minnu hing, ta on täis suurt hirmu, ütlematta ahhastust ja waewa; oh kõigepuhtam, tröösti tedda.

Au olgu ...

Oh puhhas, Sa pattuste ja halwade ustaw warjupaik, näita ülles omma armu minnu wastu

ja peästa mind kurja waimude küisist, sest nemmad on kui koerde hulk mo ümber piiranud.

Nüid ja ikka . . .

Tulle nüid mulle appi, tulle nüid mind kaitsma, nüid, oh Wallitseja, on käes se aeg, mis pärrast ma ööd ja päwad So ees mahhalangesin ja härdaste Sind palusin.

3 laul.

Irmos. Ei olle ühtegi ni pühha, kui Sinna Issand minnu Jummal, Sinna, oh Armulinne, tõstsid uskjatte au kõrgeks, ja kinnitasid meid So ussu kalju peale.

Ma näggin ammu sedda päwa ette ärra ja iggal ajal mõtlesin, et ta kätte peab jõudma ja palusin, oh Wallitseja, pallawa silma weega, et Sa mind mitte ärra ei unnustaks.

Möirajad waimulikud lõukoerad on mo ümberpiirnud ja püiawad mind kinniwõtta ja hirmsaste ärramurda; murra, oh puhhas, nende hambad ja lõualuud purruks ja peästa mind.

Nüid ei wõi ma ennam sõnna suust wälja üttelda, keel on kinni jänud, heäl on ärrakaddunud; ma pallun Sind rõhhutud süddamest, mo peästja: aita mind.

Au olgu . . .

Mo Kristusse ja Jummala helde Emma, pööra omma kõrw mo poole omma sure au kõrguselt ja kule mo wimast häggamist ja sir= ruta omma kät mulle appi.

Nüid ja ikka . . .

Ärra jätta mind mitte So rohkest armust ilma, ärra panne mitte, oh puhhas, omma ar= mulikku süddant minnu eest kinni, waid tulle mulle tänna appi ja tulleta mind meele ka wiimsel kohtu päwal.

4 laul.

Irmos: Issandale pühha piddades, pühha Kog= gudus laulab Jummalale kui kohhus on, ja hüiab puhtast melest: Kristus on mo wäggi, mo Jum= mal ja Issand.

Mo süddamelikku ahhastust nähhes, oh helde, te, et need mo silmapissarad mind pattust puh= taks pesseksid; Sinnu peale lodan ma kindlaste, ehk peästad Sa mind hirmsast tullepinast, sest Sinna, oh Jummalasünnitaja, olled isse armu hallikas.

Oh puhhas Wallitseja, Sa kõikide ustaw ja kindel warjupaik hädda ajal, olle mo eestseisja wiimsel kohtu päwal.

Sirruta wälja, oh Wallitseja, omma pühhad ja kallid käed kui pühhad tuikesse tiwad, ja wõtta mind nende warju alla.

Au olgu . . .

Nüid lahkun minna siit ilmast ärra; te, oh Wallitseja, et ma wõiksin kinnipiddamatta mööda minna selleſt würstist, kel melewald on taewa al, seſt wäggiwaldseſt, piinajaſt hirmſa teede wahhiſt ja äkkilisseſt tagga-nõudjaſt.

Nüid ja ikka . . .

Nüid, oh Wallitseja, on se hirmu tund käes mis ma allati kartsin, nüid on mulle se kibbe tund kätte jõudnud; olle mulle abbiks nüid, mo lunnastusse lootus.

5 laul.

Irmos: Ma pallun Sind süddameſt, oh Armulinne, walgusta omma Jummalikku walgussega nende hinged, kes armastussega Sind hommiku warra iggatsewad, et nemmad Sind sedda Jummala Sõnna, kui tõsſiſt Jummalat tundma saaksid, kes pattu pimmedusseſt peästab.

Ärra unnusta mind mitte ärra, oh Armulinne, ärra panne omma pallet mitte omma sullase eeſt warjule, kule mind, seſt mul on kitsas käes, tulle liggi mo hingele ja lunnasta tedda.

Mo lihhalikkud ja waimulikkud wennad ja suggulased, sõbrad ja tuttawad, nutke, ohkage, leinake, sest nüid lahkun ma teist ärra.

Ei olle nüid ennam ühtegi peästjat, ei olle ennam ühtegi abbimeest, aita, oh Wallitseja, et minna wäeti lomake waenlaste kätte ei jääks.

Au olgu . . .

Oh mo pühhad Inglid, astuge Kristusse kohtu järje ette, kummardage ommad waimulikkud põlwed Temma ette ja hüidke härdaste Temma poole: oh helde kõikide Looja! hallasta omma kättetöö peale ja ärra lükka tedda mitte ärra.

Nüid ja ikka . . .

Oh pühhad Inglid! Kummardage se Wallitseja kõigepuhtama mo Jummala Emma ette, ja palluge, et ka Temma ühhes teiega omma põlwed kummardaks, ja Kristusselt mulle armu palluks, sest Temma wõttab Tedda kui omma Emma ja immetajat kuulda.

6 laul.

Irmos: Se ellu merre peale waates, mis hädade tormist laenetab, tõttan ma So waikse saddamasse ja hüian So poole: peästa mo ellu hukkatusest, oh rohkest Armulinne.

Mo huled ei ligu, mo keel ei rägi, agga mo

ſüdda pallub ja hüiab, oh Neitſi, Sind appi omma kuulmatta heälega, ſeſt kahhetſemisſe tulli põlleb ta ſees.

Waata mahha üllewelt, oh Jummala Emma ja tulle mind nüid armulikkult katsma, et ma Sind nähhes, wõiks rõmuga ihhuſt lahkuda.

Nüid, kui mo ellu ſiddemed katki lähwad, ja mo ihhu hukka lähhäb, tunnen ma ſuurt ahhastuſt ja waewa.

Au olgu . . .

Panne mind Inglitte pühha ja kalli kätte peale, et ma nende tiiwade warjul häbbematta ja hirmſat kurja waimude näggu ei näeks.

Nüid ja ikka . . .

Oh kallis Jummala kodda, ſüita omma armu õlliga mo kustunud lampi põllema, ja lasſe mind kõlblikkult taewa waimulikku kotta astuda.

Kondak, 6mal wiſil.

Mo hing, mo hing! ärka ülles, mis maggad ſa? ots jõuab liggi, ja ſul on tarwis walwata. Ärka ſiis ülles, et Kristus Jummal ſo peale hallastaks, Kes kõikis paikus on ja kõik täidab.

Ikos.

Kui kurrat näggi, et Kristus lahti teggi omma arstimisse hallika, ja sealt wäljawoolas terwis Adamile, siis tundis ta wallu, nuttis hädda sees, ja kaebas omma sõbradele: mis wõin ma Maria Pojale tehha, ärratappab mind se Petlema mees, kes kõikis paikus on ja kõik täidab.

7 laul.

Irmos: Ingel teggi ahju wagga noorte meestele kasteseaddajaks, agga Jummala käsku sõnna, mis Kaldea rahwast ärrapõlletas, sundis piinajat hüüdma: Kidetud olled Sinna, meie wannematte Jummal.

Mo kätte on jõudnud surma öö, kelle wastu ma walmis ei olle, se öö on pimme ja kuu ei walgusta tedda, ta sadab mind walmistamatta selle hirmsa pitka teele. Olgu So arm, oh Wallitseja, mulle juhhatajaks.

Tõeste kõik mo ellupäwad on tühjusses mööda läinud, kuidas se kirjutud on, ja mo ellu-aastad on ruttu ärrakaddunud, mo hing on surma-waewa wõrkudesse sattunud, ja nende seest ei peäse ma.

Ärgu sagu wõitu mo pattude hulk So sure

heldusse ülle, oh Wallitseja, waid warjagu mind So arm ja katku kõik mo pattud kinni.

Au olgu Issale . . .

Need, kes mind siit ilmast ärrawiwad, on mo liggi astunud ja seiswad iggal pool mo ümber, agga mo hing wärriseb ja kardab, ja on täis suurt ahhastust; tulle ja tröösti tedda, oh Puhhas.

Nüid ja ikka . . .

Ei olle ühtegi, kes minnu ahhastusseşt ossa wõttaks, ehk kes mind trööstiks, oh Wallitseja, seşt kõik mo sõbrad ja tutwad on nüid mind mahha jätnud; agga Sinna, mo lootus, ärra jätta mind mitte mahha.

8 laul.

Irmos: Tulle legist laskşid Sa, oh Kristus, waggadele kastet saddada, ja õiglase ohwri põlletaşid Sa weega ärra: kõik teed Sa nõnda, kui Sa tahhad! Sind tõstame meie kõrgeks iggaweste.

Oh armulisse Jummala armulinne Emma, waata omma lahke ja armulisse silmaga minnu peale, kui hing mo ihhust ärralahkub, et ma Sind, oh pühha Jummalasünnitaja, iggaweste kidaksin.

Oh pühha Jummalasünnitaja, aita, et ma

nende waimulikku piinajatte käest wõiks ärrapeäseda ja tule würsti rigist ülles taewa minna, et Sind iggaweste kiita.

Sa kõigeüllespiddaja Issanda Emma, kui ma surrema hakkan, aja siis minnust kaugele ärra sedda hirmsa tulewaldade würsti ja sellesinnatse maailma wallitsejat, et ma Sind, oh pühha Jummalasünnitaja, iggaweste kidaksin.

Au olgu Issale . . .

Kui se sure wiimse passuna heäl sel hirmsal üllestõusmisse päwal hüiab ja kui kõik surnud üllestõuswad, siis mõtle mo peale, oh pühha Jummalasünnitaja.

Nüid ja ikka . . .

Sa kallis meie Wallitseja Kristusse kodda! Sada mulle üllewelt omma armu ja tõtta mulle appi nüid sel willetsusse päwal, et ma Sind, oh pühha Jummalasünnitaja, iggaweste kidaksin.

9 laul.

Irmos: Innimessed ei wõi mitte Jummalat nähha, Temma peale ei julge Inglitte wäehulgadki waatada; agga Sinnust, oh Kõigepuhtam, ilmus Temma innimestele kui innimesseks sanud Sõnna. Tedda kõrgeks tõstes, kidame meie Sind õnsaks ühhes taewa wäggedega.

Oh kuidas waatan ma Selle peale, kedda nähha ei wõi, kuidas pean ma sedda kartussewäärt näggemist ärrakannatama, kuidas julgen ma omma silmad lahti tehha, kuidas tohhin ma neid mo Wallitseja peale tõsta, kedda ma allati mo noreft põlweft saðik ollen pahhandanud.

Oh pühha Neitsi Jummalasünnitaja, waata armulikkult mo allandusse peale, wõtta wastu sedda mo härdat wimaft palwet ja püia mind seft iggawesseft pina tulleft ärrapeästa.

Mo hing, kes pühha templid on rojastanud ja nüid omma rojaft lihhalikku templit mahhajättab, pallub Sind, oh neitsilik Emma sa kallis Jummalik tempel, et Sa tedda seft wäljaspiddisseft pimmedusseft ja hirmsaft põrgu tulleft peästaks.

Au olgu Issale . . .

Ma näen, et mo ellu ots on liggi jõudnud, ja tunnen, et mo hing on süidlane üllekohtu mõttedes ja teggudes, kangeste waewab mind mo süddametunnistus; agga Sinna, oh kõigepuhtam, olle mulle armulinne ja mo eeftseisja.

Nüid ja ikka . . .

Se Jummala Poeg ja iggawene Inglitte Kunningas on armuft meile kui poeglaps antud, Sinnu puhtaft ihhuft innimesseks saades; pallu

Tedda, oh Neitsi, et Ta mo waewalisse hinge wastu armulinne olleks, kui ta mo willetsast ihhust sure walluga ärralahkub.

Siis: On kohhus , . . ja lõppetusse sõnnad.

Preester loeb hinge heitmisse palwet.

Oh kõige üllespiddaja Issand, meie Issanda Jesuse Kristusse Issa, Kes Sa tahhad, et kõik innimessed peawad õnsaks saama ja tõetundmissele tullema, kellel ep olle mitte head meelt õela surmast, waid sest, kui se õel omma tee pealt ümberpöörab, et ta wõiks ellada; meie pallume Sind ja hüiame So poole halledaste: peästa kõik selle omma sullase N. hinge köidikud lahti ja peästa tedda ärra kõigest needmissest, anna temmale andeks kõik temma pattud, mis ta norest põlwest sadik on teinud, teadawad ja teadmatta, mis teu ja sõnna läbbi on sündinud, ja mis ta awwalikkult on üllestunnistanud, ehk mis ärraunnustanud, ehk häbbi pärrast melega ärrasalganud on. Sest Sinna üksi olled nende ärrapeästja, kes on kinniseutud ja nende parrandaja kes on kõwwerdud, ja nende lootus, kes ilma lootusseta on; Sinnu käes on melewald pattud andeks anda igga innimessele, kes Sinnu peale lodab, Siis lasse nüid Isse, oh Innimesear-

mastaja Issand, tedda ihhu ja pattu köidikutteſt lahti peäſeda, ja wõtta ſelle omma ſullaſe N. hinge rahhu ſisſe ja aſſuta tedda iggaweste telkide ſisſe ühhes Sinnu Pühhadega, So ainuſündinud Poja, meie Issanda Jummala ja Lunnastaja Jeſuſe Kristusſe armu pärraſt, kellega Sinna ühtlaſſi kidetud olled, ühhes So kõigepühhama, ja hea ja ellawaksteggewa Waimuga, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

19. Ilmlikku innimeste matminne.

Kui üks õigeuſſu ristiinnimene on ſiit ilmaſt ärraläinud, ſiis läkkitawad temma ſuggulaſed ſeddamaid preeſtri järrele. Ni pea, kui preeſter ſenna on tulnud, kus ſurnud maas on, panneb ta epitraheli enneſe kaela, wõttab ſuitſetamisſe panni, kus ſisſe ſuitſetamisſe rohtu on pandud, ſuitſetab ſurnu kehha ja rahwaſt, kes ſiin kous on, ja hakkab, kuida wiis on, nõnda:

Kidetud olgu meie Jummal, iggal ajal, nüid ja ikka, ja iggaweste.

Rahwas: Amen. Siis: Pühha Jummal, pühha Wäggew .. Pühha Kolmainus .. Meie Issa ... ja laulwad need troparid:

Lasſe puhhata, oh Lunnastaja, omma ſullaſe (ehk ümmardaja) hinge nende puhkama läinud õigete hingedega ja hoia tedda ſe õnſa ellu ſees mis Sinnu juures on, oh Innimesſearmastaja.

Lasse puhhata, oh Issand, omma sullase (ehk ümmardaja) hinge seal rahhu paikas, kus köik So Pühhad puhkawad, sest Sinna olled ainus Innimessearmastaja.

Au olgu Issale . . .

Sinna olled se Jummal, kes alla põrgu läks ja nende ahhelad lahti teggi, kes seal kinni ollid; lasse omma sullase (ümmardaja) hinge puhhata.

Nüid ja ikka . . .

Oh ainus puhhas ja laitmatta Neitsi, kes sa Jummala ilma mehheta sünnitasid, pallu et se puhkama läinud sullase (ehk ümmardaja) hing lunnastud saaks.

Diakon ütleb: Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure heldusse pärrast, meie pallume Sind, kule meid ja heida armu.

Rahwas: Issand, heida armu (3 korda).

Diakon: Meie pallume weel, et Jummal selle omma puhkama läinud sullase (ümmardaja) N. hinge rahhu sisse sadaks ja temmale köik temma melega ja koggematta tehtud pattud andeks annaks.

Rahwas: Issand, heida armu (3 korda).

Et Issand, Jummal, temma hinge senna assutaks, kus köik õiged hingawad.

Rahwas: Issand, heida armu. (3 korda).

Pallugem temmale Kristusse, se surremata Kunninga ja meie Jummala käest, Jummala armu, taewariiki ja pattude andeksandmist.

Rahwas: Anna sedda, oh Issand.

Diakon: Pallugem Issandat.

Rahwas: Issand, heida armu.

Preester loeb sedda palwet: Oh waimude ja kõige lihha Jummal, kes Sa surma mahha tallasid, kurrati wallitsust tühjaks teggid, ja omma mailmale ellu andsid; Sinna Isse, oh Issand, lasse puhhata ka omma sullase (ümmardaja) N. hinge, kes siit ilmast on ärraläinud, ühhes walges, rõmu ja rahhu kohtas, kust kõik wallu, kurbtus ja nuttu ohkamised kaugel on; anna temmale andeks, kui se hea ja innimesearmastaja Jummal, kõik pattu, mis temma sõnna, teu ehk melemõttega on teinud; sest et ei olle sedda innimest, kes maa peal on ellanud, ja mitte pattu teinud; Sinna, ainus, olled ilma pattuta, ja Sinnu sõnna on tõdde. Walju heälega: Sest Sinna olled omma puhkama läinud sullase (ümmardaja) N. üllestõusmine ja ellu ja rahhu, oh Kristus, meie Jummal, ja Sulle ühhes Sinnu algmatta Issa, ja Sinnu kõigepühhama,

hea, ja ellawaksteggewa Waimule, anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste.

Rahwas: Amen.

Diakon: Tarkus.

Rahwas: Kes Sa üllem olled kui Kerubid . . .

Ja preester ütleb need lõppetusse sõnnad:

Kristus meie tõsfine Jummal, kes surnuist üllestõusnud on, ja surnutte ning ellawatte ülle wallitseb, assutagu omma kõige puhtama Emma, meie wagga ja Jummalakartliku issade ja kõige Pühhade palwete pärrast, selle omma puhkama läinud sullase (ümmardaja) N. hinge Pühhade telkidesse ja arwagu tedda õigete hulka ja heidku armu ka meie peale, sest Temma on hea ja innimesearmastaja.

Ja kui kõik wälja minnemisele walmis on, siis ütleb preester:

Kidetud olgu meie Jummal . . . ja hakkame wagga ja halleda melega laulma: Pühha Jummal . . . Wõttame surnu kehha ülles ja lähme kirrikusse. Ees käiwad preestrid põllewa küinaldega ja diakon suitsetamise panniga.

Ni pea kui nad kirrikusse tullewad, saab se surnukehha kirrikus mahha pandud, ja siis lauldakse se 90 Taweti laul: Kes kõige-kõrgema Jummala kaitsmise al ellab, j. n. e.

Pärrast sedda kõrgema heälega laulwad:

Kidetud olled Sinna, Issand, õppeta mulle omma seädmissi. Halleluja.

Siis se 119 Laulu 1 salmist kunni 72 salmini, 6mal wisil, ja igga salmi järrel: Halleluja.

Önsad on need, kelle ellu te on ilmalaitmatta kes käiwad Issanda käsuõppetusse järrel. Halleluja.

Wägga önsad on, kes Temma tunnistussi piddawad, ja kõigest süddamest tedda tagga nõudwad. Halleluja. j. n. e.

Pärrast sedda 72 salmi: Au olgu Issale, ja Pojale ja pühha Waimule. Halleluja.

Nüid ja ikka ja iggaweste. Amen. Halleluja.

Diakon: Pallugem weel ja weel rahhu sees Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Diakon: Meie pallume weel, et Jummal selle omma puhkama läinud sullase (ümmardaja) N. hinge rahhu sisse sadaks, ja temmale kõik temma melega ja koggematta tehtud pattud andeks annaks.

Et Issand Jummal, temma hinge senna assutaks, kus kõik õiged hingawad.

Pallugem temmale Kristusse, se surrematta Kunninga ja meie Jummala käest, Jummala armu, taewa riiki ja pattude andeksandmist.

Anna sedda, oh Issand.

Diakon: Pallugem Issandat.

Issand heida armu.

Preester loeb sedda palwet: Oh waimude ja kõige lihha Jummal . . . (waata 170 lehhekülg).

Pärrast Amen. lauldakse jälle selleſamma Laulu 73 ſalmiſt kunni 131 ſalmini, 5 wiſil, ja igga ſalmi juure laulwad lauljad:

Heida armu omma ſullaſe (ümmardaja) peale.

Sinnu käed on mind teinud ja mind walmistanud, anna mulle mõistuſt, et ma õppin Sinnu käſſud. Heida armu omma ſullaſe (ümmardaja) peale.

Kes ſind kartwad näewad mind ja rõmuſtawad, et minna So ſõnna peale ollen lootnud. Heida armu omma ſullaſe (ümmardaja) peale, j. n. e.

Pärrast ſedda 131 ſalmi: Au olgu Iſſale, ja Pojale, ja pühha Waimule. Heida armu omma ſullaſe (ümmardaja) peale.

Nüid ja ikka ja iggaweste. Amen. Heida armu omma ſullaſe (ümmardaja) peale.

Diakon: Pallugem weel ja weel rahhu ſees Iſſandat . . . (waata 172 lehhek.)

Pärrast: Amen lauldakſe 119 laulu ſalmid 132 ſalmiſt 176ni, 3mal wiſil.

Waata minnu peale, ja olle mulle armuline nõnda kui kohhus on nende wastu, kes So nimme armaſtawad. — Halleluja.

Kinnita mo ſammuſid omma ſõnna ſees, ja ärra laſſe ühtegi nurjatumat wiiſi mo üle meleſwalda ſaada. Halleluja, j. n. e.

Ja pärraſt ſedda lauldakſe: Kidetud olled Sinna, Iſſand, õppeta mulle omma ſeädmiſſi. (Igga laulu tagga ſeddaſamma wärſi).

Kõik pühhad innimeſed leidſid ellu hallika ja ukſe paradiiſi; oh, et ka minna teed ſenna kahhetſemiſe läbbi leiakſin! Minna ollen kui üks ärrakaddunud lammas, otſi mind ülles, oh Lunnastaja, ja lunnasta mind.

Oh pühhad Martrid, kes teie ſedda Jummala Talle kulutaſite, ja iſſe tappetud ſaite kui talled ja nüid ſees lõpmata ja iggawesſes õnſas ellus ollete, palluge holega, et meile meie pattud andeks antud ſaakſid.

Teie, kes ſedda kitſaſt murre teed kõndiſite, ja kõik omma ellu aja risti kui ikket enneste peal kandſite, ja usſuga Minnu järrele käiſite, tulge maitske ſedda au ja pärrige neid taewa kroniſid, mis Minna teile ollen walmistanud.

Ma ollen Sinnu üllesrääkimatta au kuju, et ma kül pattu hawad kannan. Hallasta omma loma peale, oh Iſſand, ja puhhasta mind omma armu pärraſt, ſada mind ſenna Iſſamaale, kuhhu mo hing iggatſeb, ja te mind jälle parradiſi koddanikuks.

Sinna olled mind ükskord ei ühheſtki asjaſt lonud, ja omma Jummalikku näoga austanud,

agga So käsſu ülleaſtmiſe pärraſt mind jälle mullaks teinud, kelleſt ma ollen wõetud. Uenda mind jälle omma näo järrele, et ma omma endiſt illu kätte ſaakſin.

Lasſe puhhata, oh Jummal omma ſullaſt (ümmardajat) ja asſuta tedda Paradiiſi, kus kõik õiged kui tähhed hiilgawad; anna rahhu omma puhkama läinud ſullaſele (ümmardajale), oh Issand, ja ärra waata temma pattude peale.

Au olgu Issale . . .

Laulgem waggalt kiites ſedda Kolmainuſt Jummalat, ja hüidkem: Pühha olled Sinna, algmatta Issa, Sinna niſamma algmatta Poeg, ja Sinna Jummalik Waim; walgusta meid, kes meie Sind usſuga tenime, ja peästa meid ſeſt iggawesſeſt tulleſt.

Nüid ja ikka . . .

Olle rõmus, oh Puhhas, kes ſa lihhasſe ſanud Jummala kõikide lunnastusſeks ſünnitaſid; ſinnu läbbi on innimesſe ſuggu lunnastuſt ſanud. Oh, et ſaakſime ka meie ſinnu läbbi Paradiiſi leidma, ſa Puhhas ja õnnistud Jummalaſünnitaja.

Halleluja, Halleluja, Halleluja. Au olgu Sulle, oh Jummal. (3 korda).

Diakon: Pallugem weel ja weel rahhu ſees Issandat. (Waata 172 lehhek.)

Pärraſt: Amen lauldakſe need ſinnatſed troparid, 5mal wiſil:

Lasſe puhhata, oh meie Lunnastaja, omma ſullaſt (ümmardajat) ſeäl, kus õiged hingawad, ja wii tedda omma telkide ſisſe, nõnda kui on kirjutud: ja anna temmale andeks kui helde, kõik temma melega ja koggematta tehtud pattud, oh Innimesſearmastaja.

Au olgu Jsſale . . .

Ja kõik temma melega ja koggematta tehtud pattud, oh Innimesſearmastaja.

Nüüd ja ikka . . .

Oh Kristus, Jummal, kes Sa Neitſiſt kõige maailmale hiilgades üllespaiſtſid, ja temma läbbi meid walgusſe lapſiks teggid, heida armu meie peale.

Pärraſt ſedda 51 Taweti laul:

Olle mulle armuline, oh Jummal, omma heldusſe pärraſt . . ja ſiis lauldakſe ſeſinnane kanon.

1 laul. 6mal wiſil.

Irmos: Kui Jsraeli lapſed merre põhja mööda kuiwalt jalkſi läbbi läkſid, ja näggid ſedda taggaajajat Waraot, ärrauppuwat, ſiis hüidſid nemmad: Laulgem Jummalale wõidulaulu.

Salm: Lasſe puhhata, oh Jsſand, So maggama läinud ſullaſe hinge.

Taewa koddades palluwad Sind ikka, oh

Kristus, need wahwad Martrid: te ſedda uſkjat, kedda Sa ſiit maailmaſt olled ärrakutſunud, kölblikkuks Sinnu iggawesſi headusſi pärrida.

Kui Sa köik lomad kauniſt ehhitaſid, ſiis löid Sa mind innimeſt ühheks keſkmiſeks ellu lomaks, kelle ſees on kokkuſeätud maddalus ja körgus: laſſe ſiis, oh Lunnastaja puhhata omma ſullaſe (ümmardaja) hinge.

Au olgu Jſſale . . .

Algmisſeſt olled Sa mind Paradiſi koddanikkuks ja põllumehheks ſeädnud, agga kui ma Sinnu käſſu ülle astuſin, ſiis ajaſid Sa ſeält mind wälja: Laſſe ſiis, oh Lunnastaja, puhhata omma ſullaſe (ümmardaja) hinge.

Nüid ja ikka . . . Jummalaſünnitajale.

Se, kes ükskord meie esſiemma Ewa külje-luuſt löi, ehhitas ennaſt lihhaga ſinnu puhtaſt ihhuſt: ja kautas nönda, oh Puhhas, ſurma wöimuſt ärra.

3 laul.

Irmos: Ei olle ühtegi ni pühha, kui Sinna, Jſſand, minnu Jummal, Sinna, oh Armulinne, töſtſid uſkjatte au körgeks ja kinnitaſid meid So uſſu kalju peale.

Sinnu Martrid, oh Elluandja, on nõnda wõidelnud, kui kohhus on, ja, wõidu kroonidega ehhitud, walmistawad wahwa melega iggawest ärrapeäftmist selle uskjale, kes siit ilmast ärra=läinud on.

Sa olled mind ärraekſinud ennemuiste mit=mesugguste immeteggude ja immetähhede läbbi õppetanud, agga wiimaks allandasid Sa ennast kui helde, otsisid ja leidsid ning lunnastasid mind.

Au olgu Issale . . .

Oh Helde, lasse sedda, kes siit kadduwast maailmast Sinnu juure läinud on, rõmu ellu maitsta taewa ellukohtades, tedda õigeks tehhes ussu ja armu läbbi.

Nüid ja ikka . . .

Ei olle ühtegi ni puhhast, kui Sinna, kõige puhtam Jummala Emma; sest Sinna ainus olled omma ihhusse sedda iggawest tõssist Jummalat sanud, kes surma wõimust ärrakautas.

Diakon: Pallugem weel ja weel rahhu sees Issandat . . . (Waata 172 lehhek.)

Katesma laul (Сѣдаленъ), 6mal wisil.

Tõeste kõik on tühhi asi, se ellu on üks warri ja unnenäggu; sest ilmaaegu waewab en=

naſt igga maapealne loom, ni kui kirri ütleb; kui köik maailm meie kaſſuks ſaaks, ſiiski lähhäme meie alla hauda, kus ühheskous on kunningad ja waeſed. Laſſe ſiis, oh Kristus Jummal, puhhata, kui Innimesſearmastaja, omma ärra-läinud ſullaſt (ümmardajat).

Au olgu Issale . . . nüid ja ikka . . .

Laul Jummalaſünnitajale.

Oh köigepühham Jummalaſünnitaja! ärra jätta mind mitte mahha mo ellu aja ſees, ärra uſſu mind mitte innimeste holeks, waid aita iſſe mind ja heida armu minnu peale.

4 laul.

Irmos: Issandale pühha piddades, laulab pühha Koggudus Jummalale kui kohhus on ja hüiab puhtaſt meleſt: Kristus on mo wäggi, mo Jummal ja Issand.

Uhte ſuremat tarkuſſe tundmiſt ja ühte palju täiemat helduſt armuannete ſees ilmutades, olled Sa, oh Issand, Martritte hulgad Inglitte hulka arwanud.

Laſſe, oh Kristus, ſedda Sinnu juure ärra-läinud ſullaſt (ümmardajat) So ärrarääkimatta

auſt ossa ſaada ſeäl, kus rõmutundjatte elluasse ja puhta rõmu heäl on kuulda.

Au olgu Issale . . .

Oh rohkeſt Helde, wõtta wastu ſedda, kes So Jummalikku wallitſuſt kidab, ja kedda Sinna maa pealt olled ärrawõtnud, te tedda ühheks walgusse lapſeks, pattu pimmedusſeſt tedda puhhastades.

Rüid ja ikka . . . Jummalaſünnitajale.

Sind, ſa puhhas asti, laitmatta tempel, pühha laekas, neitſilik pühhitſemiſe asse, Jakobi illu, on Issand ärrawallitſenud.

5 laul.

Irmos: Ma pallun ſind ſüddameſt, oh Armulinne, walgusta omma Jummalikku walgusſega nende hinged, kes armastusſega Sind hommiku warra iggatſewad, et nemmad Sind, ſedda Jummala Sõnna, kui tõsſiſt Jummalat tundma ſaakſid, kes pattu pimmedusſeſt peäſtab.

Need Martrid, kes austud Jummalale kui üks pühha wiljaohwer ja innimesſe lomu esſimesſed anded on ohwriks toodud, palluwad lõpmatta meie lunnastamiſse pärraſt.

Oh Issand, te ſedda omma puhkama läinud

ſullaſt (ümmardajat) kõlblikkuks, taewa elluaſſet ja Sinnu armu andid kätte ſaada, tedda lahti peästes pattuſt.

Au olgu Jſſale . . .

Oh, Armulinne, kes Sa üksi omma ollemisſe poleſt elluandja ja tõeſt põhjatu armu merri olled, anna omma kunningriiki ſellele, kes ſiit ilmaſt on ärraläinud, oh Sa ainus ſurrematta.

Nüid ja ikka . . . Jummalaſünnitajale.

Se, kes Sinnuſt, oh Wallitſeja, on maailma ſündinud, ſai neile, kes ollid ärrakaddunud, tuggewusſeks ja kiituſe lauluks ning lunnastusſeks. Temma kisſub põrgu wärrawatteſt wälja kõiki neid, kes usſuga Sind õnſaks kiitwad.

6 laul.

Irmos: Se ellu merre peale waates, mis häddade tormiſt laenetab, tõttan ma So waikſe ſaddamasſe ja hüian So poole: peästa mo ellu hukkatusſeſt, oh rohkeſt Armulinne.

Oh Helde! risti külge naelatud, korjaſid Sa Enneſe ümber Martride hulgad, kes kannatamisſes Sinnu järrel käiſid; ſepärraſt meie pallume Sind, lasſe puhhata ſedda, kes nüid So juure on läinud.

Kui Sa omma ütlematta ſure au ſees ſaad

pilwede peal tullema kõige maailma ülle hirmsal wisil kohhut mõistma, anna siis, oh Ärrapeästja, et sesinnane Sinnu uskja sullane, kedda Sa siit maa pealt olled ärra wõtnud, wõiks rõõmsa näoga So wastu minna.

Au olgu Issale . . .

Oh Wallitseja, Sa ellu hallikas, kes Sa Jummalikku wäega kõik wangid ülleswiid; wii omma Edeni rohhu aeda ka seddasinnast Sinnu sullast (ümmardajat), kes ussu sees on ärraläinud.

Nüid ja ikka . . . Jummalasünnitajale.

Meie olleme jälle mullaks sanud, sest et meie Jummala pühha käsku ülle astusime, agga Sinnu läbbi, oh Neitsi, olleme meie surma hakkatusest lahti sanud ja maa pealt taewa üllestõstetud.

Diakon: Pallugem weel ja weel rahhu sees Issandat . . . (Waata 172 lehhek.)

Kondak, 8mal wisil.

Lasse puhhata, oh Kristus, omma sullase (eht ümmardaja) hinge ühhes Pühhadega seäl, kus ei olle haigust, ei kurbtust, egga ohkamist, waid kus üks lõpmatta ellu on.

Ikos.

Sinna, kes Sa innimesse olled lonud ja walmistanud, olled üksi surrematta; agga meie mapeälsed, olleme köik mullast loodud, ja lähhäme jälle selleſamma mulla sisse taggasi, kuidas Sinna sedda olled seädnud, kes Sa mind löid ja ütlesid; Sinna olled pörm ja pead jälle pörmuks saama. Senna peame ka meie köik minnema, hauapealse nuttuga, lauldes: Halleluja, Halleluja, Halleluja.

Ja jälle lauldakse: Lasse puhhata, oh Kristus, omma sullase hinge . . .

7 laul.

Irmos: Ingel teggi ahju wagga noorte meestele kasteſaddajaks, agga Jummala käsſu sõnna, mis Kaldea rahwast ärrapölletas, sundis piinajat hüidma: Kidetud olled Sinna, meie wannematte Jummal.

Martrid, kes So werre läbbi essimesſest üllealtmisſest said ärrapeästetud, ja ennast omma enneste werrega kastsid, tähhendawad selgeste Sinnu ohwri surma: Kidetud olled Sinna, oh meie wannematte Jummal.

Sinna surmasid ärra sedda kanget surma,

oh Elluandja Sönna; wõtta nüid wastu, oh Kristus, sedda omma sullast, kes uskus on maggama läinud, ja Sind kidab ning ütleb: Kidetud olled Sinna, oh meie wannematte Jummal.

Au olgu Issale . . .

Oh iggawenne Jummal ja Wallitseja, kes Sa mind, innimest, omma Jummalikku õhhuga ellawaks hingeks teggid, te sedda ärraläinud kõlblikkuks Sinnu kunningriiki pärrida; et ta Sulle, oh Lunnastaja, laulaks: Kidetud olled Sinna, oh meie wannematte Jummal.

Nüid ja ikka . . . Jummalasünnitajale.

Sinna said ülle kõige lomade üllendud, oh kõigepuhtam, kui Sa Jummalat wastuwõtsid, kes surma wärrawad katkimurdis ja temma pomid mahharõhhus; sepärrast kidame meie uskjad sind, oh puhhas, kui Jummala Emma.

8 laul.

Irmos: Tullelegist lasksid Sa, oh Kristus, waggadele kastet saddada ja õiglasse ohwri põlletasid Sa weega ärra: kõik teed Sa nõnda kui Sa tahhad! Sind tõstame meie kõrgeks iggaweste.

Oh Kristusse Martrid, kannatajad, kes wahwast wõitlesite, teie ollete wõidukronidega ehhitud

ja hüiate: Oh Kristus, Sind tõstame meie kõrgeks iggaweste.

Wõtta wastu, oh Issand, kõiki uskjaid, kes omma ellu pühhaste on lõppetanud ja Sinnu juure ülleläinud, ja lasse, kui Armulinne, rahhu sees neid puhhata, kes Sind kõrgeks tõstwad iggaweste.

Au olgu Issale . . .

Wii nüid, oh Lunnastaja, tassaste maale neid kõiki, kes siit maailmast ärraläinud on: te õigeks ussu läbbi Sinnu sisse ja So armu läbbi neid, kes Sind kõrgeks tõstwad iggaweste.

Nüid ja ikka . . . Jummalasünnitajale.

Sind kidame kõik õnsaks, oh kõigeõnsam, kes Sa tõest õnsat, meie pärrast lihhaks sanud Sõnna, ilmale tõid, kedda meie kõrgeks tõstame iggaweste.

9 laul.

Irmos: Innimessed ei wõi mitte Jummalat nähha, Temma peale ei julge Inglitte wäehulgadki waatada; agga Sinnust, oh kõigepuhtam, ilmus Temma innimestele kui innimesseks sanud Sõnna. Tedda kõrgeks tõstes, kidame meie Sind õnsaks ühhes taewa wäggedega.

Lootus kinnitas Martride hulgad, ja süütis nende sees armastust Sinnu wastu põllema, ja tähhendas neile sedda tullewat tõeste rahhulist hingamist ette; oh Helde, te ka omma maggamaläinud uskjat kõlblikkuks sedda kätte saada.

Lasse, oh Kristus, sedda uskus maggamaläinud Sinnu Jummalikkust walgusest ossa saada; anna temmale, oh ainus Armulinne, hingamist Abraami sülles, ja te tedda kõlblikkuks iggawest õnnistust pärrida.

Au olgu Issale . . .

Sa hea ja helde omma ollemisse polest, Sa armuandja ja põhjatu heldusse merri, wii omma sullast, kedda Sa siit hädda orrust ja surma warjust olled ärrakutsunud, senna, kus So palle walgus paistab.

Nüid ja ikka . . . Jummalasünnitajale.

Meie tunnistame, et Sinna olled pühha telk ja armuseädusse laekas ja käsulaud; sest Sinnu läbbi on pattud neile andeks antud, kes Selle werre läbbi on õigeks mõistetud, Kes Sinnu ihhust lihhasse on sanud, oh Sa Kõigepuhtam.

Diakon: Pallugem weel ja weel rahhu sees Issandat . . . (Waata 172 lehhek.)

Pärraſt ſedda lauldakſe needſinnatſed Joannesſe ſe munga troparid:

1ſel wiſil: Miſſuggune ellu rõõm on ilma kurb-tusſeta? Miſſuggune au on maa peal iggawenne? Kõik on tühhiſem kui warri; kõik on kaddaw kui unnenäggu; üks ſilmapilk, ja ſurm wõttab kõik ſedda ärra. Agga Sinna, oh Kriſtus, anna ſellele, kedda Sa olled ärrakutſunud, hin-gamiſt ſeäl, kus Sinnu palle walgus ja Sinnu au illu paiſtab; ſeſt Sinna olled ſe armulinne.

2ſel wiſil: Oh miſſugguſt waewa kannatab hing, kui ta ihhuſt ärralahkub! Oh, kuis nuttab ta ſiis, ja ep olle keddagi, kes temma peale hallas-taks! Tõſtab ta ommad ſilmad ülles Inglitte poole, oh asjata on temma palwe! Sirrutab ta ommad käed innimeste poole wälja, ta ei leia abbimeeſt. Sepärraſt, mo armſad wennad, omma lühhikeſſe ellu aja peale mõtteldes, pallugem Kris-tusſe käeſt ſelle maggamaläinud Jummala ſulla-ſele (ümmardajale) hingamiſt, agga meie hin-gedele Temma ſuurt armu.

3mal wiſil: Kõik innimeste tööd ja teud, mis pärraſt ſurma middagi ei maksa, on tühhiſed. Rikkus ei jä meile mitte, au ei lähhä meiega hauda; ni pea kui ſurm liggi jõuab, kaub ſe kõik ärra. Wõtkem ſiis ſe ſurrematta Kriſtusſe

poole hüida: oh anna sellele, kes meilt on ärra-läinud, hingamist seäl, kus kõige rõõmsate ellu-asse on!

4mal wisil: Kus on nüid kõik mailma lust ja rõõm? Kus on nüid kõik liig lootus ajalikku asjade peale? Kus on nüid kõik kuld ja hõbbe? Kus on nüid kõik teendritte hulk ja kärrin? Kõik on põrm, kõik on tuhk, kõik on warri. Tulge hüidkem se surrematta Kunninga poole: Issand, kingi ommad iggawessed headussed sellele, kes meilt on ärraläinud, ja anna temmale hingamist ses iggawesses õntsusses.

5mal wisil: Ma mõtlesin selle prohweti peale, kes hüiab: Ma ollen põrm ja tuhk! Ja weel: ma waatasin haudade sisse, ja näggin seal paljad lukondid, ja ma ütlesin: kes on siis siin se kunningas, ja se sõamees? kes on se rikkas ja waene? kes on se õige ja kes õel? Oh Issand, anna hingamist omma sullassele (ümmardajale) So Pühhade hulkas.

6mal wisil: Sinnu mo Looja käsk on mulle ellu ja ollemisse annud; sest Sinna tahtsid, et ma ühheks ellawaks lomaks piddin saama, walmistud nähtawast ja näggematta lomustest; Sa olled mo ihhu mullast teinud ja olled mulle

hinge ommast Jummalikkust ja ellawaksteggewast õhhust annud. Anna sepärrast, oh Kristus, hingamist omma sullassele (ümmardajale) ellawatte maal, ja õigete ellupaikades.

7mal wisil: Omma näo järrele ja omma sarnatseks lõid Sa algmisses innimesse, ja pannid tedda paradisi aeda Sinnu lomade ülle wallitsema; agga kurrati kaddeduse läbbi pettetud, sõi ta puuwiljast ja sai Sinnu käsku ülleastjaks; sepärrast olled Sa tedda hukka mõistnud, et ta jälle piddi mullaks saama, kust ta wõetud olli, ja Sind, Issand palluma, et Sa temmale hingamist annaksid.

8mal wisil: Ma nuttan ja ohkan, kui surma peale mõtlen, ja näen kirstu sees sedda meie näo illu, mis Jummala näo järrele loodud, innetu, auta ja näota ollewat. Oh sedda immet! Mis salla assi se on meiega sündinud? Kuidas saime meie ärramäddanema mõistetud? Kuidas olleme surma ikke alla sanud? Se on tõest Jummala käsku järrele, nõnda kui se kirjutud on; kül Temma annab ka rahhu selle omma puhkama läinud sullasele (ümmardajale).

Õnſusſe ſõnnad, 6mal wiſil.

Iſſand, mõtle meie peale, kui Sa omma kunningriiki tulled.

Õnſad on need, kes waimus waeſed on; ſeſt nende pärralt on taewariik.

Õnſad on need, kes kurwad on; ſeſt nemmad peawad rõmustud ſaama.

Õnſad on tasſaſed; ſeſt nemmad peawad maad pärrima.

Õnſad on need, kellel nälg ja jännu on õigusſe järrele; ſeſt nemmad peawad täis ſaama.

Õnſad on armulisſed; ſeſt nemmad peawad armu ſaama.

Oh Kristus, ſedda röövlit, kes risti peal So poole hüidis: „Mõtle minnu peale!“ teggid Sinna paradiſi koddanikkuks temma meleparrandamisſe pärraſt. Anna ſedda ka mulle kõlwatumale.

Õnſad on need, kes puhtad ſüddames; ſeſt nemmad peawad Jummalat näggema.

Oh ellu ja ſurma ülle Wallitſeja, anna rahhu omma pühha õuede peal ſellele, kedda Sa ſiit ajalikkuſt elluſt olled ärrakutſunud, ja mõtle minnu peale, kui Sa omma kunningriiki tulled.

Õnsad on rahhu nõudjad; sest neid peab Jummala lapsiks hüitama.

Oh hingede ja ihhude üle Wallitseja, ja kelle kä on meie ellu-õhk, Sa kurwade tröösta anna rahhu õigette ellukohtas selle omma sullasele (ümmardajale), kedda Sa siit ilmast olled ärra-kutsunud.

Õnsad on need, kedda taggakiusatakse õigusse pärrast; sest nende pärralt on taewa riik.

Lasku sind, Kristusse armastajat, Kristus puhhata ellawatte maal, tehku sulle lahti paradisi wärrawad, assutagu sind omma kunningriiki, ja andku sulle andeks kõik pattud, mis sa siin ellus olled teinud.

Õnsad ollete teie, kui innimesed teid Minnu pärrast laimawad, ja taggakiusawad, ja kõik suggu kurja teie peale rägiwad, kui nemmad walletawad.

Lähme wälja ja waatame haudade sisse; mis on innimenne? Paljad lukondid, ussi roog ja pahha hais; õppigem siis tundma, mis on rikkus, mis illu, wäggi, rõmu ellu!

Rõmustage ja olge wägga rõõmsad; sest teie palk on suur taewas.

Kuulgem, mis ütleb Kõigewäggewam: Oh

hädda teile, kes ſedda hirmſat Issanda pääwa nähha tahhate; ſeſt ſe on üks pilkaſſe pimmedusſe pääw, kui kõik asjad ſawad tulles läbbikatſutud.

Au olgu Issale . . .

Sellele Kes on algmatta, ja Kes on ſündinud ja Kes wälja lähhäb, olgu au. Minna kummardan Issa ette, kes on ſünnitanud, ma kidan Poega, kes on ſündinud, ja laulan kiites ſedda pühha, Issa ja Pojaga ühhes paistawat Waimu.

Nüid ja ikka . . .

Kuidas andwad Sinnu rinnad piima, oh Neitſi? Kuidas toidad Sinna kõige loma Toitjat? Sedda teab Se, kes ſaatis weeſoned wälja kaljuſt ja panni wet jooksma kui ojad omma jännutawa rahwale, nõnda kui on kirjutud.

Diakon: Wõtkem tähhele panna.

Preeſter: Rahhu olgu kõikidega.

Prokimen, 6mal wiſil: Õnnis on ſe tee, mis peal ſa tänna käid, oh hing; ſeſt ſulle on üks rahhupaik walmistud.

Salm: Sinnu poole, oh Jummal, hüian ma.

Diakon: Tarkus.

Luggeminne Apostli Paulusse ramatust Tessalonika rahwale. (1 Tess. 4, 13—17).

Wennad, minna ei tahha, et teil peab teadmatta ollema nende järg, kes maggama läinud, et teie ei lähhä ka nõnda kurwaks, kui need teisedki, kellel ep olle lootust. Sest kui meie ussume, et Jesus on surnud ning üllestõusnud, nõnda tahhab Jummal ka neid, kes Jesuse läbbi on läinud maggama, Temmaga ettetuua. Sest sedda ütleme meie teile kui Issanda sõnna, et meie, kes meie ellame ja üllejäme Issanda tullemisse ajani, ei pea nende ette jõudma, kes on maggama läinud. Sest et Issand Isse tahhab mahhatulla taewast sõakissendamisse, Peaingli heäle ning Jummala passunaga, ja kes Kristusse sees surnud, need peawad üllestõusma esmalt; pärrast peab meid, kes meie ellame, ja üllejäme, ühtlassi nendega pilwede sees kistama, Issanda wastu taewa alla, ja nõnda peame meie ikka Issandaga ollema.

Preester: Rahhu olgu sinnuga.

Halleluja, 6mal wisil.

Salm: Wägga õnnis on se, kedda Sinna olled ärrawallitsenud ja wastuwõtnud, oh Issand.

Ewangelium Joann. 5, 24—33. Issand ütles nende

Judameestele, kes Temma juure ollid tulnud: Tõeſt, tõeſt, Minna ütlen teile: Kes Minnu ſõnna kuleb, ja usſub Sedda, kes Mind on läkkitanud, ſel on iggawenne ellu, ja ſe ei tulle mitte kohtu alla, waid on ſurmaſt ellu ſisſe läinud. Tõeſt, tõeſt, Minna ütlen teile, et tund tulleb, ja nüid jo on, et ſurnud peawad Jummala Poja heäle kuulma, ja kes ſedda ſawad kuulnud, need peawad ellama. Seſt otſegu Issal on ellu isſeenneſes, nõnda on Temma ka Pojale annud, et ellu peab Temma ennesſe ſees ollema ja on Temmale ka melewalla annud kohhut mõiſta, et Ta innimesſe Poeg on. Ärge pange ſedda immeks; ſeſt tund tulleb, millal kõik, kes haudade ſees on, peawad Temma heäle kuulma; ja wälja tullema, kes on head teinud, ellu üllestõusmisſeks, agga kes on pahha teinud, hukkamõiſtmisſe üllestõusmisſeks. Minna ei wõi isſeennesſeſt ühtegi tehha. Minna mõistan kohhut nõnda, kui Ma kulen, ja Minnu kohhus on õige; ſeſt Minna ei otſi mitte omma tahtmiſt, waid Issa tahtmiſt, kes Mind on läkkitanud.

Diakon: Heida armu meie peale, oh Jummal, omma ſure heldusſe pärraſt, meie pallume Sind kule meid ja heida armu.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Diakon: Meie pallume weel, et Jummal selle omma puhkama läinud sullase (ümmardaja) N. hinge rahhu sisse sadaks, ja temmale kõik temma melega ja koggematta tehtud pattud andeks annaks.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Diakon: Et Issand, Jummal temma hinge senna assutaks, kus kõik õiged hingawad.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Diakon: Pallugem temmale Kristusse, se surrematta Kunninga ja meie Jummala käest, Jummala armu, taewariiki ja pattude andeksandmist.

Lauljad: Anna sedda, oh Issand.

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Selle juures peab tähhele pannema: et pärrast iggaühhe selle ektenia pallumisse järrele, igga preester surnu liggidal tassa sedda palwet loeb:

Oh waimude ja kõige lihha Jummal . . . (waata 170 lehhekülg). Walju heälega: Sest Sinna olled omma puhkamaläinud sullase (ümmardaja) N. üllestõusminne ja ellu ja rahhu . . .

Pärrast selle ektenia lõppetust ütleb esimenne preester ehk piiskop walju heälega seddasamma palwet; ja pärrast sedda on se Jummalagajätmisse juuandmine, mil ajal need stihirad lauldakse:

2sel wisil: Tulge, wennad, andkem wimist korda

ſuud ſelle ſurnule, Jummalat tännades. Seſt ta lahkus omma ſuggumõſſaſt, ja tõttab haua poole; ta ei holi ennam maailma tühjuſeſt, egga ſeſt waewajaſt ihhuſt. Kus on nüid temma ſuggulaſſed ja ſõbrad! Waat, meie peame temmaſt lahkuma! Pallugem ſiis Jſſandat, et Ta puhkamiſt temmale annaks.

Oh miſſuggune lahkumine, wennad, miſſuggune nutminne ja kaebaminne on ſel praegusſel tunnil! Tulge ſiis ja andke ſuud ſellele, kes ürikeſſe aja eeſt meiega ühhes olli; ſeſt tedda pannakſe nüid hauda, kattetakſe kiwwiga kinni, ſadetakſe pimmedusſe ſisſe, mattetakſe ſurnutte hulka ja lahhutakſe kõigiſt temma ſuggulasteſt ja ſõbradeſt ärra. Pallugem ſiis Jſſandat, et **Ta puhkamiſt temmale annaks.**

Nüid ſawad kõik ſelle tühja ellu ſiddemed lahti peästetud; ſeſt waim on omma telgikodda mahhajätnud, mullatük on mustaks ſanud; asti on ruſſuks löödud, keeletu, elluta, ſurnud, ja liikumatta: tedda hauda ſaates, pallugem Jſſandat, et Ta iggaweſt hingamiſt temmale annaks.

Mis on meie ellu? Tõeste üks õieke, aur, hommiku kaste. Tulge, ja waatkem kirstu ſisſe: kus on ihhu illu jänud? kus on ſe noorus? kus

on need silmad ja ihhu münt? Kõik on kui rohhi ärranärtsinud; kõik on ärrakaddunud. Tulge, heitkem silmaweega mahha Kristusse ette.

Suur on se nutminne ja kaebtus, suur se kurbtus ja hädda, kui hing ärralahkub; siin on surmariik ja hukkatus; siit maailma ellu on kui üks heitlik warri, kui petlik unnenäggu, ja se maapealne ellu waew kui tühhi unnistus. Põg=genegem kaugele ärra igga maailma pattu eest, et meie taewa riiki wõiksime pärrida.

Selle surnu peale waadates, kes meie ees maas on, mõttelgem ka selle peale, et nisamma=suggune saab ka meie enneste wiimne tund ol=lema. Sesinnane lähhäb ärra siit maa pealt, kui suits, ta on ärraõitsenud kui lilleke, ta on mahhanidetud kui rohhi; saab nartsude sisse mäh=hitud ja mullaga kinnikattetud; tedda siit ilmast ärrasaates, wõtkem Kristust palluda, et Ta tem=male iggawest hingamist annaks.

Tulge, teie Adama tullewa põlwe rahwas, waatke, kuidas se meiega ühhesuggune nüüd siin maas on; kuidas kõik temma illu on ärrakaddu=nud; kuidas temma ussidest ärranärritud ja pim=medusses ärrasöödud pea haua sees ärramädda=neb, ja mullaga kinnikattetakse; tedda siit ilmast

ärraſaates, wõtkem Kristuſt palluda, et Ta temmale iggaweſt hingamiſt annaks.

Kui hing kartuſſe wäärt inglitteſt ſaab ihhuſt wäggiſe ärralahhutud, ſiis unnustab ta ärra kõik tutwad ja ſuggulaſſed, ja murretſeb ükſpäinis ſelle eeſt, kuidas ta tühja teggude, ja ſelle palju waewateggija ihhu pärraſt tullewa kohtu ees peab wastama. Tulge ſiis, wõtkem kõik ſedda Kohtumõiſtjat palluda: Jſſand andku temmale andeks kõik, mis ta on teinud.

Tulge, mo wennad, waatkem haudas ſedda tuhka ja põrmu, kelleſt meie olleme loodud. Kuhhu lähhäme meie? mis on meiſt ſanud? Kes on ſeäl ſe rikkas ja kes waene? kes on ſe isſand ehk kes ſullane? Eks olle meie ſeäl kõik põrm? Kõik palle illu on ärramäddanenud, ja kõik noorusſe õied on ſurm ärrakõrwetanud.

Tõeſt, kõik ſelleſinnatſe ellu luſt ja rõõm on tühhi wirastus; meie kaume kõik ſiit ilmaſt ärra, ja ſame ſurmaſt ärrawõidetud: kunningad ja würstid, kohtumõiſtjad ja wäggewad, rikkad ja waeſed ja kõik innimeste lapſed; ſeſt kõik, kes on ellanud, ſawad hauda pandud: pallugem ſiis, et Jſſand neile hingamiſt annaks.

Waatke, nüid on kõik ihhu liikmed ſeisma

jänud, mis weel ürikesse aja eest liikusiwad; nad on nüid köik liikumatta, on surnud ja ilmaelluta: silmad on kinnilangenud, jallad on otsegu kinniseutud, käed ei ligu, körwad ei kule middagi, keel on wait; köik on haua holeks antud; tõest köik innimesse ellu ja temma asjad on tühjad.

Hoia neid, kes Sinnu peale lootwad, oh Jummalasünnitaja, Sa loojaminnematta Päikesse Emma. Meie pallume Sind, pallu sedda kõigeheldemat Jummalat, et Ta sellele, kes meilt on ärraläinud, puhkamist annaks seäl, kus õigette waimud hingawad, ja aita, oh Kõigepuhtam, et ta Jummalikku headuste pärrijaks ja iggawesseks mällestusseks saaks nende õiglaste õuede sees.

Au olgu Issale . . . 6mal wisil.

Mind heäleta ja hingeta maas nähhes, nutke minnu ülle köik wennad ja sõbrad, suggulassed ja tutwad. Heile alles rääkisin ma teiega, ja äkkitselt tulli mulle se hirmus surma tund. Tulge köik, kes mind armastate, ja andke mulle suud wimast korda; sest minna ei sa mitte ennam teiega ühhes ellama, egga rääkima; minna pean nüid Kohtumõistja ette ärraminnema, kus mitte innimeste wahhel wahhet ei tehta. Sullane ja issand seiswad seäl ühhes; kunningas ja sõa-

mees, rikkas ja waene kõik ühhesugguse arru sees; iggaüks saab omma teggude järrele au ehk häbbi. Ma pallun teid kõiki, palluge allati minnu eest Kristust Jummalat, et Ta mind mo pattude järrele hirmsa wallu paika ei sadaks, waid senna wiiks, kus ellu walgus paistab.

Nüüd ja ikka . . .

Selle palwete läbbi, kes Sind ilmale tõi, ja Sinnu Eelkäija, Apostlitte, Prohwetide, Piiskopide, õigette, waggade ja kõige pühha innimeste palwete pärrast anna rahhu, oh Kristus, omma puhkamaläinud sullasele (ümmardajale).

Pärrast sedda loetakse: Pühha Jummal, pühha Wäggew . . . Pühha Kolmainus . . Meie Issa, kes Sa olled taewas . . .

Pärrast: Meie Issa, laulwad lauljad need troparid:

Lasse puhhata, oh Lunnastaja, omma sullase hinge nende puhkama läinud õigette hingedega.. (Waata 168 lehhek.)

Diakon ütleb: Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure heldusse pärrast . . (Waata 169 lehhek.)

Au olgu Issale . . . Nüüd ja ikka . . .

Ja siis lõppetusse sõnnad:

Kristus meie tõsfine Jummal, kes surnuist on üllestõusnud ja ellawatte ning surnutte ülle

wallitseb, asſutagu omma kõigepuhtama Emma, pühha, kuulsa ja kõigist kidetud Apostlitte, meie wagga ja Jummalakartlikku Issade ja kõige Pühhade palwete pärrast selle omma puhkamaläinud sullase (ümmardaja) N. hinge Pühhade telkidesse ja arwaku tedda õigette hulka ja heidku armu ka meie peale, sest Temma on hea ja innimesearmastaja. Amen.

Siis ütleb preester kolm korda:

Sinnu mällestus olgu iggawenne, sa meie ärraunnustamatta ja iggawesse õntsusse wäärt wend (õdde).

[Ehk: Anna, oh Issand, iggawest rahhu selle Sinnu õntsaste ärrasurnud sullasele (ümmardajale) N., ja lasse tedda jääda iggawesseks mällestusseks].

Lauljad: Iggawenne mällestus (kolm korda).

Pärrast sedda loeb preester walju heälega lahtipeästmisse palwet:

Se Issand Jesus Kristus, meie Jummal, kes omma pühha Jüngritte ja Apostlittele ommad Jummalikkud käsud andis, et nemmad nende langenud innimeste pattud peawad kinnisidduma ja lahtipeästma, ja kelle käest ka meie sedda melewalda olleme sanud seddasamma tehha andku sulle, mo waimulik laps, kõik sedda an-

deks, mis sinna sessinnatses ellus tahtmissega ehk tahtmatta olled teinud, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Nüid wiakse se surnukehha kirriku aeda. Preestrid lähhäwad eel ja rahwas käiwad kirstu järrele, ja laulwad:

Pühha Jummal ... Pühha Kolmainus ... Meie Issa ...

Kui kirst surnukehhaga on hauda lastud, siis wõttab preester labbidaga nattuke mulda ja ripputab sedda ristiwisil kirstu peale ja ütleb:

Issanda pärralt on maa, ja selle täius, kõik maailm ja kõik, kes seäl peal ellawad.

Ja siis wallab ta lambi seest õlli, ehk puistab suitsetamisse panni seest tuhka peale, ja pärrast sedda maetakse haud kinni ja laulda kse need troparid:

Lasse puhhata, oh Lunnastaja, omma sullase (ümmardaja) hinge nende puhkama läinud õigette hingedega ... (Waata 168 lehhek.). Ja siis jälle lõppetusse sõnnad.

20. Laste matminne.

Pärrast preestri hüidmist: Kidetud olgu meie Jummal .. laulwad lauljad sedda 91 Taweti laulu:

Kes kõigekõrgema Jummala kaitsmisse al ellab ... Ja siis: Halleluja, 8mal wisil.

Salm: Wägga õnnis on se, kedda Sinna olled ärrawallitsenud ja wastu wõtnud, oh Issand.

Salm: Ja Temma mällestus jääb põlwest põlweni.

Siis: Pühha Jummal, pühha Wäggew ... Pühha Kolmainus ... Meie Issa ... Ja pärrast need troparid:

Oh ainus Loja, kes Sa tarkusse süggawussega kõik armulikkult ülleseehhitasid ja kõigile sedda annad, mis kassulik on, anna hingamist, oh Issand, ka omma sullase (ümmardaja) hingele: sest Sinnu peale on temma omma lootust pannud, Sinnu, meie Loja, Ehhitaja ja Jummala peale.

Au olgu Issale, ja Pojale, ja pühha Waimnle. Ja jälle: Oh ainus Looja, kes Sa tarkusse süggawussega ...

Nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Sinna olled meie müür ja warjupaik ja Jummala melepärralinne eestpalluja, pallu Tedda, oh ilmalaitmatta Jummalasünnitaja, ja uskjatte ärrapeästja.

Pärrast sedda 51 Taweti laul, ja siis lauldakse se surnud lapsukesse ülle sesinnane kanon:

1 laul. 8mal wisil.

Irmos: Kui Israeli rahwas weest otsegu kuiwa mööda ollid läbbiläinud ja Egiptusse maa waewast ärrapeäsenud, siis hüidsid nemmad: Laulgem meie Jummalale ja ärrapeästjale.

Salm: Lasse puhhata, oh Issand, sedda lapsukest.

Oh Jummala Sõnna, kes Sa waese ihhu sisse tullid ja muutmatta lapseks wõtsid saada; meie pallume Sind, panne Abraami süllesse sedda lapsukest, kedda Sa ennese juure wõtsid.

Sind, kes Sa enne kõiki aegu ollid, nähti lapsuke ollewad, ja Sinna tõotasid, kui Hea, omma kunningriiki anda lastele, wõtta wastu selle Rigi sisse ka seddasinnast lapsukest.

Au olgu Issale . . .

Oh Kristus Lunnastaja! Sa wõtsid selle laitmatta lapsukesse ennese juure, enne kui ta maailma rõõmu maitsta sai, ja teggid tedda kõlblikkuks, oh Innimesearmastaja, need iggawessed headussed pärrida.

Nüid ja ikka . . .

Sinna, kes Sa Jummala üllemat Tarkust ja Sõnna ärramõistmatta wisil ilmale tõid, parranda mo rasked hinge hawad ja waigista mo süddame wallu.

3 laul.

Irmos: Oh Taewa lautusse Looja ja Koggudusse Üllesehhitaja! kinnita mind omma armas-

tusse sees, oh Issand, Sa wiimne tahtmisse raja, uskjatte kinnitus, ja se ainus Armulinne.

Oh kõige täielissem Sõnna, kes Sa kui täielinne lapsuke ilmusid, Sinna kutsusid selle pissukesse lapsukesse enese juure; lasse siis tedda puhhata kõige omma Õigettega, kes Sinnu melepärrast on ellanud, oh ainus Innimessearmastaja.

Meie pallume Sind, oh Helde, te sedda ilmasüita lapsukest, kes enne maailma rõmu maitsmist on ärrakutsutud, taewa headuste ossalisseks; sest Sinnu Jummalikku kässu järrele on ta siit ilmast ärrawõetud.

Au olgu Issale . . .

Wii, oh Issand, sedda puhhast lapsukest, kedda Sinna, oh Lunnastaja, hea melega siit ilmast ärrawõtsid, omma taewa koddadesse ja walge rahhu paika ja Sinnu pühha koggudusse sekka.

Nüüd ja ikka . . .

Ma ollen kõik ärrakautanud, ja tõttan sepärrast Sinnu, se ainsa warjupaiga juure, oh kõigepuhtam Wallitseja: Aita mind, sest ma ollen suur hulk pattu rikkust kokkukorjanud, ja ollen täis waesust hea teggude poolest.

Siis lauldakse jälle se Irmos:

Oh taewa lautusse Looja . . . ja preester ütleb sedda ekteniat:

Pallugem weel ja weel rahhu sees Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Meie pallume weel selle õnsa lapsukesse N. hingamisse eest, ja et Issand tedda omma tõssise tõotamisse järrele omma taewa rigi pärrijaks teeks.

Lauljad: Issand, heida armu (kolm korda).

Et Issand, meie Jummal, temma hinge senna assutaks, kus köik Õiged hingawad.

Lauljad: Issand, heida armu (kolm korda).

Pallugem temmale ja ka meile Kristusse, se surrematta Kunninga ja meie Jummala käest, Jummala armu, taewa riiki ja hingamist Pühhadega.

Lauljad: Anna sedda, oh Issand.

Preester: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Oh Issand Jesus Kristus, meie Jummal, kes neile, kes weest ja waimust on sündinud ja ilmalaitmatta ellu sees Sinnu ette tullewad, olled tõotanud taewariiki anda, ja olled üttelnud: Jätke need lapsukesse, ja ärge keelge neid mitte Minnu juure tullemast, sest nisugguste

pärralt on taewariik. Meie pallume allandlikkult, anna omma ſullaſele (ümmardajale), ſelle meilt nüid ärraläinud ilmalaitmatta lapſukesſele N. Sinnu tõsſiſe tõotamisſe järrele, omma taewarigi pärranduſt; agga meid te kõlblikkuks ühte ilmalaitmatta ristiinnimesſe ellu ellada, ja ſedda nõnda lõppetada, et meie ükskord kõige Sinnu Pühhadega wõikſime taewa koddades ellada.

Walju heälega: Seſt Sinna olled kõige omma ſullaste ja ka ſe Sinnu ſiit ilmaſt ärraläinud ſullaſe (ümmardaja), ſelle lapſukesſe N. üllestõusminne ja ellu ja rahhu, oh Kristus meie Jummal, ja Sulle, ühhes Sinnu algmatta Jssa, ja ſe kõige-pühhama ja hea ja ellawaksteggewa Waimule, anname meie au; nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Pärraſt ſedda ſeſinnane tropar:

Tõeste kõik on tühhi aſſi, ſe ellu on üks warri ja unnenäggu; ſeſt ilmaaega waewab ennaſt igga maapeälne loom, ni kui kirri ütleb; kui meie kõik maailma kaſſuks ſame, ſiis lähhäme meie alla hauda, kus ühheskous on kunningad ja waeſed, wannad ja lapſukesſed. Laſſe ſiis, oh Kristus Jummal, puhhata omma ärraläinud lapſukeſt, kui Armulinne.

4 laul.

Irmos: Ma sain So töö sallaja asjast kuulda, oh Issand, ma sain Sinnu teggusid tundma ja kiitsin Sind — Jummalat.

Arge nutkem mitte lapsukeste ülle, waid nutkem ennam isseenneste ülle, kes ikka pattu teme, et meie põrgust ärrapeäsekssime.

Sinna, Issand, jätsid sedda lapsukest maailma rõmust ilma, te tedda kõlblikkuks, kui se õige Kohtumõistja, taewa headussi pärrida.

Au olgu Issale . . .

Kes sind maailmast ärrawõttis, oh tõest õnnis lapsuke, Se teeb sind parradisi koddanikkuks, ja assutab sind Pühhade hulka.

Nüid ja ikka . . .

Meie kõik, kes walgustud olleme, tunnistame Sind, oh puhhas, Jummalasünnitajaks, sest Sinna, oh ikka-Neitsi, tõid sedda õigusse Päikest ilmale.

5 laul.

Irmos: Oh loojaminnematta Walgus! miks-pärrast lükkasid Sa mind ärra omma palle eest? mind willetsat kattis nüid hirmus pimmedus. Agga ma pallun Sind: pöra mind ja juhhata mo jallad So käsju sõnnade walgusse poole.

Sinna, oh Issand, olled omma õige kohtumõistmisse järrele sedda lapsukest, kedda Sa siit ärrawõtsid, kui ühte noort rohhu taimekest enne temma täis kassumist mahhaniitnud; agga tedda Jummala mäe peale ülleswies, istuta tedda, oh Sõnna, senna, kus iggawenne rõõm on.

Surma mõõk tulli sinnu peale, oh õnnis, enne kui sa maailma rõõmu maitsta said, ja raius sind mahha, kui noort pu oksakest; agga waata, Kristus teeb lahti sulle taewa wärrawad ja kui Helde, wõttab sind ülles omma ärrawallitsetud hingede hulka.

Au olgu Issale . . .

Ärge nutke mitte minnu ülle, oh suggulassed ja sõbrad, sest ma ep olle ühtegi teinud, mis nuttuwäärt on, waid nutke isseenneste ja omma pattuteggude ülle, ütleb se surnud lapsuke, et teie mitte nuhtlusse alla ei lange.

Nüüd ja ikka . . .

Ma heidan isseennese pärrast meelt ärra, kui ma omma hulga teggude peale waatan; agga kui ma Sind ennese meele tulletan, oh Jummala Emma, kes Sa ärramõistmatta wisil Issandat ilmale tõid, siis kinnitan ma omma hinge lootussega, sest Sinna olled meie ainus eestseisja.

6 laul.

Irmos: Ma tahhan omma palwet Issanda ette wäljawallada, ja Temmale omma kurbtust teäda anda, sest mo hing on õnnetust täis sanud, ja mo ellu on põrguhaua liggi jõudnud, ja ma pallun nõnda kui Jonas: wii mo ellu ülles hukkatussest, oh Jummal.

Sinna, kes Sa emma ihhus lapsi lood, lasksid ennast kui weike lapsuke sõime sisse panna, ja ühhe wannakesse sülles kanda; Sa olled ka sedda lapsukest, kes omma täit igga weel ei olle kätte sanud, iggawesse ellu sisse ülleswinud, sepärrast kidame meie Sind tännades.

Sinna ütlesid omma Apostlittele, oh Sõnna: Jätke need lapsukessed, ja ärge keelge neid mitte Minnu juure tullemast, sest Minnu riik saab nisuggustele antud, kel nende meel on; sepärrast lasse ka sesinnast lapsukest, kes siit Sinnu juure on ärraläinud, Sinnu walgusses asset leida.

Au olgu Issale . . .

Sinna jätsid omma lapsukest, kes Sinnu Jummalikku käskude ülle ei olle astunud, maailma headustest ilma, et Sa tedda taewalikku headuste ossalisseks tahtsid tehha: meie kidame oh Helde, Sinnu kohtumõistmiste otsatu süggawust.

Nüid ja ikka . . .

Sinna olled meie warjupaiga müir ja meie ärrapeäftmine kurbtusteft, oh Neitfi; fepärraft rõõmustame meie ennaft Sinnu walgusfe ülle; felle läbbi peästa, oh Wallitseja, meid ka nüid kõigift häddadeft ja kurbtusteft.

Siis jälle irmos. Pärraft fedda ütleb preefter ekteniat ja palwet. (Waata 206 lehhekülg).

Siis **Kondak**, 8 wifil.

Lasfe puhhata, oh Kristus, omma fullafe (ümmardaja) hinge ühhes Pühhadega feäl, kus ei olle haiguft, ei kurbtuft, egga ohkamift, waid kus üks lõpmatta ellu on.

Ikos.

Sinna, kes Sa innimesfe olled lonud ja walmistanud, olled ükfi furrematta; agga meie, maapealfed, olleme kõik mullaft loodud, ja lähhäme jälle fellefamma mulla fisfe taggafi, kuidas Sinna fedda olled feädnud, kes Sa mind lõid ja ütlefid: Sinna olled põrm ja pead jälle põrmuks faama. Senna peame ka meie kõik minnema, hauapealfe nuttuga lauldes: Halleluja, Halleluja, Halleluja.

Ja ka need Ikosfid:

Ükski ei olle ni härdamelelinne kui emma, ja ükski ni halle süddamega, kui issa, sest nende sissekond tunneb wallu, kui nad omma lapsukest siit ette ärrasaatwad, ja suur on nende süddame kurbtus omma laste pärrast weel ennam siis, kui nad jubba hästi rääkisid; nad tulletawad nende juttud mele, selle lauluga: Halleluja.

Sest mittu kord löwad nad omma wastu rindu ja ütlewad: Oh mo poeg ja mo armas lapsuke, eks sa kule nüid ennam omma emma heält? waata se on se ihhu, mis sind kandis, mikspärast ei rägi sa meiega mitte ennam, ni kui enne? agga sinna olled wait, meiega ütteldes: Halleluja.

Oh Jummal, Jummal, kes Sa mind olled ärrakutsnud, olle Sinna nüid mo wannematte tröostjaks, sest suur nut on neile tulnud, kui nad minnu, se ainusündinud peale waatsid; agga Sinna, kes Sa sest Emmast Neitsist sündisid, jahhuta mo emma sissekonda ja sada willu kastet mo issa süddamele, et nad wõiksid laulda: Halleluja.

Ja jälle se kondak 8mal wisil:

Lasse puhhata, oh Kristus, omma sullase hinge ühhes Pühhadega . . .

7 laul.

Irmos: Need Hebrea nored mehhed tallasid julgest ahjus tulleleeki jalge alla, muutsid tuld kasteks ja hüidsid: Kidetud olled Sinna, Issand Jummal, iggaweste.

Kirjuta omma lapsukest nende ärralunnastud hingede ramatu sisse, kui helde Innimessearmastaja, et ta rõmuga So au wägge laulda wõiks: Kidetud olled Sinna.

Lasse omma palle walgust paista, oh Sõnna, selle lapsukesse peale, kes ussuga nüid enne omma täit igga on Sinnu juure tulnud, ja Sulle laulab: Oh Issand Jummal, kidetud olled Sinna.

Au olgu Issale . . .

Sinnu ärralahkuminne on nüid nende meled kurwaks teinud, kes sind armastawad, agga sulle on ta tõeste õnne ja rõõmu tonud; sest sinna oh lapsuke pärrid ellu iggaweste.

Nüid ja ikka . . .

Waata, oh Neitsi, mo kurbtusse peale, mis mo hulga kurja teggudest on tulnud, ja anna mulle jahhutamist enne mo ärraminnemist omma emmalikku palwette läbbi, et Jummal minnu wastu armulinne olleks.

8 laul.

Irmos: Kaldeamaa piinaja käskis ommas kanges wihhas nende Jummalakartlikku meeste pärraſt ſeitſe korda ahju kütta, agga kui ta neid näggi ühhe ſurema wäe läbbi peästetud ollewad, ſiis hüidis ta Looja ja Ärrapeäſtja poole: Nored mehhed kiitke, preeſtrid laulge, rahwas tõſtke Tedda ſureks iggaweste.

Abraami ſülle rahhu telkidesſe, kus lõpmatta õiskajatte heäl kuulukſe, ja ſenna hingamisſe paika, kus ellaw wesſi jookſeb, asſutagu ſind Kristus, kes ſai lapſukesſeks meie pärraſt, kes temmale lõpmatta laulame: preeſtrid laulge, rahwas tõſtke Tedda ſureks iggaweste.

Sinnu iggawesſe mällestusſe wäärt ärralahkuminne on tõeste meile kurbtuſt ja ſilmapisſaraid tonud; ſeſt enne ellu rõmu tundmiſt, jätſid ſa ſedda maailma ja omma wannematte ſüllet mahha: agga ſepärraſt wõttis ſind Abraami ſülle wastu, kui ühte lapſukeſt, Se, kes iggaſt rojusſeſt puhhas on.

Au olgu Jſſale . . .

Mikspärraſt nuttate teie minnu ülle, kes ma ſiit ilmaſt ollen ärraläinud, ütleb meile näggematta wiſil ſe maas ollew lapſuke; minna ep

olle mitte nuttu wäärt: lastele on seätud kõige õiglaste rõõm, sest nemmad ep olle mitte nuttu wäärt teggusi teinud, ja nemmad laulwad Kristussele: preestrid laulge, rahwas tõstke Tedda sureks iggaweste.

Nüid ja ikka . . .

Tõuse ülles mulle abbiks, oh Jummalasünnitaja, ja panne tähhele mo palwe, ja peästa mind ärra sest hirmsast hukkamõistmissest, sest raskest läbbikatsumissest, pimmedusssest ja tullest, hammaste kirristamisssest, kurja waimude kiusamisssest ja kõigesugguset häddast, Sa nende lootus, kes ilma lootussetta on, ja nende ellu, kes meelt on ärraheitmas.

9 laul.

Irmos: Taewas kartis ja maa otsad ehmatasid sest immest, et Jummal innimestele lihhalikkult ilmus, ja Sinnu emma ihhu olli Temmale rumilisem, kui taewas. Sepärrast kiitwad Sind, Jummalasünnitaja, kõik Inglitte ja innimeste koggudusssed.

Oh Kristus, kes Sa ilmamuudmatta lapsuke ollid ja omma tahtmist mööda risti wallust ossa wõtsid, ja omma Emma wallu peale waatsid,

kergita selle surnud lapsukesse usklikku wannematte kurbtust ja kanget wallu, et meie Sinnu suurt wägge kidaksime.

Oh kõikide Kunningas, Sa andsid käsku üllewelt ja wõtsid sedda õnnist lapsukest kui ühte puhhast linnukest taewa pessade sisse ülles, ja peästsid temma waimu mitmesuggusest wõrkudest ärra, ühhenda tedda õigette waimudega ja anna talle tunda omma kunningrigi rõõmu.

Au olgu Jssale . . .

Oh Jummala Sõnna, Sa andsid lastele, kes ühtegi ep olle teinud, taewa elluasset, ja tahtsid omma hea mele järrele, oh Armulinne, ka sedda omma looma, kes nüid on Sinnu juure tulnud, nende hulka arwata, sepärrast kergita Jsse ka nüid temma wannematte wallu, kui rohkest helde ja innimessearmastaja.

Nüid ja ikka . . .

Omma süddame silmaga waatan ma allati Sinnu poole, kes Sa emma julgussega tohhid Sinnust sündinud Poega palluda. Sind kidan minna lauldes, oh Kõigepuhtam, waigista mo hinge pattu himmud, ja ärrata mind ülles, oh Neitsi, pattukahhetsemisse hommikuks ja walgusta mind omma walgussega.

Diakon ütleb ekteniat: **Pallugem weel ja weel rahhu sees Issandat.** (Waata 206 lehhek:)

Siis se Eksapostellari: **Nüid ollen ma rahhu sanud, ja puhkamist leidnud: sest minna ollen sest kadduwast põlwest ärraassutud ja ellu sisse läinud: au olgu Sulle, oh Issand.**

Rahwas ka seddasamma.

Salm: **Waese innimesse päwad on kui rohhi, ta õitseb nõnda kui õieke wälja peal.**

Salm: **Kui tuul temma ülle lähhäb, siis ep olle tedda ennam.**

Salm: **Ja Issanda tõdde jääb iggawesseks ajaks.**

Igga salmi järrel lauldakse eksapostellari.

Au olgu Issale . . .

Nüid ollen ma sedda Jummala Emmat Neitsit ärra wallitsenud, sest temmast on sündinud Kristus, se kõikide Ärrapeästja; au olgu Sulle, oh Issand.

Ja siis ütleb preester walju heälega:

Sest Sinna, meie Jummal, olled pühha, ja Sa hingad Pühhade sees ja Sulle, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule, anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad; **Amen. Pühha Jummal, pühha Wäggew . . .**

Prokimen, 6mal laulu wiisil: Wägga õnnis on se te, kus peal sa tänna käid, oh hing, sest sulle on üks rahhu paik walmistud.

Salm: Pöra ümber, mo hing, omma hingamisse juure, sest Issand teeb sulle head.

Luggeja: Luggeminne pühha Apostli Paulusse ramatust Korintusse rahwale. (1 Kor. 15, 39—45).

Wennad, köik lihha ei olle mitte ühhesuggune lihha, waid isse on innimeste lihha, ja isse on weiste lihha, ja isse kallade lihha, ja isse on lindude lihha. Ja on taewalikkusi ihhusid, ja maapealsid ihhusid; agga isse on taewalikkude au, ja isse maapealiste au. Isse on päikesse selgus, ja isse ku selgus, ja isse tähtede selgus; sest ühhel tähhel on ennam selgust kui teisel. Nõnda on ka surnutte üllestõusminne: kadduwas põlwes külwatakse ihhu, hukkaminnematta põlweks ärratakse sedda ülles; auta külwatakse, au sees ärratakse ülles; nõdrusses külwatakse, wäes ärratakse ülles. Lihhalik ihhu külwatakse, waimulik ihhu ärratakse ülles; sest on lihhalik ihhu ja on waimulik ihhu. Nõnda on ka kirjutud: Essimenne innimenne Adam on tehtud ellawaks

hingeks; wiimne Adam waimuks, kes ellawaks teeb.

Salm: Wägga õnnis on se, kedda Sinna olled ärrawallitsenud ja wastu wõtnud, oh Issand.

Salm: Temma hing peab hea põlwesse jääma.

Ewangelium, (Joan. 6, 35—39).

Issand ütles nende Judameestele, kes Temma juure ollid tulnud: Minna ollen se ellu leib, kes Minnu juure tulleb, se ei pea nälga näggema, ja kes Minnu sisse usub, se ei pea ial jännutama; agga Minna ollen teile üttelnud, et teie Mind kül ollete ka näinud, ja ei ussu mitte. Kõik, mis Issa Minnule annab, se tulleb Minnu juure, ja kes Minnu juure tulleb, tedda ei tahha Ma mitte wälja lükkata, sest Minna ollen taewast mahhatulnud, ei mitte, et Ma teen, omma tahtmisse, waid Selle tahtmisse järrele, kes Mind on läkkitanud; agga se on Issa tahtminne, kes Mind on läkkitanud, et Minna ühtegi ei kauta sest, mis Temma Minnule on annud, waid, et Ma sedda wiimsel päwal üllesärratan.

Pärrast sedda on ärralahkumisse juandminne ja sel ajal lauldakse need stihirad:

8mal wisil: Oh minnu laps, kes ei nutta mitte sinnu nuttu wäärt ärraminnemisse ülle siit

elluſt, et ſinna kui üks wäeti lapſuke omma emma ſülleſt nagu linnuke nüid ruttu ärra lendſid ja kõikide Looja juure tõttaſid!

Oh lapſuke, kes ei nutta mitte, kui ta näeb, et ärranärtſind on ſo lahke näggu, mis, enne õitſes, kui üks kaunis lilleke!

Oh minnu laps, kes ei ohka ja ei kaeba nuttes ſinnu ſure illu ja ſo ellu ea lõbbuſa wiſide pärraſt; ſeſt ſa olled ni ruttu meie ſilmiſt ärra kaddunud, otſegu laew, kellel jälgi järrele ei jä; tulge, mo ſõbrad, ſuggulaſſed ja liggimiſſed: andkem ühhes minnuga temmale ſuud, tedda hauda ſaates.

Surm on lastele üks ärrapeäſtminne; ſeſt nemmad ep olle weel mitte ſelle ellu willetſuſi näinud, ja on jubba hingamiſſe paika jõudnud, ja rõmuſtawad ennaſt taewa rõmuga Abraami ſülles, ja õiskawad nüid ühhes pühha lapſukeſte Jummalikku hulgaga, ja on wägga rõõmſad, et nad hukkaſaatja pattu armaſtusſeſt on puhtad ärraläinud.

Au olgu Jſſale . . .

6mal wiſil:

Haigus hakkas Adami külge ennemuiſte pu wilja maitſmiſſe läbbi Edenis, kui maddu ſurma

rohtu wälja heitis, ja se läbbi on surm kõige maailma sisse tulnud, mis innimesse suggu ärra neelab; agga kui Issand tulli, siis rõhhus Ta mahha sedda maddu ja saatis meile rahhu; se=pärrast hüidkem Temma poole: Hallasta meie peale, oh Lunnastaja, ja lasse neid, kedda Sinna enneze juure wõtsid, omma ärrawallitsetud hin=gede hulkas rahhu leida.

Nüüd ja ikka . . . Laul Jummalasünnitajale.

Sa kurbade rõmustaja ja haigette ärrapeästja, oh Jummalasünnitaja Neitsi, lunnasta sedda linna ja rahwast, Sa rahhu sõa ajal, Sa warju=paik tormi waewas, Sa ainus uskjatte eestkostja.

Pärrast sedda: Pühha Jummal, pühha Wäg=gew . . . Pühha Kolmainus . . . Meie Issa . .

Siis need troparid:

Lasse puhhata oh Lunnastaja, omma sullase hinge nende puhkama läinud õigette hingedega . . (Waata 168 lehhek.)

Pärrast sedda ütleb diakon ekteniat: Pallugem weel ja weel rahhu sees Issandat . . . ja preester sedda palwet: Oh Issand Jesus Kristus meie Jummal, kes neile, kes weest ja waimust on sündinud . . . (Waata 206 lehhek.)

Diakon: Tarkus.

Lauljad: Kes Sa üllem olled kui Kerubid . . .
Au olgu Issale . . nüid ja ikka . . Issand, heida armu (kolm korda). Onnista.

Preester ütleb need lõppetusse sõnnad:

Kristus meie tõssine Jnmmal, kes Sa surnuist ülles tõusnud olled, ja ellawatte ning surnutte ülle wallitsed, asſuta omma kõigepühhama Emma ja kõige Pühhade palwete pärrast selle meilt ärraläinud lapsukesse N. hinge Pühhade telkidesse, ja arwa tedda õigette hulka, sest Sinna olled hea ja innimesſearmastaja.

Lauljad: Amen.

Ja siis ütleb preester kolm korda:

Sinnu mällestus olgu iggawenne, ja meie ärraunnustamatta ja iggawesse õntsusse wäärt lapsuke.

Lauljad: Iggawenne mällestus (kolm korda).

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand heida armu.

Preester loeb sedda palwet: Oh Issand, kes Sa neid lapsukessi sessinnatses ellus hoiad, ja tullewas ellus neile Abraami sülles hingamisse asset walmistad ja neile nende puhta ellu pärrast, need Inglitte walgustud kohhad annad, kus õigette hingede elluasse on; Sinna Isse, oh Issand

Kristus, wõtta ka nüid ſelle Sinnu ſullaſe (ümmardaja) lapſukesſe N. hinge rahhuga wastu, ſeſt Sinna ütleſid: Jätke need lapſusſed, ja ärge keelge neid mitte Minnu juure tullemaſt, ſeſt niſugguste pärralt on taewa riik. Seſt Sinnu ſe Jssa, ja Poja, ja Pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardaminne; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Nüid wiakſe ſe ſurnu kehha haua juure. Ees käiwad preeſter ja diakon, ja lauljad, kes kõik laulwad: Pühha Jummal . . . Kui ſe kirſt ſurnu kehhaga on hauda laſtud, ſiis wõttab preeſter labbidaga nattuke mulda ja ripputab ſedda risti wiſil kirſtu peale ja ütleb:

Jssanda pärralt on maa ja ſelle täius, kõik maailm ja kõik, kes ſeal peal ellawad.

Ja kõik lähwad ärra, Jummalat tännades.

21. Surnutte matminne ſel Kristusſe Üllestõusmisſe, ehk ſurel Paaſa-Pühha näddalal.

Kui preeſter kirrikuteendrittega ſenna majaſſe on tulnud, kus ſe ſurnud maas on, ſiis panneb ta epitraheli ja weloni enneſe ümber, wõttab ſuitſetamisſe panni ja hakkab, kui ſe wiis on, nõnda:

Kidetud olgu meie Jummal . . .

Lauljad: Kristus on ſurnuiſt üllestõusnud . . . 5mal wiſil.

Ja ſiis ütleb preeſter needſinnatſed ſalmid:

Jummal tõusku ülles . . .

Lauljad laulwad igga salmi järrel:

Kristus on surnust üllestõusnud . . .

Sel ajal, kui sedda lauldakse, ripputab preester pühha wet surnu kehha ja temma kirstu peale wäljast ja seespoolt, ja siis pannakse surnud kirstu. Kui se laulminne on lõppetud, siis ütleb diakon surnutte ekteniat:

Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure heldusse pärrast . . .

Sel ajal loeb preester tassa sedda palwet:

Oh waimude ja kõige lihha Jummal . . .

(Waata 170 lehhekülg).

Siis loetakse: **Kristusse surnust üllestõusmist nähhes . . .**

Siis wiakse surnu kehha kirrikusse; preester, diakon ja lauljad käiwad kirstu ees, rahwas tagga; sel ajal laulwad lauljad Paasa pühha kanoni, se on: **„Üllestõusmisse pääw".**

Ni pea kui nad kirrikusse on tulnud, saab surnu kehha kirrikus mahhapandud, ja kui lauljad sedda kanoni laulmist ep olle weel lõppetanud, siis laulwad nad sedda kirrikus eddasi kunni otsani, agga preester suitsetab sel ajal kõik kirrikut ja rahwast, kuida wiis on. Pärrast 3mat laulu ütleb diakon sedda ekteniat:

Pallugem weel ja weel rahhu sees Issandat...

Ja preester loeb tassa palwet: **Oh waimude ja kõige lihha Jummal . . .**

Siis lauldakse: **Need, kes Mariaga enne päwa tõusmist tullid . . .**

Pärrast sedda lauldakse 4, 5 ja 6 laul. Siis ütleb diakon surnutte ekteniat:

Pallugem weel ja weel rahhu sees Issandat . . . ja preester palwet: Oh waimude ja kõige lihha Jummal . . .

Pärrast sedda kondak: Lasse puhhata, oh Kristus, omma sullase (ümmardaja) hinge . . .

Ikos.

Sinna, kes sa innimesse olled lonud ja walmistanud . . .

Se kolmkord „Pühha" asemel lauldakse:

Kõik, kes teie Kristusse sisse ollete ristitud, ollete ka ennast Kristusega ehhitanud. Halleluja.

Epistel loetakse Apostlitte teggude ramatust, mis selsammal päwal sai loetud.

Ewangelium Joan. 1, 1—8.

Pärrast sedda lauldakse: Kristusse surnust üllestõusmist nähhes . . . ja wiimsed kanoni laulud.

Pärrast kanoni laulmist lauldakse ehk loetakse eksapostellari:

Sa uinusid lihhalikkult maggama kui surnud . . .

Ja siis lauldakse needsinnatsed üllestõusmisse troparid:

Kidetud olled Sinna, Issand, õppeta mulle omma seädmissi.

Inglitte wäehulgad ehmatasid ärra . . .

Ja siis ka Paasa pühha stihirad nende salmidega:

Salm: Jummal tõusku ülles, ja temma waenlassed sagu laiale pillatud.

Sel ajal kui need laulud laulakse, jäetakse sedda surnud suuandmisega Jummalaga ütteldes:

Kristus on üllestõusnud.

Siis ütleb diakon jälle sedda surnutte ekteniat ja preester loeb walju heälega surnu kehha juures sedda palwet:

Oh waimude ja kõige lihha Jummal . . .

Siis need lõppetusse sõnnad ja se lahti peästmisse palwe:

Se Issand, Jesus Kristus, meie Jummal...

Nüüd wiakse se surnukehha haua juure, preester, diakon ja lauljad käiwad ees ja laulwad: **Kristus on surnust üllestõusnud . . .** Siis pannakse surnukehha hauda tännu ja rõmuga nõndasamma wiisi, kuidas 202 lehhekülge peal on üllespantud; ja lauldakse sesinnane tropar:

Wõtta wastu sinna, lahti kaewatud maa, sedda mis algmisses Jummala käe läbbi on sinnust loodud, ja mis jälle sinnu, kui omma emma juure, taggasi tulleb, sest Looja on sedda ülleswõtnud, mis temma kuju olli, agga sinna wõtta wastu sedda, mis sinnu omma on.

22. Suur Weepühhitseminne Jummala ilmumisse ehk Kristusse ristmisse pühhal.

Kui preester ammoni tagga selle palwe saab ärraluggenud:

Oh Issand, kes Sa õnnistad neid, kes Sind austawad . . . siis lähme kõik wee juure, olgu kirriku eeskojasse ehk ühhe hallika ehk jõe juure. Küünlakandjad lähwad eel ja nende järrel diakonid ja preestrid, pühha Ewangeliumi ramatuga, ristiga,

ſuitſetamisſe riistaga, (pühha kujudega ja kirriku lippudega j. n. e.) ja rahwas laulwad needſinnatſed troparid, 8mal wiſil:

Issanda heäl hüiab wette peal ja ütleb: Tulge, wõtke kõik ſe ilmund Kristusſe tarkusſe waimu, mõistusſe waimu ja Jummalakartusſe waimu. (3 korda).

Tänna pühhitſetakſe wee lomuſt, ja Jordan jautab ennaſt, ja pörab omma wee wood ümber taggaſi, Issandat ristitawat nähhes. (2 korda).

Oh Kristus Kunningas, Sa tullid jõele, kui innimenne ja püiad Eelkäija käeſt ſullaſe kombel ristitud ſaada, et meid pattuſt puhhastada, oh helde Innimesſearmastaja. (2 korda).

Au olgu Issale, ja Pojale, ja pühha Waimule; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Sullaſe näggu Enneſe peale wõttes, tullid Sa, oh Issand, ſelle heäle juure, mis kõrbes hüidis: walmistage Issanda teed, ja Sinna, kes pattu ei tunnud, palluſid Enneſele riſtmiſt. Weed näggid Sind, ja ehmataſid ärra, Eelkäija wärriſes ka ja hüidis: Kuidas wõib küünla jalg walguſt walgustada? Kuidas panneb ſullane käe Issanda peale? Pühhitſe mind ja need weed, oh Lunnastaja, kes Sa maailma pattud Enneſe peale wõttad.

Weehallika juure saades ütleb diakon: Tarkus. Luggeja: Luggeminne prohweti Jesaia ramatust. (Peatük 35).

Nõnda ütleb Issand: Kõrwed ja põudsed maad on rõõmsad, ja nõmme maa on wägga rõmus ja õitseb kui rosike. Nemmad peawad hästi õitsma ja rõõmsad ollema sure rõõmu ja õiskamissega, Libanoni au, Karmeli ja Saroni suur au saab temmale antud; nemmad sawad Issanda au ja Jummala suurt au nähha. Kinnitage lõdwad käed ja tehke tuggewaks kommistawad põlwed. Üttelge neile, kes on arra melega: Kinnitage endid ja ärge kartke mitte, waata, teie Jummal tulleb kättemaksma, Jummala tassumisega tulleb Temma, ja sadab teile abbi. Siis peawad pimmedatte silmad lahti saama ja kurtide kõrwad lahti minnema; siis peab jallutu hüppama kui hirw, ja keletuma keel rõõmsaste laulma; sest wessi keeb ülles kõrbes, ja jõed laggeda maa seest. Ja nõmmemaa peab järweks saama ja kuiw maa wee hallikaks; kus maddude elluasse on, peawad pilliroog ja kõrkjad saama. Seal peab ollema sild ja te, ja sedda peab pühhaks teeks hüitama; kes rojane on, se ei wõi seal peal käia, waid se on teiste heaks; kes sedda teed käib, se ei

wõi ärra ekſida, ei rummaladki. Ja ſeal ei pea lõukoera ollema, ja kiskuja metſalinne ei pea mitte ſenna üllesminnema, egga niſugguſt ſealt leitama, agga kes on ärralunnastud, need käiwad ſeal. Ja Iſſanda lunnastud tullewad taggaſi ja lähhäwad Sioni rõmu ja õiskamisſega, ja iggawenne rõõm on nende pea peal, nemmad ſawad kätte lusti ja rõmu, agga kurbtus ja õhkaminne põggenewad ärra.

Luggeminne prohweti Jeſaia ramatuſt. Peatük 55.

Nõnda ütleb Iſſand: Tulge wee juure kõik, kellel janu on, ja kellel ep olle rahha, tulge, oſtke, ja ſöge, tulge oſtke ilma rahhata ja ilma hinnata wiina ja piima. Mikspärraſt wagite teie rahha ſe eeſt, mis ep olle leib ja omma werre waewa ſe eeſt, mis teid ei wõi täita. Kuulge mind õiete. ja ſõge head; ſiis peab teie hing rõõmu tundma kallimaſt roaſt. Pöörge ommad kõrwad ja tulge Minnu juure; kuulge, et teie hing wõiks ellada; ſiis tahhan Minna teiega iggaweſt armu ſeäduſt tehha ja need armu tõotuſſed, mis Tawetile uſtawalt tõotud, tõeks tehha. Waata, Ma ollen tedda rahwale tunnistusmehheks ſeädnud, rahwale üllemaks ſaatjaks ja õppetajaks. Waata, ſa wõttad kutſuda rahwaſt,

kedda sa ei tunnud; ja se rahwas, kes sind ei tunnud, wõtwad sinnu juure jooksta Issanda so Jummala ja selle pärrast, kes Israelis pühha on, et Ta sind on illusaste ehhitanud. Nõudke Jummalat, et tedda wõib leida; hüidke Tedda appi, et Temma liggi on. Sel jätku ommad wisid mahha, ja üllekohtune ommad mõtted, ja pöörgu Issanda poole, siis hallastab Ta temma peale, ja meie Jummala poole, sest Temma annab wägga palju andeks. Sest Minnu mõtted ep olle mitte teie mõtted, egga teie teed Minnu teed, ütleb Issand; sest otsekui taewad kõrgemad on kui maa, nõnda on Minnu teed kõrgemad, kui teie teed, ja Minnu mõtted kõrgemad kui teie mõtted. Sest otsekui wihm ja lummi taewast mahhatulleb, ja ei lähhä mitte senna taggasi, waid kastab maad, ja siggitab sedda, ja teeb et se kaswatab ja annab semet külwjale ja leiba sellele, kes sööb: nõnda peab Mo sõnna ollema, mis Mo suust wäljalähhäb, ei se pea mitte tühjalt Mo juure taggasi tullema, waid teggema kõik, mis Mo mele pärrast on ja korda saatma kõik Mo teed ja käsud, mikspärrast Ma tedda ollen läkkitanud. Sest rõmuga peate teie wäljaminnema ja rahhuga peab teid sadetama

mäed ja mäekingud, peawad teie ees heält teggema õiskades ja kõik wälja puud omma käsi lakſutama. Wõsſadikku aſſemel peawad männad kaswama, ja nõggeste aſſemel Hadaſi=puud; ſe peab tullema Jummala nimme auks, iggawesſeks märgiks, mis ei pea kautadama.

Luggeminne prohweti Jeſaja ramatuſt, Peatük 12.

Nõnda ütleb Jſſand: Teie ſate rõmustus=ſega wet wõtma õnnistusſe kaewudeſt; ja ütlema ſel päwal: Tännage Jſſandat, kulutage Temma nimme, andke teada rahwa ſeas Temma teggusid; tulletage meele, et Temma nimmi kõrge on. Laulge kiites Jſſandat, ſeſt Ta on ſured asjad teinud; ſe ſagu teada kõige maa peal; rõmusta ja olle rõõmus, kes ſa Sionis ellad, ſeſt ſe, kes pühha Jsraelis, on ſuur ſinnu keſkel.

Diakon: Tarkus!

Luggeja: Prokimen, 3mal wiſil: Jſſand on mo walgus ja mo abbi, kedda pean ma kartma!

Salm: Jſſand on mo ellu kinnitus, kelle eeſt pean ma wärriſema!

Epiſtel: Luggeminne Pühha Apoſtli Paulusſe ramatuſt Korintusſe rahwale. (1 Kor. 10, 1—8.)

Wennad, minna ei tahha mitte, et teil peab teadmatta ollema, et meie wannemad kõik on pilwe al olnud, ja on kõik merreſt läbbikäinud.

Ja on köik Mosesse peale ristitud pilwe ja mere sees, ja köik on ühhesuggust waimulikku rooga sönud, ja on köik ühhesuggust waimulikku jomaaega jonud; sest nemmad jöid waimulikkust järreletullewast kaljust, ja se kalju olli Kristus.

Halleluja, 4mal wisil.

Salm: Issanda heäl on wette peal; se au Jummal panneb pitkse hüidma; Issand on suurte wette peal.

Ewangelium, Mark. 1, 9—11.

Ühhel ajal sündis, et Jesus tulli Naatsarettist Kalileamaalt, ja ristiti Joannessest Jordanis. Ja seddamaid, kui Temma weest wäljatulli, näggi Joannes taewad lahtiminnewad, ja Waimu kui tuikesse Temma peale mahhatullewad. Ja heäl tulli taewast: Sinna olled Minnu armas Poeg, kellest Mul hea meel on.

Diakon loeb sedda ekteniat: Pallugem rahhu sees Issandat.

Pallugem Issandat, et Ta meile rahhu annaks üllewelt . . .

Pallugem Issandat, et Ta köige maailmale rahhu sadaks . . .

Pallugem Issandat selle pühha templi . . .

Pallugem Issandat pühha Wallitseja Sünodi . .

Pallugem Issandat meie õiget usku wagga Issewallitseja, se Sure Herra, kõige Wenne rigi Keisri . . .

Pallugem Issandat, et Ta Neid aitaks ja igga waenlast ja wastast nende jalge alla heidaks.

Pallugem Issandat selle linna (kihhelkonna) igga linna, ja maa ning uskjatte eest, kes nende sees ellawad.

Pallugem Issandat, et Ta head ja terwet tule õhku, põllu wilja sigginemist ja rahhu aegi annaks.

Pallugem Issandat nende eest, kes teel on merre ja maa peal, kes haiged, waewas ning wangis on, ja et nad lunnastud saaksid.

Pallugem Issandat, et se wessi pühha Waimu wäe, teggemisse ja mahhatullemisse läbbi pühhitsetud saaks.

Pallugem Issandat, et selle wee peale se ülle kõige lomusse olleja Kolmainu Jummala puhhastaja wäggi mahha tulleks.

Pallugem Issandat, et temmale pühha Waimu wäe, teggemisse ja mahhatullemisse läbbi se ärrapeästmisse armu and ja Jordani õnnistus saaks antud.

Pallugem Issandat, et Ta pea sadanat meie

jalge alla mahha röhhuks, ja köik kurrati kawwalad nõud meie wastu tühjaks teeks.

Pallugem Issandat, et Ta meid lasti peästaks köigist waenlasse kawwalusse ja kiusamisse wõrkudest, ja meid kölblikkuks teeks nende tõotud headuste pärrijaks saada.

Pallugem Issandat, et meie pühha Waimu mahhatullemisse läbbi mõistusse ja waggadusse walgussega walgustud saaksime.

Pallugem Issandat, et Issand Jummal selle wee peale Jordani õnnistust mahhasadaks ja tedda pühhitseks.

Pallugem Issandat, et se wessi ühheks pühhitsemisse armuanniks, pattude andeksandmisseks, hinge ja ihhu terwiseks ja iggapiddi kassulisseks saaks.

Pallugem Issandat, et se wessi iggawesse ellusse wiiks.

Pallugem Issandat, et se wessi wäggew olleks köik nähtawa ja näggematta waenlaste taggakiusamissed ärraajama.

Pallugem Issandat köige nende eest, kes sedda wet wõtwad ja omma majade pühhitsemisseks prugiwad.

Pallugem Issandat, et se wessi köigile neile

kes usſuga ſedda wõtwad ja jowad, ihhu ja hinge puhhastamisſeks ſaaks.

Pallugem Issandat, et meie, ſeſt weeſt ossa wõttes, pühha Waimu näggematta ilmumisſe läbbi pühhitſetud ſaaksime.

Pallugem, et Issand Jummal meie pattuste palwe heält kuulda wõttaks ja meie peale armu heidaks.

Pallugem Issandat, et Ta meid ärrapeäs=taks kõigeſt kurbtusſeſt, wihhaſt ja häddaſt.

Aita, peästa, hallasta ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat, kõige ennam õnnistud ja austud Wallitſejat Jummala=ſünnitajat ſedda ikka=neitſit Mariat ja kõiki pühha innimesſi meeletulletades, andkem isſe=ennaſt ja teine teiſt, ja kõik meie ellu Kristusſe meie Jummala holeks.

Lauljad: Sinnu holeks, oh Issand.

Sel ajal, kui diakon ſeddaſinnaſt ekteniat loeb, pallub preeſter tasſaſe heälega:

Palwe.

Oh Issand, Jeſus Kristus, ainuſündinud Poeg, kes Sa Issa ſülles olled, Sa tõsſine Jummal ja ellu ning ſurrematta põlwe hallikas,

Sa Walgus Walgusseſt, kes mailma walgustama tulli, walgusta meie meelt omma pühha Waimu läbbi, ja wõtta meid wastu, kes meie Sulle au ja tännu anname Sinnu immelikku ja suurte teggude pärraſt, mis iggawesseſt ajaſt, ja Sinnu lunnastamisse töö eeſt wiimſe aegade sees, millal Sinna, se kõikide Kunningas, meie nõdra ja wäetimat lomuſt ennesse peale wõtſid ja sullase põlweni ennaſt allandaſid; ja ka sedda ärrakannataſid, et Sind sullase käega Jordani jões ristiti, et Sinna, se ilma pattuta, wee lomuſt pühhitsedes, seega meile ue sündimisse teed wee ja Waimu läbbi walmistakſid, ja meid jälle essimesse wabbadusse sisse sadakſid.

Meie pühhitseme nüid jelle Jummalikku sallaja asja mällestuſt ja pallume Sind, oh Innimessearmastaja Wallitseja, walla ka meie, Sinnu kõlwatuma sullaste peale, omma Jummalikku tõotamiſt mööda, Sinnu puhhastamisse wet, sedda Sinnu armu annet, et se palwe, mis meie pattused selle wee ülle teme, Sinnu armuſt saaks wastuwõetud ja se läbbi Sinnu õnnistus meile ja kõige Sinnu uskja rahwale antud saaks, Sinnu pühha ja kummardetud nimme auks. Seſt Sinnu pärralt ühhes Sinnu

algmatta Jssa, ja Sinnu kõigepühhama, hea, ja ellawaksteggewa Waimuga on kõik au, kitus ja kummardaminne, nüid ja ikka. ja iggawesse. Amen.

Pärrast ektenia lõppetust loeb preester walju heälega sedda palwet:

Suur olled Sinna, oh Jssand, ja immelikkud on Sinnu teud, ja ep olle neid sõnnu, miska Sinnu immetegguſid wõiks õieti kiita. (kolm korda).

Omma tahtmisse järrele andsid Sa ollemist kõige ollematta asjadele, omma wäe läbbi pead Sa kõik lomust ülles, ja omma holekandmisse läbbi wallitsed Sa kõige maailma ülle. Neljast asjast olled Sa lomust kokkuseädnud, ja aasta ringi nelja aastaajaga kui kroniga ehhitanud. Kõik waimulikkud wäed tundwad hirmu Sinnu ees; Sinnust laulab päike; Sind kidab kuu; kõik tähhed seiswad Sinnu ümber, Sind teenides; Sinnu sõnna kuleb walgus; Sinnu ees wärrisewad wee süggawusſed; Sinnu käsku kuulwad hallikad. Sa lautasid taewa kui ühhe tekki wälja: Sinna kinnitasid maa wee peale: Sinna pannid liwa merrele rajaks; Sinna wallasid tuult wälja hingamisse tarbeks. Inglitte wäed teniwad Sind; Peainglitte hulgad kummardawad Sind; need paljusilmadega Kerubid

ja kuetibadega Serawid, kes Sinnu ümber ſeiswad ja Sinnu ümber lendwad, katwad hirmuga omma palled kinni Sinnu ſure au eeſt, kelle liggi ükski ei ſaa. Seſt Sinna, kes Sa ſe ärramõiſtmatta, algmatta ja ärraütlematta Jummal olled, tullid maa peale, wõtſid enneſele ſullaſe näggu ja ſaid innimeste ſarnatſeks, ſeſt Sinna, oh Issand, ei wõinud omma ſure hallastusſe pärraſt mitte nähha, et innimesſe ſuggu kurratiſt waewatakſe, waid tullid ja lunnastaſid meid ärra. Meie tunnistame Sinnu armu ülles, kulutame Sinnu helduſt ja ei hoia mitte ſallajaks Sinnu head teud. Sinna olled meie innimesſe ſuggu ärralunnastanud, ja neitſilikku ihhu omma ſündimisſe läbbi pühhitſenud. Kõik loom kidab Sind, kes Sa olled ilmunud; ſeſt Sinna meie Jummal tullid maa peale ja ellaſid ühhes innimestega; Sinna pühhitſeſid Jordani weed, taewaſt omma pühha Waimu mahhaſaates, ja rõhhuſid russuks nende maddude pead, kes ſeal ennestele pessa ollid teinud.

Kui preeſter need ſiin allamal ſeiswad sõnna kolm korda loeb, siis õnnistab ta igga korra juures wet kolm korda omma käega.

Tulle Isse ka nüid, oh Innimesſearmastaja Kunningas, omma pühha Waimu mahhatullemisſes, ja pühhitſe ſedda wet. (kolm korda).

Ja anna temmale ärrapeästmisse armuannet, Jordani õnnistust; te tedda ühheks hukkaminnematta põlwe hallikaks, pühhitsemisse andeks, pattude ärrapessemisseks, haiguste arstimisseks, kurja waimude ärrakautamisseks, waenlaste wäggede ärraajamisseks, täidetud Inglitte wäega; et ta kõigile neile, kes sedda wõtwad ja temmast jowad, saaks hinge ja ihhu puhhastamisseks, haiguste arstimisseks, majade pühhitsemisseks, ja et ta igga piddi kassulik olleks.

Sest Sinna olled meie Jummal, kes wee ja Waimu läbbi meie pattude läbbi wannaks läinud lomust uendasid; Sinna olled meie Jummal, kes wee läbbi Noa ajal pattu ärra upputasid. Sinna olled meie Jummal, kes merre läbbi Moosesse käega Hebrea rahwast Warao orjusest ärrapeästis; Sinna olled meie Jummal, kes kalju kõrbes lõhkusid, et weed jookšid ja jõed woolasid, ja nõnda omma jännulist rahwast jootsid; Sinna olled meie Jummal, kes wee ja tulle läbbi Elia käega Israeli rahwast Pali pettusest ärra pöörsid.

Pühhitse siis Isse ka nüid Issand, sedda wet omma pühha Waimu läbbi. (kolm korda).

Anna kõigile, kes temmasse puutuwad, tedda wõtwad ja ennast temmaga kastawad, pühhitsust, terwist, puhhastamist ja õnnistust.

Ja lunnasta, oh Issand, omma sullast, meie õiget usku wagga Issewallitsejat, sedda Suurt Herrat, kõige Wenne rigi Keisrit Aleksandrit Aleksandrowitschi (kolm korda), ja Temma abbikaasa, sedda õiget usku wagga Keisri Prauat Mariat Feodorownat, ja Temma Aujärjepärrijat, sedda õiget usku Herrat Tsesarewitschi ja Suurt Würsti Nikolait Aleksandrowitschi, ja kõik Keisrilikku Sugguwõssa. Lunnasta ja heida armu pühha Wallitseja Sünodi peale ja hoia neid omma warju al rahhu sees; talla nende jalge alla igga waenlast ja wihhameest; täida kõik nende palwed nende heaks ja anna neile iggawest ellu; et kõige loodud asjade, ja innimeste, ja Inglitte ning kõige nähtawa ja näggematta lomade läbbi Sinnu kõigepühham nimmi saaks austud, ühhes se Issa, ja se pühha Waimuga; nüid ja ikka, ja iggaweste, Amen.

Preester: Rahhu olgu kõikidega.

Diakon: Kummardage ommad pead Issanda ette.

Preester pallub kummardades.

Pöra omma kõrw meie poole ja kule meid, oh Issand, kes Sa ennaſt Jordani jões ristida laſkſid ja need weed pühhitſeſid; ja õnnista meid kõiki, kes meie omma kaela kummardades omma ſullaſe näggu üllestunnistame, ja te meid kõlblikkuks ſelle wee osſawõtmisſe läbbi Sinnu pühhitſusſeſt täis ſaada. ja ſagu ta meile, oh Issand, hinge ja ihhu terwiſeks.

Walju heälega: Seſt Sinna olled meie pühhitſus, ja Sulle, ühhes Sinnu algmatta Issa, ja pühha, hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, tännu ja kummardamiſt, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Siis õnnistab preeſter wet pühha ristiga, mis ta püſti wee ſisſe wajutab, teeb ristiga wee ſees kolmkorda ristitähte ja tõstab tedda ſiis jälle otſekohhe ülles, mis juures ta ſedda tropari laulab.

Kui Sind Jordani jões ristiti, oh Issand, ſiis ilmus ſe Kolmainu Jummala kummardaminne; ſeſt Issa heäl tunnistas Sind ommaks armſaks Pojaks, ja Waim tuikesſe näol kinnitas tõeks ſedda tunnistuſt. Oh Kristus Jummal, kes Sa olled ilmunud ja maailma walgustanud, au olgu Sulle.

Kui lauljad ſeddaſamma tropari ka on laulnud, ſiis õnnistab preeſter ristiga teiſt korda wet ja laulab ſe juures jälle ſeddaſamma tropari, mis ſiis jälle ka lauljatteſt ſaab lauldud; nõnda ſammute teeb ta ka kolmat korda.

Siis wõttab preeſter nattuke wet ühhe waagna ſisſe, ja pörab ennaſt päwaloojaminnemisſe poole, pahhemas käes risti piddades, agga parremas wihhakeſt.

Siis tullewad kõik teiſed preeſtrid ja koggudusſe teendrid omma järgi mööda, ja ka rahwas preeſtri ette, andwad riſtile ſuud, ja preeſter ripputab nende peale pühhitſetud wet.

Sel ajal lauldakſe tropar: **Kui Sind Jordanis . . .**

Pärraſt ſedda lähhäwad kõik kirrikusſe lauldes, 6mal wiſil:

Kiitkem, uskjad, lauldes ſedda ſuurt Jummala holekandmiſt meie eeſt. Seſt ſe ainus puhhas ja iggawenne, meie pattu langemisſe pärraſt innimesſeks ſaades, puhhastab meid Jordani jões. Ta pühhitſeb mind ja wet, ning rõhhub wee ſees rusſuks maddude pead. Wõtkem ſiis, wennad, rõmuga ſedda wet; ſeſt neile kes usſuga tedda wõtwad, Kristus Jummal ja meie hingede Lunnastaja annab Waimu armu näggematta.

Pärraſt ſedda ſaab liturgia lõppetud.

Lõppetusſe ſõnnad:

Kristus meie tõſſine Jummal, kes meie lunnastamisſe pärraſt Jordani jões Joannesſeſt ennaſt laskis ristida, heidku armu meie peale omma kõigepuhtama Emma, ja kõige Pühhade palwete pärraſt, ja lunnastagu meid, kui hea ja Innimesſearmastaja.

23. Weike Weepühhitseminne.

Üks neljajalgne, selle tarwis tehtud ja Kirriku riidega üllekaetud laud saab kesk kirrikut pandud, ja selle peale üks asti weega. Preester panneb epitraheli ja wenoli ennesse ümber, wõttab risti ja wihhukesse kätte, ja lähhäb siis selle laua juure, agga diakon lähhäb suitsetamisse panniga ja kaks küünla kandjad põllewatte küünlattega temma eel. Kui temma senna laua juure on tulnud, siis panneb ta pühha risti temma peale, suitsetab sedda wet risti wiisi, ja hakkab nõnda kuida wiis on:

Kidetud olgu meie Jummal, iggal ajal, nüüd, ja ikka, ja iggaweste.

Luggeja: Amen.

Siis se 143 Taweti laul: Issand kule mo palwe, ja mo kissendaminne tulgu So ette.

Diakon: Se on Jummal Issand, kes meile on ilmunud; õnnistud olgu se, kes tulleb Issanda nimmel.

Salmid: Tännage Issandat; sest Temma on hea, sest Temma heldus jääb iggawessels ajaks.

Nemmad on mo ümber tulnud, kõigelt poolt, agga Issanda nimmel ollen ma nende wastu pannud.

Ei ma surre mitte ärra, waid jään ellama, ja tahhan Issanda teud juttustada.

Se kiwwi, mis honeehhitajad on ärra põlganud, se on nurga kiwwiks sanud; Issanda

käeſt on ſe ſündinud, ja ſe on üks immeasſi meie ſilma ees.

Siis lauldakſe needſinnatſed troparid, 4mal wiſil.

Meie pattuſed ja waeſed, töttagem kõigeſt wäeſt Jummalaſünnitaja juure, ning langegem temma ette mahha ja, ommad pattud kahhetſedes, hüidkem ſüddame põhjaſt: oh Wallitſeja, olle helde meie wastu ja aita meid, rutta appi, ſeſt meie lähme hukka omma pattu koorma al; ärra ſada tühjalt ärra omma ſullaſi, ſeſt Sinna olled meie aimus lootus. (2 korda).

Au olgu Issale, ja Pojale, ja pühha Waimule, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Meie kõlwatumad, ei jä mitte ial wait Sowäeſt juttustamaſt, oh Jummalaſünnitaja; ſeſt kui Sinna mitte omma palwetega ei ſeiſaks meie eeſt, kes peästaks meid ſiis ärra ni mitmeſt häddaſt? kes meid hoiaks wabbaks tännini? Meie ei taggane Sinnuſt mitte, oh Wallitſeja; ſeſt Sinna peästad omma ſullaſi ikka kõigeſt häddadeſt.

Siis loetakſe 51 Taweti laul: Jummal, olle mulle armulinne . . .

Pärraſt ſedda lauldakſe need troparid, 6mal wiſil.

Oh Neitſi, kes Sa Jngli terretamiſt wastu-

wõtsid, ja omma Loojat ilmale tõid, lunnasta neid, kes Sind austawad. (2 korda).

Meie kidame so Poega, oh Jummalasünnitaja, ja hüiame: Oh kõigepuhtam Wallitseja peästa ärra omma sullasi kõigest häddast.

Sinna, oh kõigepuhtam, olled kunningatte, Prohwetide, Apostlitte ja Martritte kiitusse laul ja maailma kaitsja.

Kõik õige ussu innimeste huled kiitwad, austawad ja üllendawad So puhhast Poega, oh Maria, Sa Jummala pruut.

Oh Mo Kristus, ma pallun Sind: anna, omma Emma palwette pärrast, mulle kõlwatumale pattu wõllad andeks, sest Sinna olled helde.

Sinnu peale ollen ma kõik omma lootust pannud, oh Jummalasünnitaja, lunnasta mind omma palwete läbbi, ja anna mulle pattud andeks.

Sada mulle ellu, Sa Elluandja ja Lunnastaja Emma; lunnasta mind omma palwete läbbi, Sa meie hingede ustaw lootus.

Oh kõigepuhtam Neitsi, kes sa kõikide Lojat omma ihhusse wastuwõtsid, lunnasta meie hinged omma palwete läbbi.

Oh kõigist kidetud Jummalasünnitaja, kes Sa Ingli sõnna järrele ärramõistmatta Jummala se Sõnna ilmale tõid, pallu tedda, et ta meie hinged lunnastaks.

Te, oh Wallitseja, sedda kohtumõistjat ja Sinnu Poega omma palwete läbbi armulisseks minnu wastu, kes ma ennam kui ükski teine innimenne pattu ollen teinud.

Meie hüiame So poole, sest se on meie kohhus: Römusta ennast, oh puhhas Jummalasünnitaja, ikka-Neitsi, ja pallume Sind südamest, et meie Sinnu palwete läbbi lunnastud saaksime.

Peästa mind ärra iggawessest tullest ja sest pinast, mis mind ootab, oh Jummalasünnitaja, et ma sind õnsaks kidaksin.

Ärra põlga mitte ärra omma sullaste palwed, meie pallume Sind, oh kõigest kidetud Wallitseja, et meie kõigest willetsusest ärrapeästetud saaksime.

Peästa meid, kes meie Sinnu pühha warju alla töttame, iggast haigussest ja kõigest wallust ja häddast.

Se on üks imme immedest, mis Sinnus on sündinud, oh Jummalasünnitaja; sest meie pär-

rast sündis Sinnust, kui innimenne, kõikide Looja ja meie Jummal.

Sinnu tempel, oh Jummalasünnitaja, sai haigette arstikojaks ilma maksuta ja kurwa hingede rõmuks.

Oh kõigepühham Jummalasünnitaja, kes Sa Lunnastajat ilmale tõid, peästa ärra omma sullasi iggast häddast.

Peästa, oh kõigepühham Wallitseja omma sullasi kõigest kurjast ja iggast hinge ja ihhu kahjust.

Lunnasta omma palwete läbbi, oh Neitsi Jummalasünnitaja, kõiki, kes Sinnu juure jookswad ja peästa neid ärra iggast kurbtussest ja häddast.

Kes ei saa mitte warsi hinge ja ihhu terwist kätte, kui ta Sinnu templisse töttab, oh kõigepuhtam Neitsi Jummalasünnitaja.

Oh Helde, kedda kõik pühhad ja taewa wäed palluwad, lunnasta mind ärra ommaEmma pärrast.

Hallasta, oh Lunnastaja, meie wendade peale, kes üllestõusmisse lootusses on ärrasurnud, wähhenda ja anna neile andeks nende ülleastmisse d.

Rõmusta ennast, oh Neitsi, sa maailma ärraleppitamisse asti; rõmusta ennast, oh Jummala pruut, sa Jummalikku manna kuldkruus ja Jummalikku Walgusse küünlajalg.

Sulle, Kolmainn Jummalale, laulame meie kiitust ja hüiame: sedda kolmkord „pühha", südamest önsaks saamist palludes.

Au olgu Issale . . .

Oh Neitsi, kes sa Lunnastajat ja maailma Wallitsejat ja Issandat ilmale töid, pallu Tedda et ta meie hinged lunnastaks.

Nüid ja ikka . . .

Römusta ennast, oh mäggi, römusta ennast, oh kibbuwitsa pöösas, römusta ennast, oh wärraw; römusta ennast, oh reddel; römusta ennast, oh Jummalik toidu laud; römusta ennast, oh Wallitseja, sa köikide aitaja.

Oh rikkas heldusest, anna armu omma rahwale So puhta Emma, ja köige So pühha innimeste palwette pärrast.

Hoia, kui hea karjane, omma sullasid, oh Lunnastaja, ausa Peainglitte, Inglitte ja köige taewa Wäggede palwette pärrast.

Hoia omma sullasid, oh Kristus, mo Lunnastaja, ausa ja kidetud Ristija Prohweti ja Eelkäija palwette pärrast.

Anna armu omma rahwale, So ausa Apostlitte, ja Martritte, ning köige Pühhade palwette pärrast.

Oh Jummalasünnitaja, hoia omma sullasid ausa kassupüidmatta meeste palwette pärrast, kui se maailma eestseisja ja kinnitus.

Au olgu Issale . . .

Meie kidame Issa, ja Poega, ja pühha Waimu ja ütleme: oh pühha Kolmainus Jummal, lunnasta meie hinged.

Nüid ja ikka . . .

Oh Neitsi, kes sa wiimsil päiwil ärraräägimatta wisil omma Loojat ihhusse wõtsid ja ilmale tõid, lunnasta neid, kes Sind kiitwad.

Te lahti meile se armu uks, Sa õnnistud Jummalasünnitaja, et meie, kes So peale lodame, hukka ei saaks, waid So läbbi häddast ärrapeäsekssime: sest Sinna olled risti rahwa lunnastus.

Diakon: Pallugem Issandat.

Preester: Sest Sinna, meie Jummal, olled pühha, ja Sulle se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis lauldakse needsinnatsed troparid, 6mal wisil.

Nüid on se kõikide pühhitsemisse aeg kätte tulnud, ja se õige kohtumõistja ootab meid: agga sinna, oh hing, kahhetse ommad pattud,

ja pallu silmaweega nönda, kui se ekſinud naene; Issand, hallasta mo peale.

Oh Kristus, kes ſa wet ſelles Neitſi köige-auſamas templis olled tänna arstimisse hallikaks teinud, Sinna ajad ärra omma önnistamisse kastmisſega haigette tõbbed, oh meie hingede ja ihhude arſt.

Kui üks abbiellutundmatta neitſi olled ſa lapſukeſt ſünnitanud, ja jäid neitſiks, oh ilma mehheta emma, pallu Kristuſt meie Jummalat, oh Jummalaſünnitaja Maria, et Ta meid ärra lunnastaks.

Oh köigepühham Neitſi, Jummalaſünnitaja, kinnita meie kätte tööd, ja pallu meile pattude andeks andmiſt, kui meie ſedda Inglitte kiitusse laulu laulame:

Pühha Jummal, pühha Wäggew, pühha Iggawenne heida armu, meie peale (3 korda).

Diakon: Wõtkem tähhele panna.

Preeſter: Rahhu olgu köikidega.

Lauljad: Ja ſinnu waimuga.

Luggeja: Prokimen, 3mal wiſil: Issand on mo walgus ja mo abbi; kedda pean ma kartma?

Salm: Issand on mo ellu kinnitus; kelle eeſt pean ma wärriſema?

Epistel pühha Apostli Paulusse ramatust Ebrea rahwale, 1, 11—18.

Wennad, ni hästi se, kes pühhitseb, kui need, kedda pühhitsetakse, need on kõik ühhest. Sepärrast ei häbbene temma mitte, neid wendeks nimmetades, ja ütleb: Ma tahhan sinnu nimme omma wendadele kuulutada, kesk koggudusse sees tahhan ma sulle kiitust laulda. Ja weel: Ma tahhan temma peale loota. Ja weel: Waata siin ollen minna ja need lapsukessed, mis mulle Jummal on annud. Et nüid lapsukessed lihha ja werre ossalissed on, otse nönda on Temma ka Josse sest ossa saanud, et Ta piddi surma läbbi ärrakautama selle wäe, kel surma ülle wõimus olli, se on kurrati, ja leppitades ärrapeästma neid, kes surma kartusse pärrast kõige ellu aja sullase põlwes ollid. Sest Ta ei wõtta poolegi inglite suggu ennesele, waid Abraami innimesse sou wõttab Temma ennesele. Sepärrast piddi Ta kõikis wendade sarnatseks saama, et ta piddi armulinne ja ustaw üllempreester ollema neis asjus, mis Jummala ees on tehha, et rahwa pattud ärra leppitada. Sest mis sees temma Josse on kannatanud, ja kiusatud, selle sees wõib temma neid, kedda kiusatakse, aidata.

Preester: Rahhu olgu sinnuga.

Halleluja, 6mal wiſil.

1ne ſalm: Mo ſüdda kedab wälja hea ſõnna.

2ne ſalm: Ma rägin ommad teud ülles Kunningale.

Ewangelium Joann. 5, 1—5.

Ühhel ajal läks Jeſus Jeruſalemma. Agga Jeruſalemmas on lammaste wärrawa liggi üks tiik, ſedda hüitakſe Ebrea keele Petestaks; ſel on wiis wõlwitud honet. Nende ſees ollid maas ſuur hulk haigid, pimmedaid, jallutumaid, ärrakuinuid, kes ootſid wee liikumiſt. Seſt üks Ingel tulli mahha ommal ajal tiiki, ja ſeggas wet. Kes nüid eſſimeſeks, pärraſt wee ſeggamiſt ſiſſe astus, ſai terweks, mis haigus temmal ial olli.

Pärraſt ſedda loeb diakon ſedda ekteniat.

Pallugem rahhu ſees Iſſandat.

Pallugem Iſſandat, et Ta meile rahhu annaks üllewelt . . .

Pallugem Iſſandat, et Ta kõige mailmale rahhu ſadaks . . .

Pallugem Iſſandat ſelle pühha templi . . .

Pallugem Iſſandat pühha Wallitſeja Sünodi..

Pallugem Iſſandat meie õiget usku wagga Iſſewallitſeja . . .

Pallugem Issandat, et Ta Neid aitaks . . .

Pallugem Issandat selle linna (kihhelkonna)...

Pallugem Issandat, et Ta head ja terwet tule õhku . . .

Pallugem Issandat nende eest, kes teel on . . .

Pallugem Issandat, et se wessi pühha Waimu wäe, teggemisse ja mahhatullemisse läbbi pühhitsetud saaks.

Pallugem Issandat, et selle wee peale se ülle kõige lomusse olleja Kolmainu Jummala puhhastaja wäggi mahha tulleks.

Pallugem Issandat, et se wessi hinge ja ihhu terwiseks saaks, ja kõik waenlaste wägge ärra ajaks.

Pallugem, et Issand Jummal selle wee peale Jordani õnnistust mahha sadaks ja tedda pühhitseks.

Pallugem Issandat kõige nende eest, kellel Jummala abbi ja kaitsmist tarwis on.

Pallugem Issandat, et meie se ühhelomulisse Kolmainu Jummala läbbi mõistusse walgussega walgustud saaksime.

Pallugem, et Issand meie Jummal meid

selle wee ossawõtmisse ja kastmisse läbbi omma kunningrigi lasteks ja pärrijaks teeks.

Pallugem Issandat, et Ta meid ärra peästaks kõigest kurbtusest, wihhast ja häddast.

Aita, peästa, hallasta ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat, kõige ennam õnnistud ja austud Wallitsejat, Jummalasünnitajat sedda ikka-Neitsit Mariat ja kõiki pühha innimessi meele tulletades, andkem issennast ja teine teist, ja kõik meie ellu Kristusse meie Jummala holeks.

Lauljad: Sinnu holeks, oh Issand.

Preester: Sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardaminne; nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Palwe.

Preester: Oh Issand, meie Jummal! Sinna, kõige lomade Looja, olled suur nõupiddamisses ja immelik omma teggudes, Sinna hoiad omma seädust ja heldust neile, kes Sind armastawad

ja Sinnu käsud piddawad; Sinna wõttad kõige nende halledad silmapisarad wastu, kes häddas on; sest selle pärrast tullid Sa ka sullase näul, et meid mitte silma kirjaks arstida, waid et tõssist ihhu terwist meile anda, ja ütlesid: waata sinna olled terweks sanud, ärra te mitte ennam pattu. Ja sinna teggid ka muddaga silmad terweks, ja käskisid neid pesta, ja laskšid ainsa sõnna läbbi walgust nende sisse minna; Sinna teed kuiwaks selleſinnatse ellu kibbedat merd, ja waigistad ärra rasked lihhahimmude laened. Sinna Jsse, oh innimessearmastaja Kunningas, kes Sa meile sedda lummewalget riet weest ja Waimust kanda andsid, sada ka meile selle wee ossawõtmisse ja kastmisse läbbi omma õnnistust mahha, mis meie lihhahimmude rojust puhtaks pesseks. Jah, Sinna helde, meie pallume Sind tulle katsma meie nõdrust ja parranda ärra kõik meie hinge ja ihhu tõbbed omma armuga, meie kõigepuhtama ja kõige õnsama Wallitseja, Jummalasünnitaja ja ikka-Neitsi Maria palwete pärrast, se kalli ja ellawaksteggewa risti wäe läbbi, ausa taewa ilmihhutta wäggede kaitsmisse läbbi; se ausa ja kuulsa prohweti, Eelkäija ja Ristija Joannesse, pühha, kuulsa ja kõigist kidetud

Apoſtlitte, meie wagga ja Jummalakartlikku iſſade, meie pühha iſſade üllemapiiskopide ja kõige maailma õppetajatte Wasſiliusſe ſe Suure, Grigoriusſe ſe Jummala ſõnna õppetaja ja Joannesſe Kriſostomusſe, meie pühha iſſade Aleksandria linna patriarhide Atanasſiusſe ja Kirillusſe, meie pühha iſſa Trimituni linna immeteuteggija Spiridoni, meie pühha iſſa Likia maa Mira linna üllemapiiskopi ja immeteuteggija Nikolai, meie pühha iſſade, kõige Wennemaa immeteuteggijatte Peetri, Aleksei, Jona ja Wilippi, pühha ja kuulſa ſure martri ja wõitja Georgiusſe, ſe pühha ja kuulſa ſure martri ſalwiandja Dimitriusſe, pühha ja wahwaſt wõitlejatte Martritte, pühha ja õiglaste Jummala eeswannematte Jojakimi ning Anna, pühha, kuulſa ja immeteuteggijatte, kaſſupüidmatta meeste Kosmaſe ja Damianiusſe, Kiiri ja Joannesſe, Panteleimoni ja Hermolaiusſe, Sampſoni ja Diomedi, Mokia ja Anikituſe, Taalaleuſe ja Trihwoni, ſe pühha N. (kelle pääw on), kelle mällestuſt meie pühhitſeme ja kõige So Pühha innimeste palwette pärraſt.

Ja hoia, oh Iſſand, omma ſullaſt, meie õiget usku wagga Iſſewallitſejat, ſedda Suurt Herrat, kõige Wennerigi Keisrit Aleksandrit

Alekſandrowitſhi (3 korda). Temma Abbikaaſa õiget usku Keisri Prauat Mariat Feodorownat, Temma Aujärjepärrijat, õiget usku Herrat Tſeſarewitſchi ja Suurt Würsti Nikolait Alekſandrowitſchi ja kõiki Keisrilikku Sugguwõssa; lunnasta, oh Issand, ja heida armu ſe pühha Wallitſeja Sünodi peale; kingi neile hinge ja ihhu terwiſt, ja olle armulinne ſelle linna (eht kihhelkonna) risti ussu rahwa wastu, kes Sind teeniwad. Mõtle, oh Issand, kõikide õigeussu piiskopide peale, kes Sinnu tõe sõnna õieti õppetawad, ja ka kõige preeſtritte ja munkade peale ja lunnasta neid. Mõtle, oh Issand, nende peale, kes meid wihkawad, ja nende peale, kes meid armastawad, ja kõige meie tenija wendade peale, kes siin on, ja ka nende peale, kes mõnne tarwilikku tallitusse pärraſt siit ärra on ja meid kõlwatumaid on käskinud nende eeſt palluda. Mõtle, oh Issand, meie wendade peale, kes wangis ja kurbtusſes ellawad, ja hallasta nende peale omma ſure hallastusſe pärraſt, ning peästa neid ärra kõigeſt häddaſt. Seſt Sinna olled ſe arstimisſe hallikas, oh Kristus, meie Jummal, ja Sulle, ühhes Sinnu algmatta Issale, ja Sinnu kõigepühhama, hea ja ellawaks-

teggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preeſter: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja ſinnu waimuga.

Diakon: Kummardage omma pead Jſſanda ette.

Lauljad: Sinnu ette oh Jſſand.

Preeſter loeb taſſa ſedda palwet:

Palwe.

Pöra omma kõrw meie poole ja kule meid, oh Jſſand, kes Sa ennaſt Jordani jões ristida laſkſid, ja weed pühhitſeſid, ja õnnista meid kõiki, kes meie omma kaela kummardades omma ſullaſe ſeiſuſt üllestunnistame, ja te meid kõlblikkuks ſelle wee oſſawõtmiſſe läbbi Sinnu pühhitſusſeſt täidetud ſaada; ja ſagu ta meile, oh Jſſand, hinge ja ihhu terwiſeks.

Walju heälega: Seſt Sinna olled meie pühhitſus ja Sulle, ühhes Sinnu algmatta Jſſa, ja Sinnu kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, tännu ja kummardamiſt; nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis wõttab preeſter kalli risti kätte ja õnnistab wet kolm-

korda, tedda ristiwisil püsti wee sisse wajutades ja ülles tõstes, ja sedda tropari lauldes, 1sel wisil, 3 korda:

Lunnasta, oh Issand, omma rahwast ja õnnista omma pärrisossa: anna wõitu meie õiget usku Keisrile N. N. temma waenlaste ülle, ja hoia omma ristiga omma koggudust.

Pärrast sedda lauldakse sesinnane tropar, 2sel wisil:

Arwa meid omma andide wäärt, oh Jummalasünnitaja Neitsi, ja ärra waata mitte meie pattude peale, oh puhhas, ja anna meile terwist, kes meie ussuga sinnu õnnistamist wastuwõttame.

Pärrast sedda annab preester kalli ristile suud, nõnda sammuti ka kõik rahwas, kelle peale preester pühha wet ripputab; peale sedda kastab ta sellega altarit ja kõik kirikut; agga rahwas laulwad sedda tropari, 4mal wisil:

Oh pühhad kassupüidmatta mehhed, kelle käe se arstimisse hallikas on, teie annate terwist kõigile, kes sedda palluwad, sest teile kinkis sedda armu meie Lunnastaja, se ikka jooksja hallikas. Teile ütleb Issand, kui Apostlitte abbimeestele: waata, ma ollen teile melewalda annud rojaste waimude ülle, et teie neid peate wäljaajama, ja kõik tõbbe ja kõik wigga parrandama. Teie, kes temma käskude järrele õiete ellasite, saite sedda ilma ja annate ka ilma, ning parrandatte meie hinge ja ihhu tõbbed.

Waata mahha omma sullaste palwete peale, oh Kõigepuhtam, ja hoia eemal meist kõik hirmsad meie peale kippumised, ja aja meilt ärra kõik kurbtused; sest Sinna üksi olled meie kindel ja ustaw tuggi, ja Sinna olled meile eestkostjaks sanud. Ärra lasse meid mitte häbbi sisse saada, kui meie Sind, oh Wallitseja, appi hüiame. Rutta nende eest palluma, kes ussuga So poole hüidwad: Olle rõmus, oh Wallitseja, sa kõikide abbi, rõõm ja warju paik, ning meie hingede ärrapeästminne.

Oh Wallitseja, wõtta wastu omma sullaste palwet, ja peästa meid ärra kõigest kurbtusest ja häddast.

Pärrast wee ripputamisse lõppetust loeb diakon sedda ekteniat:

Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure heldusse pärrast, meie pallume Sind, kule meid ja heida armu.

Lauljad: Issand, heida armu (3 korda).

Diakon: Meie pallume weel, et sesinnane lin (eht kihhelkond) ja se pühha tempel ning ka kõik linnad ja maakohhad saaksid hoitud nälja, katku maawärrisemisse, weeupputusse, tullekahju, mõega terra, wõera rahwa pealetullemisse ja issekeskisse sõa eest; et meie hea ja innimessearmastaja Jum=

mal ikka meie wastu armulinne olleks, ja kõik wihha meie pealt ärrapöraks, mis wäärt meie olleme, ja meid ärrapeästaks sest õigest nuhtlusest, mis meie peale on tullemas, ja armu meie peale heidaks.

Lauljad: Issand, heida armu (40 korda).

Preester walju heälega: Kule meid, oh Jummal, meie Lunnastaja, Sinna kõige maailma otsade ja ka wiimse merre äre lootus, ja olle meile armulinne, oh Issand, olle meile armulinne meie pattuste wastu, ja heida armu meie peale; sest Sinna olled armulinne ja innimessearmastaja Jummal, ja Sulle, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja sinnu waimuga.

Diakon: Kummardagem ommad pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Preester loeb sedda palwet walju heälega:

Oh rohkest helde Wallitseja, Issand Jesus Kristus, meie Jummal, wõtta armulikkult meie palwet wastu meie kõigepuhtama Wallitseja, Jummalasünnitaja ja ikka-Neitsi

Maria palwete pärrast, se kalli ja ellawaksteggewa risti wäe läbbi, ausa, taewa ilmihhuta wäggede, se ausa ja kuulsa Prohweti, Eelkäija ja Ristija Joannesse, pühha, kuulsa ja kõigist kidetud Apostlitte, pühha, austud ja wahwast wõitlejatte Martritte, meie wagga ja Jummalakartlikku issade, meie pühha issade, suurte üllemapiiskopide ja kõige maailma õppetajatte Wasiliusse se sure, Grigoriusse, se Jummala sõnna õppetaja ja Joannesse Krisostomusse, meie pühha issa Likia maa Mira linna üllema piiskopi ja immeteuteggija Nikolai, meie pühha issade, kõige Wennemaa immeteuteggijatte Peetri, Aleksei, Jona ja Wilippi, pühha ja õiglaste Issanda eeswannematte Jojakimi ja Anna, ja pühha N., (kelle nimme tempel kannab) ja kõige So pühha innimeste palwete pärrast, anna meile andeks meie pattud, katta meid omma tibade warjuga, aja meist eemale igga waenlast ja wastast, anna meile rahhulist ellu, oh Issand, heida armu meie ja kõige So maailma peale ja lunnasta meie hinged, kui hea ja innimesearmastaja.

Lauljad: Amen.

Ja siis lõppetusse sõnnad.

24. Õhtune Jummalateenistus Kolmainu Jummala pühhal ehk Nelli pühhil.

Preester: Kidetud olgu meie Jummal . . .

Luggeja loeb: Amen. Tulge, kummardagem meie Kunninga . . . ja 103 Taweti laulu: Kida, mo hing, Issandat . . .

Siis se suur ektenia: Pallugem rahhu sees Issandat.

Pallugem Issandat, et Ta meile rahhu annaks üllewelt . . .

Pallugem Issandat, et Ta kõige mailmale rahhu sadaks . . .

Pallugem Issandat selle pühha templi . . .

Pallugem Issandat se pühha Wallitseja Sünodi . . .

Pallugem Issandat meie õiget usku wagga Issewallitseja . . .

Pallugem Issandat, et Ta Neid aitaks . . .

Pallugem Issandat selle linna (ehk kihhelkonna) . . .

Pallugem Issandat, et Ta heat ja terwet tule õhku . . .

Pallugem Issandat nende eest, kes teel on . .

Pallugem Issandat selle rahwa eest, kes siin on ja pühha Waimu armu ootwad.

Pallugem Issandat nende eest, kes nüid Jummala ees ommad süddamed ja põlwed kummardawad.

Pallugem Issandat, et Ta meile abbi annaks Temma mele järrele ellada.

Pallugem Issandat, et Ta omma rikkast heldust meile mahhasadaks.

Pallugem Issandat, et Ta meie põlwede kummardamist kui ühte maggusat suitsetamisse rohtu wastu wõttaks.

Pallugem Issandat kõige nende eest, kes Temmalt abbi nõudwad.

Pallugem Issandat, et Ta meid ärrapeästaks kõigest kurbtusest . . .

Aita, peästa . . .

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat . . .

Preester: Sest Sinnu, se Issa, ja Poja, ja se pühha Waimu pärralt on kõik au, kitus, . . .

Pärrast: „Issand, ma hüian" wõttame 6 salmi ja laulame need stihirad, 4mal wisil: Tänna näggid kõik rahwas sedda kõigeausamat asja Taweti linnas, kui pühha Waim tulle keelte näul mahha tulli, kuida sest se Jummalast juhhatud Lukas juttus-

tab. Ta ütles nönda: kui Kristusse jüngrid ühhes kous ollid, töusis äkkitselt kohhiseminne, et otse kui kange tuul olleks puhhunud, ja täitis sedda kodda, kus nad istsid; ja köik hakkasid rääkima wöeraid keeli, ja immelikku pühha Kolmainu Jummala kässu seädussi. (2 korda).

Pühha Waim olli ikka, on ja saab ka ikka ollema, Temmal ei olle algmist, egga otsa, ja saab ikka Issa ja Pojaga ühtlassi austud, ja ühheks arwatud; Temma on se ellu, ja ellu andja; se walgus, ja walgusse andja; se ainus hea ja headusse hallikas; Temma läbbi tunnukse Issa ja austakse Poega, ja köigist tunnistakse üks ainus wäggi, üks ainus aukörgus ja üks pühha Kolmainu Jummala kummardaminne. (2 korda).

Pühha Waim on walgus, ja ellu, ja ellaw waimulik hallikas, tarkusse Waim, mõistusse Waim; Temma on hea, õige, mõistlik, juhhataja, ja pattude ärrakustutaja Waim; Temma on Jummal, ja teeb Jummalikkuks; Temma on tulli, ja lähhäb tulleſt wälja, Ta rägib ja teeb wäggewad teud ja jäggab wälja armu annid; Temma läbbi said kronitud köik Prohwetid ja Jummalikkud Apostlid ja Martrid. Se on

imme kuulda, se on imme nähha, et Ta kui tulli ennast jäggab armu andideks.

Au olgu Issale . . . 6mal wisil.

Taewane kunningas, Sa tröösija, Sa tõe Waim, kes Sa iggas paikas olled, ja kõik täidad, Sinna se headuste hallikas ja ellu andja, tulle ja ella meie sees, ja puhhasta meid kõigest rojusest, ja peästa meie hinged, oh Armulinne.

Siis altari minneminne.

Prokimen, 7mal wisil: Kes on ni suur Jummal, kui meie Jummal? Sinna olled se Jummal, kes immet teeb.

1 salm: Sinna olled omma tuggewust rahwa seas teäda annud.

2 salm: Ma tulletan Issanda teud meele, sest ma tahhan meele tulletada So immeasjad, mis wannast sündinud.

3 salm: Ja minna ütlesin: nüid hakkan ma, selle kõigekõrgema parrem käsi on sedda teist wiisi teinud.

Siis jälle: Kes on ni suur Jummal . . .

Diakon: Pallugem weel ja weel Issandat, põlwi kummardades.

Lauljad: Issand heida armu. (3 korda).

Nüid heitwad ennast köik põlweli mahha, ja preester pallub walju heälega altaris seistes ja ennast rahwa poole pöördes.

Oh puhhas, laitmatta, algmatta, näggematta, ärramõistmatta, muudmatta, köigewäggewam, ärraarwamatta, otsatu ja köige heldem Jssand! Sinna ainus olled iggawenne ja ellad liggisamatta walgusses, Sinna olled lonud taewa ja maa ja merre ja köik lomad, mis nende sees on; Sa täidad palwed enne kui Sind pallutakse. Sind, oh innimessearmastaja Jssand, pallume meie, ja Sind hüiame meie appi, Sa meie Jssanda ja Jummala ja meie Lunnastaja Jesusse Kristusse Jssa, Selle Jssa, kes meie innimeste pärrast ja meie lunnastamisse pärrast on mahha tulnud taewast ja lihha sisse sanud se pühha Waimu ja ikka-Neitsi ja ausa Jummalasünnitaja Maria läbbi; Kes essiotsa sõnna läbbi õppetas, et Ta õnnisteggija on, ja pärrast sedda ka teu läbbi ülles tunnistas, kui ta sedda õnsakstegge-wat surma wallu kannatas, ja meile, Sinnu alwa, pattuse ja kõlbmatta sullastele julgust andis pead ja põlwi kummardades issenneste pattude ja rahwa rummalusse eest palwed tehha. Oh rohkest helde ja Innimessearmastaja, wõtta meid kuulda sel päwal, kui meie Sind appi hüi-ame, agga isseärranis selsinnatsel wiekümnemal

päwal, millal meie Issand Jesus Kristus, pärrast sedda kui Ta ülles taewa läks ja Sinnu se Jummala Issa parremale käele istus, omma pühha jüngrittele ja Apostlittele pühha Waimu läkkitas, kes igga ühhe peale nende seast ennast mahha laskis, ja nemmad said kõik täis temma põhjatu armu ja hakkasid wõeril keelil Sinnu suurtest teggudest kuulutama ja prohweti wisil räkima. Sepärrast pallume meie Sind ka nüid wõtta meid kuulda ja mõtle meie alwade ja hukkamõistetud lomade peale ja peästa meie hinged wangi põlwest Sinnu hallastusse pärrast, mis meie eest seisab. Wõtta meid wastu, kes meie Sinnu ette mahha langeme ja hüiame: meie olleme pattu teinud! Sinnu peale lodame meie sest sadik, kui meie emma ihhusse saime, ja sest sadik, kui meie ilmale tullime, olled Sinna meie Jummal. Agga et meie päwad on tühjusses mööda läinud, olleme meie Sinnu abbist ilma jänud, ja ei wõi miski läbbi ennast wabbandada, agga siiski Sinnu armu peale lootes, hüiame meie: ärra mõtle mitte meie nore ea teadmatta pattude peale, ja puhhasta meid meie sallaja pattudest; ärra heida meid mitte ärra wannal eal, ja kui meie rammu otsa lõppeb, siis ärra jätta meid

mitte mahha. Enne kui meie jälle mulda lähme, te meid kölblikkuks Sinnu poole ümberpöörda, ja wõtta meid armu ja hallastussega wastu: Kalu ülles meie ülleastmisséd omma heldussega ja panne meie hulga pattude wastu omma hallastusse rohkust. Waata üllewelt ommast pühhast paigast, oh Issand, selle Sinnu rahwa peale, kes siin seiswad ja rikkast heldust Sinnu käest lootwad. Tulle meid katsma omma armuga, peästa meid ärra kurrati melewallast; kinnita meie ellu omma pühha ja Jummalikku käskudega; panne omma rahwa juure ühte ustawat kaitsjat Inglit; korja kõiki omma kunningriiki kokku; anna andeks kõigile neile, kes Sinnu peale lootwad; anna neile ja meile kõik pattud andeks; puhhasta meid omma pühha Waimu wäe läbbi; te tühjaks kõik meie wastu pöördud waenlaste kawwalad nõud.

Siis lisab ta weel juure selle palwe:

Kidetud olled Sinna, Issand, kõigewäggewam Wallitseja, kes Sa päwa walgustad päikesse walgussega ja ööd tulle walgusse läbbi walgeks teed, kes Sa sedda pääwa lasksid mööda minna ja öö liggi jõuda; wõtta kuulda meie ja kõige Sinnu rahwa palwet; anna meile kõigile andeks

köik melega ja koggematta tehtud pattud; wõtta wastu meie õhtu palwed, ja sada omma pärrisossa peale mahha omma rohket armu ja hallastust; piira ommad pühhad Inglid meie ümber; ehhita meid omma õigusse sõariistadega; kinnita meid omma tõega; hoia meid omma wäega, peästa meid ärra köigist waenlasse wõrkudest ja temma kurjast nõudest. Anna meile ka, et se tännane õhtu ja tullew öö ja ka köik meie ellu päwad õnnelikkud, pühhad, rahhulikkud, ilmapattuta, pahhandamatta ja ilma tühja peale mõtlematta ollekfid: se pühha Jummalasünnitaja ja köikide Pühhade palwete pärrast, kes algmisest Sinnu mele pärrast on ellanud.

Diakon: Aita, peästa . . .

Meie köigepühhamat, köigepuhtamat . . .

Preester: Sest Sinna olled se, kes meie peale armu heidab ja meid lunnastab, oh Issand, meie Jummal, ja Sulle, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon ütleb: Üttelgem köik köigest ommast hingest ja köigest ommast melest, üttelgem

Lauljad: Issand heida armu.

Oh Issand, kõige üllespiddaja, meie wannematte Jummal; meie pallume Sind, kule meid ja heida armu.

Lauljad; Issand heida armu.

Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure heldusse pärrast, meie pallume Sind, kule meid ja heida armu.

Lauljad: Issand heida armu. (3 korda).

Meie pallume weel omma õiget usku wagga Issewallitseja, se Sure Herra, kõige Wenne rigi Keisri Aleksandri Aleksandrowitschi eest, et Issand Temmale annaks wägge, wõitu, pitka igga, rahhulikku wallitsust, terwist ja lunnastust, ja et Issand meie Jummal Tedda isseärranis kõikis asjus juhhataks ja aitaks ja igga waenlast ja wastast temma jalge alla heidaks.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Meie pallume weel Temma Abbikasa, se õiget usku wagga Keisri Proua Maria Feodorowna eest.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Meie pallume weel Temma Aujärjepärrija, se õiget usku Herra Tsesarewitschi ja Sure Würsti Nikolai Aleksandrowitschi ja kõige Keiserlikku Sugguwõssa eest.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Meie pallume weel se pühha Wallitseja Sünodi ja meie N. linna piiskopi N. ja kõige meie wendade eest Kristusse sees.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Meie pallume weel kõige nende Kristusse armastaja sõa wäe eest.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Meie pallume weel selle pühha templi õnsa ja iggawesse mällestusse wäärt ehhitajatte eest.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Meie pallume weel nende Jummala sullastele, selle pühha kirriku kihhelkonna rahwale armu, ellu, rahhu, terwist, lunnastust, armulikku katsmatullemist ja nende pattude andeksandmist ja mahhakustutamist.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Meie pallume weel nende eest, kes selle pühha ja ausa templile kassu ja head tewad, temmas waewa näewad ja laulwad, ja siin eesseiswa rahwa eest, kes Sinnu käest suurt ja rikkast armu ootwad.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Preester: Sest Sinna olled armulinne ja innimesearmastaja Jummal, ja Sulle, se Issa ja

Poja ja pühha Waimule, anname meie au nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Pallugem weel ja weel Issandat põlwi kummardades.

Preester loeb sedda palwet:

Oh Issand Jesus Kristus, meie Jummal! Sinna andsid innimestele omma rahhu ja kõige-pühhamat Waimu armu annet weel siis, kui Sa ühhes meiega maa peal ellasid ja ikka annad sedda uskjattele iggawesseks pärrandusseks; agga selsinnatsel tännasel päwal saatsid Sa nähtawal wisil sedda armu omma jüngrittele ja Apostlittele ja kinnitasid nende huled tulle keelte läbbi; sel wisil saime meie, kõik innimeste suggu, Jummala tundmist iggaüks enneste keelemurde peal omma kõrwadega kuulda ja, Waimu walgussega walgustud, sest eksitussest kui pimmedussest ärra peästetud, ja nende nähtawa ja tulle keelte wäljajäggamisse läbbi immel wisil õppetud, Sinnu sisse uskuma, ja Sind Jummalat Issa ja pühha Waimuga ühhe Jummalikku ollemisse, wäe ja melewalla sees kiitma. Agga Sinna, se Issa paistus ja Temma ollemisse ja lomu muudmatta näggu, tarkusse ja armu hallikas, te ka minnu pattusse huled lahti ja õppeta mind

mis ja kuida wisi ma pean palluma; sest Sinna tunned mo suurt pattude hulka, agga Sinnu heldus saab wõimust selle ärraarwamatta hulga ülle. Waata, hirmuga seisan ma Sinnu ees, omma hinge meleärraheitmist Sinnu hallastusse süggawusse sisse heites. Juhhata mo ellu, kes sa ühhe sõnna läbbi igga looma ärraräkimatta tarkussega juhhatud; Sinna, nende tassane warjupaik, kes tormist sawad aetud, näita mulle sedda teed, mis ma pean käima. Anna mo mõttetele omma tarkusse waimu; walgusta mo rummalust mõistusse waimuga; warja mo teggude ülle omma kartusse waimuga, uenda mo sees ühte õiget waimu, ja kinnita mo ekstwad meelt omma juhhataja waimuga, et ma igga pääw Sinnu heast Waimust selle poole juhhatud, mis hea on, wõiksin Sinnu käsud täita ja ikka Sinnu ausa tullemisse peale mõttelda, millal Sa tulled wastust nõudma meie teggude ülle. Ärra lasse mind mitte selle maailma kaduwatte headuste külge kinni jääda, waid kinnita mind, et ma tullewat warrandust püiaks korjata. Sest Sinna ütlesid, oh Issand, et kui keegi ial Sinnu nimmel middagi pallub, siis saab ta sedda keelmatta selle Sinnuga ühhes iggawesse

Jummala ja Issa käest; sepärrast pallun minna, pattune, Sinnu heldust, sel Sinnu pühha Waimu mahhatullemisse päwal: mis ma palluſin, sedda anna mulle mo õnnistusseks. Jah, Issand, Sinna se kõige hea andide rikkas ja hea jäggaja, kes Sa rohkest annad sedda, mis meie pallume; Sinna olled hallastaja ja armulinne, kes ilma pattuta meie lihhast on ossa wõtnud, ja waatad armulikkult nende peale, kes ommad põlwed Sinnu ees kummardawad, ja olled ka meie pattude eest ärraleppitamisseks sanud; et anna siis, oh Issand, ka Sa rahwale omma armu; wõtta meid kuulda ommast pühhast taewast, pühhitse meid omma ärrapeästja parrema käe wäega; panne meid warjule omma tiibade warju alla; ärra põlga mitte ärra omma kätte tööd. Sinnu wastu ükspäinis olleme meie pattu teinud, agga Sind ainust tenime meie ka; meie ei mõista mitte ühhe wõera Jummala ette kummardada, egga ommad käed teise wõera Jummala poole wälja lautada, oh Issand. Anna meile andeks meie ülleastmised, ja wõtta meie põlwede kummardamist wastu, ja sirruta meie kõigile omma abbi kät wälja. Wõtta kõikide palwet wastu, et ta kui üks armas suitsetamisse rohhi Sinnu aujärje ees So mele pärrast olleks.

Se palwe saab weel jure lisatud:

Oh Issand, Issand, kes Sa meid ärrapeästad igga nole eest, mis päwa ajal lendab, peästa meid ärra ka igga kurja eest, mis mustas pimmedas juhtub. Wõtta wastu tedda õhtuohwrit, meie kätte üllestõstmist, te meid kõlblikkuks ka tullewat öö-aega ilmalaitmatta ja kurjast kiusamatta mööda saata, ja peästa meid ärra iggast süddame waewast ja kartussest, mis meile kurratist tulleb. Anna meie hingedele pattu kahhetsemisse meelt, ja meie mõttele kartust selle läbbikatsumisse ülle Sinnu hirmsa ja õige kohtu järje ees. Lõ meie lihha Sinnu hirmu külge kinni ja surreta ärra meie lihha meelt, et meie rahhulikkus unnes wõiksime walgustud saada, Sinnu kohtu seädust mõttes nähhes. Sada meilt eemalle kõik kõlwatumad mõtted ja kõik kurjad himmud. Ärrata meid ülles palwe ajal, et meie saaksime kinnitud uskus ja Sinnu käskude täitmisses ikka ennam ja ennam eddasi jõuaksime.

Diakon: Aita, peästa . . .

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat . . .

Preester: Sinnu ainusündinud Poja hea mele ja heldusse läbbi, kellega Sinna ühtlassi kidetud

olled ühhes Sinnu kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimuga nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Pärrast jedda: Issand, aita meid se öhtu pattudest ennast hoida . . .

Diakon: Pallugem weel ja weel Issandat, pölwi kummardades.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Preester loeb jedda palwet.

Oh iggaweste jookjew ellu ja walgusse hallikas, Sa nisamma iggawenne kui Issa looja wäggi! Sinna olled innimeste ärralunnastamisse töö hästi täitnud, oh Kristus Jummal; Sinna murdsid katki surma lahtipeäftmatta ahhelad ja põrgu pomid, ja tallasid mahha kurja waimude hulka; Sinna töid Isse ennast ühheks ilmalaitmatta tappaohwriks meie eest, ja andsid ohwriks omma puhhast ihhu, kelle külge ükski pat ei wõinud puutuda, egga temma liggi tulla, ja kinkisid selle hirmsa ja ärraräkimatta preestrilikku töö läbbi meile iggawest ellu. Sinna läksid alla põrgu, raiusid mahha need iggawessed raud pommid ja näitasid wäljaminnemisse teed neile, kes süggawas pimmedusses istusid, agga jedda alg-

missest kurja süggawusse maddu wõtsid wangi Jummalikku tarkusse läbbi, ja pannid temma pimmedusse ahhelattesse põrguhauda ja kustutamatta tulles, selle kõigesüggawama pimmedusse sisse Omma otsata wäe tuggewusse läbbi. Oh kõigeüllem Issa tarkus, kes Sa neile, kellele liiga tehhakse, kui suur abbimees ilmusid, ja neile, kes pimmedusses istsid ja surma warju maal ellasid, walgust lasksid paista; Sinna iggawesse au Issand ja se kõigekõrgema Issa armas Poeg, iggawenne walgus iggawessest walgussest, õigusse päike, kule meid, kes meie Sind pallume, ja sada hingamist omma sullaste hingedele, meie issade ja wendadele, kes enne meid on maggama läinud ja kõigile meie lihhalikku suggulastele, ja kõigile neile, kes meiega ühte usku on, kelle mällestust meie tänna pühhitseme: Sest Sinnul on melewald kõige asjade üle, ja Sinnu käes on kõik maailma otsad. Oh Issand, kõige üllespiddaja, Sa wannematte Jummal ja hallastusse Issand, kõige surrelikku ja surrematta suguarrude ja kõige innimeste laste Looja, kes sündiwad ja jälle ärrakadduwad, kes ellawad ja surrewad, kes siin on ollemas, ja teise ilma ärrasadetakse; kes Sa ellawatte ellu aastad mõdad ja surma aega

seädad, alla surmariiki wiid ja jälle seält üllestood, nödrusses kinniseud ja wäes lahti peästad, ollewad asjad hästi tallitad ja tullewad asjad kassulikkult seädad, kes sa neid, kes surma astlaga on hawatud, üllestõusmisse lootusse läbbi römustad; Sinna kõikide Issand, meie ärrapeästja Jummal, Sinna kõige maailma otsade ja ka wiimse merre äre lootus, kes Sa ka selsinnatsel wiimsel ja surel ning õnnistusseseatjal Wiekümnemal päwal meile selle pühha, ja ühhelomulisse ja nisamma iggawesse ja jäggamatta ja ärraseggamatta Kolmainu Jummala sallaja asja awwalikkuks teggid, ja Sinnu pühha ja ellawaksteggewat Waimu tulle keelde näul omma Apostlitte peäle wälja wallasid, ja neid meie pühha ussu römu sõnnumetojaiks teggid, ja selle tõssise Jummala sõnna õppetusse tunnistajaiks ja kulutajaiks seädsid; kes Sa ka selsinnatsel surel ja õnnistusse saatjail Pühhil ärraleppitamisse palwed nende eest, kes surmariikis kinnipetakse, hea melega wastu wõttad ja meile sedda suurt lootust annad, et meie neile, kes seäl omma raske murre sees sawad kinnipeetud, kergitust ja jahhutamist Sinnu käest wõime saada: Kule meid omma allandlikku sullasid, kes Sind pal-

lume, ja anna hingamist neile omma sullastele kes enne meid on maggama läinud, ja assuta neid ühhe walge kohha, nore rohhu maade ja rahhukikku paiga peal, kust köik wallu, köik kurbtus ja köik öhkaminne on ärrapöggenenud; wii nende waimud öigette majade sisse ja lasse neid rahhu ja kergitust leida; sest surnud ei kida Sind mitte, oh Issand, ei ka need julge Sind mitte üllestunnistada, kes alla põrgu hauda on läinud, agga meie, kes ellame, kidame sind ja pallume ning tome Sulle ärraleppitamisse palwed ja ohwrid nende hingede eest.

Lissatakse ka se palwe:

Oh suur ja iggawenne, pühha ja innimesse-armastaja Jummal, kes Sa meid olled kölblikkuks teinud selsinnatsel tunnil Sinnu liggisamatta sure au ees seista, et Sinnu immetegudest laulda, ja neid kita; puhhasta meid Sinnu kölwatumaid sullasid ja anna meile sedda armu, et meie röhhutud süddamega ja ilma hoopleматta sulle wöiksime sedda köigepühhamat laulu laulda ja tännada Sinnu suurte heateggemiste eest, mis Sa meile olled teinud ja ikka weel peale meile teed. Mötle, oh Issand, meie nöd-russe peale, ja ärra lasse meid mitte hukka minna

meie üllekohtuste teggudega, olle armulinne meie nõdrade wastu, et meie pattu pimmedusseſt ärra põggenedes, wõikſime õigusse walgusſel käia, ja, ennaſt walgusse ſõariistadega ehhitades, ärra=peäſekſime iggaſt kurrati kawwalaſt nõuſt, ja Sind ſedda ainuſt tõsſiſt ja innimesſearmastajat Jummalat kõige asjade eeſt julgusſega kidakſime. Seſt Sinnu lomade aeglik ſurm, nõndaſammuti ka pärraſt ſedda jälle nende üllendaminne ja iggawenne rahhu on tõeſt ja kõige tõe poleſt Sinnu ſuur ſallaja aſſi, oh Jſſand ja kõikide Looja. Meie tänname Sind kõige asjade eeſt: meie maailma ſisſetullemisſe eeſt ja meie wälja=minnemisſe eeſt, ka ſelle üllestõusmisſe ja hukka=minnematta ellu lootusſe pärraſt, mis meie Sinnu tõsſiſe tõotamisſe järrele Sinnu teiſe tullemisſe ajal kätte ſaame. Seſt Sinna olled esſimenne ſurnutteſt üllestõusnud ja õige ja innimestearmastaja kohtumõiſtja ja kättetaſſuja Wallitſeja ja Jſſand neile, kes on ellanud. Sinna wõtſid ſure armastusſe pärraſt meie lih=haſt ja werreſt ja meie möödaminnematta kanna=tamisſeſt oſſa, kui Sa neid hea melega enneſe peale, omma ſüddamelikku hallastusſe pärraſt, wõtſid; ſiis olled Sa ſelles, mis ſees Sinna Jſſe

olled kannatanud ja kiusatud, meile ühheks targaks abbimehheks sanud, kui meie kiusatusse sisse langeme; se läbbi olled Sa ka meid omma õnsa põlwe sisse saatnud. Wõtta siis ka meie pallumissed ja palwed wastu, oh Issand, ja anna rahhu kõikide meie issadele ja emmadele ja lastele, ja wendadele ja õddedele, ja ka mu teiste meie lihhalikku suggulastele ja ka kõigile neile hingedele, kes üllestõusmisse lootusega iggawesse ellu peale meie ees on maggama läinud, ja kirjuta nende waimud ja nimmed ülles elluramatusse, ja assuta neid Abraami, Isaaki ja Jakobi süllesse, ellawatte maa peale, taewa riiki, Edeni rohhu aeda; wii neid kõiki omma walge Inglitte läbbi omma pühha honede sisse, ja ärrata ka meie ihhud ülles, sel päwal, mis Sinna Omma pühha ja tõssiste töotamiste järrele olled seädnud. Sepärrast ep olle se nüid mitte surm Sinnu sullastele, oh Issand, kui meie ommast ihhust wäljalähhäme ja Sinnu, meie Jummala juure tulleme, waid üks paljas ärraminnemine kurbtussest parrema ja rõõmsama asjade juure, rahhu ja rõmu sisse. Ja kui ka meie mingisuggust pattu olleme teinud Sinnu ees, siis olle armuline kui meie, nõnda ka nende

wastu; seest ep olle ühte ainustki, kes puhhas olleks rojusseest, kui ta ka üksainus pääw ilmas ellaks, kui agga Sinna üksi, kes Sa ilma pattuta maa peal ilmusid, meie Issand Jesus Kristus, kelle läbbi meie kõik lodame armu ja pattude andeksandmist saada. Sepärrast wähhenda, unnusta ja anna andeks meile ja neile, kui se hea ja innimessearmastaja Jummal, meie ülleastmisssed, mis meie melega ehk koggematta, teadmissega ehk teadmatta, awwalikkult ja sallaja, mis meie teu, mõtte, sõnna ja kõige omma ellu juhtumiste ja liikumiste sees olleme teinud. Neile, kes meilt enne on ärraläinud, anna wabbadust ja kergitust, agga meid, kes weel siin ellame, õnnista; anna meile ja kõige Sinnu rahwale, õnsat ja rahhulist ellu otsa; näita meile omma armu ja innimessearmastust ülles sel Sinnu hirmsal ja kartusse wäärt teise tullemisse päwal, ja te meid kõlblikkuks Sinnu kunningriiki pärrida.

Siis lisfatakse se palwe:

Oh suur ja kõigekõrgem Jummal! Sinna üksi ei surre ärra ja ellad ühhes walgusses, kuhhu ükski ei saa, Sinna olled kõik lomad targaste lonud ja wahhet teinud walgusse ja pim-

medusse wahhele, ja olled päikest pannud wallitsusseks päwa ajal, agga kuud ja tähhed wallitsusseks ööse; Sinna olled meid pattusid kõlblikkuks teinud sel tännasel päwal tännuga Sinnu palle ette astuda, ja Sulle sedda õhtu palwet tuua: oh innimessearmastaja Issand, walmista Isse meie palwet kui suitsetamisse rohtu ennesse ees, ja wõtta sedda wastu, kui ühte maguſat haisu; anna meile, et sesinnane õhtu=aeg ja se tullew öö rahhu sees mööda lähhäksid; ehhita meid walgusse sõa riistadega; hoia meid kõige öö hirmu ja igga õnnetusse eest, mis öö pimmedusses juhtub; hoia sedda und, mis Sa meile meie rahhulisseks puhkamisseks olled annud, et ükski kurrati tühhi kiusaminne sedda ei rikkuks. Te sedda, oh kõikide Issand ja headuste andja, et meie ka omma woodide peal omma pattude ülle nuttaksime ja ööse Sinnu kõigepühhamat nimme mele tulletaksime ja, Sinnu käsſuõppetusse järrelemõtlemisse läbbi walgustud, süddame rõmuga Sinnu headusse kiitussele ülleskõusekſime, ja Sinnu heldusse ees pallumisſi ning palwid teeksime meie enneste ja kõige So rahwa pattude eest; tulle meid katsma omma armuga se kõigepühhama Jummalasünnitaja palwete pärrast.

Diakon: Aita, peästa, hallasta ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Lauljad: Issand, heida armu.

Diakon: Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat...

Preester: Sest Sinna olled hingede ja ihhude rahhu, ja Sulle se Issa, ja Poja, ja pühha waimule anname meie au; nüid ja ikka, ja iggaweste.

Diakon: Täitkem omma õhtu palwet Issanda ees . . .

Aita, peästa, hallasta . . .

Pallugem Issandalt ühte wagga, pühha...

Pallugem Issandalt ühte rahhu Inglit . . .

Pallugem Issandalt meie pattude ja eksimiste andeksandmist . . .

Pallugem Issandalt sedda, mis meie hingedele hea . . .

Pallugem Issandalt, et meie omma eddespiddist ellu aega . . .

Pallugem ennestele ühte kristlikku, ilma walluta . . .

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat . . .

Preester: Sest Sinna olled hea ja innimesearmastaja Jummal . . .

Preester: Rahhu olgu kõikidega.

Diakon: Kummardage omma pead Issanda ette.

Preester loeb tassase heälega sedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal, kes Sa ommad taewad mahhakäänsid ja mahha tullid innimesse suggu lunnastama . . . (waata iggapäwases õhtuteenistusses).

Pärrast sedda lauldakse need salmidega stihirad, 3mal wisil.

Nüid on need keeled kõikidele märgiks ilmunud; sest Juda rahwas, kellest Kristus lihha pooleşt on sündinud, on omma uskmatta süddame pärrast Jummalikku armu ärrakautanud, ja meie, kes pagganatte suggust sündinud olleme, Jummalikku walgusse wäärt arwatud, ja jüngritte sõnnade läbbi kinnitud, kes Jummala, se kõikide heateggija, sured asjad kulutasid: pühhast Waimust uskus kinnitud, kummardagem ühhes nendega ommad süddamed ja põlwed meie hingede Lunnastaja ette.

Salm: Lo mulle, oh Jummal, üks puhhas südda, ja uenda mo sees kindlat waimu.

Nüid on se tröösţja Waim kõige lihha peale wälja wallatud; sest Apostlitteşt algades, on Ta nende läbbi ka uskjattele omma armu wälja jägganud, ja näitab omma wäggewat mahhatullemist tulle keelte näol, ja annab jüngrittele keeltemõistmist, et naad Jummalat kidaksid ja austaksid; sepärrast pühhast Waimust walgustud

ja uskus kinnitud, pallugem, et meie hinged lunnastud saaksid.

Au olgu Issale, ja Pojale, ja pühha Waimule; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Tulge innimessed, kummardagem sedda Kolmainust Jummalat, Poega Issas ühhes pühha Waimuga; sest Issa sünnitas enne kõiki aegu Poega, kes Temmaga ühhes iggawenne ja ühheaulinne on. Ka pühha Waim olli Issas ühhes Pojaga austud; üksainus Wäggi, üksainus Olleminne, üksainus Jummal. Tedda kummardades, hüiame kõik: pühha Jummal, kes Sa Poja läbbi kõik lonud olled pühha Waimu abbiga; pühha Wäggew, kelle läbbi meie Issa tundma saime, ja kelle läbbi pühha Waim maailma tulli; pühha Iggawenne, Sa trööstja Waim, kes Sa Issast wälja lähhäd, ja Pojas hingad; Sa pühha Kolmainus Jummal, au olgu Sulle.

Pärrast sedda loeb luggeja:

Issand, nüid lassed Sinna omma sullast rahhus ärraminna . . .

Pühha Jummal, pühha Wäggew . . . Pühha Kolmainus . . . Meie Issa, kes Sa olled taewas . . .

Siis tropar: Sa olled austud, oh Kristus Jummal . . .

Preester: Oh kõigepühham Jummalaſünnitaja; peästa meid.

Lauljad: Kes Sa üllem olled kui Kerubid.

Preester: Au olgu Sulle, Kristus Jummal, Sa meie lootus, au olgu Sulle.

Lauljad: Au olgu Jſſale . . . nüid ja ikka... Jſſand heida armu (3 korda). Õnnista!

Preester: Kristus, meie tõſſine Jummal, kes omma Jſſa Jummalikku ſülleſt ennaſt allandas, taewaſt mahha tulli, kõik meie lomuſt enneſe peale wõttis ja Tedda Jummalikkuks teggi, ja pärraſt ſedda jälle ülles taewa läks ja Jummala ſe Jſſa parremale käele istus, ja ſedda Jummalikku ja pühha, ühhelomuliſt, niſamma wäggewat, auliſt ja iggaweſt Waimu omma pühha jüngritte ja Apoſtlitte peale mahhaläkkitas, ja Selle läbbi neid, ja nende läbbi kõik maailma walgustas, heidku armu meie peale omma kõigepuhtama, ilmalaitmatta ja pühha Emma, pühha, auſa ja kidetud Jummalaſõnna kuulutajatte ja pühhaſt Waimuſt täidetud Apoſtlitte ja kõige Pühhade palwete pärraſt, ja lunnastagu meid, ſeſt Temma on hea ja Innimesſearmastaja.

Lauljad: Amen. Eht: Jſſand, heida armu. (3 korda).

25. Palwed mitmesugguste juhtumiste juures.

Roogade õnnistamisse palwe Paasa Pühhal.

Preester: Kidetud olgu meie Jummal . . . Kristus on surnuist üllestõusnud . . . (3 korda).

Pallugem Issandat.

Issand, heida armu.

Waata mahha, oh Issand Jesus Kristus, meie Jummal, selle sinnatse lihha roa peale, ja pühhitse sedda nõnda, kuidas Sa ükskord sedda jäära pühhitsesid, mis usklik Abraam Sulle tõi, ja sedda talle, mis Abel Sulle põlletamisse ohwriks ohwerdas, ja sedda numatud wassikast, kedda Sa tappa käskisid omma ärraeksinud Poja pärrast, kes jälle So juure taggasi tulli, et, nõnda kui temma kõlblikkuks sai Sinnu headust maitsta, ka meie seddasamma maitsekssime, sedda rooga süies, mis Sinnust on pühhitsetud ja õnnistud. Sest Sinna olled se tõssine roog ja kõige headusse andja, ja Sulle, ühhes Sinnu algmatta Issale ja Sinnu kõigepühhama, hea ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Juustu ja munnade õnnistamisse palwe.

Oh Wallitseja Issand, meie Jummal, Sa kõige asjade Looja ja ehhitaja, õnnista seddasinnast juustu ja neidsinnatsid munne, ja hoia meid kõiki Sinnu armus, et meie neid süies, täis saaksime Sinnu armuandidest ja Sinnu ärraräägimatta heldusest; sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on wallitsus, riik, wäggi, ja au; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Sola õnnistamisse palwe.

Oh Jummal meie Lunnastaja, kes Sa prohweti Elisa ajal Jeriko linna tullid, ja pahhad weed sola läbbi terweks teggid, õnnista Isse ka seddasinnast soola, ja te tedda ühheks rõmu ohwriks; sest Sinna olled meie Jummal, ja Sulle se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Wilja seemne õnnistamisse palwe.

Oh Issand, meie Jummal, meie pallume Sind, wõtta needsinnatsed wiljaseemned wastu, mis meie Sinnu kõigepühhama ja kõigerikkama käe läbbi olleme sanud, ja nüid Sinnu silmade

ette tome, sest meie ei julgenud neid mitte selle elluta maa mulla sisse külwada ilma Sinnu käsju meletulletamisseta, oh Wallitseja, mis läbbi Sinna käsid maad rohkeste wilja kaswatada ja külwajale semet kanda ja leiba temmale roaks anda; sepärrast pallume meie Sind ka nüid, oh meie Jummal, wõtta kuulda meid, kes Sind pallume, ja te meile lahti ommad sured ja head ja taewalikkud warrandussed, ja walla wälja meie peale omma tõssise tõotamisse järrele Sinnu õnnistamist, senni kui meie kül saame, ja hoia meilt eemal kõik lomad, mis meie põllu wilja ärrasöwad, ja ka kõik nuhtlust, mis wäärt meie omma pattude pärrast õigusse polest olleme, ja sada kõige omma rahwa peale mahha omma rohket hallastust So ainusündinud Poja armu ja innimessearmastusse pärrast, kellega Sa ühtlassi kidetud olled, ühhes omma kõigepühhama hea ja ellawaksteggewa Waimuga, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Palwe essimesse rehhe peksmisse eel.

Oh Issand, meie Jummal, Sa headuste hallikas, kes Sa omma sure armu ja heldusse pärrast käskisid maad wilja kaswatada, õnnista

ja täida ka seddasinnast rehheallust ja omma sullaste põllud rohke wiljasagiga; täida nende kojad kõigesuggusse hea wiljaga, ja hoia neid kõige nende perrerahwaga igga kiusatusse eest ja walgusta neid Sinnu tundmisses, et nemmad Sinnu melepärrast ellades, kõlblikkuks saaksid Sinnu iggawessi headussi pärrida; sest Sinnu se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmi on kidetud, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Pu wilja õnnistamisse palwe.

Oh Wallitseja Jssand, meie Jummal, kes Sa kõiki käskisid Sinnu omma Sinnu ommast Sinnu ette jõudu mööda tuua, ja neile ommad iggawessed headussed tassumisseks annad, kes Sa lesse naese käest temma andi wastu wõtsid, mis ta omma jõudu mööda Sulle tõi, wõtta ka nüid omma sullase N. käest sedda puuwilja wastu, mis ta seie tõi, ja panne sedda omma iggawesse warrandusse paika, ja anna temmale ka siit ilma headussi rohkeste maitsta, kõik mis temmale kassuks wõib olla. Sest Sinnu se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmi on kidetud ja Sinnu riik austud; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Karja õnnistamisse palwe.

Oh Wallitseja Issand, meie Jummal, kel melewald on kõige lomade üle, meie pallume Sind, ja hüiame Sinnu poole: Õnnista selle Sinnu sullase N. weikste karja, nõnda, kuida Sa peawannema Jakobi karja õnnistasid ja paljuks teggid, ja te neid paljuks ja rammusaks ja lasse neid tuhhandedeks siggida ja hoia neid kurrati wäewalla, wõera rahwa pealetullemisse, ja kõigesuggusse waenlaste kurjusse eest, pahha tule ja surmatõbbede eest; panne ommad pühhad Inglid, kui tuggewat müüri nende ümber, ja hoia neist eemal kõigesuggused haigused, kõik kaddedust ja kiusatust, kõik pahha, mis kurrati läbbi sünnib. Sest Sinnu se Issa ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on riik, ja wäggi, ja au; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Palwe ue maja assutamisse juures.

Oh kõigewäggewam Jummal, kes Sa olled taewad targaste teinud ja maad kindlaste rajanud temma allusse peale, Sa kõige asjade Looja ja Üllesehhitaja, waata mahha omma sullase N. peale, kes Sinnu wäggewa käe abbil ellu maja tahhab ehhitada, kinnita sedda ühhe tuggewa

allusse peal, ja ehhita tedda omma Jummalikku Ewangeliumi sõnna järrele nõnda, et ei tuul egga wessi, egga ükski mu assi temmale ühtegi wigga ei wõiks tehha, ja anna, et sesinnane ehhitamisse töö saaks hästi lõppetud, ja hoia kõiki neid, kes temma sees tahhawad ellada, igga waenlasse kiusamisse eest. Sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on wallitsus, ja riik, ja wäggi, ja au; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Palwe neile, kes uude majasse ellama lähhäwad.

Oh Jummal meie Lunnastaja, kes Sa Sakkeusse kotta läksid, ja temmale ja kõige temma kojale õnnistust andsid: hoia ka nüid Isse neid kes selle maja sees tahhawad ellada, ja meie kõlwatumatte läbbi Sulle palwid ja pallumisi towad, kõige õnnetuste eest, ja õnnista nende ellamist siin paikas ja kaitse nende ellu kiusatusse eest. Sest Sinnu pärralt, ühhes Sinnu algmatta Issa ja Sinnu kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimuga, on kõik kiitus ja kummardaminne; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Palwe ühhe kaewu kaewamisse hakkatusse.

Oh Issand, meie Jummal, Kõigeüllespiddaja, Sa kõigewäggewam, kes Sa kõik asjad lood ja omma tahtmisse järrele neid jälle teiseks teed; kes Sa omma ärraräägimatta ja ärramõistmatta tarkusse läbbi seal teed walmistad, kus sedda ep olle; kes Sa weesoned kaljust wälja saatsid ja omma jännulist rahwast jootsid; Sinna Isse, oh kõikide Issand, wõtta ka nüüd meie, So kõlwatuma sullaste palwet kuulda, ja anna meile wet siin paikas: ühte head wet, mis iggal ajal wõiks pruukida, ja terwe olleks juua; et meie ka selle pärrast Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu kõigepühhamat ja suurt nimme kidaksime; nüüd ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Palwe ühhe ue kaewu ülle.

Oh Issand, Jummal kõigeüllespiddaja, Sa wette Looja, ja kõige asjade ehhitaja, kes Sa kõik asjad lonud olled ja neid jälle teiseks teed: õnnista Isse ka seddasinnast wet, läkkita temma peale mahha omma pühha wägge, kõige

kahju ärraajamisseks, ja anna kõigile, kes sedda wet omma joomisseks ehk pessemisseks wõtwad, terwist hinge ja ihhu pooleſt, ja ärrapeäſtmiſt kõigeſt waewaſt ja haigusſeſt, et ſe wessi kõigile, kes tedda wõtwad ühheks arstimisseks ja lahhutusseks olleks. Seſt Sinnu ſe Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardamine; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Ue laewa õnnistamisse palwe.

Oh Issand, meie wannematte Jummal! Sinna käskisid omma sullaſt Noat maailma lunnastamisse pärraſt ühte kindlat laewa mitmeſt puuſt kokkuſeäda, Sinna, oh kõikide Issand, juhhatasid ka sedda laewa, ja peäſtsid ärra omma wäggewa käega innimesse suggu; hoia nüid Isse, oh Issand, ka seddasinnaſt laewa, ja anna temmale ühte head ja rahhu Inglit, ja neid, kes temmaga tahtwad reisida, hoia kõige õnnetuste eeſt, ja anna neile et nemmad ilma wiggata jälle omma koddu taggasi tulleksid, meie kõigepuhtama Wallitseja, se Jummalasünnitaja ja ikka-Neitsi Maria palwete pärraſt, se kalli ja ellawaksteg-

gewa risti wäe läbbi, ausa, taewa waimulikku Wäggede, pühha ja kuulsa Prohweti, Eelkäija ja Ristija Joannesse, pühha, kuulsa ja kõigist kidetud Apostlitte, pühha N. ja kõige Sinnu pühha innimeste palwete pärrast; sest Sinna olled se, kes kõiki juhhatab ja pühhitseb, oh meie Jummal, ja Sulle se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, tännu ja kummardamist, nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Palwe neile, kes tahtwad teele minna.

Oh Jummal, meie Jummal, Sa tõssine ja ellaw tee, kes Sa omma sullase Josepiga tee peal ollid: wõtta ka nüid, oh Issand, selle omma sullase N—ga käia ja hoia tedda kõigesugguse pahha ja kiusamiste eest, ja anna temmale rahhu ja jõudu, et ta Sinnu käskude järrele ellaks ja õiete ommad asjad tallitaks ja korda sadaks, ja siis ilmalikku ja taewalikku heaga täidetud, jälle taggasi koddu tulleks. Sest Sinnu se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on riik, ja wäggi, ja au; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Wõrkude õnnistamisse palwe.

Oh Issand, Jesus Kristus, meie Jummal, kes Sa wie leiwaga ja kahhe kallaga wiis tuhhat innimest söötsid, ja sest, mis neist ülle jäi, weel mittu korwi täit lasksid kokkukorjada; õnnista Sinna Isse, oh kõigewäggewam Issand, ka needsinnatsed wõrgud, mis siin maas on, meie kõigeennam õnnistud ja austud Wallitseja, se Jummalasünnitaja ja ikka-Neitsi Maria, pühha, austud ja wägga kidetud ja kõige-üllema Apostli Peetrusse palwete pärrast, ja hoia neid, kes rahhuga neist kalladest sõwad (mis nendega pütakse) hinge ja ihhulikku ter-wise sees. Sest Sinna olled kõige headuste andja, ja Sulle, ühhes So algmatta Issale ja So kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Palmipude õnnistamisse palwe.

Oh Issand, meie Jummal, kes Sa Kerubide peal istud ja omma Poja meie Issanda Je-susse Kristusse wägge kinnitasid, et Ta omma ristisurma, mahhamatmisse ja üllestõusmisse

läbbi maailma ärralunnastas, ja kes ka tänna Jerusalemma linna tulli hea melega kannatamist wastu wõtma, ja kelle wastu se rahwas, kes pimmedusses ja surma warjus istsid, palmi puu okstega, mis üllestõusmist tähhendawad, wastu tullid; Sinna Jsse kaitse ja hoia meid, kes meie tännasel Sinnu üllestõusmisse pühha eel, nende wisi järrele, ommas käes paiu puu oksad peame. Et ka meie, nõnda kui sesinnane rahwas ja need lapsed, kes Sulle „Hosianna“ laulsid, omma laulude ja waimulikku laulmiste läbbi wõiksime sedda Sinnu elluandjat üllestõusmist kolmandamal päwal wastu wõtta selleſamma Kristusse Jesusse meie Jsanda sees, kellega Sa ühtlassi kidetud olled ühhes Sinnu kõige-pühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimuga; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.

Lissa.

1. Jummalatenistusse kord kirriku alluse pannemisse ajal ja risti üllesseädmisse juures altari kohtas.

Kui kiwwikirrik saab ehhitud, siis kaewatakse krawid seal kohhal, kus kirriku wundament peab seisma ja walmistakse se tarwis kiwwid ja lubbi ja ühhe neljanurgalisse kiwwi sisse raiutakse rist; agga risti al (kui piiskop ehk temma assemnik sedda tahhab) walmistakse üks koht, kuhhu ühhe pühha innimesse ihhu jauke pannakse niisuggusse pealkirjaga: Sesinnane kirrik on allustud se Jssa ja Poja ja pühha Waimu nimmel (siin nimmetakse sedda Pühha ehk pühha innimest, kelle auks se kirrik ehhitakse) auks ja mällestusseks se Õiget usku wagga Jssewallitseja, meie Sure Keisri Herra N. ja se pühhitsetud Piiskopi N. (temma ja temma linna nimmi) wallitsusse ajal, ja on pandud pühha N. ihhu jauke, maailma algmissest 000 aastal ja Kristusse sündimissest 000 aastal, 0 kuu 0 päwal. (Jlma pühha innimesse ihhu jaukessета ja peälkirjata wõib kirrik allustud saada, agga ilma üllemal nimmetud neljanurgalisse kiwwita mitte). Siis wõetakse üks suur seks walmistud puu rist ja seäl, kus altari laud saab seisma, kaewatakse auk, kuhhu sisse rist saab püsti pandud.

Agga kui puu kirrik saab ehhitud, siis pannakse neljanurgalinne kiwwi altari hommikupoolse seina alla, ja senna kohta, kus altari laud saab seisma, tehhakse üks auk, kuhhu rist püsti pannakse.

Kui nüid kõik walmis on, siis tulleb senna piiskop ehk temma assemnik seält kirikust, mis kõige liggemal on selle kohha jurest, kus uus kirik saab assutud; piiskop, kes kõige omma ammeti rietega on ehhitud, (agga kui se preester on, siis preestri ammeti riides) lähhäb kirikust wälja kõige kiriku teendrittega, temma eel käiwad diakonid suitsetamisse pannidega ja preestrid paaris ristid käes ja laulwad Litania stihirad, selle Pühha auks, kelle mällestusseks kirik saab ehhitud. Kui naad senna kohta on tulnud, pannewad naad seäl walmistud laua peale pühha Ewangeliumi ramatu ja risti, siis wõttab piskop ehk wannem preester suitsetamisje panni kätte ja suitsetab sellega kolmkorda risti wiisi lauda, ja siis hüiab

Diakon: **Õnnista Issand.**

Piiskop ehk wannem preester: **Kidetud olgu meie Jummal, iggal ajal, nüid ja ikka ja iggaweste.**

Lauljad: **Amen. Taewane Kunningas . .**

Piiskop ehk wannem preester seisab sel ajal pühha Ewangeliumi ramatu ees ja suitsetab sedda senni, kunni lauljad sedda laulu lõppetawad, siis lähhäb ta ning suitsetab kõik kirriku wundamenti krawid: algab esfimesfest altari seinast, ümberringi päwa wastu minnes, kunni ta jälle senna kohta tulleb, kust ta hakkas. Siis suitsetab ta kirriku teenrissi ja rahwast ning wiimaks jälle Ewangeliumi ramatut. Sel ajal loeb luggeja: **Pühha Jummal . . .** ja pärrast **„Meie Issa“: Tulge kummardagem . . .** (3 korda). ja siis 143 Taweti laul: **Issand, kule mo palwe . . .** siis: **Au olgu Issale . . . nüid ja ikka . . . Halleluja** (3 korda).

Siis loeb diakon sedda ekteniat:

Pallugem rahhu sees Issandat.

Lauljad: **Issand, heida armu.** (Nõnda igga pallumisse järrele).

Pallugem Issandat, et Ta meile rahhu annaks üllewelt, ja meie hinged lunnastaks.

Pallugem Issandat, et Ta kõige maailmale rahhu sadaks, Jummala pühha koggudussi heas seisusses hoiaks ja kõiki ühhendaks.

Pallugem Issandat selle pühha templi ja nende eest, kes ussu, pühha mele ja Jummalakartussega temmasse käiwad.

Pallugem Issandat pühha Wallitseja Sünodi ja meie N. linna piiskopi N., ausa preestride ja diakonide eest Kristusse sees, kõige kirriku teenritte ja rahwa eest.

Pallugem Issandat meie õiget usku wagga Issewallitseja se Sure Herra, kõige Wennerigi Keisri Aleksandri Aleksandrowitschi eest.

Pallugem Issandat Temma Abbikasa, se õiget usku wagga Keisri Proua Maria Feodorowna ja Temma Aujärjepärrija, se õiget usku Herra, Tsesarewitschi ja Sure Würsti Nikolai Aleksandrowitschi, ja kõige Keiserlikku Sugguwõssa, kõige Nende rigi ammetmeeste ja sõawäe eest.

Pallugem Issandat, et Ta neid aitaks ja igga waenlast ja wastast nende jalge alla heidaks.

Pallugem Issandat selle sinnntse linna (ehk kihhelkonna) igga linna ja maa, ning uskjatte eest, kes nende sees ellawad.

Pallugem Issandat, et Ta head ja terwet tule õhku, põlluwilja sigginemist ja rahhu aegi annaks.

Pallugem Issandat nende eest kes teel on merre ja maa peal, kes haiged, waewas ja wangis on, ja et naad lunnastud saaksid.

Pallugem Issandat, et Ta armulikkult selle kohha peale wataks, mis selle kirriku ehhitamisseks on ärrawallitsetnd Temma kõigepühhama nimme auks, ja sedda omma taewa õnnistusega õnnistaks.

Pallugem Issandat, et Ta sedda omma sullaste head ettewõtmist ja tööd wõttaks õnnistada.

Pallugem Issandat, et Ta selle koja assutamisse algmist õnnistaks ja kõigepühhama Waimu wäe, teggemisse ja armu läbbi temma alluse pannemist omma nimme auks lasseks hästi korda minna ja sedda tööd ilma takkistusseta lõppetada.

Pallugem Issandat, et Ta neid tööteggijaid, kes selle töö juures waewa näewad, kõikis asjus aitaks ja nende kätte tööd korda sadaks

ja kõigepühhama Waimu wäe, teggemisse ja armu läbbi lasseks pea lõppetada.

Pallugem Issandat, et Ta sedda omma sullaste tööd kõigepühhama Waimu wäe, teggemisse ja armu läbbi kõigis täiusses hästi kordasadaks.

Pallugem Issandat, et Ta selle töö ja töötteggijatte juure omma kaitsjat Inglit panneks kes näggematta wisil neid kaitseks kõige nähtawa ja näggematta waenlaste kurja nõude eest ja kõigepühhama Waimu wäe, teggemisse ja armu läbbi neid kõikes eddasi aitaks ja neile tarkust annaks hästi ehhitada ja jõudu sedda tööd lõppetada.

Pallugem Issandat, et Ta meid ärrapeästaks kõigest kurbtusseest, wihhast ja häddast.

Aita, peästa, hallasta ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat, kõige ennam õnnistud ja austud Wallitsejat Jummalasünnitajat, sedda ikka-Neitsit Mariat ja kõiki pühha innimessi meletulletades, andkem isseennast ja teine teist, ja kõik meie ellu Kristusse Jummala holeks.

Lauljad: Sinnu holeks, oh Issand.

Wannem preester: Sest Sinnu, se Jssa ja Poja ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardaminne, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen. Ja siis: Se on Jummal Jssand, ja Temma on meile ilmunud; õnnistud on se, kes tulleb Jssanda nimmel.

Kui kirrik Jssanda auks saab assutud, siis lauldakse essite selle Jssanda Pühhapäwa tropar, kelle auks se kirrik saab assutud, ja siis kirriku allustusse tropar, agga kui kirrik ei ehhitada mitte Jssanda auks, siis lauldakse sesinnane allustusse tropar 2sel lauluwisil:

Oh Jummal, Sa kõige asjade Looja ja ehhitaja, sada korda omma õnnistussega meie kätte tööd, mis meie Sinnu auks olleme alganud ja lasse sedda omma wäe läbbi pea lõppetada; sest Sinna olled ainus kõigewäggewam ja innimessearmastaja.

Kui kirrik Jummalasünnitaja auks ehhitakse, siis lauldakse essite allustusse tropar ja siis: Au olgu . . . nüid ja ikka . . templi pühha tropar.

Agga kui se kirrik ühhe teise pühha innimesse auks saab allustud, siis lauldakse essite allustusse tropar. Au olgu Jssale... selle pühha innimesse tropar. Nüid ja ikka . . . Laul Jummalasünnitajale.

Siis loetakse 51 Taweti laul: Jummal, olle mulle armulinne . . . ja tuakse kaks riista, üks pühha weega, teine õlliga ja pannakse laua peale. Pärrast Taweti laulu lauldakse sesinnane tropar 6mal lauluwisil, 3 korda:

Sada taewast mahha omma armu, oh Elluandja, ja pühhitse sedda wet ja anna, et temma läbbi köik roojus saaks puhhastud.

Diakon: Pallugem Issandat!

Lauljad: Issand, heida armu.

Wannem preester loeb wee ülle palwet:

Oh suur, ja aus Jummal, meie Issanda Jesusse Kristusse Issa! Sinna ainus teed immeasju, mis ei wõi üllesarwata; Sinnu heäl on suurte wette peal; Sind näggi wessi ja kartis ja süggawussed wärrisesid ja sured weed kohhisesid; Sinnu tee on merres ja teeradda suures wees, agga So jäljed ep olle tundagi; omma ainusündinud ja innimesseks sanud Poja ristmisse ja kõigepühhama Waimu läbbi, mis tuikesse näul Temma peale mahha tulli, ja omma Issalikku heäle läbbi pühhitsesid Sa Jordani weed. Meie, Sinnu kõlwatumad sullased, pallume Sind nüid allandlikkult ja kõigest süddamest: läkkita omma pühha Waimu armu mahha selle wee peale ja õnnista sedda omma taewa õnnistamisega, puhhasta ja pühhitse sedda ja anna temmale armu ja Jordani õnnistust, sedda wägge, et ta wõiks köik rojust puhhastada ja köik haigust arstida ja kurjad

waimud ning kõik nende kurjad nõud ja kiusatussed ärraajada, ja lasse tedda kõigepühhama Waimu wäe, teggemisse ja armu läbbi kõigile Sinnu sullastele, kes usfuga tedda jowad, wõtwad ja temmaga ennast ripputawad, pattude andeksandmisseks, lihhahimmude ärrakautamisseks, igga kurjusse ärraajamisseks, heateggude kaswatamisseks, haiguste arstimisseks, majade ja kõige kohtade pühhitsemisseks ja õnnistamisseks, kõige pahha ja kahjuteggewa tule õhhu ärraajamisseks ja Sinnu armu andjaks olla. Sest Sinna, meie Jummal, õnnistad ja pühhitsed kõik, ja Sulle, ühhes Sinnu ainusündinud Poja ja Sinnu kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimuga anname meie au, nüüd ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja sinnu waimuga.

Diakon: Kummardage omma pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Preester loeb tassa seddasinnast palwet:

Issand, pöra omma kõrw ja kule mind, kes Sa Jordani weed omma Kristusse ilmumisse läbbi pühhitsesid, ja õnnista meid kõiki,

kes meie omma peade kummardamisse läbbi omma allandust So ees üllesnäitame ja tee meid kõlblikkuks selle wee ossawõtmisse läbbi Sinnu pühhitsussest täidetud saada, ja sagu ta meile hinge ja ihhu terwiseks.

Walju heälega: Sest Sinna olled meie pühhitsus, ja Sulle, ja Sinnu ainusündinud Pojale ja Sinnu kõigepühhama, ja hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüüd ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Wannem preester wõttab nüüd risti ja wajutab sedda ristiwisil kolm korda wette ning laulab sedda troparit 1sel lauluwisil:

Lunnasta, oh Issand, omma rahwast ja õnnista omma pärrisossa; anna wõitu meie õiget usku Keisrile N. N. temma waenlaste ülle, ja kaitse omma ristiga omma koggudust. (kolm korda).

Siis õnnistab ta parrema käega 3 korda sedda õlli ja ütleb:

Se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Ja preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, meie wannematte Jummal! Sinnu melest olli hea ja armas se, kui Jakob

kiwwi peale õlli wallas, mis ta sambaks seädis ja Jummala kojaks nimmetas, meie palume Sind, waata ka nüid armulikkult selle sinnatse õlli peale ja õnnista sedda omma taewa õnnistamissega ja pühhitse sedda ja anna temmale wägge Sinnu kõigepühhama Waimu armu läbbi et kõik, mis sellega Sinnu auks wõitakse, saaks pühhitsetud ja õnnistud ja Sinnu meleſt hea ja armas olleks, Sinnu ainusündinud Poja heldusse pärraſt, kellega Sa ühtlassi kidetud olled, ühhes Sinnu kõigepühhama, ja hea, ja ellawaksteggewa Waimuga nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Nüid wõttab wannem preester pühhitsetud wet ja ripputab sedda selle kohha peale, kus risi peab pandud saama ja ütleb:

Oh Issand Jesus Kristus, meie Jummal, anna selle kartusse wäärt tähhe ja omma risti wäe läbbi, et sesinnane koht warjatud saaks Sinnu meie risti löödud Jummala ja Sinnu algmatta Issa ja Sinnu kõigepühhama Waimu auks, ja põggenegu temma jures ärra hukkaja ingel ja kõik wastased wäed. Sest Sinnu, meie sure Jummala ja Lunnastaja Jesusse Kristusse pärralt on se wallitsus, ja riik ja wäggi, nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

Preestrid wõtwad nüid risti ja pannewad sedda ühhes wannema preestriga walmistud kohha sisse püsti ja laulwad seddasinnast troparit 2sel lauluwisil:

Kui rist maa peal üllessеätud sai, siis lõppes ja kaddus kogguni ärra waenlaste pealekippuminne, se wannast wäljaaetud innimenne astus jälle paradiisi; au olgu Sulle, meie ainu Jummalale, kes Sa sedda olled teinud.

Siis lauldakse assutamisse kondak 6mal lauluwisil:

Sa ussin aitaja ning wäggew abbimees, tulle nüid omma armu wäega ja õnnista, kinnita ja lasse omma sullaste tööd hästi korda minna; sest Sinna, kui kõigewäggewam Jummal, wõid kõik tehha, mis Sa ial tahhad.

Au olgu Issale . . . nüid ja ikka . . .

Sa ustaw ristirahwa eestseisja, ja kindel eestpalluja Looja ees, ärra põlga mitte ärra pattuste palwe heält, waid tõtta, kui helde, meile appi, kes meie ussuga So poole hüiame: rutta meie palwele ja kule meie palwe heält, Sa nende iggawenne eestseisja, kes Sind austawad, oh Jummalasünnitaja.

Diakon: Pallugem Issandat.

Wannem preester loeb, hommiku poole waates, seddasinnast palwet risti ees:

Oh Issand, kõigewäggewam Jummal, kes Sa Moosesse keppi läbbi omma armsa Poja,

meie Issanda Jesusse Kristusse kalliſt ja ellawaksteggewat risti ettetähhendasid, õnnista Sinna Isse ka seddasinnast kohta selle ellawaks teggewa ristipuu wäe ja teggemisse läbbi, mis So Poja kalli werrega sai kastetud, et kurjad waimud ja kõik wastased ärrapõggenekſid, ja hoia sedda kohta ja kõiki neid, kes Siin Sind teenima sawad, kõige kurja eest meie kõigeausama Wallitseja ja Jummalasünnitaja ja ikka-Neitsi Maria (siin nimmetab ta ka sedda pühha innimest, kelle auks se tempel ehhitakse) palwette pärrast. Sest Sinnu, se Issa, ja Poja ja pühha Waimu riik on kidetud ja austud, nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Pärrast sedda lähhäb wannem preester selle krawi juure, kus wundament saab pandud, temma ette pannakse ühhe laua peale se walmistud neljanurgelinne kiwwi ja lauljad laulwad 84 Taweti laulu:

Kui armsad on Sinnu hooned, wäggede Issand! Issanda õuedesse ihhaldab mo hing, et ta ka ärranõrkeb; mo südda ja mo lihha need hüidwad sure heälega ellawa Jummala poole. Lind on ka asseme ja pääsuke ennesele pessa leidnud, kus ta ommad pojad panneb; Sinnu altaride juure, wäggede Issand, mo kunningas ja minnu Jummal! Wägga õnsad on need, kes

Sinnu kojas ellawad; need wõtwad Sind allati kiita. Wägga õnnis on se innimenne, kel tuggewus on Sinnu sees, kelle südddames on üks parrandud tee. Kes nuttu orrust läbbi käiwad, tewad sedda kaewuks; õppetaja kattab neid sure õnnistussega. Nemmad käiwad ühhest wäest teise; iggaüks näikse Jummala juures ollewad Sionis. Issand, wäggede Jummal! kule mo palwet, wõtta kuulda Jakobi Jummal! Meie kilp Jummal! wõtta nähha, ja waata omma wõitud mehhe palle peale. Sest üks pääw So õuede sees on parrem, kui muid tuhhat; ma tahhan enneminne läwwe juures seista omma Jummala koias, kui kaua seista neis majades, kus õelus sees on. Sest Issand Jummal on päike ja kilp; kül Issand annab armu ja au, ei Ta wõtta keelda head neile, kes ilmalaitmatta ellawad. Wäggede Issand! wägga õnnis on se innimenne, kes Sinnu peale lodab.

Au olgu Issale . . . nüid ja ikka . . .

Halleluja (3 korda).

Diakon: Pallugem Issandat!

Lauljad: Issand, heida armu.

Wannem preester loeb kiwwi sülle sedda palwet:

Oh Issand Jesus Kristus, Sa ellawa

Jummala Poeg, tõssine Jummal ja se algmatta Issa paistus ja Temma ollemisse märk ja iggawenne Ellu! Sa sündisid sest kõigepuhtamast Neitsist ilma issata ja olled se nurgakiwwi, mis mäest ilma kätteta raiutud sai, ja omma koggudusse kõikumatta allus: omma kalli werre ärrawallamisse läbbi olled Sa omma Koggudust assutanud, omma surma läbbi ülleselhhitanud, omma surnust üllestõusmisse läbbi täieste korda saatnud, omma taewaminnemisse läbbi õnnistanud ja omma pühha Waimu mahhaläkkitamisse läbbi pühhitsenud ja wäljalautanud. Sind pallume meie nüid allandlikkult: läkkita omma pühha Waimu armu ja õnnista sedda kiwwi pannemist ja kõik sedda alust, kelle peal se kodda saab ehhitud Sinnu pühha nimme auks (kui se tempel ühhe Issanda Pühhapäwa auks ehhitakse, siis ütleb ta: Sinnu pühha sündimisse auks ja mällestusseks, ehk ühhe muu teise pühhapäwa mällestusseks, ehk: Sinnu pühha Emma surma mällestusseks, ehk ühhe muu teise Temma pühhapäwa mällestusseks, ehk ka ühhe pühha innimesse mällestusseks, ja nimmetab tedda nimmelt). Sinna, kes Sa Alning O, Algminne ning Ots olled, kes Sa algmisses kõik asjad olled lonud, olle Isse ka nüid selle sinnatse töö algminne, eddaneminne

ja ots, ja õnnista neid assutajaid ja tööteggijaid ja sada nende kätte tööd hästi korda, ja tee, omma Jummalikku eestmurre läbbi õige paljuks ja rohkeks kõike sedda, mis selle templi ehhitamisseks ja lõppetusseks tarwis lähhäb, et sesinnane tempel täielinne ja Sinnu auga täidetud olleks, ja et temma sees austud saaks Sinnu kõigepühham ja suur nimmi ühhes Issa ja kõigepühhama Waimuga, se nimmi, mis kidetud on nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis wõttab wannem preester pühhitsetud wet ja ripputab sedda kiwwi peale ja ütleb:

Sesinnane kiwwi õnnistakse selle pühhitsetud wee ripputamisse läbbi selle templi kõikumatta allusseks, mis ehhitakse se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Pärrast sedda, kui ta kiwwi sisse tahhab pühha innimesse ihhu jaukesse panna, siis loeb üks preestrittest kiwwi pealkirja, ja panneb siis pühha ihhu jaukesse kiwwi sisse tehtud paika ja ütleb:

Kiitke Jummalat Temma pühhas paikas, kiitke Tedda Temma aulisses lautusses. Sest waggad peawad rõmu pärrast hüppama auga, nemmad peawad õiskama woodide peal.

Ja siis kattab ta pühha ihhu jaukesse kinni. Agga kui pühha ihhu jaukest ei olle, siis ei tee ta middagi selleſt, waid wannem preester wõttab kiwwi omma kätte ja panneb sedda krawi sisse walmistud lubja peale ning ütleb:

Sesinnane kirrik assutakse se sure Jummala ja meie Lunnastaja Jesusse Kristusse auks (Temma Pühhapäwa nimmi, ehk Jummala Emma, ehk mõnne muu pühha innimesse pühhapäwa nimmi) auks ja mällestusseks se Issa ja Poja ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Siis wõttab temma ka õlli ja ütleb:

Se kõigekõrgem on sedda kirrikut assutanud, Jummal on temma keskpaikas, ja ta ei pea köikuma, Jummal aitab tedda, kui hommiku jõuab.

Pärrast sedda wallab ta õlli kiwwi peale ja ütleb:

Sesinnane paik sagu õnnistud ja pitsertud palwe kojaks se pühha Kolmainusses kidetawa Jummala, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu auks ja kiitusseks. Amen.

Ja siis laulab ta ühhes lauljattega seddasinnast laulu 6mal lauluwisil:

Ja Jakob tõusis hommiku warra ülles ja wõttis se kiwwi, mis ta olli omma pea alla pannud, ja panni sedda sambaks ja wallas õlli temma peale ja ütles: Tõeste Issand on siin paikas ja minna ei teadnud sedda mitte; oh mis kartusse wäärt on sesinnane paik! siin ei

olle muud kui Jummala kodda, ja siin on taewa wärraw. Halleluja, Halleluja, Halleluja.

Peab tähhele pannema, et kui puu kirriku allus pannakse, siis wõttab wannem preester, kui ta kõik on ärrateinud, mis üllemal on ööldud, kirwe kätte ja lööb sellega kolm korda altari seina keskmisse palgi sisse ning ütleb:

Sesinnane töö algab se Jssa ja Poja ja pühha Waimu nimmel (pühhapäwa ehk pühha innimesse nimme ütteldes) auks ja mällestusseks. Amen.

Ja siis ripputab ta pühhitsetud wet ümberringi kõige kirriku alluse peale põhja poolt päwa wastu minnes ja ütleb:

Se Jssa ja Poja ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Sel ajal laulwad lauljad 87 Taweti laulu:

Temma allus on pühha mäggede peal. Jssand armastab Sioni wärrawaid ennam, kui kõiki Jakobi hoonid. Sinnu sees rägitakse austamisse wäärt asju, sinna Jummala linn! Mateen, et peab mõtlema torreda Egiptusse ja Babeli peale, kui niisugguste peale, kes mind tundwad; waata, Wilistid ja Tirusse rahwas Mora rahwaga, need peawad seal sündima. Ja Sionile peab öeldama: Se ja teine on seal sündinud ja Temma Jsse, se Kõigekõrgem kinnitab tedda. Jssand loeb ülles, kui rahwast ülleskirjutakse; sesinnane on ka sealsammas

üllewelt sündinud, ja lauljad on kui need, kes riddastikku tantsiwad; kõik mo hallikad on sinnu sees.

Töömehhed lähhäwad seddamaid Issanda nimmel töö kallale. Kui wannem preester sedda esimest jaggu põhjapoolsest allussest on mööda läinud, jääb ta põhja wastu seisma ja kui Taweti laul on lõppetud, ütleb

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Wannem preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal, kes Sa olled põhja ja lõuna ja kõik lonud, kedda ei wõi ennese sisse mahhutada ei taewas egga maa; Sinna tahtsid, et Sul maa peal üks tempel olleks, kus sees allati Sinnu kõigepühham nimmi saaks kidetud; meie langeme allandlikkult Sinnu innimessearmastusse ette mahha ja pallume Sind: Onnista selle sinnatse templi allused ja kõik temma ehhitamist ja kinnita tedda omma wäega ja lasse tedda kõikumatta ja kindlaste seista Sinnu se Kolmainusses kidetawa Jummala, se Issa ja Poja ja pühha Waimu auks; nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Pärrast sedda palwet, kui kirrik puust saab ehhitud, wõttab ta jälle kirwe kätte ja lööb selle keskmisse palgi sisse ja ütleb jälle

needsammad sõnnad, mis ta esimesse löömisse ajal ütles, ja lähhäb siis eddasi teise alluse jau peale, ja ütleb wet ripputades:

Se Issa ja Poja ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Ja lauljad laulwad 127 Taweti laulu:

Kui Issand ei ehhita kodda, siis hoone ehhitajad nääwad seäl kallal waewa ilmaaegu; kui Issand ei hoia linna, siis walwab waht ilmaaegu. Ilmaaegu on se teile, et teie warra üllestõusete ja kaua üllewel istute ja sööte leiba sure walluga; nõnda se on: Issand annab omma armukesele unnes. Waata, lapsed on Issanda pärrisossa, ihhu suggu on armu palk. Otsekui noled wäggewa mehhe käes, uõnda on nore põlwe pojad. Wägga õnnis on se mees, kes omma noolte tuppe nendega täitnud; ei saa nemmad häbbisse, kui nemmad waenlastega rägiwad wärrawa suus.

Kui ta õhtupoolse kohha peale on tulnud, jääb ta jälle õhtu poole pöördes seisma, ja, kui Taweti laul on lõppetud, ütleb jälle

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Wannem preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal! Sinnu nimmi on kidetud päwatõusmisest temma loojaminnemisest sadik; Sinna olled omma Jummalikku

eest murres sesinnatse paiga omma elluassemeks ärrawallitsenud; meie pallume Sind allandlikkult sada ka nüid omma taewalikku õnnistust selle kohha peale ja õnnista selle koja allustamist ning kinnita ja te tedda kindlaks ja aita tedda õnnelikkult lõppetada. Sest Sinna teed kõik meie hinge kassuks, ja Sulle, se Issale ja Pojale, ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Pärrast sedda palwet lööb ta jälle kirwega kolm korda, ja lähhäb kolmandamat allusse jaggu pühhitsetud weega ripputama ja ütleb:

Se Issa, ja Poja ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Agga lauljad laulwad 122 Taweti laulu:

Ma rõmustan nende pärrast, kes mulle ütlewad: Lähme Issanda kotta. Meie jallad on sanud seisma so wärrawatte sees, oh Jerusalem! Jerusalem on ehhitud nõnda kui linn, mis hästi on ehhitud; sest senna lähhäwad suggurrud üllesse, Issanda sugguarrud Israelile tunnistuseks, Issanda nimme kiitma; sest senna on seätud aujärjed kohtumõistmisseks, Taweti sou aujärjed. Palluge Jerusalemmale rahhu: waikne assi olgu neile, kes Sind armastawad. Rahhu olgu so müiride wahhel, waikne assi so

suurte koddade sees. Omma wendade ja omma sõbrade pärrast tahhan ma nüüd rääkida sest rahhust, mis sinnu sees on. Issanda, meie Jummala, koja pärrast tahhan ma otsida, mis sulle heaks tulleb.

Kui wannem preester lõunapoolse kohha peale on tulnud, jääb ta lõuna wastu seisma ja pärrast Taweti laulu lõppetust ütleb

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Ja wannem preester loeb sedda palwet:

Oh Issand Jesus Kristus, meie Jummal, kes Sa lõuna poolt meie lunnastamisseks olled tulnud, ja neitsist otsegu ühhest warjutud mäest, kui Pühha, olled ilmunud, ja innimestega ellanud; meie pallume Sind: waata armulikkult selle Sinnu nimmel assutawa templi ehhitajatte peale, ja õnnista neid kõikis asjus ja anna neile rammu ja wägge, head jõudu, rohkust ja terwist, ja selles, Sinnu auks allustud töös igga suggu head eddenemist. Sest Sinna olled armulinne, helde ja innimessearmastaja Jummal, ning Sulle, ja ühhes Sinnuga ka So algmatta Issale ja So kõigepühhama, hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüüd ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Pärrast sedda palwet teeb ta jälle, kui essite ja lähhäb neljandama alluse jau peale pühhitsetud wet ripputama ja ütleb:

Se Issa, ja Poja ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Agga lauljad laulwad 132 Taweti laulu:

Issand! mõtle Taweti peale, kõige temma willetsusse peale, kes Issandale on wandunud, Jakobi wäggewa Jummalale tõutanud: Ei ma lähhä omma koja warju alla, ei ma astu omma woodi asseme peale, ei ma anna und omma silmile, egga tukkumist omma silmalaugudele, kunni ma saan leidnud ühhe paiga Issandale ja hooned wäggewa Jakobi Jummalale. Ennä meie olleme sedda kuulnud Ewratas ollewad, meie olleme sedda leidnud metsa wäljade pealt. Meie tahhame minna temma honete juure, meie tahhame kummardada temma jalgealluse järje ette. Tõuse ülles Issand, omma hingamisele, Sinna ja So tuggewusse laegas. Sinnu preestrid ehhitagu ennast õigussega, ja So waggad õiskagu. Omma sullase Taweti pärrast ärra pöra omma wõitud mehhe palwet mitte häbbisse. Issand on Tawetile tõeste wandunud Temma ei taggane sest mitte: so ihhu sou tahhan ma panna so aujärje peale. Kui so lapsed piddawad minnu seädust ja mo tunnistussi, mis

ma neile tahhan õppetada, siis peawad ka nende pojad iggaweste istuma So aujärje peal. Sest Issand on Sioni ärrawallitsenud, ja sedda ennesele elluassemeks ihhaldanud. Se on mo hingaminne iggaweste; seie tahhan ma jääda, sest ma ollen sedda ihhaldanud. Ma tahhan temma toidust rohkeste õnnistada, temma waesed tahhan ma leiwaga täita, ja temma preestrid õnnistussega ehhitada, ja temma waggad peawad wägga õiskama. Seäl tahhan ma lasta ühhe sarwe Tawetile ülleskaswada; ma ollen ühhe lambi seädnud omma wõitud mehhele. Temma waenlassed tahhan ma katta häbbiga, agga temma peal peab temma kroon õitsma.

Kui ta selle kohha peale taggasi tulleb, kust ta on hakkanud pühha wet ripputama, siis jääb ta selle püstipandud risti ees seisma, hommiku wastu. Pärrast Taweti laulu hakkab wannem preester isse kõige lauljatega ligutud süddamest laulma: Taewane Kunningas j. n. ed.

Siis ütleb diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Wannem preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal, kes Sa sellesinnatse paiga ja selleſinnatse, Sinnu nimmel õnnistud, ja seie pandud kiwwi peal, ennesele wõtsid templit assutada: Wõtta Sinna Isse

neid armulikkult wastu, kes Sinnu omma Sinnu ommast Sulle selle Sinnu kiitusseks ehhitawa templi assutamisse juures N. pühha pääwa ehk pühha N. auks ja mällestusseks ohwerdawad ja tassu neile omma rohke taewalikku ja maapealste andedega; agga kõigile neile, kes selle templi assutamisse ja ehhitamisse juures abbiks on, anna ihhu terwist ja hinge õnnistust; kinnita tööteggijaid ja hoia neid kõige kurja eest, lasse sedda allust kindlaste ja kõikumatta seista ja aita sedda Sinnu templit pea üllesehhitada, et meie temma sees allati au ja kiitusse laulude ja ilmawerreta ohwri läbbi Sind meie ainust tõssist Jummalat wõiksime kiita ja austada. Sest Sinnu se Jssa ja Poja ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardaminne, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Wannem preester: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja sinnu waimuga.

Diakon ligutud süddamest: Pallugem weel ja weel Jssandat põlwili langedes.

Lauljad: Jssand, heida armu. (3 korda).

Kõik langewad põlwili mahha ja wannem preester heidab ka põlweli mahha ja loeb ligutud süddamest sedda palwet:

Meie kidame Sind, oh Issand, wäggede Jummal, meie Lunnastaja, et Sa omma rohke heldusse ja innimessearmastusse pärrast seddasinnast paika olled ärrawallitsenud ja pühhitsenud ja meid, Sinnu kõlwatumaid sullassi lasksid siin ühhe templi Sinnu kõigepühhama nimme auks assutada. Sepärrast pallume meie Sind allandlikkult, omma hingede ja ihhude põlwed nikkutades: anna, et selle sinnatse kohha peal üks altar saab ehhitud, kus peal Sinnu Kristusse kõigepühhama ihhu ja kalli werre ilmawerreta ohwer Sinnu auks ja meie hingede õnnistusseks saaks toodud, ja lasse seddasinnast templit ning sedda ohwrialtarit, mis nüid on allustud, omma Jummalikku wäe läbbi pea walmis saada, et Sinnu õigeussu rahwas siin maailma otsani allati ja keelmatta Sinnu pühha nimme auks wõiksid kiitusse laulud laulda ja Sulle waimulikku ilmawerreta ohwrit tuua; sest Sinna wõid kõik tehha, ja Sulle ning Sinnu ainussündinud Pojale ja Sinnu kõigepühhama ja hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Kõik tõuswad ülles ja diakon loeb sedda ekteniat:

Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure heldusse pärrast, meie pallume Sind, kule meid ja heida armu.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda; ja nõnda igga pallumisse järrel).

Meie pallume weel omma õiget usku, wagga Issewallitseja, se Sure Herra, kõige Wenne rigi Keisri Alekssandri Alekssandrowitschi eest.

Meie pallume weel temma Abbikasa, se õiget usku Wagga Keisri Proua Maria Feodorowna eest.

Meie pallume weel temma Aujärjepärrija, se õiget usku Herra, Tsesarewitschi ja Sure Würsti Nikolai Alekssandrowitschi, ja kõige Keiserlikku Sugguwõssa eest.

Meie pallume weel pühha Wallitseja Sünodi ja meie N. linna piiskopi N. ja kõige meie wendade eest Kristusse sees.

Meie pallume weel, et Issand, meie Jummal, meie palwe heält kuulda wõttaks ja meie kätte tööd õnnistaks; üttelgem kõik: oh Issand, wõtta meid kuulda ja heida armu.

Meie pallume weel nende wagga ehhitajatte ja assutajatte eest, kes seddasinnast templit Jum=

mala auks on hakkanud ehhitama, ja et Issand neile head jõudu annaks sedda pühha tööd hästi korda saata ja neile terwist, õnnistust ja pattude andeksandmist kingiks; üttelgem kõik: oh Issand, wõtta meid kuulda ja heida armu.

Meie pallume weel, et Issand selle töö juure omma kaitsjat Inglit panneks, kes tedda igga õnnetusse ja kõige nähtawa ja näggematta waenlaste kiusatussest peästaks ja hoiaks ja neid töötteggijaid kinnitaks; üttelgem kõik: oh Issand, wõtta meid kuulda ja heida armu.

Wannem preester hüiab: Kule meid, oh Jummal, meie Lunnastaja, Sinna kõige maailma otsade ja ka wiimse merre ääre lootus, ja olle meile armulinne, oh Issand, olle meile pattustele armulinne ja heida armu meie ja nende pühha templi assutajatte peale, sest Sinna olled armulinne ja innimessearmastaja Jummal, ja Sulle se Issa ja Poja ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Ja siis tehhakse lõppetust, kus selle nimmi nimmetakse, kelle auks tempel ehhitakse. Kui piiskop ehk wannem preester on Litaniaga tulnud, kuida üllemal on öeldud, siis lähhäb ta ka nüid jälle seddasamma wiisi taggasi senna kirriku, kust ta on tulnud, ja lauljad laulwad kirriku stihirad ehk muud laulud Jummala auks.

2. Palwe kord sel ajal, kui ue kirriku peale saab rist pandud.

Preester panneb epitraheli enneje peale ja suitsetab risti õnnistud wirokiga ning algab, kuida wiis on:

Kidetud olgu meie Jummal . . .

Lauljad: PühhaJummal, pühhaWäggew.. ja pärast „Meie Issa“ ütleb preester: Sest Sinnu se Issa...

Ja siis lauldakse needsinnatsed troparid 1sel lauluwisil:

Lunnasta, oh Issand, omma rahwast ja õnnista omma pärrisossa; anna wõitu meie õiget usku Keisri Aleksandri Aleksandrowitschile Temma waenlaste ülle, ja kaitse omma ristiga omma koggudust.

Au olgu Issale . .

Oh Kristus meie Jummal, kes Sa omma tahtmist mööda risti peale minna wõtsid, kingi armu omma Koggudusele, kes ennast So nimmega nimmetab; rõmusta omma wäega meie õiget usku Keisrit Aleksandri Aleksandrowitschi, ja anna Temmale wõitu temma waenlaste ülle et Sinnu abbi Tale ikka ühheks rahhu sõariistaks ja ärrawõitmatta wõiduks olleks.

Nüid ja ikka . . .

Sa ustaw ristirahwa eestseisja ja kindel eest-

palluja Looja ees, ärra põlga mitte ärra pattuste palwe heält, waid tõtta, kui helde, meile appi, kes meie ussuga So poole hüiame: rutta meie palwele ja kule meie palwe heält, Sa nende iggawenne eestseisja, kes Sind austawad, oh Jummalasünnitaja.

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preester loeb seddasinnast palwet:

Oh kõigewäggewam Issand, meie wannematte Jummal, Moosesse keppi ja selle puu läbbi, kelle peale Sa käskisid wask maddu kõrbes üllespanna, et ta maddude hammustamisse eest innimessi hoiaks, tähhendasid Sa omma armsa Poja meie Issanda Jesusse Kristusse kalli ja ellawaksteggewa risti tähte ette, kelle läbbi kurrati wäggi sai ärrahukkatud ja selleşt endisseşt kawwalast mausţ hawatud ja surmatud meie suggu sai jälle ellawaks; meie heidame allandlikkult Sinnu otsatuma innimessearmastusse ette mahha ja pallume Sind kõigest süddamest: läkkita ka nüid omma taewalikku õnnistamist mahha ja õnnista seddasinnast risti tähte ja anna temmale seddasamma wägge ja wõimust, mis sel õnnistud puul olli, mis Sinnu Poja werrega olli kastetud,

et temma ſelleſinnatſe templile, mis Sinnu nimme auks on ehhitud, ühheks kindlaks warjuks tuggewaks müiriks ja allatisſeks ärrapeäſtmisſeks iggaſt kurjaſt õnnetusſeſt ning illuks ja ehteks ja kõige nähtawa ja näggematta waenlastele kartusſe wäärt ja hirmſaks tähheks olleks; agga kõiki neid, kes usſuga ſelleſinnatſe templisſe tullewad ja ſelle risti peale waatawad ja Sinnu risti löödud Poega kummardawad, neid õnnista ja kaitſe ſelle risti wäe läbbi ja hoia ikka kõige kurja eeſt. Seſt riſt on kirriku illu, kunningatte wäggi, uſkjatte kinnitus, Paulusſe kiitus ja kurja waimude hukkatus. Jah, Issand, meie Jummal, wõtta armulikkult kuulda ja hallasta, kui innimesſearmastaja, kõikide nende peale, kes usſuga ſelle ristitähhe peale waatawad ja Sinnu Poja, meie Issanda Jeſusſe Kristusſe õnſaksteggewat ſurma meeletulletawad ja Sind holega palluwad, ja anna neile terwiſt ja pitka igga ja te neid kõlblikkuks ka ükskord Sinnu kunningriiki pärrida, Sinnu ainuſündinud Poja armu, heldusſe ja innimesſearmastusſe läbbi, kellega Sinna ühtlaſſi kidetud olled ühhes omma kõigepühhama, ja hea ja ellawaksteggewa Waimuga, nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis wõttab preester pühhitsetud wet ja ripputab sedda risti peale ja ütleb:

Sesinnane risti täht õnnistakse ja pühhitsetakse pühha Waimu armust selle pühha wee ripputamisse läbbi se Jssa ja Poja ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Ja siis lauldakse sesinnane kondak 4mal lauluwisil:

Oh Kristus, meie Jummal, kes Sa omma tahtmist mööda risti peale minna wõtsid, kingi armu omma Koggudusele, kes ennast So nimmega nimmetab; rõmusta omma wäega meie õiget usku Keisrit Aleksandri Aleksandrowitschi, ja anna Temmale wõitu temma waenlaste üle, et Sinnu abbi Tale ikka ühheks rahhu sõariistaks ja ärrawõitmatta wõiduks olleks.

Siis ütleb preester lõppetusse sõnnad selle templi auks ja töömehhed wõtwad risti ja pannewad sedda omma kohha peale ülles kirriku torni otsa.

3. Kirriku pühhitsemisse kord piiskopi läbbi.

a. Ettewalmistaminne.

Kui kirrik walmis on, siis tulleb üks pääw ehk ka mittu pääwa enne kirriku pühhitsemist piiskopist läkkitud mees senna ja walmistab köik sedda, mis kirriku pühhitsemisseks tarwis lähhäb, ni hästi altaris, kui ka köiges kirrikus; köigeessite: et altari laud nelja sambade ehk postide peal peab seisma, agga wies post peab selle laua keskel ühhe laekaga ollema, se laekas peab altari laua al keskpaikas ning pool arsinat kõrge ollema; altari laud peab üks arsin ja kuus tolli kõrge ollema ja ni lai, kuida se altari ruumiga ühte sünnib; altari laua pealminne laud peab temmaga ühhesuurune ollema; walmistamisse laud (ohwri laud) peab ka nisamma kõrge ollema, kui altari laudgi ja ka ni lai ja pikk, kuida se altari rumiga ühte lähhäb; altari laua postide üllemiste otsade sisse peawad werand tollised õõned augud sisse aetud saama, kus sisse mastikiwaik wallatakse; nendesamma postide sisse sawad kaks tolli põrmandast üllespiddi täkkid sisse lõigatud, kus sisse siddumisse nöör saab kinnitud, ja selle altari laua pealmisse laua külges ümberringi ka werand tollilisjed täkkid tehtud, kus sisse siddumisse nöör tulleb. Pühha altari ja walmistamisse laudade pealmisse laudade nelja nurkade sisse peawad augud läbbi aetud saama, kus sisse naelad tullewad ja nende aukude ülle peab ka pisjukesjed õõned kohhad teggema, kus sisse naelte pead jäätsid, et se pealminne laud köik ühhetasjane olleks. Nisammasuggused augud peawad ka postide sisse aetud saama, et naelad otse sisse lähhäksid: altari laua tarbeks nelli naela, walmistamisse ehk ohwri laua kinnitusseks ni palju kui tarwis; nelli kiwwi, misga naelad sisse löödakse, üks linnane rie pühha altari laua ümber panna ja teine walmistamisse laua tarwis. Ka üks kuuskümmend arsinat pikk nöör altari laua ümbersiddumisseks, ja kaks pealmist riet, üks altari laua, ja teine walmistamisse laua tarwis. Katted altari laua ja ohwri laua tarwis, pühha riistade katted, kätte rättikud altari

laua pühkimisseks, wahhetek pühha ukse ette; kaks Jlitoni altari ja ohwri laua peale, üks puddel rosiwet ja terwe puddel kirriku wiina, üks weeripputamisse wihhuke, pühha salw, ja üks pinslike, nelli käsna altari laua ärrakuiwatamisseks, üks käsn antiminsi sisse, üks käsn pühha karrika sisse, üks tinnane karp pühha innimeste ihhu jaukesse tarwis altari laua alla, üks künal piiskopile ja küünlad kirrikuteenrittele ja rahwale, hea haisew wirok, kaks suurt küünalt ees kanda, kirriku lippud, kui neid seäl on. Kirriku ümber peab köik puhhas ollema.

Siis wõetakse se pealminne laud postide pealt mahha ja pannakse parrema käele seina wastu seisma, agga sedda peab tähhele pannema, et ta jälle endist wiisi postide peale peab pandud saama.

Pärrast sedda pannakse laudlinnaga kaetud laud pühha ukste ette ja siis lautakse selle laudlinna ülle kirriku katte, ja selle peale pannakse siis pühha Ewangeliumi ramat, pühha rist, ja ka pühhad riistad, lusikas, odda, pühha riistade katted, sidi nöör, riided altari ja ohwri laua tarwis, naelad, käsnad. Se köik saab ühhe kirriku tekkiga kinnikaetud ja laua nurkade peale sawad nelli lühtrit pandud. Üks teine lauake saab altaris kõrge paiga wastu pandud, kirriku tekkiga ülle kaetud, ja temma peale pantakse siis pühha salw, kirrikuwiin ja rosiwessi puddelitte sees, pinslike, wihhuke ja kiwwid, miska naelad sawad sisse löödud.

Kirriku pühhitsemisse laupäwa õhtu pantakse pühha innimeste ihhu jauke diskossi (taldriku) peale, ja kaetakse tähhekessega ja pühha kattega kinni ja pantakse selleſamma kirriku sees analogi laua peale Õnnisteggija kuiu ette pühha kunninglikku uste kõrwa, ja siis peab se, kedda piiskop käsib, wäljaspiddi altarit köige öö jummalatenistust, kirriku pühhitsemisse, ehk kirriku Pühha auks. Kirriku pühhitsemisse päwal enne weepühhitsemist wiakse pühha innimeste ihhu jauke aulikkult liggiollewa kirrikusse pärrast hommiku-liturgiat, mis seal peetakse, ja pannakse seal altari laua peale, agga pühha Ewangeliumi ramat pannakse hommiku poole pühha innimeste ihhu jaukest, ja üks lühter nende ette. Agga kui teist kirrikut liggidal ei olle, siis jääb se pühha innimeste ihhu jauke omma kohha peal senni, kui tedda altari laua alla ei panda.

Mastikiwaigu walmistaminne.

Mastiki waik tehhakse hommiku enne piiskopi tullemist. Seks on tarwis: mee wahha, penikesseks tambitud mastiki puu waik ja wirok (kui mastikit ei olle, siis wõib ka temma assemel walget wiroki wõtta), nõndasammute ka penikesseks tambitud ladani ja aloe (kui aloe ep olle, siis wõetakse ka paljast walget puuwaiku). Essite pannakse mee wahha ue potti sisse ni palju, kui sedda teiste asjade wastu arwates tarwis on, ja kui se mee wahha on ärrasullanud, siis pannakse ka teised asjad sisse ja ligutakse tassakeste peerukessega, et se mitte ülle ei keeks ja tullesse ei lähhäks; kui ta on keema hakkanud, siis wõetakse tedda tulle pealt mahha ja pannakse kõrwale. Kui kegi weel teisi sündsawaid heahaisewaid rohhusid sisse panna tahhab, siis ep olle sedda mitte keeldud tehha.

b. Pühhitseminne.

Kui pühha Liturgia aeg on kätte jõudnud, ja piiskop se pühhitsetawa kirrikusse on tulnud, siis ehhitakse tedda kõige piiskopi rietega, ja nende riete ülle pannakse weel selle tarwis tehtud linnane särgi moodi rie; ja sedda wiisi ehhitud lähhäb ta pühha altari sisse. Piiskopi eel kaastenijad preestrid, kelle selgas peale preestrilikku riideid, ka linnased särgi moodi riided on, kandwad walmistud lauda, kõige nende asjadega, mis kirriku pühhitsemisseks tarwis lähhäwad kunninglikkust uksest altarisse, ja pannewad sedda senna parrema käele seisma; ja piiskop annab omma keppi, kunninglikku ukse ees, hipodiakoni kätte, ja lähhäb altari sisse ja kui saab Jummalat pallunud, õnnistab ta neid kaastenijaid mõllemile poole.

Nüid pannakse kunninglikkud uksed kinni ja rahwas lähhäwad altarist wälja, et se pühha töö rahwa pealetungimisse läbbi ei saaks milgi wisil keeldud.

Sel ajal toob diakon pühhitsetud wet piiskopile ja piiskop wõttab wihhukesse ja ripputab pühha wet postide ehk sambade peale. Siis toob sakellar sedda keewat mastiki waiku liggi, piiskop ripputab

ſelle peale nattuke pühha wet, ja wõttab ſiis potti mastiki waiguga enneſe kätte, ja wallab ſedda ristiwiſil postide peale ni palju, kui tarwis on, ümber käies, ja annab ſedda ſiis jälle käeſt ärra; ſiis ripputab ta jälle pühha wet postide peale, et ſe mastiki waik pea ärrajahtuks, agga preeſtrid puhhuwad ſelle mastiki waigu peale nende postide peal ni kaua, kui ta ärrajahtub.

Kui ſe on ſündinud, ütleb diakon:

Pallugem Jſſandat.

Preeſtrid: Jſſand, heida armu.

Palwe.

Piiskop loeb waljuste: Oh Jſſand, Jummal, meie Lunnastaja, kes Sa innimesſe ſuggu lunnastamisſe pärraſt kõik teed ja korda ſadad, wõtta meie, Sinnu kõlwatuma ſullaste käeſt ſedda palwet wastu, ja tee meid kõlblikkuks ſelſinnatſel tunnil ſedda kirriku pühhitſemiſt, mis Sinnu kiitusſeks ſelle pühha N. nimme auks on ehhitud, ilmahukkamõiſtmatta korda ſaata, ja ſedda altari lauda temma ſees üllesſeäda. Seſt Sinnu, ſe Jſſa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardaminne, nüid ja ikka ja iggaweste.

Preeſtrid: Amen.

Pärraſt ſedda towad preeſtrid altari pealmisſe laua; piiskop ripputab tedda mõllemilt poolt pühha weega, ja ſiis pannakſe ſedda altari laua postide peale. Sel ajal lauldakſe 144 Taweti laul:

Mo Jummal, mo kunningas, ma tahhan Sind sureks tõsta . . .

Pärrast selle laulu lõppetust ütleb piiskop:

Kidetud olgu meie Jummal, iggal ajal, nüüd ja ikka ja iggaweste.

Preestrid: Amen.

Nüüd toob sakellar nelli naela, ja panneb neid altari laua peale; piiskop ripputab nende peale pühha wet, ja panneb neid aukude sisse. Siis toob sakellar ka nelli kiwwi, piskop wõttab ühhe neist, ja preestrid teised, ja löwad nüüd pealmist lauda kinni. Kui pealminne laud kinnilöödud on, siis tuakse üks põrranda tekk ja lautakse kunninglikku ukste ette mahha, ja selle tekki peale pannakse paddi. Kunninglikkud ukseb tehhakse lahti ja protodiakon hüiab:

Pallugem weel ja weel Issandat, põlwili langedes.

Sel ajal, kui preestrid altaris kolmkorda „Issand, heida armu" laulwad, heidab piiskop põlweli mahha ja loeb walju heälega seddasinnast palwet:

Oh algmatta ja iggawenne Jummal, kes Sa kõige ollematta asjadele ollemist andsid, ja liggisamatta walgusses ellad, kelle aujärg on taewas ja jalgeallune järg maa! Sa andsid Mosessele käsku ja telgi kuju, agga Petsaleelile tarkusse waimu, ja juhhatasid neid koggudusse telki üllesehhitada, kelles andekssaamisse ohwrid said toodud ja kus tõe eenkujud ja ettetähhendamisseb ollid. Sa andsid Salomonile sured

ja kõrged mõtted ja laskſid tedda ſedda wannaſeädusſe templit üllesehhitada; Sa andſid omma pühha ja kiitusſe wäärt Apoſtlittele uut tenistuſt waimus, ja tõe koggudusſe telgi armu, ja ſeädſid nende läbbi kõige maa peal pühhad templid ja ommad ohwri altarid, oh wäggede Jſſand, et nende ſees pühhad ilmawerreta ohwrid Sinnule ſaakſid toodud; Sa laskſid ka nüid ſeddaſinnaſt kirrikut ſelle pühha N. nimme auks Sinnu, ja Sinnu ainuſündinud Poja ja pühha Waimu kiituſeks üllesehhitada; Sinna Jſſe, oh iggawenne Jſſand ja rohkeſt armulinne, mõtle ka nüid omma mitmeſuggusſe hallastusſe ja omma helduste peale, mis iggawesſeſt ajaſt; ärra põlga meid mitte ärra, kes meie hulga pattude läbbi olleme ärrarojastud, ja ärra tee omma ſeäduſt mitte tühjaks meie roppu ellu pärraſt, waid pöra ka nüid ommad ſilmad meie ülleaſtmisteſt ärra, ja kinnita ning tee meid kõlblikkuks Sinnu ellawaksteggewa ja pühha Waimu armu ja mahhatullemisſe läbbi, ſelleſinnatſe kirriku ja ohwrilaua pühhitſemiſt ilmalaitmatta korda ſaata; et meie ka temma juures lauluſalmide ja kiitusſe laulude ning ſakramentide tallitamiste läbbi Sind wõikſime kiita ja Sinnu helduſt üllendada iggaweste.

Oh Issand ja Wallitseja, meie Jummal ja Lunnastaja, Sinna kõige maailma otsade lootus, wõtta meid pattusid kuulda, kes meie Sind pallume, ja läkkita mahha omma kõige-pühhamat, kõigist kummardud ja kõigewägge-wamat Waimu, ja pühhitse sedda kirrikut ja sedda ohwrilauda; täida tedda iggawesse wal-gussega, wallitse tedda wälja ommaks elluasse-meks; tee tedda omma au paigaks, ehhita tedda omma Jummalikku ja taewalikku armu andidega, te tedda tormist taggaaetawa innimeste saddamaks, wallu kannatajatte arstirohhuks, haigette warjupaigaks ja kurja waimude ärraajamisseks; Sinnu silmad olgu lahti temma ülle ööd ja päwad, ja Sinnu kõrwad pangu tähhele nende palwed, kes kartusse ja wärristussega temma sisse tullewad, ja Sinnu kõigist austud ja kummardud nimme appi hüid-wad; et Sinna üllewel taewas wõttaksid kuulda sedda, mis nemmad Sinnult palluwad, ja sedda täidaksid ning nende peale hallastaksid. Hoia tedda kõikumatta maailma otsani, ja olgu se-sinnane ohwri paik, So pühha Waimu wäe ja teggemisse läbbi seks kõigepühhamaks paigaks; tee tedda ausamaks kui kässuõppetusse pühhit-semisse paika, et need tenistussed, mis temma sees sawad korda sadetud, Sinnu pühha, taewa-

likku ja waimulikku altari peale wastuwõetud saakſid ja et Sinna meile Omma kõigepühhama warjamisſe armu mahha ſadakſid. Seſt meie ei loda mitte meie enneste kõlwatumatte tenistusſe peale, waid Sinnu ärraräägimatta ſure heldusſe peale.

Pärraſt ſedda palwet tõuſeb piiskop ülles, ja lähhäb altari pühha laua jure; kunniglikkud ukſed pannakſe kinni ja protodiakon ütleb altaris:

Aita, lunnasta, hallasta, tõsta meid ülles, ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Preeſtrid: Jſſand, heida armu! (Nõnda ka igga pallumisſe järrele).

Pallugem Jſſandat, et Ta meile rahhu ſadaks üllewelt ja meie hinged lunnastaks.

Pallugem Jſſandat, et Ta kõige maailmale rahhu ſadaks, Jummala pühha koggudusſi heas ſeiſusſes hoiaks ja kõiki ühhendaks.

Pallugem Jſſandat pühha Wallitſeja Sünodi ja meie kõrgeſt pühhitſetud piiskopi N., ja temma kätte töö eeſt, ja kõige nende preeſtritte ja diakonide eeſt, kes temmaga ſiin on.

Pallugem Jſſandat, et ſeſinnane kirrik ja ſeſinnane ohwrilaud pühha Waimu mahhatullemisſe ja wäe läbbi pühhitſetud ſaakſid.

Pallugem Jſſandat meie õiget uſku Wagga

Issewallitseja, se Sure Herra kõige Wennerigi Keisri Aleksandri Aleksandrowitschi ja Temma Abbikasa, se õiget usku Wagga Keisri Proua Maria Feodorowna, Temma Aujärjepärrija, se õiget usku Herra Tsesarewitschi ja Sure Würsti Nikolai Aleksandrowitschi, ja kõige Keiserlikku Suggumõssa, ja kõige rigi ammetmeeste ja sõawäe eest.

Pallugem Issandat selleſinnatse linna (ehk kihhelkonna) ja igga linna ja maa ja uskjatte eest, kes nende sees ellawad.

Pallugem Issandat, et Ta meid ärrapeäs-taks kõigest kurbtusest, wihhast ja häddast.

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat, kõige ennam õnnistud ja austud Wallitsejat Jumalasünnitajat ja ikka-Neitsit Mariat, sedda pühha N. (kelle nimme peale kirrik on pühhitsetud) ja kõiki pühha innimessi meele tulletades, andkem issennast ja teine teist ja kõik meie ellu Kristusse meie Jummala holeks.

Preestrid: Sinnu holeks, oh Issand.

Piiskop: Sest Sinna, oh meie Jummal, olled pühha ja hingad nende ausa Martritte peal, kes Sinnu pärrast on kannatanud, ja Sulle, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka, ja iggaweste.

Preestrid: **Amen.**

Nüid tuakse kann soja weega, punnast wiina ja rosi wet liggi. Ja protodiakon ütleb:

Pallugem Issandat.

Piiskop loeb tassa seddasinnast palwet wee ja wina ülle:

Palwe.

Oh Issand, meie Jummal, kes Sa Jordani weed omma õnsaksteggewa ilmumisse läbbi pühhitsesid, läkkita Sinna Isse ka nüid omma pühha Waimu armu mahha, ja õnnista sedda wet ja wiina sellesinnatse Sinnu ohwri laua pühhitsemisseks ja täiusseks. Sest Sinna olled kidetud iggaweste. Amen.

Pärrast palwet wallab ta sedda sooja wet kolm korda pühha laua peale ja ütleb: **Se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.**

Agga punnane wiin ja rosi wessi seggatakse ühte.

Siis toob sakellar nelli kätterättikud. Piiskop wõttab ühhe neist omma kätte, ja käsib preestrid teisi enneste kätte wõtta, ja siis pühkiwad nad nendega se pühha laua ärra. Sel ajal, kui sedda tehhakse, lauldakse se 83 (84) Taweti laul: **Kui armsad on Sinnu hooned, wäggede Issand . . .**

Kui laud on ärrapestud ja ärrapühhitud, ütleb piiskop: **Au olgu meie Jummalale iggaweste.**

Preestrid: **Amen.**

Nüid wõttab piiskop sakellari käest punnast wiina, mis rositweega

on seggatud, ja wallab sedda kolmkorda ristiwisil laua peale, ni palju, kui tarwis on, ja sedda wiina ja wet õerutakse kättega laua sisse. Seddasamma wet ripputab piiskop ka pühhitsetawa antiminsi peale, ja ütleb se juures igga kord: **Kasta mind isopiga, et ma puhtaks saan; pesse mind, et ma lähhän walgemaks, kui lummi.**

Ja kui pühha laua ja antiminsi ripsutaminne on lõppetud, loetakse ka need teised 51ma Taweti laulu salmid: **Anna mo kõrwale rõmu j. n. ed.**

Pärrast sedda toob sakellar käsnad; piiskop wõttab ühhe käsna omma kätte, kaateendrid wõtwad teised, ja pühkiwad siis nende käsnadega altari lauda kuiwaks. Siis pannakse antimins altari laua peale, agga piiskop ütleb:

Kidetud olgu meie Jummal iggal ajal, nüid ja ikka ja iggaweste.

Preestrid: **Amen.**

Siis toob sakellar pühha salwi. Piiskop wõiab altari lauda ristiwisil. Agga protodiakon ütleb selle juures, ni hästi altari laua kui antiminsi wõidmisse juures: **Wõtkem tähhele panna.**

Piiskop teeb pühha laua peal kolm ristitähte, ühhe keskele ja ja kaks teist nattuke kõrwale mõllema laua külje poole, ja ütleb: **„Halleluja“.** (3 korda).

Nõndasammuti wõiab ta ka pühha laua postid mõllemal külje pool, keskel ja kantide peal. Siis wõtwad preestrid antiminsi, ja pannewad sedda pühha laua peale nendest ristitähtedest ette poole, mis pühha salwiga on tehtud nõnda et need ristitähhed mitte se läbbi ei saaks ärrapühhitud. Piiskop teeb pühha salwiga kolm ristitähte antiminsi peale, nõndasammuti, kui pühha laua pealegi. Agga sel ajal, kui sedda tehhakse, lauldakse se 133 Taweti laul:

Waata, mis hea ja mis lõbbus on se, kui wennad ühhes ellawad . . .

Pärrast sedda ütleb piiskop: **Au olgu Sulle, oh pühha Kolmainus, meie Jummal, iggaweste.**

Preestrid: **Amen.**

Nüid pannakse antimins ühhe waagna peale; preestrid towad pühha laua linnase katte; piiskop ripputab selle peale seest ja wäljaspiddi pühha wet, ja siis pannewad preestrid tedda pühha laua ümber. Siis tuakse ka nöör; piiskop ripputab ka selle peale pühha wet ja siis seutakse pühha laua ümber kinni. Sedda tehhakse nönda:

Parrema poolse esimesse laua posti juures peab piiskop selle nöri otsa ommas käes, ja siis wiakse sedda teise posti juure hommiku poole, selle posti jurest lähhäb se nöör otse alla kolmandama posti juure, ja sealt jälle kohhe alt neljandama posti juure; agga siit otse üllespiddi jälle se esimesse posti juure, kus ta selle otsaga kinniseutakse, mis piiskopi käes on. Nüid wiakse sedda otse alla teise posti juure, ja lähhäb jälle sealt alt otse kolmandama posti juure; kolmandama posti juurest lähhäb ta otse üllespiddi neljandama posti juure, ja sealt jälle otse alla esimesse posti juure. Seddawiisi saab selleſt nöriſt üks riſt laua ees. Nüid wiakse nör alt otse teise posti juure, kust ta otse kolmandama posti juure üllesläbhäb, nönda et sel wisil hommiku poolse külje peal riſt sünnib. Kolmandamast postist lähhäb ta otse alla neljandama posti juure, mis läbbi üks riſt ka põhja poolse külje peal sünnib, ja sealt lähhab ta jälle otse alla esimesse posti juure, agga siit jälle otse üllespoole teise posti juure, mis läbbi üks riſt ka lõunapoolse külje pool sünnib. Nönda wiakse tedda üllespoole ümberringi laua ümber et ta üllewel kolm kord ümber ullataks, ja siis seutakse tedda jälle temma esimesse otsaga ühte, mis esimesse posti külges.

Sel ajal kui se sünnib, se on, sel ajal, kui pühha laua ümber sedda linnast riet pannakse ja sedda nööri temma ümber seutakse, laultakse 132 Taweti laulu: **Issand, mõtle Taweti peale...**

Pärrast ütleb piiskop: **Au olgu meie Jummalale iggaweste.**

Preestrid: **Amen.**

Siis towad preestrid pühha laua pealmisse riide. Piiskop ripputab temma peale pühha wet seest ja wäljaspoolt, ja siis pannakse tedda pühha laua ümber, pärrast sedda pannakse iliton, ja temma peale antimins, ka pühha Ewangeliumi ramat pannakse pühha laua peale, ning pühha rist, ja köik sedda kattetakse kattega. Köige selle peale ripputakse ka pühha wet.

Kui se köik walmis on, siis lauldakse se 93 Taweti laul: **Issand on kunningaks sanud, ja on kõrgussega ennast ehhitanud . . .**

Pärrast sedda laulu ütleb piiskop: **Kidetud olgu meie Jummal iggal ajal, nüüd ja ikka, ja iggaweste.**

Preestrid: **Amen.**

Nüüd käsib piiskop üllemale omma kateendritte seast ohwri lauda walmistada, pühha wet temma peale ripputades, ja siis pannakse temma peale kirriku riistad ja kattetakse pühha tekkikesega kinni, mil ajal ei sa ühtegi rägitud, waid agga ükspäinis köik asjad pühha weega kastetud.

Pärrast sedda wõetakse piiskopi ümwert se sindon (linnane rie) ärra, ja protodiakon toob temmale suitsetamisse panni; sel ajal tehhakse ka pühhad uksed lahti. Piiskop suitsetab pühha laua ümber ja köige altari sees; protodiakon käib temma eel ühhe põllewa küünlaga sel ajal lauldakse 26 Taweti laul: **Issand, mõista mulle kohhut, sest ma ellasin ommas ilmalaitmatta meles . . .**

Piiskop suitsetab ka köik kirriku, kuida ikka wiis on. Kui piiskop suitsetab, käiwad kaks archimandritid ehk kaks igumenid ehk preestrid

temma järrel. Üks neist ripputab pühha wet seinade peale, agga teine peab se pühha salwi enneše käes, kastab wihhakest salwi sisse ja wõiab sellega ristiwiisi esšite altaris se kõrge paiga kohtas aknapealist seina, siis kirriku õhtupoolse ukse pealist seina, siis jälle nende ukste ülle, mis lõuna pool ja mis põhja pool on, ehk aknade pealist seina, kui se wägga kõrge on, siis pannakse üks reddel alla.

Pärrast suitsetamist ja salmi laulmisse lõppetust lähhäb piiskop altari ja ütleb: **Au olgu Issale, ja Pojale, ja pühha Waimule; nüid ja ikka, ja iggaweste. Amen.**

Protodiakon wõttab suitsetamisse panni ja suitsetab kolm korda piiskopi; ja loeb sedda ekteniat: **Pallugem weel ja weel** j. n. ed. pühha laua ees pahhemat kät piiskopi seistes.

Hüidmist pärrast ekteniat ei ütle piiskop mitte, waid selle asemel hüiab protodiakon: **Pallugem Issandat.**

Preestrid: **Issand, heida armu.**

Piiskopi peast wõetakse mitra ärra, ja temma loeb walju heälega pühha laua ees sedda palwet.

Palwe.

Oh taewa ja maa Issand, kes Sa omma pühha Koggudust ütlematta tarkusšega olled üllesehhitanud, ja preestriammetit taewa Inglitte tenistusse eenkuju järrele maa peal seädnud; Sinna Isse, oh suur Armuandja Issand, wõtta meid wastu, kes meie praegu Sind pallume, ei mitte sepärtast, et meie wäärt olleme ni suuri asju palluda, waid et Sinnu armu suurus

wõiks awwalikkuks saada; sest Sinna olled ikka wõtnud innimesse suggule mitmesugusel wisil head tehha; agga sedda kõigesuremat head kõige Sinnu hea teggude seast olled Sa meile omma ainusündinud Poja lihhasse ilmumisse läbbi annud, kes kui Ta maa peale tulli, ja neile, kes pimmedusses istsid, õnnistusse walgust laskis üllespaista, Jsse ennast meie eest ohwriks tõi ning kõige maailma puhhastamisseks sai, ja meid omma üllestõusmisse ossalisseks teggi; ja kui Ta ülles taewa läks, siis ehhitas Ta, nõnda kuida! Ta sedda olli tõotanud, ommad jüngrid ja Apostlid wäega kõrgest, se on pühha ja kummardud ja kõigewäggewama Waimuga, kes Sinnust, Jummalast Jssast wäljalähhäb; Temma läbbi ommas sõnnas ja teus wäggewaks sanud, andsid nemmad meile lapsepõlwe ristmist, assutasid koggudussed, seädsid ohwri paigad, kinnitasid preestri ammetile käsud ja seädussed; nende õppetussed piddades, langeme meie pattused Sinnu, se iggawesse Jummala ette mahha ja pallume Sind armulist: täida seddasinnast, Sinnu kiitusseks ehhitud templit omma Jummalikku auga ja tee sedda temmas assutud pühha ohwri paika seks kõigepühhamaks paigaks,

et meie, kes temma ees, otsegu Sinnu hirmsa kunningrigi aujärje juures saame seisma ilmahukkamõistmatta tenikſime ja palwet isse enneste ja kõige Sinnu rahwa eest Sulle teekſime, ja Sinnu heldusſele ſedda ilmawerreta ohwrit tookſime melega ja koggematta tehtud pattude andeksandmisſeks, ellu parrandusſeks, hea ellu wiiſide poole juhhatamisſeks, kõige õigusſe täitmisſeks. Seſt Sinnu, ſe Issa, ja Poja ja pühha Waimu kõigepühham nimmi on kidetud; nüid ja ikka ja iggaweste.

Preeſtrid: Amen.

Piiskop: Rahhu olgu kõikidega.

Protodiakon: Kummardage ommad pead Issanda ette.

Preeſtrid: Sinnu ette, oh Issand.

Piiskop loeb tassa ſedda palwet:

Meie tänname Sind, Issand, wäggede Jummal, et Sa ſedda armu, mis Sa pühha Apoſtlitte, ja meie wagga isſade peale olled wäljawallanud, omma ſure heldusſe pärraſt olled ka meie pattuste ja Sinnu kõlbmatta ſullaste peale wäljalautanud: meie pallume Sind, oh armulinne Issand; täida ſeddaſinnaſt ohwri paika au, pühhadusſe ja armuga, et need ilmawerreta

ohwrid, mis temma peal sulle sawad todud, Sinnu ainusündinud Poja, meie Issanda ja Jummala ja Õnnisteggija Jesusse Kristusse kõigepühhamaks ihhuks ja kalliks werreks saaksid ümbermudetud kõige Sinnu rahwale ja ka meile kõlwatumattele lunnastusseks. Sest Sinna olled meie Jummal, se Jummal, kes meile armulinne on, ja meid lunnastab, ja Sulle, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid, ja ikka, ja iggaweste.

Preestrid: Amen.

Selle ajani altaris ei pea mitte ükski küinal põllema. Pärrast sedda tuakse piiskopi juure üks küünlajalg põllema pannemata küünlaga, mis piiskop isseenese käega põllema süitab, ja sedda siis se kõrgepaiga peale pühha laua tagga seisma panneb. Siis seäb sakellar sedda, kuidas teise kirrikusse nende pühha kujude ja lippudega peab minnema: agga piiskop annab Ewangeliumi ramatu ja risti preestritte kätte, ja jaggab küünlad neile, kes altaris seiswad, ja ka kirrikus seiswa rahwale ammoni pealt. Siis lähhäb ta altarisse, ja sealt jälle eeskäiwa preestritte järrele pühha uksest läbbi, kus ta hipodiakoni käest omma karjatse-keppi kätte wõttab, pühha relikwiade järrele ja ütleb: Lähme wälja rahhuga.

Nõnda lähwad siis järges pühha relikwiade järrele. Ees wiakse pühhad kujud ja lippud, kuida se wiis on nisugguste ristiga käimiste juures. Piiskopi toetawad kaks diakonit; agga preestrid lähwad Ewangeliumi ramatuga ja ristiga temma eel, protodiakon ja diakon suitsetawad. Lauljad laulwad sedda tropari 4mal wisil:

So Koggudus, oh Kristus Jummal, on se

kõige maailma pealiste kannatajatte werrega, otsegu purpuri ja kalli linnase riidega ehhitud, ja nende pärrast hüiab ta So poole: sada omma heldust omma rahwale; anna rahhu omma Koggudusele ja suurt armu meie hingedele.

Au olgu Issale, ja Pojale ja pühha Waimule; nüid ja ikka ja iggaweste. Amen.

8mal wisil: Kõik mailm toob Sulle, oh Issand, se igga loma Lojale, neid Jummalakartlikkuid kannatajaid, kui lomusse esimest wilja, ohwrianniks; hoia, oh rohkest armulinne, nende palwette pärrast omma Koggudust, sedda So ellupaika süggawa rahhu sees.

Kui piiskop senna kirrikusse tulleb, kus need pühhad relikwiad on, siis annab ta omma karjatse-keppi pühha ukste juures hipodiakoni kätte, ja lähhäb altarisse kahhe kateendrittega ja kummardab nende pühha Relikwiade ees ja õnnistab siin seiswad rahwast. Agga protodiakon loeb weikest Ekteniat: Pallugem weel ja weel rahhu sees Issandat.

Preestrid kirriku sees: Issand, heida armu.

Protodiakon: Aita, peästa, hallasta, ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Preestrid: Issand, heida armu.

Protodiakon: Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat, kõige ennam õnnistud ja austud Wallitsejat, sedda Jummalasünnitajat ja ikka Neitsit

Mariat ja kõiki pühha innimessi meeletulletades, andkem issеennast ja teine teist, ja kõik meie ellu Kristusse, meie Jummala holeks.

Preestrid: Sinnu holeks, oh Issand.

Piiskop altaris: Sest Sinnu, oh meie Jummal, olled pühha, ja hingad nende ausa Martride peal, kes Sinnu pärrast on kannatanud, ja Sulle, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Ja siis laulwad: Pühha Jummal, pühha Wäggew...

Siis ütleb Protodiakon: Pallugem Issandat.

Piiskopi peast wõetakse se mitra ärra ja pannakse ühhe waagna peale. Piiskop loeb palwet.

Oh Issand, meie Jummal, kes Sa ustaw olled omma sõnnade sees ja õige kõige omma tõotamiste sees, kes Sa omma pühha Martrittele andsid head wõitlemist wõitelda, Jummalakartlikku ellukorda lõppetada ja õiget usku kinnipiddada; Sinna Isse, oh kõigepühham Issand, wõtta kuulda nende palwed, ja anna meile, Sinnu kõlbmatta sullastele, ühhes nendega ossa ja pärrandust saada, et meie, nende järrelkäijad olles, ka kõlblikkuks same neid headussi pärrima, mis neile on tallele pandud. Sinnu ainusün-

dinud Poja armu ja innimesse armastuse pärrast, kellega Sa ühtlassi kidetud olled, ühhes Sinnu kõigepühhama, ja hea, ja ellawaksteggewa Waimuga, nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Piiskop: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja sinnu Waimuga.

Piiskop: Kummardage ommad pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Piiskop loeb tassa:

Oh Issand, meie Jummal, meie kõigepühhama Wallitseja, Jummalasünnitaja ja kõige Sinnu pühhade palwete pärrast juhhata meie so kõlwatuma sullaste kätte tööd, ja anna meile, et meie kõikis asjus wõiksime Sinnu armu mele pärrast olla.

Walju heälega: Kidetud ja austud olgu Sinnu, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu kunningriigi Wallitsus; nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Piiskop wõttab protodiakoni käest suitsetamisse panni ennese kätte, ja suitsetab pühha Relikwiad kolm korda; siis annab ta suitsetamisse panni ommast käest ärra, ja wõttab pühha diskosi (taldrik) pühha Relikwiadega, mis tähhega ja ühhe kattega on kinnikaetud, panneb sedda omma pea peale, ja lähhäb pühha uksest wälja, agga kaks üllemad kateendrid toetawad tedda selle jures. Diskossi peab

piiskop isse kahhe käega kinni, ja seddawiisi lähhewad nemmad omma korda mõda kirrikust wälja. Ees wiakse kirriku liovud ja pühhad kuiud. Pühha kujude ees lähwad lauljad, nende järrele preestrid; siis küünlakandja ja piiskopi keppikandja, nende keskel se, kes se mitra kannab; siis protodiakon teiste diakonidega suitsetamisse pannid käes ja suitsetawad pühha Relikwiad ja piiskopi. Diskossi ülle kandwad diakonid kaks ehk nelli ripidid. Piiskopi ees kandwad hipodiakonid trikiiri ja dikiiri (käsilühtrid kolme ja kahhe küünlaga).

Lauljad laulwad sedda tropari 3mal wisil:

Sa ehhitasid ussu kalju peal omma Koggudust, oh Armulinne, täida ka meie palwed temma sees, ja wõtta sedda rahwast wastu, kes ussuga So poole hüidwad: lunnasta meid, oh meie Jummal, lunnasta meid.

Ja kui aega on, siis need Irmosid 3mal wisil:

Issand, Sa nende müür, kes Sinnu peale lootwad, kinnita omma Koggudust, kedda Sa Ennesele omma kalli werre läbbi olled saatnud.

8mal wisil: Oh taewa lautusse Looja ja Koggudusse üllesehhitaja! kinnita mind omma armastusse sees, oh Issand, Sa wiimne tahtmiste raja, uskjatte kinnitus, ja se ainus armuline.

5mal wisil: Oh ainus helde ja innimessearmastaja Kristus! Sa kinnitasid maad ei miski peale omma sõnna läbbi, ja pannid tedda põhjatu rasket rippuma; kinnita ka omma Koggudust So käskude kõikumatta kalju peal.

Kui nemmad selle pühhitsetawa kirriku juure tullewad, siis lähhäwad nemmad temma ümber, õhtupoolsest uksest lõuna poole wastu päwa tõusmist, ja eeskäija preester ripputab pühha wet kirriku seinade

peale. Agga kui nemmad kirriku sure ukse juure tullewad, siis hakkawad lauljad needsinnatsed troparid laulma:

Oh pühhad Martrid, kes teie wahwaste wõitlesite, ja kronitud saite, palluge meie eest Issandat, et Ta meie hingede peale armu heidaks. (2 korda).

Au olgu Sulle, oh Kristus Jummal, Sa Apostlitte kiitus ja Martritte rõmu laul, kes ühhelomulist Kolmainust Jummalat kulutasid. (ükskord.)

Piiskop wõttab nüid omma pea pealt diskossi pühha Relikwiadega mahha. ja panneb neid kirriku ukse ees, seks walmistud, laua peale, ning kummardab kolm korda pühha Relikwiade ette; mitra pannakse temma pähhä, ja ta õnnistab preestrid mõllemille poole.

Kui lauljad need troparid on lõppetanud, siis lähhäwad nemmad kirrikusse, agga piiskop ütleb, pühha Relikwiade ees seistes:

Kidetud olled sinna, Kristus, meie Jummal iggal ajal, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad kostwad kirrikus: **Amen.**

Piiskop: **Teie wärrawad, tõstke ommad pead ülles, ja teie iggawessed uksed, laske ennast ülles-tõsta, et au Kunningas wõib sisse tulla.**

Lauljad laulwad kirrikus: **Kes on se au Kunningas?**

Protodiakon annab suitsetamisse panni piiskopi kätte, ja piiskop suitsetab sellega kolm korda pühha diskossi, ja ka pühha Ewangeliumi ramatut ja risti ning pühhad kujud parrema ja pahhema käe poole, ja nõndasammute ka preestrid.

Kirriku uks on kinnipandud ehk wahhetekkiga kinnikaetud; preestrid seiswad pühha kujudega, Ewangeliumi ramatuga ja ristidega laua tagga ukse ees, silmad õhtu poole pöördud; laua peal on katte ja laua nurkade peal seiswad nelli ehk kaks lühtrid; agga diakonid hoidwad ripidid pühha Relikwiade ülle.

Pärrast suitsetamist wõttab protodiakon piiskopi käest suitsetamisse panni, ja suitsetab kolm korda piiskopi.

Kui lauljad esimest korda: „Kes on se au Kunningas?“ on laulnud, siis ütleb piiskop jälle:

Teie wärrawad, tõstke ommad pead ülles, ja teie iggawessed uksed laske ennast üllestõsta, et au Kunningas wõib sisse tulla.

Lauljad laulwad: Kes on se au Kunningas?

Siis ütleb protodiakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand heida armu.

Piiskopi peast wõetakse mitra ärra ja temma loeb walju heälega palwet:

Oh iggaweste kidetud Jummal, ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, kes Sa meile temma lihha wahhetekki läbbi olled ueste teed lahti teinud nende essitesündinud koggudusse juure, kes taewas on ülleskirjutud, kus kõige pühhapidajatte elluasse ja rõmu heäl on; Sinna Isse, oh innimesse armastaja Issand, waata meie pattuste ja kõlbmatta sullaste peale, kes meie Sinnu kõigepühhama Koggudusse wisi järrele selle ausa templi uendamist, se on meie enneste ihhu uendamist pühhitseme, mis Sa auusa Apostli Paulusse läbbi Sinnu templiks ja Sinnu Kristusse liikmeks olled nimmetanud; kinnita tedda, et ta olleks kõikumatta maailma otsani ja auustud

saaks Sinnu sees, ja tee meid kõlblikkuks temma sees ilmalaitmatta kõige mõistusse ja tundmistega au ja kiitust Sinnu suurusele ja Sinnu ainusündinud Pojale, meie Issandale Jesusse Kristusele, ja Sinnu pühha Waimule anda, neid, kes Sind kartusega kummardawad, te omma Jummalikku heldusse kõlblikkuks, ja et need meie palwed, mis meie enneste ja kõige So rahwa eest Sinnu ärraräkimatta heldusele tome, Sinnu headusse mele pärrast wõikšid olla, meie kõigepuhtama Wallitseja, Jummalasünnitaja ja ikka neitsi Maria palwette pärrast. Sest Sinna, meie Jummal, olled pühha, ja hingad Pühhade peal, ja Sulle, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Piiskop: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja sinnu Waimuga.

Protodiakon; Kummardage ommad pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Piiskop loeb tassa sisseminnemisse palwet:

Oh Wallitseja Issand, meie Jummal, kes Sa taewas Inglitte ja Peainglitte järgmisšed ja wäed

olled seädnud, et nad Sinnu suurt au tenikſid: lasse meie sisseminnemisse ajal Sinnu pühha Inglitte sisseminnemist sündida, et nad ühhes meiega tenikſid ja Sinnu helduſt kidakſid. Seſt Sinnu, se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus ja kummardamine, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Nüid wõttab piiskop diskossi pühha relikwiadega, õnnistab kirriku uſt ristiwiisi ja ütleb:

Wäggede Jssand, sesamma on se au Kunningas.

Lauljad laulwad ka: Wäggede Jssand, sesamma on se au Kunningas.

Kui lauljad wiimist korda: Wäggede Jssand, sesamma on se au Kunningas", hakkawad laulma, wõetakse laud ärra, ja piiskop wõttab diskossi pühha relikwiadega omma pea peale, ja siis lähhäwad kõik kirriku. Sel ajal laulwad lauljad se tropari:

Kuida Sa kõrget taewa lautust sure illuga olled ehhitanud, nõnda olled Sa ka omma au pühha maja paiga illu siin maa peal meile näitnud, oh Jssand; kinnita sedda iggawesseks ajaks, ja wõtta wastu meie palwed, mis Sulle temma sees allati sawad toodud, se Jummalasünnitaja palwete pärraſt, Sa kõikide ellu ja üllestõusmine.

Piiskop lähhäb nüid pühhast ukfest sisse altarisse, ja panneb diskossi pühha relikwiadega altari laua peale ja kummardab pühha relikwijade ees; siis pannakse mitra jälle piiskopi pähhe. Protodiakon annab piiskopi kätte suitsetamisse panni, ja temma suitsetab sellega kolm korda pühha relikwiad ja ka omma kateendrid parrema ja pahhema poole; siis wõttab protodiakon suitsetamisse panni piiskopi käest ja suitsetab tedda kolm korda; agga piiskop, pärrast, kui temma on palwet teinud, õnnistab neid kateendrid ja wõttab diskossi pealt se pühha tekki ja ristitähhekesse ärra. Sakellar toob pühha salwi ja ka se karbikesse, kus sisse need pühhad relikwijad altari laua alla sawad pandud. Siis toob protodiakon wähhe ärrajahtunud wahhamastika. Piiskop wõttab pühha relikwijad kätte, wõttab neid pabberi seest wälja, kus sisse nad mee wahhaga kinnipandud, kolmeks jäuks sisse mähhitud on, wõiab neid pühha sahwiga, panneb karbi sisse ja wallab siis sedda karpi wahhamastikaga kinni, ja annab siis karbi Sakellari kätte. Sakellar wõttab karbi, piiskopi käele suud andes, wautab tedda kinni ja panneb siis altari laua alla kestmisse samba ehk posti sisse.

Siis wõiab piiskop ka need teised pisjukesse kottikesse sisse walmispandud pühha relikwiade tükkikesed pühha salwiga ja seädab neid siis antiminsi sisse, ja panneb wahhamastikuga kõwwaste temma sisse kinni.

(Kui selle pühhitsetawa kirriku liggidal teist kirrikut ei olle, siis pannakse need pühhad relikwiad jubba õhtust sadik enne kirriku pühhitsemisse pääwa analogi peale Õnnisteggija kuju ette, mis selle pühhitsetawa kirriku pühha ukse parremal pool on. Kui se aeg tulleb, millal pühha relikwiade järrele peab minnema, siis lähhäb piiskop pühhast ukfest wälja ja jääb kotka pildiga tekkikesse peale pühha relikwijade ees seisma, ja kui ta palwet on teinud, õnnistab ta kateendrid, wõttab suitsetamisse panni kätte ning suitsetab sellega kolm korda pühha relikwiad ja lauljad laulwad üllewal nimmetud troparid ja kondaki: **So Koggudus, oh Kristus Jummal . . .**

Kui nemmad need laulud on lõppetanud, siis ütleb protodiakon sedda weiket ekteniat: **Pallugem weel ja weel . . .** pühha relikwijade ees, ja kõik tehhakse sedda wiisi, kuida se üllemal on ööldud (waata 351, 352, 353 lehhe külge peal).

Siis wõttab piiskop need pühhad relikwijad ennese pea peale ja kõik lähhäwad ristidega korda mõda ümber kirriku. Agga kui se mitte kogguni wõimalik ep olle, pühha relikwiadega kirriku ümber minna, siis lähwad kõik selle kirriku sure ukse ette, ja piiskop panneb need pühhad relikwijad seks walmistud laua peale, kummardab pühha relikwijade ees, wõttab protodiakoni käest suitsetamisse panni ja suitsetab kolm korda pühha relikwijade ees, ja kõik tehhakse nõnda, kuida se üllemal on ööldud. Kui se kõik on lõppetud, siis wõttab piiskop need pühhad relikwijad omma pea peale, teeb nendega ristitähte kirriku ukse wastu, ja panneb neid jälle omma pea peale; siis lähhäb ta jälle altarisse pühhast uksest, ja altarisse tulles, lähhäb ta ükskord se pühha laua ümber, selle assemel, et kirriku ümber piddi käidud saama, panneb siis need pühhad relikwijad pühha laua peale ning teised tükkikessed karbikesse sisse ning antiminsi sisse ja kõik muud asjad tallitab ta se üllewel nimmetud korra järrele.)

Pärrast, kui se kõik on tehtud, ütleb protodiakon:

Pallugem Issandat.

Preestrid: **Issand, heida armu.**

Piiskop loeb palwet:

Oh Issand, meie Jummal, kes Sa omma Martrittele, kes Sinnu pärrast on kannatanud, ka sedda au andsid, et nende relikwijad kõiges maailmas Sinnu pühha templidesse sawad külwatud, ja et terweksaamisse willi kaswaks; Sinna Isse, oh Issand, Sa kõige headusse andja, te meid nende pühha innimeste palwete pärrast,

kelle (järreldusseb) relikwijad Sa laskſid ſelleſinnatſe Sinnu kalli ohwri paiga ſisſe panna, kölblikkuks, ſiin paikas hukkamõiſtmatta Sulle ſedda ilmawerreta ohwrit tuua ja täida kõik meie lunnastusſe pärraſt tehtud palwed, ja tasſu neile, kes Sinnu pühha nimme pärraſt on kannatanud, ſe läbbi, et nende läbbi immeteud ſünnikſid meie lunnastusſeks. Seſt Sinnu, ſe Issa, ja Poja, ja pühha Waimu pärralt on riik, ja wäggi, ja au; nüüd ja ikka ja iggaweste.

Preeſtrid: Amen.

Protodiakon: Pallugem weel ja weel Issandat, põlwili langedes.

Piiskop, ja kõik rahwas, kes kirikus on, lasſewad ennaſt põlweli mahha, ja piiskop loeb palwet walju heälega, et kõik kulekſid:

Oh Issand, meie Jummal! Ainſa sõnna läbbi lõid Sa kõik loodusſe ja andſid temmale ollemisſe, ja ehhitaſid tedda mitmel ärrarääkimatta wiſil; Sa kogguſid temma peale omma lähwitawat Waimu ja wallaſid temma ülle ſeddaſinnaſt päwa paistuſt wälja temma uendamisſeks; Sa andſid omma ſullaſe Moſesſele ſisſe, et ta üht isſeärraniſt au Sinnu kõigeparrema lodusſele piddi andma ja ütlema, et Sa näggid walguſt, et ſe hea on ja nimmetaſid ſedda päwaks:

ka meie, sedda walgust ja sedda kõigewalgemat päikest, mis iggapääw lodust uendab, nähhes, kidame Sind, selle tõssise päwa Päikest ja sedda Sinnu loojaminnematta walgust. Sa käskid meid omma Poja läbbi, et meie loodus peab ueks saama Sinnu pühhast Waimust, ja et selle ande läbbi õiged, kui päike, hiilgakssid. Sind selle Sõnna Jssa, meie Jssandat ja Jummalat pallume meie. Wata siis ka nüid omma armu silmaga meie, Sinnu pattuste ja kõlbmatta sullaste peale, kes meie selleſinnatse taewa sarnatses majas selle maailma au sees Sinnu ärrarääkimatta au tõssise ohwrialtari ees seisame, ja sada meie ja kõige Sinnu pärrisossa peale omma pühha Waimu; ja kuida se Jummalik Tawet ütleb: uenda meie süddamette sees sedda tõssist Waimu, ja kinnita meid omma wallitseja Waimuga. Anna meie Keisrile N. wõitu kõige nähtawatte ja näggematta waenlaste ülle, agga meile anna ühte meelt ja rahhu; agga neile, kes Sind Jummalat armastades, selleſinnatse koja on ehhitanud, ja selle pühha kirriku pühhitsust enneſe peale wõtnud, anna pattud andeks, täida kõik nende lunnastusse pärrast tehtud palwed, ärrata neid Sinnu käskusid täitma, uenda nendes

omma pühha Waimu ande, et nemmad ilmalaitmatta kummardakſid Sind, ſedda ainuſt tõsſiſt Jummalat ja Jeſuſt Kristuſt, kedda Sinna olled läkkitanud; ſe Jummalaſünnitaja (ſe kirriku Pühha) ja kõige Sinnu pühha innimeste palwette pärraſt. Amen.

Pärraſt ſedda palwet tõuſeb piiskop ja kõik teiſed ülles, ja protodiakon ütleb:

Aita, peästa, hallasta, ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Lauljad: Jſſand, heida armu.

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat, kõige ennam õnnistud ja austud Wallitſejat, Jummalaſünnitajat ja ikka neitſit Mariat, ja kõiki pühha innimesſi meeletulletades, andkem iſſeennaſt ja teine teiſt, ja kõik meie ellu Kristusſe, meie Jummala holeks.

Lauljat: Sinnu holeks, oh Jſſand.

Piiskop: Seſt Sinna, meie Jummal, olled pühha, ja Sa hingad nende pühha ja auſa Martride peal, kes Sinnu pärraſt on kannatanud, ja Sinnule, ſe Jſſa, ja Poja ja pühha Waimule anname meie au; nüid ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Pärraſt ſedda lähhäb piiskop, karjatſe kep käes, ammoni peale keſk kirrikut, kui ſe ſeäl on; agga kui ſedda piiskopi ammoni ſeäl ei

olle, siis lähhäb ta selle ammoni peale, mis altari ees, ja preestrid seiswad temma möllemal polel iggaüks omma järgi mööda. Piiskop teeb palwet ja õnnistab siis kõiki kirrikus seiswaid.

Protodiakon ütleb sedda ekteniat: **Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure heldusse pärraſt . . .** (waata 271 lehhe külje peal).

Piiskop ütleb: **Seſt Sinna olled armulinne ja innimesſearmastaja Jummal . . .**

Pärraſt: „**Amen**" toob ſakellaar piiskopile pühha risti waagna peal; piiskop ammoni peal seistes, wõttab sedda risti ja õnnistab sellega ristiwisil kolm korda neljale poole, se on hommiku poole, ja õhtu poole, lõuna ja põhja poole ja protodiakon suitsetab se risti wastu kolm korda ja ütleb: **Pallugem Issandat; üttelgem kõik.**

Lauljad: **Issand, heida armu.** (kolm korda).

Protodiakon: **Tarkus.**

Piiskop panneb risti ſakellari wagna peale, ja lähhäb kep käes, kui ta kesk kirrikut on seisnud, ammoni peale altari ette ja ütleb:

Oh kõigepühham Jummala ſünnitaja, peäſta meid.

Lauljad: **Kes Sa üllem olled kui Kerubid . . .**

Piiskop ammoni peale wälja tulles, annab omma karjatse keppi käest ärra ja wõttab risti enneſe kätte ja ütleb ärralaſtmisse õnnistuſt:

Kristus, meie tõsſine Jummal . . .

Pärraſt sedda ärralaſtmisse õnnistuſt ütleb protodiakon Keisrile ja Temma Suggu wõsſale palju aastaid.

Lauljad: **Palju aastaid.**

Siis toob diakon piiskopile pühha wet, ja piiskop ripputab sellega hommiku poole se ettepoodud tekki peale, mis pühha ukse ees, siis õhtu poole, põhja poole ja lõuna poole. Pärraſt sedda annab

piiskop essite isse pühha ristile suud, ja siis temma järrele ka kõik teised kaatendrid ning rahwas, ja iggaühhe peale ripputab ta pühha wet.

Pärrast sedda hakkatakse tunnid luggema. Liturgia ajal laul-dakse kirriku pühhitsemisse ja kirriku pühha prokimen; epistli luggu loetakse ramatust Ebrea rahwale 7 peatük, ja se mis selle kirriku pühhale on seätud luggeda; Ewangeliumi luggu on Joanneset 33 peatük, ja se, mis selle kirriku pühhale peab saama loetud.

4. Kirriku pühhitsus arhimandritti, ehk protopreswiteri, ehk preestri läbbi, kui piis-kopist pühhitsetud antimins senna panna on antud.

Kui ue kirriku ehhitus walmis on, siis tulleb piiskopist läkkitud wannem preester senna ja panneb piiskopist püh-hitsetud antiminsi diskossi peale, temma ülle tähhekesse, kattab sedda ühhe tekkikessega kinni, ja panneb sedda analogi peale parrema käele Õnnisteggija kuju ette, ning süütab analogi ees küünla põllema.

Siis lasseb ta ue puhta laua tuua ja kesk kirrikut panna, ja kattab sedda walge puhta laudlinnaga, ja selle ülle lautab kirriku laua katte ja panneb selle peale siis Ewangeliumi ramatu, pühha risti, altari laua linnase riide, mis ni pitk peab ollema, et ta altari lauda maani kattab, siis enditioni, siidi nööri, misga se katasarka pühha laua külge saab seutud, pühhad riistad ja nende katted ja kõik muud kirriku asjad, ja siis süitab ta nelli lühtrid põllema, ja panneb neid selle laua nurkade peale seisma.

Pärrast sedda peetakse essiotsa weikest õhtu Jummalatenistust, ühhe isseärranis seädusse järrele, mis kirriku pühhitsemiseks on seätud.

Pärrast hommiku Jummalatenistust tulleb weepühhitseminne, mis sedda wiisi korda sadetakse: laua peale pannakse asti täis wet, ja senna juure waagna peal pühha rist, ja üks wihhuke sinnisist

öiedest. Nüid ehhitawad ennast köik preestrid ja diakonid omma preestrilikku rietesse ja wõtwad pöllewad küünlad kätte.

Siis hakkab wannem preester weepühhitsemist; pärrast selle lõppetust wiwad preestrid sedda pühha wet pühha ristiga ja sedda lauda köige nende pühha asjadega, mis temma peal on, altari, mis pärrast sedda kinni pannakse, et ükski ilmlik innimenne ei pea senna sisse tullema, ja kus preestrid ja diakonid üksi omma ammeti riides peawad ollema. Siis tõstwad preestrid pealmist lauda altari laua pealt ülles; wannem preester ripputab pühha wet nende laua postide peale, ja siis kinnitakse se laud jälle hästi nende postide külge, pestakse soja weega ärra ja pühhitakse kuiwaks. Pärrast sedda ripputakse pühha wet selle laua peale. Sel ajal, kui sedda lauda walmistakse, lauldakse needsinnatsed Taweti laulud 144: Ma tahhan Sind sureks tõsta, mo Jummal, ja mo kunningas . . .; 22: Issand on mo karjane . . .; 83: Kui armsad on Sinnu hooned, wäggede Issand . . .

Pärrast nende laulude lõppetust ripputakse pühha wet altari laua linnase riide ehk katassarka peale, ja siis seutakse sedda nöriga laua ümber kinni, kelle peale ka pühha wet ripputakse; enditioni ehk pealmisse riide peale ripputakse ka pühha wet, ja tedda pannakse altari laua peale. Sel ajal lauldakse 92 Taweti laul: Issand on kunningaks sanud ja on kõrgussega ennast ehhitanud . . .

Pärrast selle laulu lõppetust pannakse pühha Ewangeliumi ramat ja rist altari laua peale ja nende peale pannakse katte. Köige selle peale ripputakse pühha wet. Seddasamma wiisi ehhitakse ka ohwri laud; temma peale ripputakse ka pühha wet, ja siis pannakse need pühhad riistad ja pühhad katted temma peale ja nende peale katte. Siis ripputakse pühha weega köik altar ja köik kirrik ja suitsetakse wirokiga.

Pärraſt ſedda ütleb wannem preeſter: **Lähme wälja rahhuga**

Siis wõetakſe Ewangeliumi ramat, riſt, pühha wessi ja pühhad kujud; wannem preeſter ſuitſetab pühhitſetud antiminſi, wõttab ſedda diskosſiga, kelle peal tähheke kattega on kinnikaetud, omma pea peale, ja ſiis lähhäwad kõik kirriku ümber õhtu poolt lõuna poole, hommiku ning põhja poole ja wimaks jälle õhtu poole; ſel ajal ſuitſetawad diakonid pühha antiminſi, kus ſees pühhad relikwiad on ja kirrikut wäljaspoolt. Teine preeſter, kes antiminſi kandja järrele käib, ripputab pühha wet kirriku ſeinade peale. Selle käimiſſe ajal lauldakſe need troparid:

Sa ehhitaſid uſſu kalju peal omma Koguduſt, oh Armulinne, täida ka meie palwed temma ſees, ja wõtta ſedda rahwaſt wastu, kes uſſuga So poole hüidwad: lunnasta meid, oh meie Jummal, lunnasta meid.

Oh pühhad Martrid, kes teie rahwaste wõitleſite, ja kronitud ſaite, palluge meie eeſt Iſſandat, et Ta meie hingede peale armu heidaks.

Au olgu Sulle, oh Kristus Jummal, Sa Apoſtlitte au ja Martritte rõmu laul, kes ühhelomuliſt Kolmainuſt Jummalat kulutaſid.

Kui nemmad nüüd ſelle ſure õhtupoolſe ukſe juure on tulnud, ſiis jäwad nad, ennaſt õhtupoole pöördes ſenna ſeisma ja wannem preeſter ütleb: **Kidetud on Kristus, meie Jummal iggal ajal, nüüd, ja ikka ja iggaweste.**

Lauljad, kes kirrikus on, koſtwad: **Amen.**

Wannem preester: **Teie wärrawad, tõstke ommad pead ülles, ja teie iggawessed ukssed, laske ennast üllestõsta, et au Kunningas wõib sisse tulla.**

Lauljad kostwad kirriku sees: **Kes on se au kunningas?**

Diakon: **Pallugem Issandat.**

Lauljad: **Issand, heida armu.**

Wannem preester loeb needsinnatsed palwed:

Oh iggaweste kidetud Jummal, ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa . . . (Waata 356 lehhe külje peal). **Oh Wallitseja Issand, meie Jummal, kes Sa taewas Inglitte ja Peainglitte järged ja wäed olled seädnud . . .** (Waata 357 lehhe külje peal).

Siis hüiab ta: **Wäggede Issand, sesamma on se au Kunningas.**

Lauljad laulwad wastussels seddasamma ja sedda lauldakse wannemast preestrist ja lauljatest weel kaks korda. Siis õnnistab wannem preester kirriku ust antiminsi ja pühha relikwiadega ristiwisil, ja lähhäb kirrikusse. Lauljad laulwad sedda tropari: **Kuida Sa kõrge taewa lautust sure illuga olled ehhitanud** j. n. ed. (Waata 358 lehhe külje peal).

Wannem preester panneb nüid pühhitsetud antiminsi altari laua peale ja temma peale pühha Ewangeliumi ramatu, ja kui ta sedda on suitsetanud, ütleb diakon: **Pallugem weel ja weel Issandat, põlwili langedes.**

Nüid lasseb ennast wannem preester altari laua ette põlwili mahha ja nõndasammute ka kõik rahwas, kes kirrikus on, ja ta loeb

sedda palwet: **Oh Issand meie Jummal! Ainsa sõnna läbbi . . .** (Waata 361 lehhe külje peal).

Pärrast sedda palwet tõuseb wannem preester ja ka kõik rahwas ülles ja diakon loeb:

Aita, peästa, hallasta, ja hoia meid, oh Jummal, omma armuga.

Lauljad: **Issand, heida armu.**

Meie kõigepühhamat, kõigepuhtamat, kõige ennam õnnistud ja austud Wallitsejat Jummalasünnitajat ja ikka-Neitsit Mariat, ja kõiki pühha innimessi meeletulletades, andkem isseennast, ja teine teist, ja kõik meie ellu Kristusse meie Jummala holeks.

Lauljad: **Sinnu holeks, oh Issand!**

Preester: **Sest Sinna, meie Jnmmal, olled pühha, ja hingad nende pühha ja ausa Martritte peal, kes Sinnu pärrast on kannatanud, ja Sinnule, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au au nüid ja ikka ja iggaweste.**

Lauljad: **Amen.**

Nüid tulleb lõppetus ja ärralaskmisse õnnistus.

Wannem preester wõttab pühha risti enese kätte ja sellega kest kirrikut seistes, õnnistab ta rahwast kolm korda neljale poole hommiku, õhtu, lõuna ja põhja poole, agga diakon suitsetab risti wastu kolm korda ümberringi käies ja ütleb:

Pallugem Issandat; üttelgem kõik.

Lauljad ja rahwas laulwad: **Issand, heida armu** (3 korda).

Pärrast sedda annab wannem preester pühha ristile suud, ja temma järrele ka kõik kateendrid ja kõik rahwas, kelle peale temma pühha wet ripputab.

Pärrast sedda hakkatakse tundide palwed luggema. Wannem preester lähhäb altarisse ja walmistab seal, kuida wiis on, proskomidiat, ja siis hakkab selle järrele pühha Liturgia.

5. Altari wahheseina (ikonostasi) önnistamisse ja pühhitsemisse kord.

Kui altari wahhesein on ühhes kirrikus üllespandud, mis jubba piiskopi läbbi täieste pühhitsetud ehk temma assemiku läbbi önnistud on, siis saab se wahhesein prausti ehk, temma loaga, kohhalisse preestri läbbi pühhitsetud.

Agga kui se ühhes pühhitsematta ehk önnistamatta kirrikus on siis essite saab kirrik pühhitsetud ehk önnistud ja pärrast altari wahheseina kujud, warsi pärrast kirriku seinade salwimist, enne suitsetamist. Piiskop astub pühha ukse ette ja Diakon ütleb: „**Pallugem Issandat**“, ja siis loeb piiskop kõik need siin allamal seiswad palwed ja ripputab pühhitsetud wet nende kujude peale ja pärrast sedda suitsetab ta ja sadab kirriku pühhitsemist korda. Agga kui temma assemik sedda kirrikut önnistab, siis, enne ärralaskmisse sõnnu, pühha ukse ees seistes, loeb ta pärrast „**Pallugem Issandat!**“ kõik allamal seiswad palwed ja ütleb pärrast sedda ärralaskmisse sõnnad. Agga kui altari wahhesein jubba ühhes pühhitsetud ehk önnistud kirrikus saab üllespandud, siis sünnib selle pühhitseminne nõnda:

Preester, kes epitraheli ja weloniga on ehhitud, pühhitseb

essite wet, kui temmal sedda enne ei olle, ja astub siis pühha ukse ette ja algab kuida wiis on:

Kidetud olgu meie Jummal . . .

Lauljad laulwad: Taewa Kunningas . . .

Luggeja loeb: Pühha Jummal . . . ja pärrast: „Meie Issa!“ Tulge kummardagem . . . (kolm korda) ja siis 132 Taweti laul: Mõtle, oh Issand . . .

Au olgu . . . nüid ja ikka . . .

ja siis ütleb diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal, Sa jummalatte Jummal ja issandatte Issand, wäggede Jummal ja kõige nähtawa ja näggematta lomade Looja ja walmistaja, meie Issanda Jesusse Kristusse Issa! Sa peästsid ebbajummalatte tenistussest omma Israeli rahwast, kelle süddant Sa wägga hästi teädsid, et nad ikka Sinnust, sest tõssisest Jummalast, wõera ja walle jummalatte poole kippusid, ja tahtsid, et nad ikka ja lõpmata Sind, sedda ainust tõssist Jummalat tunnekksid ja tenikksid, ja neid ähwardamissega ärrakeelsid ennestele kujud ja näud teggemast, mis Sinnu, se tõssise Jummala mele wastu on, ja neid, kui Issandat kummardamast ja teenimast; agga siiski käskisid Sa omma

melepärralisse sullase Mooseße läbbi näud ja kujud tehha, kelle läbbi ei mitte wõera ja walle ning ollematta jummalatte, waid Sinnu ainu tõssise Jummala pühha ja aus nimmi saaks kidetud ja austud (seest Sa ei arwanud omma rahwale üksnes seädusse ja käsjude kirjasid kül ollewad); essite käskisid Sa selle kuju järrele, mis Sa temmale mäe peäl näitsid, seädusse laeka tehha mäddanematta puust, ja sedda kullaga karratada, kus sisse seädusse lauad, kuld kruus ja Aaroni kep said pandud, ja temma peale kaks kullast Kerubid tehha ja telgi tekkide peal hulk Kerubide kujusid sisse kudduda, ja kaks Kerubid ärraleppitamisse kane otsade peale üllesseäda; ja pärrast ka Salomoni templis, mis ta Sinnu auks ehhitas, käskisid Sa kaks seedri puust tehtud ja kullaga kaetud Kerubit üllespanna; ja et nad tähhendasid, et Sinna ikka omma rahwaga jääd, ja et nad Sinnu au suuruse märgid ollid ja Sinnu suuri ja ausaid immetähti ja heateggemissi meeletulletasid ja üllesnäitsid (ehk nad kül innimeste kätte töö ollid), siis käskisid Sa neid austada hirmu ja wärristusega, Jummalikku kummardamisega, wiroki suitsetamisega ja palwetega, mis nende ees piddi teh-

tama, ja sedda au, mis neile sai antud, wõtsid Sa armulikkult wastu otsegu olleks ta Sinnu Ennesele antud olnud; ja neid, kes neid teutasid, ja neid mitte ei auustanud, nõnda kui kohhus olli, niisuggusid waewasid Sa mitmel wisil ja hukkasid ärra, otsegu Dosat; Sa näitasid wägga selgest, mis wahhe on Sinnu melepärraliste kujude ja Sinnust põllastud ebbajummalatte kujude wahhel, kui Sa Israeli üllema preestri ja kohtumõistja Eeli ajal Dagoni ebbajummala mahharõhhusid ja paggana rahwast nuhtlesid. Agga kui aeg täis sai, läkkitasid Sa omma ainusündinud Poega, meie Issandat Jesust Kristust kes naesest, sest ikka neitsist Mariast, sündis, sullase näggu ennesele wõttis ja innimeste sarnatseks sai, ja, omma Jummalikku palle külge ühhe rättikuga puutudes, omma kõigepuhtama näu kuju üllestähhendas ja sedda Edessa maa kunninga Awgarile läkkitas ja tedda temma haigusest peästis, ja kõigile, kes ussuga se kuju juure tõttasid ja tedda kummardasid, immelikkul wisil ärraarwamatta hulk arstimist ja palju hea teggusid teggi. Sepärrast, oh kõigeheldem ja armulinne Issand, olleme ka meie sellesinnatses Sinnu pühhas templis Sinnu suuruse ette needsinnatsed

Sinnu armsa Poja kujud ausaste üllesseädnud Temma önsaksteggewa lihhaksaamisse ja kõikide Temma ausa immetähtede, kannatamiste, ristilöömisse, surma, ausa üllestõusmisse ja taewaminnemisse ja kõige Temma heateggemiste mällestusseks, mis Ta maa peal, kui innimenne ilmudes, innimesse suggule teggi, kellest se Jummalik Ewangelium selgeste kulutab, — nõndasammute ka Temma kõigepuhtama Emma kujud, kes üllem ja kõrgem on, kui kõik loomad ja Sinnu ees meie kõigearmsam eestpalluja ja eestkostja on, ja ka Inglitte ning Jummalakulutajatte Prohwetide ja Apostlitte, Martritte ja piiskopide, õiglaste ja kõige pühha innimeste kujud, kes Sinnu melepärralissed, ustawad sullased ja armsad sõbrad ja Sinnu tõssised kujud ollid; meie ei pea neid mitte Jummalaiks, waid teame, et kuju austades meie austame sedda, kes temma peal on üllesmalitud; meie langeme So ette mahha ja pallume Sind süddamest: Waata armulikkult meie ja nende kujude peale, ja Sinnu armsa Poja lihhalikku ilmumisse ja kõige Temma önsaksteggewa Jummalikku eestmurre pärrast, mille meeletulletamisseks ja auks nad on tehtud, ja Temma kõigepuhtama ja kõigeennam õnnis-

tud Emma, pühha ilma ihhuta taewa wäggede, se ausa Prohweti, Eelkäija ja Ristija Joannese, Jummalakulutajatte Prohweetide, pühhast Waimust täidetud Apostlitte, wahwast wõitlejatte Martride, piiskopide, waggade ja õiglaste ja kõige Sinnu pühha innimeste palwette pärrast, kelle auks ja mällestusseks nad on tehtud; läkkita nende peale omma taewa õnnistust ja kõigepühhama Waimu armu, ja õnnista ning pühhitse neid, ja anna neile terwekssteggemisse ja kõige kurrati kawwaluste ärraajamisse wägge ja täida neid selle samma wäe ja wõimussega, mis Sa nii rohkeste selle pühha ilma kätteta tehtud kuju peale wäljawallasid Sinnu ainusündinud Poja kõigepühhama ja kõigepuhtama palle puutumisse läbbi, et nemmad omma wäggewa teggude ja immetähtede läbbi õige ussu kinnitamisseks ja Sinnu rahwa õnnistusseks wõiksid olla. Agga kes Sind, ja Sinnu ainusündinud Poega ja Sinnu kõigepühhamat ja elluandjat Waimu nende kujude ees kummardawad ja ussuga ning kõigest südamest nende ees palwid tewad ja armu palluwad, ja pühha innimessi, kui Sinnu ustawaid sullassi ja armsaid sõbru (kelle nimmel antud külma wee karrika Sa ka tõutasid wastu wõtta

ja prohweti ehk õiglaſſe ehk jüngri palgaga armulikkult taſſuda), nende kujude peale waates omma häddade ja kiuſatuste ja kurbtuste ja kõige omma kitſikuste ſees uſſuga appi hüidwad, nende kõikide palwed ja pallumiſſed ja ſüddamelikkud palwed wõtta Sa wastu ja kingi neile Sinnu innimesſearmastuſſe helduſt ja pattude andeksandmiſt ja laſſe neid armu leida. Seſt Sinna olled meie pühhitſus ja Sulle ühhes Sinnu ainuſündinud Pojale ja Sinnu kõigepühhama ja hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preeſter: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja ſinnu waimuga.

Diakon: Kummardagem ommad pead Iſſanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Iſſand.

Preeſter loeb, omma pead kummardades, taſſa ſedda palwet:

Oh Iſſand, meie Jummal, kes Sa omma pühha innimeste malitud kujud mitte ärra ei põlga, waid neid armſaste wastu wõttad ſepärraſt, et meie omma lihhalikku ſilmadega nende peale waates, omma waimulikku ſilmadega nende pühha innimeste teud ja ellu, mis Sinnu mele pärraſt ollid, meeletulletame ja järrele mõtleme

ja otsegu kirjast loeme. Meie pallume süddamest: õnnista ja pühhitse armulikkult omma taewa õnnistamissega se pühhitsetud wee ripputamisse läbbi needsinnatsed kujud, mis meie Sinnu ainusündinud Poja õnsaksteggewa innimesseksaamisse, immetähtede ja hea teggude auuks ja kiitusseks olleme teinud, kellest meile se Jummalik Ewangelium juttustab, et meie neid mitte ükspäinis austaksime, waid, nende näggude peale waates, neid ommas waimus wastuwõttaksime ja tännulikkult meeles peaksime; nõndasammuti (õnnista ja pühhitse) ka se kõigepuhtama Neitsi Jummalasünnitaja, nende ilmaihhuta taewa Wäggede se pühha Eelkäija ja Ristija Joannesse, pühha Apostlitte, Prohweetide, Martride ja kõige Sinnu pühha innimeste kujud. Ja kõigile neile, kes ussuga nende ees Sind, Jummalat sedda Issa, ja Sinnu ainusündinud Poega ja kõigepühhamat ja elluandjat Waimu ja kõigepuhtamat Jummalasünnitajat ja kõiki pühha innimessi, kes nende kujude peale on üllesmalitud, nõnda kui kohhus on, austawad, neile kõigile anna Sa omma Jummalikku armu, ja kui nad neid, kui Sinnu armsaid sullasi ja sõbru appi hüidwad, ja neid wõtwad palluda Sinnu Jummala ja Issanda ees

palwid nende eest tehha, ja nende eest seista ja neid aidata, siis lasse neid, omma armu pärrast, ja omma pühha innimeste palwette pärrast sedda (mis nad palluwad) pea kätte saada ja anna neile pattude andeksandmist ja, kui helde, te neid kõlblikkuks, Sinnu kunningrigi pärrijaks saada.

Walju heälega: Sest Sinna olled armu, heldusse, ja innimessearmastusse Jummal, ja Sulle ühhes Sinnu ainusündinud Pojale ja Sinnu kõigepühhama, ja hea, ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Piiskop ehk preester ripputab nüid pühhitsetud wet altari wahheseina peale allumisest kunni üllemisest otsast sadik ja ütleb:

Needsinnatsed kujud pühhitsetakse selle pühhitsetud wee ripputamisse läbbi meie sure Jummala ja meie Onnisteggija Jesusse Kristusse auks ja kiitusseks ja Temma pühhade mällestusseks se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen. (3 korda).

Siis laulwad lauljad kohhe needsinnatsed troparid 2 laulupiisil

Meie kummardame So kõigepuhtama kuju ette, oh helde Kristus, Jummal, ja pallume So käest pattude andeksandmist; sest omma taht-

misst mööda wõtsid Sa ihhu polest risti peale minna, et neid, kedda Sa olled lonud, waenlasse orjussest ärrapeästa; sepärrast hüiame meie tännulikkult So poole: Sa olled kõiki rõmuga täitnud, oh meie Lunnastaja, kes Sa maailma lunnastama tullid.

Au olgu Jssale. . . .

Oh Apostlid, Prohweetid, piiskopid, waggad õiglased ja kõik pühhad, kes teie omma wõitlemist heaste ollete lõppetanud ja usku hoidnud; et teil julgus on Lunnastaja ees, siis pallume meie teid: palluge Tedda kui armulist meie eest, et Ta lunnastaks neid, kes teid ussuga appi hüidwad ja teie, kui Jummala sõbrade kujud, waggaste austawad.

Nüid ja ikka . . .

Isel laulu wisil. Oh puhhas Neitsi, olle kaitsjaks ja wäggewaks eestseisjaks meile, kes Sinnu pühha kuju armastussega austawad ja Sind ühhemelelikkult tõssiseks Jummala Emmaks tunnistawad ning ussuga kummardawad, ja aja nendest eemale kõik kurja, sest Sinna wõid kõik tehha.

Siis tulleb ärralaskmisse õnnistus.

6. Palwe kord kirriku kella önnistamisse juures.

Ennegu kirriku kel saab kirriku torni üllespandud, seätakse tedda nönda ülles, et temma peale seest ja wäljaspiddi wõiks wet ripputada, ja siis önnistakse tedda sedda wiisi: Kui piiskop tedda önnistab, siis on ta kõige omma ammeti rietega ehhitud, ehk ta panneb ennese ümber ükšnes mantia, epitraheli ja omohwori ja pähhä mitra (agga kui preester önnistab, siis on ta epitraheli ja weloniga ehhitud) ja lähhäb kirikust wälja ja tulleb kirriku kella juure, kus ühhe puhta riidega kaetud laua peal pühhitsetud wessi ja wihhuke on walmis pandud, ja algab, kuida wiis on: Kidetud olgu meie Jummal . . . Lauljad laulwad 6mal laulutwisil: Taewane Kunningas . . . siis loeb luggeja: Pühha Jummal . . . Meie Issa . . . j. n. edd. Au olgu . . . nüid ja ikka . . . Tulge kummardagem . . . ja needsinnatsed Taweti laulud:

148 laul: Kiitke Issandat teie, kes taewas ollete; kiitke Tedda üllewel kõrges! Kiitke Tedda kõik Temma Inglid! Kiitke Tedda kõik Temma sõawäed! Kiitke Tedda päike ja kuu; kiitke Tedda kõik walgusse tähhed! Kiitke Tedda taewaste taewad! ja kõik wessi, mis ülle taewaste on! Nemmad peawad Issanda nimme kiitma; sest kui Temma olli käsknud, siis on nemmad loodud; ja Temma on neid pannud seisma ikka ja iggaweste; Ta on seädmisse teinud, ja ükski ei lähhä

selle ülle. Kiitke Issandat teie, kes maa peal ollete, wallaskallad ja kõik süggawused! Tulli ja rahhe ja lummi ja uddu, suur kange tuul, mis Temma sõnna järrele teeb! Mäed ja kõik mäeküngad, wiljalissed puud ja kõik seedrid, metsalissed ja kõik lojukssed, roomajad ja tiibadega linnud! Maa kunningad ja kõik rahwas, würstid ja kõik maailma kohtumõistjad! Nored mehhed ja neitsid ka, wannad ja nored; need peawad Issanda nimme kiitma, sest Temma nimmi on ükssipäinis kõrge; Temma suur au on ülle maa ja taewa; ja Temma on sureks tõstnud ühhe sarwe omma rahwale, kiitust kõigile omma waggadele, Israeli lastele, rahwale, kes Temma liggi on.

149 laul: Laulge Issanda auks uus laul, ja Temma kiitust waggade koggudusses. Israel römustagu neist, kes neid teinud; Sioni lapsed sagu wägga rõõmsaks omma Kunninga pärrast; need kiitku Temma nimme riddastiku; trummidega ja kanneldega laulgu nemmad Tedda kiites; sest Issandal on hea meel ommast rahwast; Ta ehhitab häddalissi illusaste õnnistussega. Waggad peawad römu pärrast hüppama auga, nemmad peawad õiskama omma woodite peal; Jummalat

ſuureks tõſtma, ſe peab nende ſuus ollema, ja kahhe terraga mõõk nende käes, et nemmad wõiwad pagganatte kätte maksta ja rahwaſt ſõitelda, et nemmad nende kunningad ahhelattega kinni pannewad ja nende aulisſed mehhed jalgraudu, et nemmad neile tewad kohhut mööda, mis kirjutud on. Seſamma austus on kõigil, kes Temma meleſt armſad on.

150 Taweti laul: Kiitke Jummalat Temma pühhas paikas; kiitke Tedda Temma aulisſes lautusſes. Kiitke Tedda Ta wäggewa teggude pärraſt, kiitke Tedda Temma wägga ſuurt ſuuruſt mööda. Kiitke Tedda paſſuna puhhumisſega kiitke Tedda nablimängi ja kanneldega. Kiitke Tedda trummidega ja riddastikku; kiitke Tedda keeltega mängiga ja pilliga. Kiitke Tedda helleda ſiltſeli mängidega; kiitke Tedda ſiltſeli mängidega, mis kauniste hüidwad. Iggaüks, kel õhk on, ſe kiitku Iſſandat.

Au olgu . . . nüid ja ikka . . .

Halleluja (3 korda).

Siis loeb diakon ſedda ekteniat:

Pallugem rahhu ſees Iſſandat.

Pallugem Iſſandat, et Ta meile rahhu annaks üllewelt . . .

Pallugem Issandat, et Ta kõige maailmale rahhu sadaks . . .

Pallugem Issandat selle pühha templi . . .

Pallugem Issandat pühha wallitseja Sünodi . . .

Pallugem Issandat meie õiget usku, Wagga Issewallitseja . . .

Pallugem Issandat, et Ta Neid aitaks . . .

Pallugem Issandat selle linna (kihhelkonna) . . .

Pallugem Issandat, et Ta heat ja terwet tule õhku . . .

Pallugem Issandat kõige nende eest, kes teel on . . .

Pallugem Issandat, et Ta sedda kella omma pühha nimme auks omma taewa õnnistussega õnnistaks.

Pallugem Issandat, et Ta temmale sedda armu annaks, et kõik, kes temma hellistamist kuulwad päwal ehk öösel Sinnu pühha nimme kiitussels üllesärkaksid.

Pallugem Issandat, et temma hellistamisse läbbi kõik kanged tuled, tormid, kõue mürris-

tamisſed ja kõik kurjad ilmad ja pahhad tule õhhud ärrakaukſid, ſoiku jääkſid ja ärralõppekſid.

Pallugem Iſſandat, et Ta kõik näggematta waenlaste wägge, kawwaluſt ja kurjuſt omma uſklikkude jureſt ärraajaks, kes ſelle kella heäle kuulwad, ja neid üllesärrataks omma käskude täitmisſele.

Pallugem Iſſandat, et Ta meid ärrapeäs=taks kõigeſt kurbtusſeſt . . .

Aita, peästa . . .

Meie kõigepühhamat . . .

Preeſter: Seſt Sinnu ſe Iſſa, ja Poja ja pühha Waimu pärralt on kõik au, kiitus . . .

Siis loeb luggeja:

29 Taweti laul: Andke Iſſandale, teie wägge=wad, andke Iſſandale au ja tuggewuſt; andke Iſſandale Temma nimme au, pühhas ehtes kummardage Iſſandat. Iſſanda heäl on wette peal; au Jummal panneb pitkſe hüidma, Iſſand, kes ſuurte wette peal on. Iſſanda heäl käib rammuga, Iſſanda heäl austusſega. Iſſanda heäl murrab katki ſeedripuud, ja Iſſand murrab katki Libanoni ſeedrid, ja ſadab neid kargama, kui wasſika, Libanoni ja Sirioni nõnda kui metshärja poja. Iſſanda heäl raiub läbbi,

kui tulleleegid. Issanda heäl sadab kõrbele lapsewaewa, Issand sadab Kadesi kõrbele lapsewaewa. Issanda heäl sadab emmahirwed poegema, ja teeb metsad paljaks; agga Temma templis ütleb kõik Temma rahwas: Au olgu! Issand istub weeupputust saatmas, ja Issand jääb kunningaks iggawesseks ajaks. Issand annab tuggewust omma rahwale, Issand õnnistab omma rahwast rahhuga.

Nüüd ütleb Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal, Sa tahhad, et kõik Sinnu ustawad sullased Sind allati peawad kiitma ja kummardama, ja olled wannas seädusses omma sullasele, kässuandja Moosessele, käskinud hõbbe passunad tehha, ja käskisid Aaroni poegi preestrid, sel ajal, kui Sulle ohwrid toodi, neid puhhuda, et Sinnu rahwas, passuna heäle kuuldes, walmis ollekssid Sind kummardama ja ennast kokkukorjakssid Sulle ohwrid tooma ja ja sõa ajal, nende passunatte heälte läbbi ärratud, ennast tuggewaste sõariistadega ehhitakssid waenlaste ärrawõitmisseks. Meie pallume Sind allandlikkult, oh kõigepühham Issand, waata ka

nüid armulikkult meie, Sinnu kõlwatumate sullaste süddamelikku palwe peale, ja õnnista ning pühhitse seddasinnast kella, mis Sinnu kirriku tenistusseks ja Sinnu ausa ja kõigepühhama nimme auks on walmistud, omma taewalikku pühha õnnistamisega ja omma kõige asjade pühhitsewa Waimu armuga, ja walla temma sisse omma armu wägge, et Sinnu ustawad sullased, temma heäle kuuldes, Jummalakartusses ja uskus kinnitud saaksid, ja wapraste kõige kurrati kiusatuste wastu pannekssid ja palwete ning Sinnu, se tõssise Jummala, allatilise kiitusse läbbi neid ärrawõidaksid, ja sagu nad palwele ja Sinnu pühha nimme kiitussele öösel ja päwal kirriku ruttama otsegu need, kedda wiakse; ja kaddugu ärra ning jägu suiku ja lõppegu ärra, temma heäle läbbi, kõik tule tormid, rahhe saddud ja tule kerutised ja hirmsad kõuemürristamised ja wälgulöömised ja kõik kurjad ja kahjuteggewad tule õhhud. Sest Sinna, Issand, meie Jummal, teed, nii kui Sa ial tahhad, omma auks ja omma usklikkude õnnistusseks ja kassuks suuri ja immelikku asju ei mitte ükspäinis omma mõistlikku ja ellawate loomade läbbi, waid ka hingetu asjade läbbi,

nõnda kui Mooseſſe keppi ja waſk mau läbbi kõrbes; ſeſt Sinna wõid kõik tehha ja Sul ei olle ükski aſſi wõimata, ja Sulle, ſe Iſſale ja Pojale ja pühha Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preeſter: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja ſinnu waimuga.

Diakon: Kummardage ommad pead Iſſanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Iſſand.

Ja kui kõik rahwas ommad pead on kummardanud, loeb preeſter taſſa ſedda palwet:

Oh Iſſand Jummal, Iſſa Kõigeüllespidaja, kes Sa ſeitsme preeſtri paſſunate heäle läbbi, kes ſeädusſe laeka ees käiſid, Jeriku linna tuggewad müirid laſkſid mahha langeda ja ärralagguneda, ja kõik, mis linnas olli, omma rahwa kätte andſid, täida ka nüid ſeddaſinnaſt kella omma taewa õnnistusſega, et kõik wastuſed wäed, mis tule õhhu ſees on, temma heält ja hellistamiſt kuuldes, Sinnu uſklikkude ellumajade jureſt ärratagganekſid, ja kõik nende tulliſed noled, mis meie wastu pöördud on, ärrakustukſid, ja aja ärra ja pea kinni omma kõigewäggewama parrema käega kõik wälgu rakſumisſed,

rahhesaod ja kõik kurjad ja pahhad tule õhhud, ja kaddugu naad ärra, jägu soiku ja tagganegu ärra; sest Sinna teed kõik omma auks ja meie kassuks ja õnnistusseks mitmesugguste nõude läbbi.

Walju heälega: Sest Sinna olled se, kes armu heidab ja lunnastab, ja Sulle, algmatta Issale, ja Sinnu ainusündinud Pojale, ja Sinnu kõigepühhama, ja hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Nüid wõttab preester pühhitsetud wet ja ripputab sedda üllespoolt kella peale neljast küljest temma ümber käies ja ütleb:

Sesinnane kel õnnistakse ja pühhitsetakse pühhitsetud wee ripputamisse läbbi se Issa ja Poja ja pühha Waimu nimmel. Amen. (3 korda).

Siis ripputab ta ka seestpoolt wet temma peale ja ütleb needsammad sõnnad. Ja siis wõttab ta suitsetamisse panni kätte ning suitsetab sellega kella neljast küljest wäljaspoolt ja seestpoolt. Sel ajal loeb luggeja sedda

70 Taweti laulu: Oh Jummal, tõtta mind peästma; Issand, tõtta mulle appi! Häbbenegu ja sagu häbbisse, kes mo hinge püidwad; tagganegu taggasi ja punnastagu häbbi pärrast ärra, kel hea meel on mo õnnetusist. Mingu need taggasi omma häbbi pärrast, kes ütlewad: Hästi, hästi!

Olgu rõõmsad ja rõmustagu Sinnu sees kõik, kes Sind otsiwad, ja kes So õnnistust armastawad, üttelgu allati: Jummal sagu sureks. Agga minna ollen willets ja waene: oh Jummal, tõtta mo juure; Sinna olled mo abbi, ja mo ärrapeästja; Issand, ärra wiwi mitte.

Pärrast sedda hüiab diakon: Tarkus!

Luggeja: Neljandamast Mooseśse ramatust luggeminne.

Diakon: Wõtkem tähhele panna.

Luggeja loeb: 4 Moos. 10, 1—10.

Siis lauldakse ehk loetakse needsinnatsed stihirad 2sel laulu wisil:

Kui maa ja teised maailma loodud asjad Sinnu tulliše wihha pärrast, mis meie pattuste pärrast on meie wastu süttinud põllema, seggaseks lähhäwad ja omma allatisšest korrast wälja astuwad, waata siis, oh Issand, omma armu silmaga meie peale, kui selle kella heäl otsegu Mooseśse hõbbe passunate heäl So kõrwu tulleb, ja ärra nomi meid mitte ommas suures wihhas, waid hallasta meie peale, ja anna meile armu, ja peästa meid ärra iggast Sinnu hirmsast ähwardamisšest, sest Sinna olled ainus armulinne.

1sel lauluwisil: Oh Jummal, kes Sa, kui kõikide Looja, maa-alluśed kõikuma ja merre põhja wär-

risema panned, peästa meid ärra ommast õigest ähwardamisest ja aja selle kella heäle läbbi ärra kõik kanged tuuled ja tormid, kõuemürristamissed ja wälgulöömisseb, ja tee meid erkaks ja holelikkuks, et meie ikka walmis olleksime Sind kiitma ja Sinnu pühha käskussid täitma sest Sinna olled Innimessearmastaja.

Au olgu . . . nüid ja ikka . . .

4mal lauluwisil: Kes Sa algmisses kõik omma ainsa sõnna läbbi lõid, oh Issand, agga nüid kõik loodud asjade läbbi teed, aja selle pühhitsetud kella heäle läbbi kõik tuimust ja laiskust omma usklikkude süddamest ärra, ja istuta nende sisse Sinnu kartust ja waggadust, ja tee neid omma wäe läbbi hoolelikkuks palwele ja nobbedaiks igga hea teule, ja peästa meid ärra kõigist waenlaste kiusatustest, ja hoia meid pahha tule õhhu eest, et ta meile ühtegi kurja ei teeks, Jummalasünnitaja ja kõikide Sinnu pühhade palwete pärrast, kui ainus helde.

Kui need stihirad on lauldud, hüiab diakon: Tarkus!

Lauljad: Kes Sa üllem olled kui Kerubid . . .

Au olgu Issale . . . nüid ja ikka . . .

Issand, heida armu (3 korda). Õnnista!

Piiskop ehk wannem preester ütleb selle päwa lõppetusse sõnnad, kuida wiis on.

7. Palwe kord pühha ja ellualgaja Kolmainu Jummala kuju önnistamisse juures.

(Kolme Inglitte, ehk ristmisse, ehk Issanda ärramuudmisse, ehk pühha Waimu mahhatullemisse näul).

Ammoni ette saab üks kirriku linnaga kaetud laud pandud, ja selle peale pannakse siis pühha kuju; siis wõttab preester, kes epitraheli ja weloniga on ehhitud, suitsetamisse panni kätte, ja suitsetab sellega ristiwisil sedda pühha kuju ja algab kuida wiis on:

Kidetud olgu meie Jummal . . .

Luggeja loeb: Taewane Kunningas . . . Pühha Jummal . . . Meie Issa . . . Au olgu . . . nüid ja ikka . . . Tulge kummardagem . . . ja sesinnane 67 Taweti laul: Jummal, olle meile armulinne ja önnista meid, ja lasse omma palle paista meie peale, et maa peal Sinnu wiisi tunnukse kõige pagganatte seas So önnistust. Jummal! Sind wõtwad tännada rahwas, Sind wõtwad tännada kõik rahwas. Rahwas on rõõmsad ja laulwad rõõmsaste, sest Sinna mõistad rahwale õigusses kohhut, ja juhhatad rahwast maa peal. Jummal, Sind wõtwad rahwas tännada, Sind wõtwad tännada kõik rahwas. Maa annab omma kassu wilja; Jummal, meie Jummal, önnista meid. Jummal önnistagu meid, et kõik maailma otsad wõttaksid Tedda karta.

Au olgu ... nüid ja ikka ... Halleluja ...

Diakon: Pallugem Issandat!

Lauljad: Issand, heida armu!

Preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, Jummal, kedda pühhas Kolmainusses kidetakse, kedda ükski mõistus ei wõi ärramõista, egga ükski sõnna üllesrääkida, kedda ükski innimeste seast ep olle ial egga kuskil näinud! kuidas üksnes pühhast kirjast ja Jummalakuulutajatte apostlitte õppetussest olleme õppinud, nõnda ussume meie, ja nõnda tunnistame meie Sind, algmatta Jummalat ja Sinnuga ühhelomulist Poega ja Sinnuga ühheaulist ja ühhesugust Waimu; ja kuida wannaseädusse kirri meile juttustab Sinnu ilmumissest kolme Inglitte näul ausa peawannema Abraamile; agga kes armu seädusses ilmus Issa heäle sees, Poeg innimesse näul Jordani jõel ja pühha Waim tuikesse näul; ja weel Poeg, läks ihhuga ülles taewa ja istub Jummala parremal käel, ning saatis trööstjat Waimu tulliste keelte näul Apostlitte peale; ja Tabori mäel ilmus Issa heäle sees, pühha Waim pilwes ja Poeg hiilgawas walgusses kolme jüngrittele; nõnda, et Sind allati meeles piddada, tunnistame meie Sind

ainust kidetud Jummalat mitte ükspäinis omma suuga, waid malime ka Sinnu kuju ülles, ei mitte seks, et meie sedda kuju Jammalaks peame waid seks, et meie, omma lihhalikku silmadega kuju peale waates, se juures omma waimulikku silmadega Sinnu, meie Jummala peale, waatakſime ja sedda kuju austades, Sind, meie Loojat, Lunnastajat ja Pühhitsejat austakſime ja kidakſime ja Sinnu otsatumaid heateggusid meele tulletakſime; sest kujule au andes, austame meie sedda, kelle palle kuju peal malitud on. Nüid seddasinnast kuju selle wagga ja Jummalakartlikku mõttega Sinnu suurusse ette pannes, pallume meie kõigest südamest Sinnu heldust: Waata armulikkult temma peale ja sada mahha temma peale Sinnu taewa õnnistust, ja õnnista ning pühhitse tedda Sinnu Kolmainulikku pühha nimmel, et kõik, kes sedda wagga melega austawad ja temma ees Sind allandlikkult kummardawad ja usuga palluwad, armu leiakſid ja heldust saakſid ja kõigist häddadest ja kurbtustest ärrapeäsekſid ja pattude andeksandmist saakſid ja taewariiki pärrikſid, Sinnu ainu Kolmainusses kidetawa Jummala, se Issa ja Poja ja pühha Waimu armu, heldusse ja innimesse=

armastusse pärrast, kelle pärralt on kõik au, nüüd ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja Sinnu waimuga.

Diakon: Kummardagem ommad pead Issanda ette.

Preester loeb tassa seddasinnast palwet:

Oh Issand, Sa pühha Kolmainusses kidetud ja austud Jummal, kule nüüd meie palwet, ja sada omma Jummalikku taewa õnnistust mahha ja õnnista ning pühhitse selle pühhitsetud wee ripputamisse läbbi seddasinnast kuju Sinnu auks ja So rahwa õnnistusseks; (walju heälega): Sest Sinna olled meie pühhitsus ja Sulle, se Issa ja Poja ja pühha Waimule anname meie au, nüüd ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis ripputab preester pühhitsetud wet selle kuju peale ja ütleb:

Sesinnane kuju pühhitsetakse pühha Waimu armuga pühhitsetud wee ripputamisse läbbi se Issa, Poja ja pühha Waimu nimmel. Amen. (kolm korda).

Siis loetakse ehk lauldakse sesinnane stihira, 8mal lauluwisil:

Tulge innimessed, kummardagem Kolmainust Jummalat, Poega Issas, ühhes pühha Wai-

muga; sest Issa sünnitas enne kõiki aegu Poega, kes Temmaga ühhes iggawenne ja ühheaulinne on. Ka pühha Waim olli Issas ühhes Pojaga austud; üksainus wäggi, üksainus olleminne, üksainus Jummal. Tedda kummardades hüiame meie kõik: pühha Jummal, kes Sa Poja läbbi kõik lonud olled pühha Waimu abbiga; pühha Wäggew, kelle läbbi meie Issa tundma saime ja kelle läbbi pühha Waim maailma tulli; pühha Iggawenne, Sa tröstja Waim, kes Sa Issast wäljalähhäd ja Pojas hingad; oh pühha Kolmainus Jummal, au olgu Sulle!

Tähhelepanna: Sesinnane stihira lauldakse üksnes siis, kui se kuju Kolmainu Jummala kuju on. Agga kui se kuju on: Issanda ristmisse ehk muudmisse ehk pühha Waimu mahhatullemisse kuju, siis lauldakse ehk loetakse nende pühhapäwade tropari ja kondaki, ja lõppetusse sõnnad on ka pühhapäiwised.

8. Palwe kord Jesusse Kristusse kuju ehk ühhe ehk ka mitme Issanda kujude önnistamisse ja pühhitsemisse juures, mis Temma Pühhapäwade mällestusseks on tehtud.

Siin saab ka kõik nõnda tehtud, kuida üllemal on öölbud (waata 391 lehhe külg) ja pärrast: „Meie Issa“ palwet loeb luggeja: Tulge kummardagem . . . ja sedda 89 Taweti laulu: Ma tahhan Issanda suresť heldussest iggaweste laulda; põlwest põlweni tahhan ma So tõsiduſt omma suuga teada anda. Sest ma ütlesin: Heldus peab saama üllesehhitud iggawesseks ajaks; taewaste sees, seal kinnitad Sa omma tõsiduſt. Ma ollen seädusse teinud sellega, kedda Ma ärrawallitsenud, ma ollen Tawetile, omma sullasele wandunud: Ma tahhan iggaweste so suggu kinnitada, ja so aujärje üllesehhitada põlwest põlweni. Ja taewad tunnistawad So immetööd ülles, Issand, ka Sinnu tõsiduſt pühhade koggudusses. Sest kedda tulleb Issanda wastu arwata üllema pilwete sees? Kes on Issanda sarnane wäggewatte laste seas? Jummalat tulleb wägga karta suures pühhade sallajas koggudusses,

ja Ta on kardetaw köikide juures, kes Temma ümber on. Issand, wäggede Jummal! kes on nii wäggew kui Sinna, oh Issand? So tõsfidus on Sinnu ümber. Sinna wallitsed merre tõusmisse ülle; kui ta omma laenid tõstab, siis waigistad Sinna neid. Sa rõhhusid mahha neid, kel torre meel on nõnda kui neid, kes mahhalöödud; omma tuggewa käewarrega pillasid Sa ärra ommad waenlasfed. Sinnu pärralt on taewad, ka Sinnu pärralt on maa; maailmale ja selle täiusfele, neile olled Sinna alluse pannud. Põhja ja lõuna, neid olled Sinna lonud; Tabori ja Ermoni mäed need laulwad rõõmsaste So nimmele. Sinnul on wäggew käsfiwars, Sinnu käsfi on tuggew, So parrem käsfi on sureks tõstetud. Õigus ja kohhus on So aujärje kinnitus, heldus ja tõdde käiwad So palle eel. Wägga õnnis on rahwas, mis pühha õiskamist tunneb; Issand, Sinnu palle walgusses käiwad nemmad; nemmad on Sinnu nimmel wägga rõõmsad iggapääw, ja Sinnu õigusse sees tõstetakse nemmad sureks; sest Sinna olled nende tuggewusse illu, ja So hea mele pärrast tõstetakse meie sarw sureks.

Au olgu . . . nüid ja ikka . . .

Halleluja (3 korda).

Diakon: Pallugem Issandat!

Lauljad. Issand, heida armu.

Preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, Jummal, Kõigeüllespiddaja, meie wannematte Jummal! Et omma rahwast, sedda ärrawallitsetud Israelit, wõerajummalate tenistussest ärrapeästa ja et nad ikka Sind ainust tõssist Jummalat tunnekssid ja tenikssid, keelsid Sa neid ähwardamissega ärra ennestele ühte Sinnu se tõssise Jummala wastust kuju ehk näggu teggemast, ja sedda, kui Jummalat, kummardamast ja tenimast. Agga ühtlassi sellega käskisid Sa, Mooseste läbbi, näud ja kujud tehha, kelle läbbi, ei mitte wõerad ja wallejummalad, waid Sinnu ainu tõssise Jummala pühha ja aus nimmi saaks kidetud ja austud, essite Sinnu seädusse telkis, ärraleppitamisse kane peal, kaks Kerubid kullast üllestehha ja kaks möllematte ärraleppitamisse kaane otsade peale ja telgi tekkide peal hulk Kerubide kujusid targaste sisse kudduda, ja Salomoni käskisid Sa templi kõigepühhama paika kaks Kerubid seedri puust panna, mis ollid kullaga kaetud, ja sedda seädusse laegast, kus sees need seä-

dusse kiwwi lauad, kuld kruus ja Aaroni kep ollid, mis rahwa silme ees siin seisid ja Sinnu au suurust ettetähhendasid, ja Sinnu ausaid immetähtesid ja heateggemissi meele tulletasid (ehk nad kül innimeste kätte töö ollid), ning käskisid neid hirmu ja wärristussega ja Jummalikku kummardamisega, kalli rohhu suitsetamisega ja palwetega, mis nende ees piddi tehtama, austada, ja sedda au, mis neile sai antud, wõtsid Sa armulikkult wastu, otsegu olleks ta Sinnule ennesele antud olnud. Agga kui aeg täis sai, siis läkkitasid Sa omma ainusündinud Poega, meie Issandat Jesust Kristust, kes naesest, sest ikka-Neitsist Mariast sündis, sullase näggu ennesele wõttis ja innimesse sarnatseks sai, ja kes ühhe rättikuga omma kõigepühhama näu külge puutus, ja se läbbi üht ilmakätteta tehtud omma kõigepuhtama palle kuju üllestähhendas, sedda Edessa linna würsti Awgarile läkkitas, ja se läbbi tedda temma haigussest peästis, ja ka kõigile, kes ussuga temma juure tõttasid ja tedda kummardasid, immelikkul wisil ärraarwamatta palju arstimist andis ja wägga palju head teggi. Sepärrast, oh helde ja kõigewäggewam Issand, olleme ka meie sedda Sinnu armsa Poja kuju

teinud Temma õnsaksteggewa lihhaksſaamisſe ja kõige Temma auſa immetähtede ja heateggude mällestusſeks, mis Ta maa peal, kui innimenne ilmudes, innimesſe ſuggule teggi; meie ei pea ſedda (kuju) mitte jummalaks, waid teame, et kujule au andes austame meie ſedda, kelle näggu kuju peal on, ja panneme ſedda Sinnu ſuurusſe ette, ja Sinnu ees mahhalangedes pallume Sind ſüddameſt: Waata armulikkult meie ja ſelle kuju peale, ja läkkita, Sinnu ainuſündinud Poja lihhaksſaamisſe ja ilmumisſe pärraſt, kelle mällestusſeks ſeſinnane kuju on tehtud, Sinnu taewa õnnistuſt ja pühha Waimu armu mahha ja õnnista ning pühhitſe tedda, anna temmale terweksteggemisſe ja kõige kurrati kawwaluste ärraajamisſe wägge, ja täida tedda ſelle pühha ilmakätteta tehtud kuju õnnistusſe ja wäega, mis temma, Sinnu armſa Poja pühha ja puhta palle puutumisſe läbbi, rohkeste olli ſanud, et temma omma wäggewa teggude ja immetähtede läbbi pühha õige uſſu kinnitamisſeks ja Sinnu uſklikku rahwa õnſaksſaamisſeks wõiks olla, ja et Sa kõiki neid, kes Sind ja Sinnu ainuſündinud Poega ja pühha Waimu temma ees kummardawad ja uſſuga appi hüidwad ning ſüd-

dameſt palluwad, kuulda wõttakſid, ja Sinnu innimesſearmastusſe ees armu leiakſid ja helduſt ſaakſid. Seſt Sinna olled meie pühhitſus, ja Sulle ja Sinnu ainuſündinud Pojale ja Sinnu kõigepühhama ja hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preeſter: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja ſinnu waimuga.

Diakon: Kummardage ommad pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Preeſter loeb tassa ſedda palwet:

Oh Issand, mo Jummal, waata mahha ommaſt pühhaſt elluasſemeſt ja omma kunningrigi aujärje pealt, ja ſada armulikkult omma pühha õnnistuſt ſelleſinnatſe kuju peale, ja õnnista ning pühhitſe tedda ſelle pühhitſetud wee ripputamisſe läbbi, ja anna temmale wägge, et ta haigusſed ja tõbbed arstiks ja kõik kurrati kawwalad nõud ärraajaks kõigilt neilt, kes usſuga temma juure tõttawad, ja temma ees Sind kummardawad, palluwad ja Sinnu juure tõttawad, ja ſagu nende palwe ikka kuuldud ja Sinnu meleſt armas ollema. Sinnu ainuſündinud Poja armu ja heldusſe pärraſt, kellega Sa ühtlaſſi kidetud olled ühhes omma kõigepühhama ja hea ja

ellawaksteggewa Waimuga nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester ripputab pühhitsetud wet selle kuju peale ja ütleb:

Sesinnane kuju pühhitsetakse pühha Waimu armuga, pühhitsetud wee ripputamisse läbbi, se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. (3 korda).

Pärrast sedda suitsetab preester sedda kuju ja kummardab temma ette ja loeb ehk laulab seddasinnast tropari, 2sel lauluwisil:

Meie kummardame So kõigepuhtama kuju ette, oh helde Kristus Jummal, ja pallume So käest pattude andeksandmist; sest omma tahtmist mööda wõtsid Sa ihhu polest risti peale minna et neid, kedda Sa olled lonud, waenlasse orjussest ärrapeästa; sepärrast hüiame meie tännulikkult So poole: Sa olled kõiki rõmuga täitnud, oh meie Lunnastaja, kes Sa maailma lunnastama tullid.

Siis annab ta kujule suud ja ütleb:

Au olgu . . . nüid ja ikka . . .

Sinnu Jummalikku näggu kuju peale maalides, oh Kristus Jummal, tunnistame meie selgest Sinnu sündimist neitsist, ja tulletame meele ning kulutame Sinnu ärraräägimatta immeteud ja heamelelist risti löömist; temma jurest sawad kurjad waimud hirmuga ärraaetud, ja nurjatumad innimessed õhkawad sure nuttuga omma kurbtustes, sest nad on nende ossalisse.

Ja siis ütleb preester needsinnatsed lõppetusse sõnnad.

Kristus, meie tõssine Jummal, kes enne omma heameleliſt kannatamiſt ühhe rättiku peal omma kõigepuhtama ja Jummala ja innimesse näu kuju ilmakätteta üllestähhendas, heidku armu meie peale omma kõigepuhtama Emma ja kõikide omma pühhade palwette pärraſt, ja lunnastagu meid, ſeſt Temma on hea ja innimesſearmastaja.

9. Palwe kord kõigepühhama Neitſi Maria kuju õnnistamisse ja pühhitſemisse juures.

Preester algab niſamma, kuida üllemal on öölbud Kolmainu Jummala kuju õnnistamisse juures (waata 391 lehhe külg).

Siis loetakse 45 Taweti laul: Mo ſüdda kedab wälja hea sõnna; ma ütlen: mo tehtud laul on kunninga auks; mo keel on kui usſina kirjutaja raudſulg. Sa olled illuſam kui innimesse lapſed, arm on wäljawallatud ſo uulte ſisse, ſeepärraſt õnnistab ſind Jummal iggaweste. Oh wäggew sõamees, panne omma mõõk ja omma ſuur au ja omma austus wööle; ja ommas austusſes ſaada kõik hästi korda, sõddi tõe pärraſt ja õigusse pärraſt; kül ſo parrem käſſi õppetab ſind mis tulleb karta. So terrawad nooled, — rahwas heidab ſo alla, — tungiwad kunninga

waenlaste süddame sisse. So aujärg, oh Jummal, jääb ikka ja iggaweste; so kunningrigi kep on õigusse kep. Sa armastad õigust ja wihkad õelust, sepärrast on sind, oh Jummal, so Jummal wõidnud rõmu õlliga ennam kui so seltsimehhi; kõik so riided on selle mirri, aloe ja kaatsia, sest ajast kui sa elewanti luist tehtud suurist hoonist olled rõõmustud. Kunningatte tütred on ehhitud so kalli ehtetega, kunninga emmand seisab so parremal käel Owiri kallima kullaga ehhitud. Kule, tüttar, ja waata, ja pöra omma kõrw, ja unnusta ärra omma rahwas ja omma issa kodda, siis ihhaldab kunningas wägga so illu; sest temma on so Issand, sepärrast kummarda tedda; siis wõtwad Tirusse tütred, ka rikkamad rahwa seast sind allandlikkult palluda annetega. Kõik kunninga tütre au on seestpiddi, temma rie on kullast kilpsilmi kootud; tedda wiakse wälja ömmeldud riette sees kunninga juure; neitsid, kes temma järrel, kes ta sõbrad, neid wiakse so juure; neid wiakse rõmu ja rõmustellemissega, nemmad tullewad sinnu kunninglikku kunninga kotta. Omma wannemate assemele sawad sinnu lapsed; sa tõstad neid würstideks kõige maa ülle. Ma tahhan so nimme

meele tulletada igga põlwe rahwa seas; sepärrast peawad sind austama kõik rahwas ikka ja iggaweste.

Au olgu . . nüid ja ikka . . . Halleluja (3 korda).

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal, kes Sa tahtsid, et Sinnuga ühhes iggawenne ja ühhelomulinne Poeg ja Sõnna kõigepuhtamast ja ikka-Neitsist Mariast piddi lihhaks saama, ja Temma sündimisse läbbi Jummalasünnitajat kõige uskjattele eestkostjaks, abbiks ja eestpallujaks teggid, waata nüid meie peale mahha, kes meie Sind allandlikkult pallume, ja tedda tõeste Jummalasünnitajaks nimmetame ja ka ussume, et temma se tõeste on, ja tedda ussuga appi hüiame, et ta meie eest palwed teeks Sinnu ees; kule, temma palwete pärrast, meie palwid ja pallumissi, ja läkkita omma pühha Waimu armu selle kuju peale mahha, mis Sinnu sullased temma auks ja mällestusseks on walmistanud, ja õnnista ning pühhitse tedda Sinnu taewa õnnistamissega, ja anna temmale wägge ja wõimust immeteggusid tehha; tee tedda arstimisse ja terweks-

teggemisse hallikaks kõigile, kes haigustes temma juure tõttawad ja Jummala Emma pärrast Sinnult abbi palluwad, ja kes selle kuju ees sedda õnnistud Neitsit, ja Sinnu armsa Poja meie Issanda Jesusse Kristusse Emmat kõlblikkul wisil wõtwad austada ja, kui ristirahwa eestseisjat, omma häddade ja kitsikuste sees appi hüida ja palluda, et ta Sinnu ees palwid teeks, neid kõiki tee kõlblikkuks ärrapeästmist, kaitsmist ja nobbedat abbi saada, ja anna neile kõik nende pattud armulikkult andeks ja lasse neid sedda armu, mis nad Sinnult palluwad, pea kätte saada; ja kingi neile sedda heldust, mis nad Sinnu innimessearmastusse käest ootwad, ning tee neid taewarigi ossalisteks Sinnu ainusündinud Poja, meie lihhaksanud Jummala ja Lunnastaja Jesusse Kristusse heldusse pärrast, kes temmast lihha polest on sündinud, kelle pärralt, ühhes Sinnu kõigepühhama ja hea ja ellawaksteggewa Waimuga, on kõik au, kiitus ja kummardaminne, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja sinnu waimuga.

Diakon: Kummardage ommad pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Preester loeb tassa sedda palwet:

Oh Issand, Jummal, Kõigeüllespiddaja, kes Sa kõigest innimesse suggust sedda ainust puhhast tuikest ja laitmatta tallekest, sedda ikka-Neitsit Mariat Sinnu ainusündinud Poja Emmaks olled ärrawallitsenud, ja tedda pühha Waimu mahhatullemisse läbbi Temma elluas-semeks olled pühhitsenud, ja se läbbi tedda, kes kõrgem ja üllem on kui Kerubid ja Serawid ja palju ausam kui kõik lomad, innimesse suggu eestkostjaks ja eestpallujaks olled teinud; õnnista ja pühhitse omma armuga selle pühhitsetud wee ripputamisse läbbi temma palwete ja eestkost-miste pärrast, seddasinnast kuju, mis temma auks, mällestusseks ja Sinnu ainusündinud ja Sinnuga ühhelomulisse Poja, ja Sinnu, Temma algmatta Issa ja Sinnu kõigepühhama ja elluandja Waimu auks on tehtud, ja tee tedda kõigile, kes ussuga temma ees palluwad, hinge ja ihhu tõbbede arstimisseks ja kõige waenlaste kaw-waluste eest ärrapeästmisseks ja wäggewaks war-jupaigaks, ja olgu need palwed armsad Sinnu melest. Walju heälega: Sinnu ainusündinud Poja, meie Issanda Jesusse Kristusse, heldusse pärrast,

kes temmast lihhalikkult on sündinud, kellega Sa ühtlassi kidetud olled, ühhes So köigepühhama, ja hea, ja ellawaksteggewa Waimuga, nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis ripputab preester pühhitsetud wet selle kuju peale ja ütleb:

Sesinnane kuju pühhitsetakse pühha Waimu armuga, pühhitsetud wee ripputamisse läbbi, se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen. (3 korda).

Ja siis lauldakse needsinnatsed Jummala Emma kiitusse laulud, 1sel lauluwisil:

Sinnu armu warju alla töttame meie, oh Jummalasünnitaja; ärra põlga mitte meie palwid kurbtusse ajal, waid peästa meid häddadest, oh ainus puhhas ja ainus õnnistud.

Oh Jummala Emma Neitsi; römusta ennast Maria, kes Sa olled armu sanud. Jssand olgu Sinnuga. Önnistud olled Sinna naeste seas ja önnistud on Sinnu ihhu suggu; sest Sinna olled meie hingede Lunnastaja ilmale tonud.

Au olgu . . . 1sel lauluwisil:

Oh köigepuhtam Neitsi, Sinnu pühha kuju läbbi antakse löpmatta arstimist ja terweks-

saamist kõigile, kes ussuga temma juure tõtwad ja kõigest süddamest Sinnu kaitsmist palluwad; sepärrast tulle katsma ka mo nõdrust, oh Neitsi, ja arsti armulikkult mo hinge ja ihhu hawad.

Nüid ja ikka . . .

Oh puhhas Neitsi, neile, kes Sinnu pühha kuju armastussega austawad, ja Sind ühhemelelikkult tõssiseks Jummala Emmaks tunnistawad ja ussuga kummardawad, olle kaitsja ja wäggew eestseisja ja aja neilt ärra kõik kurja, sest Sinna wõid kõik tehha.

Siis: On kohhus tõeste õnsaks kiita . . .

Ja selle kujule suud andes, ütleb preester lõppetusse sõnnad. Kui se kuju Jummala Emma pühha päiwist on, siis lauldakse pärrast, kui temma on pühhitsetud, selle pühhapäwa tropar ja kondak, ja siis need üllemal seiswad troparid.

10. Palwe kord pühha innimesse kuju õnnistamisse juures.

Preester algab niisamma, kuida üllemal on öeldud (waata 391 lehhe külg). Siis loetakse 139 Taweti laul:

Issand! Sa kiusad mind läbbi, ja tunned mind ärra. Sinna tead mo maggamist ja mo üllestõusmist; Sinna mõistad mo mõtted kaugelt ärra. Sa piirad mo käimisse ja mo maasollemisse ümber, ja olled kõik mo teed õppinud

ärrakatsuma. Kui ep olle weel sõnnagi mo keele peal, waata, siis tead Sinna, Issand, sedda kõik ärra. Takka ja eest olled Sa wägga liggi mo ümber, ja panned omma käe mo peale. Se tundminne on wägga immelik minnu mehest; se on wägga kõrge, ei ma saa sedda kätte. Kuhhu pean ma minnema Sinnu Waimu eest? ja kuhhu pean ma põggenema So palle eest? Kui ma astuksin taewa, siis olled Sinna seäl; kui ma peaksin assеme teggema surma walda, waata, siis olled Sinna seäl. Kui ma wõttaksin koidu tiiwad, ja ellaksin wiimses merre otsas, siis seälgi So kässi mind juhhataks, ja Tinnu parrem käsi peaks mind kinni; ja kui ma wõttaksin üttelda: Ommeti wõib pimmedus mind katta, siis öö on walgus minnu ümber. Ei tee ka pimmedus Sinnu ees ööd pimmedaks ja öö teeb walget, kui pääw, pimmedus on nõnda, kui walgus. Sest Sinna walmistasid mo seestpiddise, Sa katsid mind mo emma ihhus. Ma tännan Sind sepärrast, et ma nii immelikkult ollen tehtud, et ehmatus peale tulleb; immelikkud on Sinnu teud, ja mo hing teab sedda hästi kül. Minnu luud ei olnud So eest warjul, kui mind tehti sallajas paigas, kui mind

illusaste tehti emma ihhu põhjas. So silmad on mo ihhu näinud kui ta seggane alles olli, ja So ramatusse ollid kirjutud kõik päwad, mis piddid saama, kui ühteainustki neist weel mitte ep olnud. Kui kallid on sepärrast mo meleſt Sinnu mõtted, oh Jummal, kui wägga suur on nende arru. Kui ma peaksin neid üllesarwama, siis on neid ennam kui liiwa; kui ma üllesärkan, siis ollen ma alles Sinnu juures. Oh, et Sa wõttaksid ärratappa selle, kes õel on! Teie mehhed, kel werresüü on, lahkuge minnust ärra! Nemmad rägiwad So wastu kurja nõuga; So waenlassed surustelewad ilmaaegu. Issand! eks ma peaks wihkama neid, kes Sind wihkawad? ja eks mul peaks tüddimus ollema neist, kes So wastu seiswad? Täie wihhaga wihkan ma neid, nemmad on mo waenlassiks sanud. Oh Jummal! kiusa mind läbbi ja wõtta tunda mo süddant; katsu mind läbbi, ja wõtta tunda mo mõttid; ja waata, kas walle tee on minnu sees, ja juhhata mind iggawesse tee peale.

Au olgu . . . nüid ja ikka . . . Halleluja . . (3 korda). . Siis ütleb

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preester loeb sedda palwet:

Oh Issand, Jummal, Kõigeülleſpiddaja, meie wannematte Jummal, kes Sa ennemuiste wannas seädusses käskisid koggudusse telkis puust ja kullast tehtud ning õmmeldud Kerubide kujud tehha; Sinna ei põlga ka nüid omma pühha melepärraliste innimeste näud ja kujud mitte ärra, waid wõttad neid wastu, et Sinnu usklikkud sullased, nende peale waatades, austakſid Sind, kes Sa neid olled austanud, ja püiakſid nende ellu ja teggude järrele tehha, mis pärrast nemmad Sinnu armu ja kunningrigi pärrimisse wäärt on arwatud. Meie pallume Sind, waata ka tänna selleſinnatse kuju peale, mis Sinnu pühha N. auks ja mällestusseks on tehtud ja üllesmalitud, ja õnnista ning pühhitse tedda omma taewa õnnistamisega, ja wõtta armulikkult kuulda kõiki neid, kes tedda austawad ja temma ees Sind kummardawad ja palluwad, ja sedda pühha N., Sinnu sullast ja sõbra appi hüidwad Sinnu ees palwid tehha, ja olle neile üks hea ja rohke andja ja peästa neid ärra kõigest kurbtusseſt ja häddast ja kõigest hinge ja ihhu haigusseſt, ja lasse neid selle

pühha N. palwete pärrast Sinnu armu ja heldust leida, mis nemmad ihhaldawad. Sest Sinna olled pühhitsusse hallikas ja kõige headuste andja, ja Sulle, ühhes Sinnu ainusündinud Pojale ja Sinnu kõigepühhama ja hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Diakon: Kummardage ommad pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Preester loeb tassa sedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal, kes Sa innimesse omma näu järrele ja omma sarnatseks lõid, ja kui ta essiloodud (Adama) käsku üllеastmisse läbbi olli hukka läinud, Sinnu Kristusse innimesseksſaamisse läbbi, kes sullase näggu ennesele wõttis, ja kedda leiti wäljaspiddisest kombest kui innimenne ollewat, tedda jälle uendasid ja essimesse pärrandusse sisse wisid Sinnu pühhade sees, kelle pühhad näud meie wagga melega austame; sest et nad Sinnu näggu ja kuju on, ja, neid austades, austame ja kidame meie otsegu Sinnu ennese näggu: sepärrast pallume meie Sind, sada omma armu mahha ja õnnista ning pühhitse selle pühhitsetud wee ripputamisse

läbbi seddasinnast kuju Sinnu kiitusseks ja Sinnu pühha mehhe N. auks ja mällestusseks, ja õnnista kõiki neid, kes sedda kuju austawad ja ja temma ees Sind palluwad, ja lasse neid armulikkult Sinnu ees armu leida. Walju heälega: Sinnu ainusündinud Poja armu, heldusse ja innimessearmastusse pärrast, kellega Sa ühtlassi kidetud olled ühhes omma kõigepühhama, ja hea, ja ellawaksteggewa Waimuga, nüid, ja ikka, ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis ripputab preester pühhitsetud wet selle kuju peale ja ütleb:

Sesinnane kuju pühhitsetakse pühha Waimu armuga, pühhitsetud wee ripputamisse läbbi, se Jssa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen. (3 korda).

Ja siis loeb ehk laulab ta tropari ehk kondaki selle pühha mehhe auks, kedda se kuju tähhendab, ja annab temmale suud ning ütleb lõppetusse sõnnad, kuida wiis on ja nimmetab se juures ka sedda pühha innimest, kelle kuju se on.

11. Palwe kord mitmesugguste kujude õnnistamisse ja pühhitsemisse juures, mis köik ühtlassi sawad pühhitsetud.

Algminne on sesamma, kuida üllewel on öölbud:

Pärrast: Tulge kummardagem . . . loetakse 89 Taweti laul: Ma tahhan Issanda sureſt heldusseſt iggaweste laulda . . . (waata üllemal 396 lehhe külg).

Diakon: Pallugem Issandat.

Lauljad: Issand, heida armu.

Preester loeb seddasinnast palwet:

Oh Issand, Köigeüllespiddaja, meie wannematte Jummal, kedda pühha Kolmainusses kidetakse ja kummardakse, kedda ükski mõistus ei wõi ärramõista, egga ükski sõnna üllesrääkida, kedda ükski innimeste seast ep olle ial egga kuskil näinud! kuidas üksnes pühhast kirjast olleme õppinud, nõnda ussume meie, ja nõnda tunnistame meie Sind, sedda algmatta Jummalat ja Sinnuga ühhelomulist Poega ja Sinnuga ühheaulist Waimu; Sa näitasid Ennast Wanna seädusses omma ilmumisses peawannema Abramile kolme Inglitte näul, agga wiimsil päiwil pärrast Jummala ainusündinud Poja, meie

Issanda Jesusse Kristusse lihhaksaamist sest ikka-Neitsist Mariast, ilmusid Sa Jordani jõel Joannessest ristmisse ajal, hiilgawa muudmisse ajal Tabori mäel ja ausal taewa minnemisse ajal Õlli mäel ja näitsid meile se kõigepühhama Kolmainu kuju; ja pealegi weel andsid meie Issanda Jesusse Kristusse ilmakätteta tehtud kuju, mis immelikkul wisil ühhe rättiku peale üllestähhendud, ja Edessa linna würsti Awgarile läkkitud sai, ja selle läbbi teggid tedda ja palju muid haigid, kes mitmesugguses tõbbedes ollid, terweks, agga meid õppetasid sedda kuju austama. Sa ei põlga ka mitte omma pühha melepärraliste innimeste näud ja kujud ärra, waid wõttad neid wastu; waata siis ka nüid nendesinnaste kujude peale, mis Sinnu sullased Sinnu, ainu pühhas Kolmainusses austetawa Jummala ja Sinnu ainusündinud Poja, meie Issanda Jesusse Kristusse, ja Temma kõigepuhtama ja õnnistud Emma, meie Kunningina, pühha Jummalasünnitaja ja ikka-Neitsi Maria auks ja kiitusseks ja Sinnu pühhade N. N. mälestusseks on teinud, õnnista ja pühhitse neid, ja anna neile arstimisse wägge kõige kurrati kawwaluste ärraajamisseks, ja wõtta kõikide

palwed kuulda, kes holega nende ees palluwad, ja lasse neid Sinnu innimessearmastusse ees armu leida, ja kingi neile omma helduft. Seft Sinna olled meie pühhitsus, ja Sulle, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester: Rahhu olgu köikidega.

Lauljad: Ja sinnu waimuga.

Diakon: Kummardage ommad pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Preester loeb, omma pead kummardades, tassa sedda palwet:

Oh algmatta, näggematta ja ärramõistmatta Issand, kes Sa ennemuiste wannas seädusses käskisid seädusse telkis ja Salomoni templis puust ja kullast ning õmmeldud Kerubide kujud tehha, ja kes Sa ka nüid mitte ükspäinis need kujud üksi wastu wõttad, mis Sinnu õnsaksteggewa hea teggude ja Jummalikku ilmumiste meletulletamisseks tehhakse, mis Sinna innimesse sou wastu olled üllesnäitnud, waid ei põlga ka mitte need kujud ärra, mis Sinnu pühha melepärraliste innimeste mällestusseks ja nende ellu märgiks tehhakse; wõtta meie allandlikku palwet kuulda, ja õnnista ning pühhitse ka need-

sinnatsed kujud ja anna neile sedda armu ja wägge, et nad wõiksid kurje waimusid ärraajada ja kõik tõbbed arstida.

Walju heälega: Sest Sinna, oh Kristus Jummal, olled se, kes kõik asjad õnnistab ja pühhitseb, ja Sulle, ühhes Sinnu algmatta Issale ja Sinnu kõigepühhama ja hea ja ellawaksteggewa Waimule anname meie au, nüid ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis ripputab preester kolm korda pühhitsetud wet nende kujude peale ja ütleb:

Needsinnatsed kujud pühhitsetakse pühha Waimu armuga, pühhitsetud wee ripputamisse läbbi, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen. (3 korda).

Siis suitsetab preester neid ja kummardab nende ees ja annab neile suud ja lauljad laulwad pühhapäwa tropari ja siis ütleb preester lõppetusse sõnnad.

12. Palwe kord ue maja önnistamisse juures, kelle sisse keegi essimest korda tahhab ellama minna.

Kui preester selle majasse tulleb, mis ta tahhab önnistada, sadab ta essite weikest weepühhitsemist korda. Ta wõib ka ühhe riista sees pühhitsetud wet kaasa wõtta (kui seal ühhegi asja pärrast ei sa weepühhitsemist tehtud) ja teise riista sees õlli.

Enne maja pühhitsemist peab igga nelja maja seina peale rist tehtama.

Siis algab preester kuida wiis on: Kidetud olgu meie Jummal . . . ja laulab lauljattega: Taewanne Kunningas . . . siis loeb luggeja: Pühha Jummal . . . Meie Issa . . . Tulge kummardagem . . . (3 korda) ja sesinnane

91 Taweti laul: Kes kõigekõrgema Jummala kaitsmisse al ellab, ja allati Kõigewäggewama warju alla jääb, se ütleb Issandale: Sinna olled mo warjupaik ja mo tuggew linn, mo Jummal, kelle peale ma lodan! Sest Temma peästab sind ärra linnupüidja paelast, kahjutteggewa katku käest. Omma tiwa sulgedega kattab Ta sind, ja Temma tiibade alla wõid sa kippuda; Temma tõdde on kilp ja sõarist. Ei pea sa mitte kartma öö hirmu, egga noolt, mis päwa ajal lendab, ei katku, mis mustas pimmedas

käib, egga ſurmatõbbe, mis lõuna ajal ärrarais=kab. Ehk tuhhat langewad ſinnu kõrwa, ja kümmetuhhat ſo parrema poole, ei pea ſe mitte ſo liggi ſama, agga omma ſilmaga pead ſa waatama ja nähha ſaama, kuida õelatte kätte makſetakſe. Seſt Sinna, Issand, olled mo warjupaik; ſinna mo hing, olled Kõigekõrgema omma elluasſemeks wõtnud. Ei lasta õnnetuſt ſo peale tulla, ja wigga ei pea mitte ſo maja liggi ſama; ſeſt Temma tahhab omma Inglid ſinnu pärraſt käs=kida, et nemmad ſind peawad hoidma kõige ſo teede peal; kätte peal peawad nemmad ſind kandma, et ſa omma jalga wastu kiwwi ei tõuka. Tõmmu lõukoerte ja wihhaſematte maddude peale pead ſa tallama; ſa pead nored lõukoerad ja lendwad maud ärratallama. Seſt ta armat=ſeb Mind wägga, ſepärraſt tahhan Ma tedda ärrapeästa; Ma tahhan tedda üllendada, ſeſt ta tunneb Mo nimme. Temma hüiab Mind appi, ja Ma tahhan temmale wastada; Minna ollen temma juures ahhastusſes, Ma tahhan tedda wäljakiskuda ja tedda austada; pitka eaga tahhan Ma tedda täita, ja omma õnnistuſt temmale nähha anda.

Siis lauldakſe ehk loetakſe ſeſinnane tropar, 8mal wiſil:

Kuida Sa ükskord Sakkeusse kotta läksid ja se läbbi temma kojale õnnistust saatsid, anna ka nüid selle majale, kuhhu sisse Sinnu koggudusse teenrid ja ühhes nendega ka Sinnu pühhad Inglid on tulnud, — omma rahhu, ja õnnista tedda armulikkult ja peästa ning walgusta kõiki neid, kes temma sees tahtwad ellada.

Preester jääb laua juures seisma, mis riidega on kaetud, ja kus peal Ewangeliumi ramat, rist, põllewad küünlad, pühhitsetud wesi ja õlli on pantud ja ütleb:

Pallugem Issandat!

Lauljad: Issand, heida armu.

Ja loeb walju heälega sedda palwet:

Oh Issand, Jesus Kristus, meie Jummal, kes Sa tõlneri Sakkeusse kotta läksid ja temmale ja kõige temma kojale õnnistust andsid; hoia ka nüid Isse neid, kes selle maja sees tahtwad ellada, ja meie kõlwatumatte läbbi Sulle palwid ja pallumisi towad, kõige kurja eest, ja õnnista neid ja sedda maja, ja kaitse nende ellu ikka kõige kiusatusse eest, ja anna neile omma õnnistusse läbbi rohkeste kõigist So hea anneteest nende kassuks. Sest Sinnu pärralt ühhes Sinnu algmatta Issa ja Sinnu kõigepühhama, ja hea, ja ellawaksteggewa Waimuga on kõik au, kiitus ja kummardaminne, nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Preester: Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja sinnu waimuga.

Preester: Kummardage ommad pead Issanda ette.

Lauljad: Sinnu ette, oh Issand.

Preester loeb tassa sedda palwet:

Oh Wallitseja Issand, meie Jummal, kes Sa kõrges ellad ja maddala peale waatad, kes Sa Labani maja õnnistasid, kui Jakob senna sisse tulli, ja Potiwari majale õnnistust saatsid Josepi sissetullemisse pärrast, ja Obededomi kodda õnnistasid, kui seädusse laekas senna toodi, ja Kristusse, meie Jummala lihha sees ilmumisse päiwil Sakkeusse kojale õnnistust andsid, õnnista Sinna Josse ka seddasinnast maja, ja warja neid, kes selle maja sees tahtwad ellada, Sinnu kartussega, hoia neid kõige wastaste eest ilma wiggata, ja sada omma õnnistust ommast kõrgest elluasemest nende peale mahha, ja õnnista ning tee paljuks kõik head selle maja sees.

Walju heälega: Sest Sinna olled se, kes meie peale armu heidab ja meid lunnastab, ja Sulle se Issa ja Poja ja pühha Waimule anname meie au, nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis õnnistab preester õlli kolm korda ja ütleb:

Se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Ja loeb sedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal, waata nüid armulikkult minnu, Sinnu allandlikku ja kõlwatuma sullase palwe peale ja sada omma kõigepühhama Waimu armu selle õlli peale ja pühhitse tedda, et ta selle paigale ja temma peal ehhitud majale pühhitsusseks olleks, ja kõik wastased wäed ja kurrati kiusatussed ärraajaks; sest Sinna, oh Kristus, meie Jummal, olled se, kes kõik õnnistab ja pühhitseb, ja Sulle se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Nüid wõttab preester pühhitsetud wet ja ripputab sedda ümberringi maja ja tubbade seinade peale ja ütleb:

Se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel tagganegu ärra selle pühhitsetud wee ripputamisse läbbi kõik kurja waimude kawwalad teud. Amen.

Siis wõttab temma õlli, ja wõiab sellega maja seinad seäl, kus rist on tehtud, risti keskpaikas, essite hommiku poolt, siis õhtu poolt, siis põhja poolt ja wimaks lõuna poolt ja ütleb igga kord:

Sesinnane maja õnnistakse pühhitsetud õlli wõidmisse läbbi se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Pärrast sedda wõidmist pannakse seina peal igga risti ees wahhakünlad põllema. Sel ajal laulwad lauljad sedda stihirat 5mal lauluwisil:

Õnnista, oh Issand, sedda maja ja täida tedda omma maapealse heaga, ja hoia kõiki neid, kes temma sees Jummalakartlikkult wõtwad ellada, kõige kurja ja õnnetusse eest, ja õnnista neid rohkeste kõigesugguse taewa ja maa õnnistamissega, ja hallasta omma rohke hallastusse pärrast nende peale, kui helde.

Pärrast wõidmist jääb preester, omma näggu hommiku poole pöördes, seisma, ja, kui ta tahhab, loeb ta ka Ewangeliumit ja ütleb:

Tarkus! seiskem wagga melega, wõtkem pühha Ewangeliumit kuulda. Rahhu olgu kõikidega.

Lauljad: Ja sinnu waimuga.

Preester: Lukasse pühha Ewangeliumi luggeminne.

Lauljad: Au olgu Sulle, Issand, au olgu Sulle.

Preester loeb: Luk. 19, 1—10: Ühhel ajal tulli Jesus Jeriko linna . . .

Lauljad: Au olgu Sulle, Issand, au olgu Sulle.

Luggeja loeb 101 Taweti laulu: Heldusest ja kohtust tahhan ma laulda, ja Sind, Issand, kiites

laulda; ma tahhan targaste omma asju ajada ilmalaitmatta tee peal; millal tulled Sa mo juure? Ma tahhan omma süddame waggadusses käia ommas kojas. Ei ma tahha pahhareti asja omma silma ette panna; ma wihkan nende tööd, kes kõrwale lähhäwad; ei need pea mitte mo seltsi jääma. Pörane südda peab minnust ärralahkuma; ei ma tahha mitte hoolida sest, kes kurri on; kes sallaja omma liggimisse peale keelt pekšab, sedda tahhan ma ärrakautada; ei ma salli sedda, kel ülbed silmad ja hooplik südda on. Mo silmad waatawad nende järrele, kes maa peal ustawad, et nemmad minnu juures ellawad; kes ilmalaitmatta tee peal käib, se peab mo teener ollema. Ei pea se mitte mo kotta jääma, kes pettust teeb; kes walskust rägib, se ei pea mo silma ette mitte ikka jääma. Igga hommiku tahhan ma kõik õelad siit maalt ärrakautada, et ma Issanda linna seest kõik ärrahukkan, kes nurjatumat tööd tewad.

Kui preester tahhab, siis suitsetab ta selle Taweti laulu luggemisse ajal kõik maja. Ja pärrast sedda loeb ta sedda ekteniat:

Heida armu meie peale, oh Jummal, omma sure heldusse pärrast, meie pallume Sind, kule meid ja heida armu.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Preester: Meie pallume weel, et Issand selle maja peale ja omma sullasele N. ja kõigile neile, kes temma sees wõtwad Jummalakartlikkult ellada, omma õnnistust mahha sadaks ja neile omma armulisse Ingli läkkitaks, kes neid hoiaks ja kaitseks kõige kurja eest, ja neid juhhataks kõiki hea teggusid teggema ja Kristusse pühha käskusid täitma, ja et ta neid hoiaks nälja, katku, maawärrisemisse, weeupputusse, tullekahju, mõega terra, wõerarahwa pealetullemisse ja kõigesugguste surmatõbbede eest, ja neile terwist, pitka igga ja kõik rohkeste annaks, üttelgem kõik: Issand, wõtta meid kuulda, ja heida armu.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Preester: Meie pallume weel kõige wendade ja kõige ristirahwa eest.

Lauljad: Issand, heida armu. (3 korda).

Preester: Kule meid, oh Jummal, meie Lunnastaja, Sinna kõige maailma otsade ja ka wiimse merre äre lootus; ja olle meile armulinne, oh Issand, olle meile pattustele armulinne, ja heida armu meie peale; sest Sinna olled armulinne ja innimesearmastaja Jummal, ja Sulle se

Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis ütleb preester selle päwa lõppetusse sõnnad ja sowib maja perremehhele palju aastaid ja lähhäb koju Jummalat tännades.

13. Palwe kord ue kaewu õnnistamisse juures.

Kui preester pühhitsetud weega ja wihhukessega on kaewu juure tulnud ja kolm wahhakünalt on põllema pannud, siis panneb ta epitraheli omma ümber ja wõttab suitsetamisse panni ning suitsetab sellega sedda kaewu ümberringi ja jääb siis, hommiku poole waates, seisma ja algab, kuida wiis on: Kidetud olgu meie Jummal . . .

Lauljad laulwad: Taewanne kunningas . . .

Luggeja: Pühha Jummal . . . ja pärrast „Meie Issa" loeb ta 29 Taweti laulu: Andke Issandale, teie wäggewad . . . (waata 384 lehhekülg); siis ütleb preester:

Pallugem Issandat!

Lauljad: Issand, heida armu.

Ja loeb kaewu ülle sedda palwet:

Oh Issand, Sa kõige asjade Looja ja ehhitaja; Sa lõid algmisses taewa ja maa ja need weed, kelle ülle Jummala Waim olli lähwitamas, ja koggusid omma sõnna läbbi wee koggu, mis

taewa lautusse al, ühte paika. Sinna sadad hallikad orgude seest wälja ja lasse weed jooksta mäggede wahhel, et nemmad jootwad kõik metslomad. Sa teggid Mosesse ajal kõrbes kibbeda wee puu läbbi maggusaks, ja lõid kalju ja temmast jookfid weed wälja, ja jootfid omma jännuliſt rahwaſt; Sa teggid prohweti Eliſa ajal pahha wet, mis ſiggimataks teggi, ſola läbbi terweks. Meie pallume Sind allandlikkult, oh helde ja Innimesſearmastaja, waata ka nüid meie, Sinnu kõlwatumatte ſullaste palwe peale, ja läkkita omma taewalikku õnnistamiſt ſelle wee peale, mis ſelle kaewu ſees on, ja aja, omma Jummalikku wäe ja wäggewa parrema käe läbbi kõik waenlaste kawwalad tööd ja kurrati teud temmaſt ärra; wõtta temmalt ärra kõik kibbedat ja ſanti maggu ja kõik ſedda, mis ſiggimataks teeb, ja õnnista ning pühhitſe tedda ja tee tedda maggusaks ja ſiggitawaks, ja ſagu ta kõigile neile, kes tedda wõtwad ja jowad ning ennaſt temmaga pesſewad, terwiſeks ja kõige wiggade ja tõbbede parrandamisſeks ja kõige haiguste arstimisſeks Sinnu ainu Kolmainusſes kidetawa Jummala auks. Seſt Sinna olled ſe, kes kõik asjad õnnistab ja pühhitſeb, ja Sulle, ſe Issa,

ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüüd, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis wõttab preeſter pühhitſetud wet ja wallab ſedda kolm korda riſti wiſil kaewu ſiſſe ja ütleb:

Seddaſinnaſt kaewu ja wet, mis temma ſees on, õnnistakſe ja pühhitſetakſe pühha Waimu armuga ſelleſinnatſe pühhitſetud wee ſiſſe wallamiſſe läbbi, ſe Jſſa †, ja Poja †, ja pühha Waimu nimmel †, Amen.

Ja ſiis ütleb preeſter ſelle päwa lõppetuſſe ſõnnad.

14. Palwe kord külwi algusſel.

Preeſter wõttab pühhitſetud wet ja wihhukeſt ning ſedda niſſu, mis kõige öö Jummalatenistuſſe ajal on õnnistud ſanud, ja lähhäb põllu peale, kus peab külw hakkama; panneb epitraheli enneſe ümber ja pörab ennaſt hommiku poole ja algab ſeemnette ülle, kuida wiis on:

Kidetud olgu meie Jummal . . . Luggeja loeb: Taewane kunningas . . . Pühha Jummal . . . ſiis: Tulge kummardagem . . . (3 korda) ja

65 Taweti laul: Waikne kannatus Sinnu ſees kidab Sind, Sioni Jummal, ja taſſub Sulle tõutuſſed ärra. Sinna kuled palwet, Sinnu juure tulleb kõik lihha. Minnu pattud waewawad mind wägga, wõtta Sinna meie ülleaſtmiſſed ärraleppitada. Wägga õnnis on ſe, kedda

Sinna ärrawallitſed, ja ſadad liggi tullema, et ta ſaaks ellada So õuede ſees; kül meid täidetakſe So koja, So pühha templi headusſeſt. Sa wastaſid meile õigusſes hirmſal wiſil, oh meie õnnistusſe Jummal! Sinna kõige maailma otste ja ka wiimſe merre äre lootus; kes mäggeſid omma rammu läbbi kinnitab, ja kelle ümber wäggi kui wöö on; kes waigistab merre kohhiſemiſt, laenete kohhiſemiſt ja rahwa möllamiſt! Et need, kes maa otſas ellawad, wõttakſid karta So immetähti; Sa panned neid rõõmſaste laulma, kes hommiku ja õhtu wäljatullewad. Sa tulled maad katsma ja täidad temma jännu, ja teed ſedda wägga rikkaks; Jummala wee ſoned on täis wet; Sa walmistad nende wilja, kui Sa maa õiete ſaad walmistand. Sa kastad rohkeste temma waggusid ja panned ta pangad laggunema; wihma piiskadega teed Sa ſedda ſullaks, ja õnnistad, mis ta kaswatab. Sa ehhitad omma head aastad kui kroniga, ja So jäljed tilkuwad raswa. Nemmad tilkuwad rohhumaade peale kõrbes, ja rõmustelleminne on küngaſte ümber kui wöö. Karjamaad on üllеüldſe täis puddulojukſid, ja orrud on wiljaga kaetud; nemmad õiskawad, nemmad laulwad ka.

Siis ütleb preeſter:

Pallugem Iſſandat!

Lauljad: Iſſand, heida armu.

Preeſter loeb ſedda palwet:

Oh Iſſand, meie Jummal, meie pallume Sind, wõtta needſinnatſed wilja ſeemned wastu, mis meie Sinnu kõigepühhama ja kõigerikkama käe läbbi olleme ſanud, ja nüid Sinnu ſilmade ette tome; ſeſt meie ei julgend neid mitte ſelle elluta maa mulla ſisſe külwada ilma Sinnu ſuurusſe käſſu meletulletamisſeta, oh Walitſeja, mis läbbi Sa käſſid maad rohkeste wilja kaswatada ja külwajale ſeemet kanda ja leiba temmale roaks anda; ſepärraſt pallume meie Sind ka nüid, oh meie Jummal, wõtta meid kuulda, kes meie Sind pallume, ja tee meile lahti ommad ſured ja head taewalikkud warrandusſed, ja walla wälja meie peale omma tõsſiſe tõutamisſe järrele Sinnu õnnistamiſt, ſenni kui meie kül ſame, ja hoia meilt eemal kõik lomad, mis meie põlluwilja ärraſöwad, ja ka kõik nuhtluſt, mis wäärt meie omma pattude pärraſt õigusſe poleſt olleme, ja ſada kõige omma rahwa peale mahha omma rohket hallaſtuſt Sinnu ainuſündinud Poja armu ja innimesſearmaſtusſe pärraſt, kellega Sa ühtlaſſi kidetud

olled, ühhes omma kõigepühhama, ja hea, ja ellawaksteggewa Waimuga nüid, ja ikka ja iggaweste.

Lauljad: Amen.

Siis wõttab preester õnnistud nissu ja puistab sedda wiljasemnete sekka ja ütleb:

Õnnista, oh Issand, sedda aastat omma heldussega kui kroniga, ja So põllud tilkugu raswa ja orrud sagu wiljaga kaetud.

Siis wõttab ta pühhitsetud wet ja ripputab sedda wiljaseemnete peale ja ütleb:

Oh Issand, tulgu Sinnu õnnistus nende wiljaseemnete peale ja kaswatagu nad rohkeste wilja, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Siis ripputab ta ka pühhitsetud wet põllu maa peale, kus sisse seemned sawad küllitud ja ütleb:

Oh Issand, tulle sedda maad katsma ja täida temma jännu ja te tedda rikkaks; kasta temma waud weega ja walmista temma wilja rohkeste; sest Sinna olled meie Jummal, ja Sulle, se Issa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid, ja ikka ja iggaweste. Amen.

Siis wõttab preester peutäis seemnid ja küllib neid kolm korda põllu peale ja ütleb:

Se Issa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Ja nüid hakkawad kõik Issanda nimmel küllima; agga preester loeb selle päwa lõppetusse sõnnad ja lähhäb koju.

15. Palwe kord mesſilaste önnistamisſe juures.

Preeſter, kui ta ſenna kohta on tulnud, kus mesſipuud ſeiswad, algab: Kidetud olgu meie Jummal . . .

Luggeja loeb: Pühha Jummal . . . ſiis: Tulge kummardagem . . . (3 korda) ja needſinnatſed Taweti laulud:

51 laul: Jummal, olle mulle armulinne omma ſure heldusſe pärraſt, ja kustuta mo ülleaſtmisſed omma rohke hallastusſe pärraſt. Pesſe mind hästi mo üllekohtuſt ja puhhasta mind mo pattuſt. Seſt minna tunnen ommad ülleaſtmisſed, ja minnu pat on mo ees allati. Sinnu, Sinnu wastu ükspäinis ollen ma pattu teinud, ja ſedda, mis So ſilma ees pahha, ollen ma teinud; ſepärraſt olled Sa õige, kui Sinna rägid, Sa olled puhhas, kui Sa kohhut mõistad. Waata, üllekohtu ſees ollen ma ſünnitud, ja pattu ſees on mo emma mind ilmale tonud. Waata, Sul on hea meel ſeſt tõeſt, mis on ſüddame põhjas, ja Sa annad mulle ſallajas tarkuſt teada. Puhhasta mind pattuſt iſopiga, et ma puhtaks ſaan; pesſe mind, et ma lähhän walgemaks, kui lummi. Anna mulle rõmustusſe ja rõmu ſõnnumid kuulda, et wägga rõõmſaks

ſawad mo luud kondid, mis Sa olled ärrarõhhunud. Panne ommad ſilmad mo pattude eeſt warjule, ja kustuta ärra kõik mo üllekohhus. Lo mulle, Jummal, üks puhhas ſüdda, ja uenda mo ſees üks kindel waim. Ärra heida mind mitte ärra omma palle eeſt, ja ärra wõtta omma pühha Waimu mitte minnult ärra. Anna mulle jälle omma õnnistusſe rõmustuſt, ja kinnita mind omma juhhataja waimuga. Ma tahhan Sinnu teed õppetada ülleastujattele, et pattuſed So poole pöörwad. Oh Jummal, mo õnnistusſe Jummal! peästa mind ärra werreſüiſt, ſiis mo keel laulab rõmſaste So õigusſeſt. Issand, te lahti mo uled, ſiis peab mo ſu Sinnu kiituſt kulutama. Seſt tappaohwrid ep olle So mele pärraſt, muidu ma annakſin neid; põlletamisſe ohwriſt ei olle Sul mitte head meelt. Jummala melepärralisſed ohwrid on üks rõhhutud waim; üht rõhhutud ja rusſuks pekstud ſüddant ei põlga Sa mitte, Jummal. Te head omma hea mele pärraſt Sionile, ehhita ülles Jeruſalemma müürid. Siis on So mele pärraſt õigusſe ohwrid, ja ſe ohwer, mis hoopis ärrapõlletakſe, ſiis wiakſe wärſa So altari peale.

85 laul: Issand, Sul on So maaſt hea meel

olnud, Sa olled Jakobi wangipõlwe pöörnud; Sa olled omma rahwa üllekohtu andeks annud, Sa olled kõik nende pattud kinnikatnud, Sa olled omma hirmſa wihha hoopis ärrawõtnud, Sa olled ennaſt pöörnud ommaſt tullisſeſt wihhaſt. Pöra meid, meie õnnistusſe Jummal, ja lõp= peta omma melepahhandus, mis meie wastu olnud. Kas Sa iggaweste tahhad meie peale wihhane olla, ja omma wihha ühte luggu pid= dada põlweſt põlweni? Eks Sa mitte ei tahha meid jälle ellawaks tehha, et So rahwas wõikſid rõmustada Sinnu ſees? Issand! anna meile omma helduſt nähha ja anna meile omma abbi. Ma tahhan kuulda, mis Jummal Issand rägib; ſeſt Ta wõttab rahhu rääkida omma rahwa wastu, ja omma waggade wastu, et nemmad mitte ei pöra jõlledusſe poole. Agga Temma õnnistus on liggi neile, kes Tedda kartwad, et meie maal au ellaks! Heldus ja tõdde tullewad teine teiſe wastu; õigus ja rahhu and= wad teine teiſele ſuud. Tõdde kaswab ülles maa ſeeſt, ja õigus waatab taewaſt mahha. Ka Issand annab head, ſiis annab meie maa omma wilja. Õigus ſaab Temma eel käima, ja Temma panneb ommad jäljed tee peale ärrapeäſtmiſeks.

123 laul: Ma tõstan ommad silmad ülles Sinnu poole, kes Sa taewas ellad. Waata, otsekui sullaste silmad waatawad omma issandatte käe peale, — otsekui tüdruku silmad waatawad omma emmanda käe peale: nõnda waatawad meie silmad Issanda meie Jummala peale, kunni Temma armu meie peale heidab. Olle meile armulinne, Issand, olle meile armulinne, sest meie olleme wägga täis laitmist sanud; meie hing on wägga täis sanud holetumatte irwitamist, ja kõrkide laitmist.

Sel ajal, kui need Taweti laulud loetakse, ripputab preester pühhitsetud wet kõige nende kohtade peale, kus messilassed seiswad, ja loeb ka isse tassa sedda 51 Taweti laulu: Jummal, olle mulle armulinne . . . siis ütleb ta:

Pallugem Issandat!

Lauljad: Issand, heida armu.

Preester loeb sedda palwet:

Oh Jummal, Sa kõige asjade Looja, kes Sa seemned õnnistad ja paljuks teed ja neid ommal ajal meie tarwidusseks meile annad! omma Eelkäija ja Ristija Joannesse palwette pärrast wõtta armulikkult meie palwed kuulda ja õnnista neidsinnatsid messilassi ja pühhitse neid omma heldusse pärrast, et nad rohkeminne omma wilja kannaksid Sinnu templi ja Sinnu pühha altaride auks ja illuks, ja ühhes sellega

ka meie tarwidusſeks ollekſid Kristusſe Jeſusſe, meie Iſſanda ſees, kellele olgu au ja kiitus iggaweste. Amen.

Preeſter: Pallugem Iſſandat!

Lauljad: Iſſand, heida armu.

Preeſter: Oh Jummal, kes Sa innimeste ja ka mõiſtmatta lomade tööſt wõid head tehha ja omma ärraräägimatta armu pärraſt meid olled õppetanud ka mesſilaste wilja ja tööd meie tarwidusſeks pruukima; meie pallume allandlikkult Sinnu ſuuruſt: Õnnista ka neid mesſilaſſi ja laſſe neid paljuks ſiggida innimeſſe ſuggu kaſſuks, ja anna neile kõik, mis neile toidusſeks tarwis lähhäb, et iggaüks, kes Sinnu ſuurusſe ja Sinnu otſatuma heldusſe peale lootes, nende lomakeste hoidmisſe juures waewa näeb, ka kõlblikkuks ſaaks omma waewa eeſt rohkeste wilja ſaada ja taewa õnnistusſega ennaſt täita Kristusſe Jeſusſe, meie Iſſanda ſees, kellele olgu au ja kiitus iggaweste. Amen.

Siis ripputab ta ſelle kohha peale, kus mesſilaſſed on, pühhitſetud wet ja loeb Ewangeliumit:

Lukas 24, 36—44: Ühhel ajal, kui Jeſus olli ſurnuſt üllestõusnud, ſeiſis Ta jüngritte keskel ja ütles neile: Rahhu olgu teile! Agga nemmad

kohkusid ja kartsid, ja mõtlesid ennast waimu näggewad. Ja Temma ütles neile: Miks teie ollete ni wägga ärraehmatand? ja mikspärrast tõuswad nisugguſed mõtlemisſed teie ſüddamette ſeest? Et waatage Mo käsſi ja Mo jalgu, et Minna ſeſamma ollen: katske Mind kättega ja waatage, ſest waimul ep olle mitte lihha egga luid, nõnda kui teie nääte Mul ollewad. Ja kui Ta ſedda ſai üttelnud, näitis Temma neile omma käsſi ja jalgu. Agga kui nemmad rõmu pärrast weel ei uſknud, ja immeks pannid, ſiis ütles Sa nende wastu: Kas teil on ſiin middagi ſüia? Ja nemmad pannid Temma ette tükki küpſetud kalla ja kerjemet; ja Temma wõttis ja ſõi nende ees. Agga Temma ütles nende wastu: Need on need kõnned, mis Ma teile rääkiſin, kui Minna alles teie juures ollin; ſest kõik peab tõeks ſaama, mis Moſesſe käsſuõppetusſe ja prohwetide ja lauluramatusſe Minnuſt on kirjutud.

Pärrast ſedda ütleb preeſter need ſõnnad:

Nendeſinnaste Ewangeliumi ſõnnade läbbi ſagu meie pattud puhhastud ja kõik kahjutooja kurjus, mis ſelle kohha peal wõib olla, ärrakautud ja tühjaks tehtud, ja tulgu temma peale

kõigewäggewama Jummala, ſe Jssa ja Poja ja pühha Waimu õnnistaminne ſeie mahha. Amen.

Siis ripputab preeſter jälle pühhitſetud wet mesſilaste kohha peale ja ütleb lõppetusſe ſõnnad.

16. Palwe mesſilaste perre õnnistamisſe juures, mis ne linnupuusſe pannakſe.

Algminne on niſamma kuida üllemal eesſeiswa peatükkis on öölbud. Pärraſt Taweti laulude luggemiſt loeb preeſter ſedda-ſinnaſt palwet:

Oh kõigewäggewam, iggawenne Jummal, kes Sa kõik lomad omma käega üllespead ja wallitſed taewa ning maa ja kõige ülle, mis nende peal on ja kõige lomadele rohkeste annad kõik, mis neile kaſſuks on; meie pallume Sind ſüddameſt, oh kõige-heldem Jſſand; kuida Sa wannal ajal Jsraeli rahwale ſedda maad andſid, mis met ja piima jookſis, ja Joanneſt, ſedda Riſtijat, kõrbes mets-meega toitſid, waata ka nüid hea melega meie ellu toidusſe peale, ja õnnista ſedda mesſilaste perret ja nende linnupuud, ja laſſe neid ſeal ſees rohkeste ſiggineda ning hoia neid omma armuga ja ſada meile maggusat met; ärgu ſagu needſinnatſed linnu puud Sinnuſt loodud mesſilaste lomadeſt ei ialgi tühjad ollema, waid olgu nad ikka täis kerje met, ja ſagu nad Sinnu

rohke heldusſe ja Sinnu ärrawõitmatta wäe läbbi kindlaste ja kõikumatta ſeisma, et ükski kurri kawwalus egga rummal lauſuminne neile ühtegi wigga ei wõiks tehha, waid et nad Sinnu kõigewäggewama wäe läbbi kaitſetud, ja Sinnu leriſt ümberpiratud, ſaakſid hoitud igga nõidmisſe kawwalusſe eeſt, ja olgu nad ikka Sinnu käe al ilma wiggata; ſeſt Sinna olled ſe, kes meie peale armu heidab ja meid lunnastab, oh Kristus, meie Jummal, ja Sulle, ühhes Sinnu Jſſale ja pühha Waimule anname meie au, iggaweste. Amen.

Ja ſiis ripputab preeſter pühhitſetud wet mesſilaste ja linnu puude peale ja ütleb: Se Jſſa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Pärraſt ſedda ütleb preeſter ſelle päwa lõppetusſe ſõnnad.

17. Palwe kord lojukste katku ajal.

Preeſter käſſib kõigeeſſite nende innimestele, kelle lojukſed ſurrewad, korra pärraſt ommad pattud üllestunnistada, ja ni palju, kui ial wõimalik, armuandid waestele wälja jäggada, ja üks pääw enne ſelle palwe piddamiſt paastuda, ja ennam, kui muil päiwil, Jummalat palluda. Agga preeſter iſſe, puhta ſüddame tunnistusſega, kindla uſſuga ja ühhepäwaliſſe paaſtmisſega ehhitud, lähhäb pärraſt Jummalikku Liturgiat ſenna kohta, kus lojukſed haiged on, ja epitraheli omma kaela pannes, algab ta kuida wiis on:

Kidetud olgu meie Jummal . . .

Luggeja: Amen. Taewanne kunningas . . . Pühha Jummal . . . Tulge kummardagem . . . (kolm korda) ja

70 Taweti laul: Oh Jummal, tõtta mind peäſtma; Issand, tõtta mulle appi! Häbbenegu ja ſagu häbbisſe, kes mo hinge püiawad; tagganegu taggaſi ja punnastagu häbbi pärraſt ärra, kel hea meel on mo õnnetusſeſt. Mingu need taggaſi omma häbbi pärraſt, kes ütlewad: Häſti, häſti! Olgu rõõmſad ja rõmustagu Sinnu ſees kõik, kes Sind otſiwad; ja kes So õnnistuſt armastawad, üttelgu allati: Jummal ſagu ſureks. Agga minna ollen willets ja waene; oh Jummal, tõtta mo juure. Sinna olled mo abbi ja mo ärrapeäſtja; Issand, ärra wiwi mitte!

Siis ütleb preeſter, kelle ees kõik haiged lojukſed on, hommiku poole pöördes: Pallugem Issandat!

Luggeja: Issand, heida armu.

Ja preeſter loeb nende lojukste ülle ſedda palwet:

Oh Issand, meie Jummal, Sa ſuur ja wäggew Jummal, kelle kä on melewald ellu ja ſurma ülle, ja kes Sa abbi ſadad innimestele ja lojukstele ja pea kuulda wõttad kõiki, kes usſuga Sind appi hüidwad ja nende palwed armulikkult täidad. Sinnu ette langeme meie, Sinnu kõlwatumad ſullaſed, mahha ja pallume

Sind allandlikkult usſuga ja rõhhutud ſüddamega: Waata armulikkult nendeſinnaste lojukste heale, kes ſuures katku tõbbes ja raskeste haiged on, ja te neid omma õnnistusſe wäe läbbi pea terweks, ja kustuta ärra ſedda katku tuld, mis nende ſees põlleb, ja arsti nende haiguſt ning te ſedda tule õhku, mis katku haiguſt puhhub, ja mis neid ärraſurmab, heaks ja terweks, ja anna neile ellu ja terwiſt Sinnu willetſa, agga uſklikku rahwa pärraſt, kes ühhes meiega Sinnu poole hüidwad, meie kõigepuhtama Wallitſeja, Jummalaſünnitaja ja ikka-Neitſi Maria palwete pärraſt, kalli ja ellawaksteggewa risti wäe läbbi, auſa taewa ilmaihhuta wäggede, auſa ja kuulſa Prohweti, Eelkäija ja Riſtija Joannesſe, pühha kuulſa ja kõigiſt kidetud Apoſtlitte, pühha ja wahwaſt wõitlejatte Martritte, pühha kaſſupüidmatta arstide Kosmasſe ja Tamianusſe, Kirusſe ja Joannesſe, Panteleimoni ja kõige So pühha innimeste palwete pärraſt. Seſt Sinna olled ellu hallikas ja elluandja ja ſadad abbi innimestele ja lojustele, ja Sulle, ſe Jſſa, ja Poja, ja pühha Waimule anname meie au, nüid, ja ikka ja iggaweste. Amen.

Siis wõttab preeſter pühhitſetud wet ja ripputab ſedda kõige lojuste peale ja ütleb:

Kustugu ärra ja ſagu ärraaetud kõik haigus ja tõbbi ja kõik kawwal kurrati teggu neiſt lojusteſt pühha wee ripputamisſe läbbi ſe Jſſa, ja Poja, ja pühha Waimu nimmel. Amen.

Siis ripputab preeſter pühhitſetud wet ka kõige nende kohtade peale, kus lojukſed ellawad, ja heina peale, mis nad ſöwad, ja laulab Jummalaſünnitajale:

Wata mahha omma ſullaste palwette peale, oh kõigepuhtam, ja hoia meiſt eemale kõik hirmſad peale kippumisſed, ja aja meilt ärra kõik kurbtusſed; ſeſt Sinna üksi olled meie kindel ja ustaw tuggi, ja olled meile eeſtpallujaks ſanud. Ärra laſſe meid mitte häbbi ſisſe ſaada, kui meie Sind, oh Wallitſeja, appi hüiame; rutta nende eeſt palluma, kes uſſuga So poole hüidwad: Olle rõmus, oh Wallitſeja, Sa kõikide abbi, rõõm ja warjupaik ja meie hingede ärrapeäſtminne!

Oh Wallitſeja, wõtta wastu omma ſullaste palwed, ja peästa meid ärra kõigeſt kurbtusſeſt ja häddaſt.

Pärraſt ſedda loeb preeſter ſelle päwa lõppetusſe ſõnnad.

Peab tähhele pannema, et niſugguste haigette lojukstele peab, kui neid jodetakſe, nattuke pühhitſetud wet nende jogi ſisſe kallama ja heinade peale ripputama ja peab preeſtri palwega õnnistud ſoola nendele ſüia andma ja Jſſanda peale lootma, et Ta neid terweks teeb, ja ſe ſünnib nõnda.

Juhhataja.

Lehhelülg

1. Palwed ühhe lapse=emma juures esimessel päwal pärrast sünnitamist 3
2. Palwe, lapse õnnistamisse juures, kui temmale kahheksamal päwal pärrast sündimist nimmi saab antud 6
3. Palwe ühhe lapse=emma eest neljakümnemal päwal pärrast lapse sünnitamist 8
4. Palwe ühhe naese juures, kes lapse on ärraheitnud . . . 14
5. Palwed selle eest, kes ristmisse sakramenti tahhab wastu wõtta 16
6. Pühha ristminne 27
7. Pühha salwiminne 40
8. Palwed ärrapesssemisse juures pärrast salwimist 45
9. Palwed juukstelõikamisse juures 48
10. Kuidas last ristida, kui ta surma haigusses on 51
11. Pattutunnistaminne 52
12. Kihlaminne 61
13. Abbiellusse laulataminne 69
14. Palwe kahheksamal päwal kroonide mahhawõtmise juures . 89
15. Nende laulatamine, kes teist korda abbiellusse astuwad . 90
16. Pühha õllitaminne 95
17. Jummala armu andminne ühhe raskest haigele 152
18. Kanon meie Issanda Jesuse Kristusse le ja kõigepuhtama Jummala Emmale igga õige ussu innimesse hinge lahkumisse tunnil 156

Lehhekülg
19. Ilmlikku innimeste matminne 168
20. Laste matminne 202
21. Surnutte matminne sel Kristusse Üllestõusmisse ehk surel Paasa nädalal 223
22. Suur weepühhitseminne Jummala ilmumisse ehk Kristusse ristmisse pühhal 226
23. Weike weepühhitseminne 243
24. Õhtune Jummalatenistus Kolmainu Jummala pühhal ehk Nellipühhil 263
25. Palwed mitmesugguste juhtumiste juures:
Roogade õnnistamisse palwe Paasa pühhal 289
Juustu ja munnade õnnistamisse palwe 290
Sola õnnistamisse palwe 290
Wilja seemne õnnistamisse palwe 290
Palwe esimesse rehhepeksmisse eel 291
Puuwilja õnnistamisse palwe 292
Karja õnnistamisse palwe 293
Palwe ue maja asutamisse juures 293
Palwe neile, kes uude majasse ellama lähhäwad 294
Palwe ühhe kaewu kaewamisse hakkatusel 295
Palwe ühhe ue kaewu ülle 295
Ue laewa õnnistamisse palwe 296
Palwe neile, kes tahtwad teele minna 297
Wõrkude õnnistamisse palwe 298
Palmipuude õnnistamisse palwe 298

Lisa.

1. Jummalatenistusse kord kirriku alluse pannemisse ajal ja risti üllesseädmisse juures altari kohtas 303
2. Palwe kord sel ajal, kui ue kirriku peale saab rist pandud 330
3. Kirriku pühhitsemisse kord piiskopi läbbi 334
4. Kirriku pühhitsus arhimandriti ehk protopreswiteri, ehk preestri läbbi, kui piiskopist pühhitsetud antimins senna panna on antud 365

Lehhekülg

5. Altari wahheſeina (ikonostaſi) õnnistamiſe ja pühhitſemiſe kord 370
6. Palwe kord kirriku kella õnnistamiſe juures 380
7. Palwe kord pühha ja ellualgaja Kolmainu Jummala kuju õnnistamiſe juures 391
8. Palwe kord Jeſuſe Kristuſe kuju, ehk ühhe ehk ka mitme Jſſanda kujude õnnistamiſe ja pühhitſemiſe juures, mis Temma Pühhapäwade mällestuſeks on tehtud 396
9. Palwe kord kõigepühhama Jummalaſünnitaja kuju õnnistamiſe ja pühhitſemiſe juures 403
10. Palwe kord pühha innimeſſe kuju õnnistamiſe juures. . 409
11. Palwe kord mitmeſugguſte kujude õnnistamiſe ja pühhitſemiſe juures, mis kõik ühtlaſſi ſawad pühhitſetud . . . 415
12. Palwe kord ue maja õnnistamiſe juures, kelle ſiſſe keegi eſſimeſt korda tahhab ellama minna 419
13. Palwe kord ue kaewu õnnistamiſe juures 427
14. Palwe kord külwi algusſel 429
15. Palwekord meſſilaſte õnnistamiſe juures 433
16. Palwe meſſilaſte perre õnnistamiſe juures, mis ue linnupuuſſe pannakſe 439
17. Palwe kord lojukſte katku ajal 440

Parrandussed.

Lehhek.	ridda.	Trükkitud.	Loe.
41	17	ſelle otſa esſiſt	ſelle ristitud innimesse otſa esſiſt
47	21	ripſutab	ripputab
56	5	häddaſt	häddadeſt
82	6	eenrid	teenrid
86	27	ühhelomuli	ühhelomuliſt
87	11	raiades	rajades
94	11	ſeatſid	ſeädſid
96	7	meie Jummal	meie Jummal iggal ajal
100	8	koigiſt	koigeſt
102	8	Sa andſid	Au olgu.... Sa andſid
110	10	Sin nuſe	Sinnu ſe
121	7	ſe	So
139	19	pühha, hea	kõigepühhama, ja hea
140	9	kasſinus.	kasſinus:
140	13	Arge	Ärge
142	18	ka	ka ta
148	9	wanne	wande
179	19	Uhte	Ühte
182	15	hakkatusſeſt	hukkatusſeſt
229	18	õiete.	õiete,
256	20	Hermolainusſe	Hermolausſe
260	23	katku	katku,
261	11	olle meile armulinne	olle armulinne
273	22	õppetud, Sinnu	õppetud Sinnu
275	13	Sa	So
275	24	meie	meile
276	6	tedda	ſedda
277	22	hirmſa	kartusſewäärt
278	5	tulles	tullesſe
279	20	ſaatjail Pühhil	ſaatjal Pühhal
280	23	ja tännada	ja Sind tännada
289	22	hea	ja hea, ja
304	11	ſuitſetamisje	ſuitſetamisſe

Lehhek.	ridda.	Trükkitud.	Loe.
304	13	Õnnista Issand.	Õnnista, issand.
307	25	Jummala	meie Jummala
322	2	eest murre	eestmurre
324	23	palwet	pallet
325	5, 6, 7, 9, 11, 12, 14	mo	Mo
330	4	peale	kaela
335	5, 22, 28, 31	innimeste	innimesse
344	8	ripsutaminne	ripputaminne,
345	11	seutakse	seutakse se
346	30	archimandritid, igumenid, preestrid	archimandritti, igumenit, preestrit
347	3	wihhakest	wihhukest
347	8	salmi	laulu
350	26	diakonit	diakoni
352	6	Sinnu	Sinna
354	3	liooud	lippud
355	8	kiitus	au
359	15	sahwiga	salwiga
360	29	kaswaks	kaswab
362	10	meie.	meie:
363	2	ande	annet
364	22	peale wälja	peale
369	26	risi	risti
365	4	tunnid	tunda
370	8	palwed	palwid
373	9	põllastud	põllatud
381	6	mäeküngad	mäe künkad
386	17	suiku	soiku
386	19	saddud	saod
387	20	wastussed	wastased
388	26	õnnetusist	õnnetusest
389	16	süttinud põllema	põllema süttinud
393	4	Jammalaks peame	Jummalaks peame,
398	8	Israelit	Israeli

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

e-raamat EOD kaudu

eBooks on Demand

Digitaalkoopia

Tartu Ülikooli Raamatukogust

TARTU ÜLIKOOL

RAAMATUKOGU